
Prapancha Sara Tantra

ప్రపంచసారతంత్రం

Document Information

Text title : Prapanchasara Tantra

File name : prapanchasAratantraH.itx

Category : major_works, shankarAchArya, vedAnta, tantra

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Shankaracharya

Proofread by : Ankur Nagpal ankurnagpal108 at gmail.com

Translated by : Ankur Nagpal

Latest update : June 28, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 22, 2026

sanskritdocuments.org

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతః ప్రపంచసారతంత్రః ॥

॥ ప్రథమః పటలః ॥

అకచటతపయాద్యైః సప్తభిర్వర్ణవర్ణైః
రివరచితముఖబాహూపాదమధ్యాఖ్యహృత్కా ।
సకలజగదధీశా శాశ్వతా విశ్వయోనిర్
ఇవతరతు పరిశుద్ధిం చేతసః శారదా వః ॥ ౧.౧॥

అథాభవన్ప్రహ్మహారీశ్వరాఖ్యాః
పురా ప్రధానాత్ప్రళయాయావసానే ।
గుణప్రభిన్నా జగతోఽస్య సృష్టి-
స్థితిక్షయస్సప్తనివిప్తచేష్టాః ॥ ౧.౨॥

స్వనిష్పత్తిం చ కృత్యం చ తే విచిన్త్య సమావిదన్ ।
వక్తారమజమవ్యక్తమరూపం మాయినం విభుమ్ ॥ ౧.౩॥

మూత్ర్యాభాసేన దుగ్ధాబ్ధౌ ర్భుషశఙ్ఖసమాకులే ।
మరుత్సంజ్ఞుటనోక్తిర్జలహరీకణశీతలే ॥ ౧.౪॥

ఉద్యదాదిత్యకిరణప్రశాన్తశిశిరోదయే ।
పూర్ణవన్ద్యకరామర్కప్రతిక్షుబ్ధజలాశయే ॥ ౧.౫॥

అనన్తభోగే విమలే ఫణాయుతవిరాజితే ।
శయితం శార్ఙ్గం శర్వశౌరిపద్మభువన్తదా ॥ ౧.౬॥

తుష్టువృర్హృష్టమనసో విష్టరక్తవసం విభుమ్ ।
సూక్తిభిః స్తుతిభిః ప్రీతః స్వమూర్తి స వ్యదర్శయత్ ॥ ౧.౭॥

నీలోత్పలదలప్రఖ్యాం నీలకుఞ్చితమూర్ధజామ్ ।
 అష్టమీచన్ద్రవిభ్రాజల్లలాటామాయతభ్రువమ్ ॥ ౧.౮॥
 రక్తరవిన్దనయనామున్నసీమరుణాధరామ్ ।
 మన్దస్మితాధరముఖీం లసన్మకరకుణ్డలామ్ ॥ ౧.౯॥
 కమ్బుగ్రీవాం పృథుద్వ్యంసవిసరద్భుజమణ్డలామ్ ।
 అనేకరత్నప్రత్యుప్తవలయాఙ్గదముద్రికామ్ ॥ ౧.౧౦॥
 హారతారావలీరాజత్పుఘూరోవ్యోమమణ్డలామ్ ।
 కౌస్తుభోద్భాసితోరస్కాం శ్రీవత్సద్యుతిదీపితామ్ ॥ ౧.౧౧॥
 లనదౌదరికాబన్దభాస్వరాం సమభృతోదరీమ్ ।
 గమిర్భరనాభిం విపులజఘనాం పీతవాసనమ్ ॥ ౧.౧౨॥
 పృథువృత్తోరుమాపూర్ణజానుమణ్డలబన్ధురామ్ ।
 వృత్తజఙ్ఘం గూఢగుల్ఫాం ప్రపదాజితకచ్ఛపామ్ ॥ ౧.౧౩॥
 తనుదీర్ఘాఙ్గులీభాస్వన్నఖరాజవిరాజితామ్ ।
 చక్రసప్తకశఙ్ఖాబ్జధ్వజాఙ్గిపదద్వయామ్ ॥ ౧.౧౪॥
 తాం దృష్ట్వా తరలాత్మానో విధ్యధోక్షజశక్కరాః ।
 అతిష్ఠన్నితికర్తవ్యమూఢాస్తత్రాబ్రవీదజః ॥ ౧.౧౫॥
 స్వామిన్పుసీద విశ్వేశ కే వయం కేన భావితాః ।
 కిమ్మూలాః కిఙ్గియాః సర్వమస్మభ్యం వక్తుమర్హసి ॥ ౧.౧౬॥
 ఇతి పృష్టః పరం జ్యోతిరువాచ ప్రమితాక్షరమ్ ।
 యూయమక్షరసమ్భూతాః సృష్టిస్థిత్యన్తహతవః ॥ ౧.౧౭॥
 తైరేవ వికృతిం యాతాస్తేషు వో జాయతే లయః ।
 ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా తమపృచ్ఛత్సరోజభూః ॥ ౧.౧౮॥
 అక్షరం నామ కిం నాథ కుతో జాతం కిమాత్మకమ్ ।
 ఇతి పృష్టో హరిన్దైన సరోజోదరయోనినా ॥ ౧.౧౯॥
 మూలార్ణవమర్ణవికృతీర్వికృతేర్వికృతీరపి ।
 తత్ప్రభిన్నాని మన్త్రాణి ప్రయోగాంశ్చ పృథగీవిధాన్ ॥ ౧.౨౦॥
 వైదికాంస్తాన్త్రికాంచైవ సర్వానితథావాచ హ ।
 ప్రకృతిః పురుషశ్చేతి నిత్యౌ కాలశ్చ సత్తమ ॥ ౧.౨౧॥

అణోరణీయసీ స్థూలత్థూల వ్యాప్తచరాచరా ।
 అదిత్యేన్ద్వాదితేజోమద్యద్యత్తత్తన్మయా విభుః ॥ ౧.౨౨॥
 న శ్వేతరక్తపీతాదివర్జైర్నిర్ధార్య సోచ్యతే ।
 న గుణేషు న భూతేషు విశేషేణ వ్యవస్థితా ॥ ౧.౨౩॥
 అన్తరాన్తరభూతైశ్చైవ దేహీనాం దేహపూరణీ ।
 స్వసంవేద్యస్వరూపా సా దృశ్యా దేశికర్దిశతైః ॥ ౧.౨౪॥
 యయాకాశస్తమో వాపి లబ్ధా యా నోపలభ్యతే ।
 పున్నపుంసకయోస్తుల్యావ్యజ్ఞనాను విశిష్యతే ॥ ౧.౨౫॥
 ప్రధానమితి యామాహుర్యా శక్తిరితి కథ్యతే ।
 యా యుష్మాసపి మాం నిత్యమవష్టభ్యాతివర్తతే ॥ ౧.౨౬॥
 సాహం యూయం తథైవాన్యద్యద్వేద్యం తత్తు సా స్మృతా ।
 ప్రలయే వ్యాప్యతే తస్యాం చరాచరమిదం జగత్ ॥ ౧.౨౭॥
 నైవ స్యాం వేత్తి పరమా తస్యా నాన్యోఽస్తి వేదితా ।
 సా తు కాలాత్మనా సమ్యజ్మయైవ జ్ఞాయతే సదా ॥ ౧.౨౮॥
 లవాదిప్రలయాన్తోఽయం కాలః ప్రస్తాయతే హ్యజ ।
 నలినీపత్నసంహత్యాం సూక్ష్మసూచ్యభివేధనే ॥ ౧.౨౯॥
 దలే దలే తు యః కాలః స కాలో లవవాచకః ।
 లవైస్తుటిః స్యాత్త్రింశద్భిః కలాం తావత్తుటిం విదుః ॥ ౧.౩౦॥
 కాష్ఠా తావత్కలా జ్ఞేయా తావత్కాష్ఠో నిమేషకః ।
 సోఽక్లబ్ధిసోఽటతుల్యశ్చ మాత్రాష్టాభిస్తు తైః స్మృతా ॥ ౧.౩౧॥
 కాలేన యావతా స్వీయో హస్తః స్వం జానుమణ్డలమ్ ।
 పర్యేతి మాత్రా సా తుల్యా స్వయైకశ్వాసమాత్రయా ॥ ౧.౩౨॥
 షష్ఠ్యత్తరైస్తు త్రిశతైర్నిశ్వాసైర్నాడికా స్మృతా ।
 ద్విినాడికా ముహూర్తః స్యాత్త్రింశద్భిస్తైర్నినశమ్ ॥ ౧.౩౩॥
 త్రింశద్భిరప్యహోరాత్రైర్మాసో ద్వాదశభిస్తు తైః ।
 సంవత్సరో మానుషోఽయమహోరాత్రం దివోకసామ్ ॥ ౧.౩౪॥

తథా దివ్యైరహోరాత్రైస్త్రైశ్చైః షష్ఠినంయుతైః ।
 దివ్యః సంవత్సరో జ్ఞేయో దివ్యః సంవత్సరైస్తు తైః ॥ ౧.౩౫॥
 భవేద్వాదశసాహస్రైర్భిన్నైరేకం చతుర్యుగమ్ ।
 తైః సహస్రైః శతానన్త తవైకం దినమిష్యతే ॥ ౧.౩౬॥
 తావతీ తవ రాత్రిశ్చ కథితా కాలవేదిభిః ।
 తథావిధైరహోరాత్రైస్త్రైశ్చద్భిర్మాసమృచ్ఛతి ॥ ౧.౩౭॥
 తథావిధైర్వాదశభిర్మాసైరబ్దస్తవ స్మృతః ।
 తథావిధానామబ్దానాం శతం త్వమపి జీవసి ॥ ౧.౩౮॥
 తవాయుర్మమ నిఃశ్వాసః కాలేనైవం ప్రచోద్యతే ।
 స జానాతి విపాకాంశ్చ తస్యాం సమ్యగ్వ్యవస్థితాన్ ॥ ౧.౩౯॥
 సోఽస్వీక్ష్య త్వాదృశామాయుః పరిపాకం ప్రదాస్యతి ।
 ప్రకృతేశ్చ క్వచిత్కాలో వికృతిం ప్రతిపాదయేత్ ॥ ౧.౪౦॥
 సా తత్త్వసంజ్ఞా చిన్మాత్రజ్యోతిషః సన్నిధేస్తథా ।
 విచిక్లిర్ఘ్నసీభూత్వా క్వచిదభ్యేతి బిన్దతామ్ ॥ ౧.౪౧॥
 కాలేన భిద్యమానస్తు స బిన్దుర్భవతి త్రిధా ।
 స్థూలసూక్ష్మపరత్వేన తస్య త్రైవిధ్యమిష్యతే ॥ ౧.౪౨॥
 స బిన్దునాదబీజత్వభేదేన చ నిగద్యతే ।
 బిన్దోస్తస్మాద్భిద్యమానాద్రవోఽవ్యక్తాత్మకో భవేత్ ॥ ౧.౪౩॥
 స రవః శ్రుతిసమ్మన్నైః శబ్దబ్రహ్మతి కథ్యతే ।
 తద్విస్తారప్రకారోఽయం యథా వక్ష్యామి సామప్రుతమ్ ॥ ౧.౪౪॥
 అవ్యక్తాదస్తరుదితవిభేదగహనాత్మకమ్ ।
 మహన్నామ భవేత్తత్త్వం మహతోఽహజ్జ్యతిస్తథా ॥ ౧.౪౫॥
 భూతాదికవైకారికతైజసభేదక్రమాదహజ్కారాత్ ।
 కాలప్రేరితయా గుణఘోషయుజా శబ్దస్పృష్టిరథ శక్త్యా ॥ ౧.౪౬॥
 శబ్దాదోఽవ్యమ స్పర్శతస్తేన వాయు-
 స్తాభ్యాం రూపాద్యహ్నిరేతై రసాచ్ఛ ।
 ఆపస్తేభిర్గన్ధతోఽభూద్ధరాద్యా
 భూతాః పంచ స్యుర్గుణానాం క్రమేణ ॥ ౧.౪౭॥

ఖమపి సుషిరచిహ్నమీరణః స్యా-
చ్చలనపరః పరిపాకవాన్కృశానుః ।
జలమపి రసవద్ధనా ధరా తే
సితశితిపాటలశుభ్రవీతభాసః ॥ ౧.౪౮॥

వృత్తం వ్యోమో బిన్దుషట్కాఞ్చితం తద్-
వాయోరగ్నేః స్వస్తికోద్యత్తికోణమ్ ।
అబ్జోపేతార్ధేన్దుమద్బిమ్బమాప్యం
స్యాద్యజ్ఞోద్యచ్ఛాతురశ్రం ధరాయాః ॥ ౧.౪౯॥

నివృత్తిసంజ్ఞా చ తథా ప్రతిష్ఠా
విద్యాహ్వయా శాన్తిసశాన్త్యతీతే ।
స్యః శక్తయః పంచ ధరాదిభూత-
ప్రోథాః క్రమాన్నాదకలాదిభూతాః ॥ ౧.౫౦॥

పుటయోరుభయోశ్చ దణ్డసంస్థా
పృథివీ తోయమధః కృశాసురూర్ధ్వమ్ ।
పవనస్త్యథ పాశ్వాగోఽపి మధ్యే
గగనం భూతగతిస్తనూద్భవేయమ్ ॥ ౧.౫౧॥

వ్యోమ్ని మరుదత్ర దహనస్తత్రాపస్తాసు సంస్థితా పృథివీ ।
సచరాచరాత్మకాని చ తస్యాం జాతాని సర్వభూతాని ॥ ౧.౫౨॥

శ్రోత్రత్వగక్షిజిహ్వస్రాణాన్యపి చేన్ద్రియాణి బుద్ధేః స్యుః ।
వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాని చ కర్మసంజ్ఞాని తథా ॥ ౧.౫౩॥

వచనాదానే సగతీ సవిసర్గానన్తకౌ చ సమ్ప్రోక్తాః ।
వాగాద్యర్థాః సమనా బుద్ధిరహజ్రరశ్చిత్తమపి కరణమ్ ॥ ౧.౫౪॥

భూతేన్ద్రియేన్ద్రియార్థైరుద్దిష్టస్తత్త్వపంచావింశతికః ।
వ్యాసన్దకేశచ తైరపి తత్త్వచతుర్వింశతిస్తథా ప్రోక్తాః ॥ ౧.౫౫॥

కరణోపేతైరేతైస్తత్త్వాన్యక్తాని రహితవచనాద్యైః ।
భూతానీన్ద్రియదశకం సమనః ప్రోక్తో వికారషోడశకః ॥ ౧.౫౬॥

అవ్యక్తమదహజ్కృతిభూతాని ప్రకృతయః స్యురష్టౌ చ ।
తస్మాత్ప్రాహజ్కారాః సమహస్తః ప్రకృతివికృతయః సప్త ॥ ౧.౫౭॥

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి సమోక్తాశ్చ త్రయోగుణాస్తస్యాః ।
తత్సమృద్ధాద్వికృతైర్భేదత్రితయైస్తతం జగత్సకలమ్ ॥ ౧.౫౮॥

దేవాః సత్తుతయః స్వరాః సమరుతో లోకాశ్చ వైశ్వానరాః
కాలాః శక్తియుతాస్త్రవర్గసహితాస్త్రస్తథా వృత్తయః ।
నాడ్యోఽన్యచ్చ జగత్త్రయేఽత్ర నియతం యద్యస్తు సమృద్ధ్యతే
విశ్వేషాం స్థితయే చరన్త్యవిరతం సూర్యేన్ద్రవైశ్వానరాః ॥ ౧.౫౯॥

ఏష సర్గః సముత్పన్న ఇత్థం విశ్వం ప్రతీయతే ।
విశ్వప్రతీతో హి యతః ప్రపజ్ఞాన్త్యవగమ్యతే ॥ ౧.౬౦॥

శబ్దబ్రహ్మైతి యతోఽక్రం తదుద్దేశః ప్రవత్సతే ।
అతః పరమవాచ్యం హి స్వసంవేద్యస్వరూపతః ॥ ౧.౬౧॥

శబ్దబ్రహ్మైతి శబ్దావగమ్యమర్థం విదుర్బుధాః ।
స్వతోఽర్థానవబోధత్వాతోఽక్రం నైతాదృశో రవః ॥ ౧.౬౨॥

స తు సర్వత్ర సంస్కృతో జాతే భూతాకరే పునః ।
ఆవిర్భవతి దేహేషు ప్రాణీనామర్థవిస్మృతః ॥ ౧.౬౩॥

ప్రకృతౌ కాలనున్నాయాం గుణాన్తఃకరణాత్మని ।
దేహశ్చతుర్విధో జ్ఞేయో జన్తోరుత్పత్తిభేదతః ॥ ౧.౬౪॥

ఔద్భిదః స్వేదజోఽణ్ణోత్థశ్చతుర్థస్తు జరాయుజః ।
ఉద్భిద్య భూమిముద్గచ్ఛత్యేద్భిదః స్థావరస్తు సః ॥ ౧.౬౫॥

నిర్దష్టస్కన్ధవిటపపత్రపుష్పఫలాదిభిః ।
పజ్ఞాభూతాత్మకః సర్వః శ్మృమధిష్ఠాయ జాయతే ॥ ౧.౬౬॥

అముఖ్యోన్యగ్నిపవనసభసాం సమవాయతః ।
స్వేదజః స్విద్యమానేభ్యో భూవహ్స్విద్యభ్యః ప్రజాయతే ॥ ౧.౬౭॥

యూకమత్సుణకీటాణుస్త్రిట్యాద్యః షణ్ణభిజ్జురాః ।
అణ్ణజో వర్తులీభూతాచ్ఛుక్లశోణితసముపాత్ ॥ ౧.౬౮॥

కాలేన భిన్నాత్పూర్ణాత్మా నిర్గచ్ఛన్ప్రకృమిష్యతి ।
అహిగోధావయోభేదశింశుమారాదికశ్చ సః ॥ ౧.౬౯॥

జరాయుజస్తు గ్రామ్యాతః క్రియాతః స్తృతిసమ్భవః ।
స జాయతే చతుర్వింశత్యత్త్వసంయుక్తదేహవాన్ ॥ ౧.౭౦॥

స్వస్థానతత్పుత్రాచుచ్ఛ్వాదిబద్ధమదాయ మారుతః ।
 గర్భాశయం ప్రవిశతి యదా తుల్యం తదాపరః ॥ ౧.౭౧॥
 ఆర్తవాత్పరమం బీజమాదాయాస్యాశ్చ మూలతః ।
 యదా గర్భాశయం నేష్యత్యథ సమ్మిశ్రయేన్మరుత్ ॥ ౧.౭౨॥
 మాయాయం నామ యోషోత్థం పౌరుషం కార్మణం మలమ్ ।
 ఆణవం నామ సమ్మృక్తం మిలితం తన్మలద్వయమ్ ॥ ౭౩॥
 సూక్ష్మరూపాణి తత్త్వాని చతుర్వింశన్మలద్వయే ।
 తత్ర యుక్తినయత్యాశు తతస్తద్గర్భమారుతః ॥ ౧.౭౪॥
 సజ్జీభ్య సంవర్ధయతి తన్మలం శోణితాధికమ్ ।
 స్త్రీస్యాచుచ్ఛ్వాదికం నా స్యాత్సమభాగం నపుంసకమ్ ॥ ౧.౭౫॥
 స్వర్గాభిర్మరుదగ్న్యధిభః క్లేద్యతే క్వాథ్యతే చ తత్ ।
 సాస్త్రిభూతం తదహ్నైవ మాతురజ్ఞప్తసమ్మితమ్ ॥ ౧.౭౬॥
 ఆయామి బుద్బుదాకారం పరేఽహని విజృమ్భతే ।
 పక్షిణ చతురశ్రం స్యాన్మాతుర్భుక్తరసాత్మవత్ ॥ ౧.౭౭॥
 మిలితాదపి తస్మాత్తు పృథగేవ మలద్వయాత్ ।
 కిట్టభూతద్వయం పూర్వం బీజయుక్తం సమున్నమేత్ ॥ ౧.౭౮॥
 ఊర్ధ్వం తు మరుతా నున్నం తస్మాదపి ఫలద్వయాత్ ।
 ఉభయాత్మిక్యధోవృత్తా నాడీ దీర్ఘా భవదృజః ॥ ౧.౭౯॥
 అవాఙ్మూఖీ సా తస్యాశ్చ భవేత్పక్షద్వయే ద్వయమ్ ।
 నాడ్యోస్తత్సన్ధిబిన్ధాః స్యుః సప్తాన్యా నాడయో మతాః ॥ ౧.౮౦॥
 తతో యా ప్రథమా నాడీ సా సుషుమ్నేతి కథ్యతే ।
 యా వామేడేతి సా జ్ఞేయా దక్షిణా పిఙ్గలా స్మృతా ॥ ౧.౮౧॥
 యా వామముష్కసమ్బన్ధా సా శ్లిష్యస్తీ సుషుమ్నయా ।
 దక్షిణం వృక్కమాశ్రిత్య ధనుర్వక్త్రా హృది స్థితా ॥ ౧.౮౨॥
 వామాంసజత్వన్తరగా దక్షిణాం నాడికామయాత్ ।
 తథా దక్షిణముష్కిత్థా నాడీ యా వామరన్ధ్రగా ॥ ౧.౮౩॥
 అన్యా ధమన్యో యాః ప్రోక్తా గాన్ధారీహస్తిజిహ్వికా ।

సపూషాలమ్బుషా చైవ యశస్విన్యపి శక్తిని ॥ ౧.౮౪॥
 కుహూరితి చ విద్యద్భిః ప్రధానా వ్యాపికాస్తనౌ ।
 కాచిన్నాడీ బహిర్వక్త్రా యా మాతుర్వృద్ధి బధ్యతే ॥ ౧.౮౫॥
 యథా తత్పుష్టిమాప్నోతి కేదార ఇవ కుల్యయా ।
 మాతురాహారరసజైర్ధాతుభిః పుష్యతే క్రమాత్ ॥ ౧.౮౬॥
 క్రమవృద్ధౌ పరజ్ఞోతిష్కలా క్షేత్రజ్ఞతామియాత్ ।
 సక్షేత్రజ్ఞం మలం తత్తు సభూతం సగుణం పునః ॥ ౧.౮౭॥
 సదోషం దూష్యసమ్పన్నం జస్తరిత్యభిధీయతే ।
 ఫలకోశద్వయం తత్తు వ్యక్తం పుంసో న తు స్త్రియః ॥ ౧.౮౮॥
 నపుంసకస్య కిచ్ఛత్తు వ్యక్తిరత్రోపలక్ష్యతే ।
 మధ్యస్థాయాః సుషుమ్నాయాః పర్వపజ్ఞాకసమ్భవాః ॥ ౧.౮౯॥
 శాఖోపశాఖతాం ప్రాప్తాః సిరాలక్షత్రయాత్పరమ్ ।
 అర్ధలక్షమితి ప్రాహుః శరీరార్థవిశారదాః ॥ ౧.౯౦॥
 తద్భేదాంశ్చ బహూనాహుస్తాభిః సర్వాభిరేవ చ ।
 వ్యాప్నోతి సర్వతో వాయుర్యేన దేహః ప్రవత్సతే ॥ ౧.౯౧॥
 దేహేఽపి మూలాధారే తు సముదేతి సమీరణః ।
 నాడీభ్యామస్తమభ్యేతి పూణతో ద్విషడంగులే ॥ ౧.౯౨॥
 అహోరాత్రమినేన్ద్రభ్యమూధ్వాభోవృత్తిరుచ్యతే ।
 వామదక్షిణనాడీభ్యాం స్యాదుదగ్ధక్షిణాయనమ్ ॥ ౧.౯౩॥
 అత్రాపి చేతనాయతోరాగతిం బహుధా విదుః ।
 రేతఃశోణితజం ప్రాహురేకేఽన్యే మాతురాహృతాత్ ॥ ౧.౯౪॥
 ఆహారద్రవజం ప్రాహుః కేచిత్కర్మఫలం విదుః ।
 కశ్చిదస్య పరం ధామ్నో వ్యాప్తిమేవ వివక్షతి ॥ ౧.౯౫॥
 కశ్చిత్కర్మప్రకారజ్ఞః పితృర్దేహాత్మనాసకృత్ ।
 సమ్పద్య మథనోద్రేకవిధినా శుక్లధాతుతః ॥ ౧.౯౬॥
 తత్పరస్థామ సౌజస్కం సజ్కాన్తం మారుతేన తు ।
 బ్రూతే రక్తవ్యతికృతాద్దీపాద్దీపాన్తరం యథా ॥ ౧.౯౭॥

కశ్చిత్తు భౌతికవ్యాప్తే జన్మకాలే వపుష్యథ ।
 కుతశ్చిదేత్య జీవాత్మా నిష్పన్న ఇతి శంసతి ॥ ౧.౯౮॥
 బహునా కిం పునః పుంసః సాన్నిధ్యాత్ప్రవిజృంభితా ।
 ప్రకృతిర్గుణసమ్భిన్నా త్రిదోషాత్మా మహీయసీ ॥ ౧.౯౯॥
 పఞ్చభూతమయీ సప్తధాతుభిన్నా చ భౌతికైః ।
 పఞ్చభిశ్చ గుణైర్యుక్తా పఞ్చేన్ద్రియవిచారిణీ ॥ ౧.౧౦౦॥
 పఞ్చేన్ద్రియార్థగా భూయః పఞ్చబుద్ధిప్రభావిసీ ।
 పఞ్చకర్మేన్ద్రియగతా పఞ్చత్వాదాప్రవర్తతే ॥ ౧.౧౦౧॥
 పరేణ ధామ్నా సమనుప్రబద్ధా
 మనస్తదా సా తు మహాప్రభావా ।
 యదా తు సజ్కల్పవికల్పకృత్యా
 యదా పుర్నినశ్చినుతే తదా సా ॥ ౧.౧౦౨॥
 స్యాద్బుద్ధిసంజ్ఞా చ యదా ప్రవేత్తి
 జ్ఞాతారమాత్మానమహజ్ఞుతిః స్యాత్ ।
 తదా యదా సా త్వభిలీయతేఽన్తః
 శ్చిత్తం చ నిర్ధారితమర్థమేషా ॥ ౧.౧౦౩॥
 యదా స్వయం వ్యజ్ఞాయతుం యతేత
 మహీయసీ సా కరణైః క్రమేణ ।
 తదా తు బిన్దుస్ఫుటనోద్భవస్య
 రవస్య సమ్యక్ప్రవిజృంభితం స్యాత్ ॥ ౧.౧౦౪॥
 ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగ్రోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః
 కృతౌ ప్రపఞ్చసారే ప్రథమః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ద్వితీయః పటలః ॥

అథ వ్యవస్థితే త్వేవం మాసాత్పంచాద్దినాదపి ।
ముహూర్తాన్నాడికాయాశ్చ క్షణాదపి చ వర్ధతే ॥ ౨.౧॥

జన్తుః షడంగీ పూర్వే స్యాచ్ఛిరః పాదౌ కరావపి ।
అన్తరాధిశ్చేతి పునః షడణ్గేషు ప్రవర్తతే ॥ ౨.౨॥

అక్షినాసాస్యకర్ణభ్రూకపోలచిబుకాదికమ్ ।
ప్రకోష్ఠకోర్పరాంసాద్యం కట్యూరూప్రపదాదికమ్ ॥ ౨.౩॥

ఉరః కుక్షిస్తనాద్యం చ తతః సర్వాఙ్గవాన్విభుః ।
కాలేన జన్తుర్భవతి దోషాన్త్యనుగుణా యది ॥ ౨.౪॥

ప్రసూతినమయే సోఽథ జనిత్రీం క్లేశయన్ముహుః ।
సంవృతాస్యసుషుమ్నాఖ్యోఽవాఙ్ముఖోఽనిలబోదితః ॥ ౨.౫॥

తస్యాం గ్రహిణ్యాం శకృతిమగ్నవక్త్రాక్షినాసికః ।
పురాకృతానాం పాపానామయుతం సంస్మరన్ముహుః ॥ ౨.౬॥

తస్యాః కాయాగ్నినా దగ్ధః క్లేదైః క్లిన్నాఙ్గబన్ధనః ।
ప్రత్యుద్ధారపరీతశ్చ తత్పాపాయుద్వారగోచరః ॥ ౨.౭॥

తదా ప్రక్షుభితైః స్వీయవాయుభిర్దశతాం గతైః ।
సమ్పిణ్ణితశరీరస్తు మోక్షమేవ కిలేచ్ఛతి ॥ ౨.౮॥

ప్రాణాద్యా వాయవస్తత్ర పూర్వమేవ కృతాస్పదాః ।
పరస్పరమపానశ్చ ప్రాణశ్చ ప్రతిబధ్యతే ॥ ౨.౯॥

ప్రయాత్యూర్ధ్వం యదా ప్రాణస్తదాపానోఽప్యధస్తథా ।
యదా సమానః కాయాగ్ని సన్ధ్యయతి పాచితుమ్ ॥ ౨.౧౦॥

తదా తత్పాపకముక్తం తు రసమాదాయ ధావతి ।
వ్యానో జన్తోస్తు తద్దేహమాపాదతలమస్తకమ్ ॥ ౨.౧౧॥

ఉదానః ప్రాణసహితో నిమేషోన్మేషకారకః ।
 ఉద్ధారకారకో నాగ ఉన్మీలయతి కూర్మకః ॥ ౨.౧౨॥
 ఘృత్కృత్కృత్కృత్ దేవదత్తో జృమ్భణకర్మకృత్ ।
 ధనజ్ఞాయాభ్యో దేహఽస్మిన్కూర్యాద్భహువిధానవాన్ ॥ ౨.౧౩॥
 స తు తౌకికవాయుత్వాన్మృతం చ న విముఞ్చతి ।
 ఇత్యమీ మారుతాః ప్రోక్తా దశ దేహాధిగామినః ॥ ౨.౧౪॥
 వహ్నియశ్చ దశాన్యే స్యుస్తేషాం సప్త తు ధాతుగాః ।
 త్రయస్త్రిదోషగాః ప్రోక్తాః స్వేదక్షేదాన్త్రగాశ్చ తే ॥ ౨.౧౫॥
 త్వగసృజ్మాంసమేదోఽస్థిమజ్జాశుక్లాని ధాతవః ।
 తే దూష్యాః కఫపితైరా దోషాస్తత్ప్రేరకో మరుత్ ॥ ౨.౧౬॥
 సమవాయీ స విశ్వాత్మా విశ్వగో విశ్వకర్మకృత్ ।
 స దోషో వా స వా దూష్యః క్రియాతః సమ్ప్రధార్యతే ॥ ౨.౧౭॥
 బుభుక్షా చ పిపాసా చ శోకమోహౌ జరామృతీ ।
 షడూర్మయః ప్రాణబుద్ధిదేహధర్మే వ్యవస్థితాః ॥ ౨.౧౮॥
 మజ్జాస్థిస్నాయవః శుక్లాద్రక్షాత్త్వజ్మాంసశోణితాః ।
 ఇతి షాట్కృశికం నామ దేహే భవతి దేహినామ్ ॥ ౨.౧౯॥
 రసాదితః క్రమాత్పాకః శుక్లాన్తేషు తు ధాతుషు ।
 శుక్లపాకాత్స్వయం భిద్యేదోజో నామాష్టమీ దశా ॥ ౨.౨౦॥
 క్షేత్రజ్ఞస్య తదోజస్తు కేవలాశ్రయమిష్యతే ।
 యథా స్నేహః ప్రదీపస్య యథాభ్రమృశనిత్విషః ॥ ౨.౨౧॥
 బహుద్వారేణ కుమ్భేన సంవృతస్య హవిర్బుజః ।
 యథా తేజః ప్రసరతి సమీపాలోకశక్తిమత్ ॥ ౨.౨౨॥
 తథాదేహవృతస్యాపి క్షేత్రజ్ఞస్య మహాత్విషః ।
 ఇన్ద్రియైః సమ్ప్రవర్తన్తే స్వం స్వమర్థగ్రహం ప్రతి ॥ ౨.౨౩॥
 నభః శ్రోత్రేఽనిలశ్చర్మణ్యగ్నిశ్చక్షుష్యథో రసః ।
 జిహ్వాయామవనిప్రూణ ఇత్థమర్థప్రవర్తనమ్ ॥ ౨.౨౪॥
 యదా పిత్తం మరున్నున్నం విలీనం ప్రవిలాపయేత్ ।

ధాతుంస్తదా క్రమాద్రక్తం లసికాం ద్రావయేత్క్షణాత్ ॥ ౨.౨౫॥

ద్రుతా సా తు లసికాహ్వ రోమకూపైః ప్రవర్తతే ।

బహిః సర్వత్ర కణశస్తదా స్వేదః ప్రతీయతే ॥ ౨.౨౬॥

యదా కఫో మరుత్పిత్తం నున్నోమీన ప్రవర్తతే ।

ఊర్ధ్వీభూతం దృఢో బాష్పం ప్రసేకం చ ప్రవర్తయేత్ ॥ ౨.౨౭॥

కఫాత్మికాస్తు వికృతీః కర్ణశక్కులిపూర్వికాః ।

గణ్డమాలాదికా వాపి కుర్యాజ్జన్తోస్తు కర్మజాః ॥ ౨.౨౮॥

గ్రహణీ నామ సా పాత్రీ ప్రసృతాజ్ఞులినన్నిభా ।

అధస్తస్యాః ప్రధానాగ్నిః స సమానేన నుద్యతే ॥ ౨.౨౯॥

తస్యాధస్తాత్రికోణాభం జ్యోతిరాధారముత్తమమ్ ।

విద్యతే స్థానమేతద్ధి మూలాధారం విదుర్బుధాః ॥ ౨.౩౦॥

అథాహృతం షడ్రసం వాప్యాహారం కణ్డమార్గమ్ ।

శ్లేష్మణానుగతం తస్య ప్రభావాన్మధురీభవేత్ ॥ ౨.౩౧॥

తత్ర స్వాద్యష్టలవణతిక్తోషణకషాయకాః ।

షడ్రసాః కథితా భూతవికృత్యా ద్రవ్యమాశ్రితాః ॥ ౨.౩౨॥

తథైవామాశయగతం పశ్యాత్పిత్తాశయం వ్రజేత్ ।

తదా తస్యానుగమనాత్కటుకత్వం ప్రపద్యతే ॥ ౨.౩౩॥

తత్రాన్త్రాన్తరసంశ్లిష్టం పచ్యతే పిత్తవారిణా ।

పచ్యమానాద్రసం భిన్నం వాయూ రక్తాదికాం నయేత్ ॥ ౩౪॥

తత్ర కిట్టం పృథగ్భిన్నం గ్రహణ్యాం చినుతేఽనిలః ।

తచ్ఛీయమానం విణ్ణామ గ్రహణీం పూరయేన్ముహుః ॥ ౨.౩౫॥

సా తేన శకృతా పూర్ణా వలితా ప్రతిముఞ్చతి ।

పురీషం పాయుమార్గేణ తత్పాకేఽచ్ఛామ్భసా తతః ॥ ౨.౩౬॥

అఙ్గం స్వేదవదభ్యస్తవ్యాపైః సూక్ష్మైః సిరాముఖైః ।

వస్త్రీమాపూరయేద్వాయుః పూర్ణే ముఞ్చతి ధారయా ॥ ౨.౩౭॥

మూత్రాశయో ధనుర్వక్రో వస్త్రీత్యభిధీయతే ।

మూత్రమిత్యాహురుదకం వస్త్రేర్మేహననిర్గతమ్ ॥ ౨.౩౮॥

అపథ్యభాజామనయోర్మార్గయోర్దోషదుష్టయోః ।
ప్రమేహమూత్రకృచ్ఛాదేగ్రహణ్యాదేశచ సమ్భవః ॥ ౨.౩౯॥

ఇథ్థమూతః స జన్తుస్తు జరాయుచ్ఛన్నగాత్రవాన్ ।
అపత్యవత్త్ర సజ్గమ్య సజ్యతే వాయునా ముహుః ॥ ౨.౪౦॥

జాయతే౭ధికసంవిగో౭ జృమ్భతే౭జ్జైః ప్రకమ్పితైః ।
మూత్రోద్భవం న శ్వసితి భీత్యా చ పరిరోదితి ॥ ౨.౪౧॥

అథ పాపకృతాం శరీరభాజా-
ముదరాన్నిష్క్రమితుం మహాన్ద్రయాసః ।
నలినోద్భవధీవిచిత్రవృత్తా
నితరాం కర్మగతిస్తు మానుషాణామ్ ॥ ౨.౪౨॥

జాయతే పునరసౌ నిజజ్గై-
ర్జృమ్భతే జనితభీతి కమ్పతే ।
ఉల్బణం శ్వసితి రోదితి జ్వరా-
త్ప్రాగనేకశతదుఃఖభావితః ॥ ౨.౪౩॥

మూలాధారాత్ప్రథమముదితో యస్తు భావః పరాఖ్యః
పశ్చాత్పశ్యన్త్యథ హృదయగో బుద్ధియుజ్మధ్యమాఖ్యః ।
వక్త్రే వైఖర్యథ రురుదిషోరస్య జన్తోః సుషుమ్నా
బద్ధస్తస్మాదభవతి పవనప్రేరితో వర్ణసజ్జః ॥ ౨.౪౪॥

ప్రోతోమార్గస్యవిభక్తత్వహేతో-
స్తత్రార్థానాం జాయతే న ప్రకాశః ।
తావద్యావత్కణమూర్ధాదిభేదో
వర్ణవ్యక్తిస్థానసంస్థా యతో౭తః ॥ ౨.౪౫॥

జ్ఞాతాస్మీతి యదా భావా మనో౭హజ్కారబుద్ధిమాన్ ।
జాతశ్చిత్పూర్వకో జన్తోః స భావః క్రమర్విధతః ॥ ౨.౪౬॥

బద్ధాతి మాతాపిత్రోస్తు పూర్వం బన్ధుషు చ క్రమాత్ ।
స పిత్వా బహుశః స్తన్యం మాతరం స్తన్యదాయినీమ్ ॥ ౨.౪౭॥

ఇచ్ఛన్నోదితి తాం పిక్ష్య తత్ర స్యాదితరేతరమ్ ।
బద్ధస్తత్రాధికరారమతిన్నిగ్ధమనన్యగమ్ ॥ ౨.౪౮॥

పితరం వీక్ష్య తత్రాపి తథా భ్రాతరమేవ చ ।
 పితృవ్యమాతులాదీంశ్చ సముద్వీక్ష్య ప్రమోదతే ॥ ౨.౪౯॥
 ఏవం సమ్మన్థసంసారబాన్ధవో విస్మరిష్యతి ।
 పూర్వకర్మ చ గరభస్థితుద్భూతక్లేశమేవ చ ॥ ౨.౫౦॥
 అథ స్వముత్తారయితుమాహ్వాయేజ్జననీం ముహుః ।
 అవైశద్యాన్ముఖస్రోతో మార్గస్యావిశదాక్షరమ్ ॥ ౨.౫౧॥
 అప్యవ్యక్తం ప్రలపతి యదా కుణ్డలిని తదా ।
 మూలాధారాద్విసరతి సుషుమ్నా వేష్టనీ ముహుః ॥ ౨.౫౨॥
 త్రిచతుఃపంచషట్సప్తాష్టమో దశమ ఏవ చ ।
 తథా ద్వాదశపంచాశద్భేదేన గుణయేత్కృమాత్ ॥ ౨.౫౩॥
 యదా త్రింశోఽథ గుణయేత్తదా త్రిగుణితా విభుః ।
 శక్తిః కామాగ్నినాదాత్మా గూఢమూర్తిః ప్రతీయతే ॥ ౨.౫౪॥
 తదా తాం తారమిత్యాహురోమాత్యేతి బహుశ్రుతాః ।
 తామేవ శక్తిం బ్రువతే హరేరాత్మేతి చాపరే ॥ ౨.౫౫॥
 త్రిగుణా సా త్రిదోషా సా త్రివర్ణా సా త్రయీ చ సా ।
 త్రిలోకా సా త్రిమూర్తిః సా త్రిరేఖా సా విశిష్యతే ॥ ౨.౫౬॥
 ఏతేషాం తారణాత్తారః శక్తిస్తద్భృతశక్తితః ।
 యదా చతుర్థా గుణితా సూక్ష్మాదిస్థానవాచికా ॥ ౨.౫౭॥
 వాచికా జాగ్రదాదీనాం కరణానాం చ సా తదా ।
 యదా సా పంచగుణితా పంచపంచవిభేదినీ ॥ ౨.౫౮॥
 పంచానామక్షరాణాం చ వర్ణానాం మరుతాం తథా ।
 గుణితా సా యదా షోఢా కోశోర్మిరసభేదినీ ॥ ౨.౫౯॥
 తదా షడ్గుణితాఖ్యస్య యస్త్రస్య చ విభేదినీ ।
 యదా సా సప్తగుణితా తారహృల్లేఖయోస్తదా ॥ ౨.౬౦॥
 భేదైరహద్వైః శాస్తానైర్భిద్యతే సప్తభిః పృథక్ ।
 అకారశ్చాప్యకారశ్చ మకారో బిన్దురేవ చ ॥ ౨.౬౧॥
 నాదః శక్తిశ్చ శాస్తశ్చ తారభేదాః సమీరితాః ।
 హకారరేఫమాయాశ్చ బిన్దునాదౌ తదైవ చ ॥ ౨.౬౨॥

శక్తిశాస్త్రే చ సమ్మోక్షాః శక్తేర్భేదాశ్చ సప్తధా ।
 అజ్ఞేభ్యోఽస్యాస్తు సప్తభ్యః సప్తధా భిద్యతే జగత్ ॥ ౨.౬౩॥
 లోకాద్రిద్వీపపాతాలసిన్ధుగ్రహమునిస్వరైః ।
 ధాత్వాదిభిస్తథాన్యైశ్చ సప్తసంఖ్యైః ప్రభేదితైః ॥ ౨.౬౪॥
 యదాష్టధా సా గుణితా తదా ప్రకృతిభేదినీ ।
 అష్టాక్షరా హి వస్వాశా మాతృకా మూర్తిభేదినీ ॥ ౨.౬౫॥
 దశధా గుణితా నాడీ మర్మాశాదివిభేదినీ ।
 ద్వాదశాత్మిక్యపి యదా తదా రాశ్యర్కమూర్తియుక్ ॥ ౨.౬౬॥
 మన్తం చ ద్వాదశార్ణాఖ్యమభిధత్తే స్వరానపి ।
 తత్సంఖ్యం చ తదా యన్తం శక్తేస్తద్గుణితాత్మకమ్ ॥ ౨.౬౭॥
 పంచాశదంశగుణితాథ యదా భవేత్సా
 దేవీ తదాత్మవినివేశితదివ్యభావా ।
 సౌఘమ్నవత్త్రసుషిరోదితనాదసంఖ్యా-
 త్పంచాశదీరయతి పక్ష్యైశ్చ ఏవ వర్ణాన్ ॥ ౨.౬౮॥
 ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
 శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతౌ ప్రపంచసారే ద్వితీయః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ తృతీయః పటలః ॥

అథోభయాత్మకా వర్ణాః స్యురగ్నిర్హమాత్మభేదతః ।

త ఏవ స్యుస్త్రిధా భూయః సోమేనాగ్నివిభాగశః ॥ 3.౧॥

స్వరాఖ్యాః షోడశ ప్రోక్తాః స్పర్శాహ్వః పంచువింశతిః ।

వ్యాపకాశ్చ దశైతే స్యుః సోమేనాగ్నిత్మకాః క్రమాత్ ॥ 3.౨॥

ఏషు స్వరా హ్రస్వదీర్ఘభేదేన ద్వివిధా మతాః ।

పూర్వో హ్రస్వః పరో దీర్ఘో బిన్దుసర్గాన్తికౌ చ తౌ ॥ 3.3॥

ఆద్యవ్రస్వరషట్కస్య మధ్యగం యచ్చతుష్టయమ్ ।

వర్ణానామాగమధవైస్తన్నపుంసకమీరితమ్ ॥ 3.౪॥

తచ్చతుష్కం సుషుమ్నాస్తే కుర్యాత్ప్రాణేఽయనస్థితిమ్ ।

దక్షోత్తరస్థే ప్రాణాభ్యే స్యాతాం దక్షోత్తరాయణే ॥ 3.౫॥

దక్షః సువ్యవస్థితే హ్రస్వదీర్ఘాః పఞ్చోదయన్తి చ ।

భూతభూతకలాభిస్తదుదయః ప్రాగుదీరితః ॥ 3.౬॥

బిన్దుసర్గౌ తు యౌ ప్రోక్తౌ తౌ సూర్యశశినౌ క్రమాత్ ।

తయోర్వికారవిస్తారః పరస్తాత్సమ్భవక్ష్యతే ॥ 3.౭॥

స్పర్శాఖ్యా అపి యే వర్ణాః పంచుపంచువిభేదతః ।

భవన్తి పంచువర్గాస్తదన్య ఆత్మా రవిః స్మృతః ॥ 3.౮॥

చతుర్వింశతితత్త్వస్థాస్తస్మాద్యర్థాః పరే క్రమాత్ ।

తేన స్పర్శాహ్వయాః సౌరాః ప్రాణాగ్నిశామ్బుఖాత్మకాః ॥ 3.౯॥

వ్యాపకాశ్చ ద్వివర్గాః స్యుస్తథా పంచువిభేదతః ।

శశీనాగ్నుత్థితా యస్మాత్స్వరస్పృగ్వాప్యపకషరాః ॥ 3.౧౦॥

తత్త్రిభేదసముద్భూతా అష్టత్రింశత్కలాః స్మృతాః ।

స్వరైః సౌమ్యాః స్పర్శయుగ్మైః సౌరా యాద్యైశ్చ వహ్నిజాః ॥ 3.౧౦ ॥

పోడశద్వాదశదశసంఖ్యాః స్యుః క్రమశః కలాః ।

వర్ణభ్య ఏవ తారస్య పంచభేదైస్తు భూతగైః ॥ 3.౧౧ ॥

సర్వగాశ్చ సముత్పన్నాః పంచాశత్సంఖ్యాకాః కలాః ।

తాభ్య ఏవ తు తావత్సః శక్తిభిర్విష్టమూర్తయః ॥ 3.౧౩ ॥

తావత్స్య మాతృభిః సార్థం తేభ్యః స్యుః రుద్రమూర్తయః ।

తేభ్య ఏవ తు పంచాశత్సురోషధయ ఈరితాః ॥ 3.౧౪ ॥

యాభిస్తు మన్త్రిణః సిద్ధిం ప్రాప్నుయుర్వాఙ్మతార్థదామ్ ।

అమృతా మానదా పూషా తుష్టిః పుష్టి రతిర్ధృతిః ॥ 3.౧౫ ॥

శశినీ చన్ద్రికా కాన్తిజ్యోతాన్ని శ్రీః ప్రీతిరంగనా ।

పూర్ణాపూర్ణామృతాకామదాయస్యః సస్వరాః కలాః ॥ 3.౧౬ ॥

తపినీ తాపినీ ధూమ్రా మరీచీ జ్వాలినీ రుచిః ।

సుషుమ్నాభోగదావిశ్వాబోధినీధారిణీక్షమాః ॥ 3.౧౭ ॥

కామాద్యా వసుదాః సౌరాః షడాన్తా ద్వాదశేరితాః ।

ధూమ్రార్చిరూష్మా జ్వాలినీ జ్వాలినీ విష్ఫులిజినీ ॥ 3.౧౮ ॥

సుశ్రీః సురూపా కపిలా హవ్యకవ్యవహే అపి ।

యాద్యర్థయుక్తా వహ్న్యుత్థా దశ ధర్మప్రదాః కలాః ॥ 3.౧౯ ॥

సృష్టి ఋద్ధిః స్మృతిర్మేధా కాన్తిర్లక్ష్మీద్రుశ్చిః స్థిరా ।

స్థితిః సిద్ధిరకారోత్థాః కలా దశ సమీరితాః ॥ 3.౨౦ ॥

అకారప్రభవా బ్రహ్మజాతాః స్యుః సృష్టయే కలాః ।

జరా చ పాలినీ శాన్తిరైశ్వరీ రతికామికే ॥ 3.౨౧ ॥

వరదా హ్లాదినీ ప్రీతిర్ద్విరా చోకారజాః కలాః ।

ఉకారప్రభవా విష్ణుజాతాః స్యుః స్థితయే కలాః ॥ 3.౨౨ ॥

తీక్ష్ణా రౌద్రీ భయా నిద్రా తన్ద్రి ష్టత్కృధినీ క్రియా ।

ఉత్కారీ వైవ మృత్యుశ్చ మకారాక్షరజాః కలాః ॥ 3.౨౩ ॥

మకారప్రభవా రుద్రజాతాః సంహృతయే కలాః ।

బిన్దోరపి చతస్రః స్యుః పీతశ్వేతారుణాఽసితా ॥ 3.౨౪ ॥

నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిస్తథైవ చ ।
 ఇన్ధికా దీపికా చైవ రేచికా గోచికా పరా ॥ 3.౨౫॥
 సూక్ష్మా సూక్ష్మామృతా జ్ఞానామృతా చాప్యాయినీ తథా ।
 వ్యాపినీ వ్యోమరూపా చేత్యనంతా నాదసమ్భవాః ॥ 3.౨౬॥
 నాదజాః షోడశ ప్రోక్తా భుక్తిముక్తిప్రదాయకాః ।
 కేశవనారాయణమాధవగోవిందవిష్ణవః ॥ 3.౨౭॥
 మధుసూదనసంజ్ఞశ్చ సప్తమః స్యాత్త్రివిక్రమః ।
 వామనః శ్రీధరశ్చైవ హృషీకేశస్తవనస్తరః ॥ 3.౨౮॥
 పద్మనాభస్తథా దామోదరాహ్వో వాసుదేవయుక్ ।
 సజ్కర్షణశ్చ ప్రద్యుమ్నః సానిరుద్ధః స్వరోద్భవాః ॥ 3.౨౯॥
 తతశ్చక్రీ గదీ శాఙ్గీ ఖడ్గీ శఙ్ఖీ హలీ తథా ।
 ముసలీ తూలిసంజ్ఞశ్చ భూయః పాశీ చ సాఙ్గశీ ॥ 3.౩౦॥
 ముకున్దో నన్దజో నన్దీ నరో నరకజిద్ధరిః ।
 కృష్ణః సత్యః సాత్వతశ్చ శౌరిః శూరో జనార్దనః ॥ 3.౩౧॥
 భూధరో విశ్వమూర్తిశ్చ వైకుణ్ఠః పురుషోత్తమః ।
 బలీ బలానుజో బాలో వృషఘ్నశ్చ వృషస్తథా ॥ 3.౩౨॥
 హంసో వరాహో విమలో నృసింహో మూర్తయో హలామ్ ।
 కీర్తిః కాన్తిస్తుష్టిపుష్టి ధృతిః శాన్తిః క్రియా దయా ॥ 3.౩౩॥
 మేధా చ హర్షా శ్రద్ధాహ్వ లజ్ఞా లక్ష్మీః సరస్వతీ ।
 ప్రీతీ రతిశ్చ సమోప్రకృతాః క్రమేణ స్వరశక్తయః ॥ 3.౩౪॥
 జయా దుర్గా ప్రభా సత్యా చక్రా వాణీ విలాసినీ ।
 విజయా విరజా విశ్వా వినదా సునదా స్మృతిః ॥ 3.౩౫॥
 ఋద్ధిః సమృద్ధిః శుద్ధిశ్చ బుద్ధిర్భక్తిర్మృతిః క్షమా ।
 రమోమా క్లేదినీ క్లిన్నా వసుదా వసుధాపరా ॥ 3.౩౬॥
 పరా పరాయణా సూక్ష్మా సన్ధ్యా ప్రజ్ఞా ప్రభా నిశా ।
 అమోఘా విద్యుతా చేతి మూత్ర్యాద్యాః సర్వకామదాః ॥ 3.౩౭॥
 ఏకపజ్ఞాశదుద్దిష్టా నమోఽంతా వర్ణపూర్వికాః ।

సధాతుప్రాణశక్త్యాత్మయుక్తా యాదిషు మూర్తయః || 3.3౮||

శ్రీకణ్ఠోఽనస్తసూక్ష్మో చ త్రిమూర్తిరమరేశ్వరః |

అర్ఘ్యో భారభూతిశ్చ స్థితిశః స్థాణుకో హరః || 3.3౯||

ఝణ్ణీశో భౌతికః సద్యోజాతశ్చానుగ్రహేశ్వరః |

అక్రూరశ్చ మహాసేనః స్యురేతాః స్వరమూర్తయః || 3.౪౦||

తతః క్రోధీశచణ్ణీశపంచాన్తకశివోత్తమాః |

తథైకరద్రుకూర్మైకనేత్రాహ్వాచతురాననాః || 3.౪౧||

అజేశశర్వసోమేశాస్తథా లాఙ్గలిదారుకౌ |

అర్ధనారీశ్వరశోచమాకాన్తశ్చాషాఢిదణ్డినౌ || 3.౪౨||

అత్రిర్మీనశ్చ మేషశ్చ లోహితశ్చ శిఖీ తథా |

ఛగలఙ్గద్విరణ్డౌ చ సమహాకాలచాలినౌ || 3.౪౩||

భుజఙ్గేశః పినాకీ చ ఖడ్గీశశ్చ బకస్తథా |

శ్వేతో భృగుశ్చ లకులిః శివః సంవర్తకః స్పృతః || 3.౪౪||

పూర్ణోదరీ చ విరజా తృతీయా శాల్మలీ తథా |

లోలాక్షీ వర్చలాక్షీ చ దీర్ఘఘాణా తథైవ చ || 3.౪౫||

సుదీర్ఘముఖిగోముఖ్యౌ నవమీ దీర్ఘజిహ్వాకా |

కుణ్ఠోదర్యూర్ధ్వకేశీ చ ముఖీ వికృతపూర్వీకా || 3.౪౬||

సజ్వాలోల్కశ్రియావిద్యాముఖ్యః స్యుః స్వరశక్తయః |

మహాకాలీసరస్వత్యౌ సర్వసిద్ధిసమన్వితా || 3.౪౭||

గౌరీ త్రైలోక్యవిద్యా చ తథా మన్తార్ణవశక్తికా |

భూతమాతా లమ్బోదరీ ద్రావిణీ నాగరీ తథా || ౪౮||

భేచరీ మఙ్గరీ వైవ రూపిణీ వీరిణీ తథా |

కోదరీ పూతనా భద్రకాలీయోగిన్య ఏవ చ || 3.౪౯||

శఙ్ఖినీ ర్గిజినీ కాలరాత్రీ కుర్ధిన్య ఏవ చ |

కర్పిదనీ తథా వజ్రా జయా చ సుముఖేశ్వరీ || 3.౫౦||

రేవతీ మాధవీ వైవ వారుణీ వాయవీ తథా |

రక్షోఽవధారిణీ చాన్యా తథైవ సహజాహ్వానీ || 3.౫౧||

లక్ష్మీశ్చ వ్యాపినీ మాయేత్యాఖ్యాతా వర్ణశక్తయః ।
 ఇత్యుక్తస్త్రివిధో న్యాసః క్రమాత్సర్వసమృద్ధిదః ॥ 3.౫౨॥
 చందనకుచందనాగరుకర్పూరోశీరరోగజలఘుసృణాః ।
 తక్కోలజాతిమాంసీమురచోరగ్రన్ధిరోచనాపత్రాః ॥ 3.౫3॥
 పిప్పలబిల్వగుహారుణతృణకలవజ్రహ్వాకుమ్భివన్ధిన్యః ।
 సౌదుమృరీకాష్మరీకాస్థిరాబ్జదరపుష్పికామయూరశిఖాః ॥ 3.౫౪॥
 ప్లక్షాగ్నివన్ధసిహ్మాకుశాహ్వాదర్భాశ్చ కృష్ణదరపుష్పి ।
 రోహిణడుణ్డుమబృహతీపాటలచిత్రాతులస్యపామార్గాః ॥ 3.౫౫॥
 శతమఖలతాద్విరేఫో విష్ణుక్రాన్తి ముసల్యథాజ్ఞాలినీ ।
 దూర్వా శ్రీదేవిసహే తథైవ లక్ష్మీ సదాభద్రే ॥ 3.౫౬॥
 ఆదీనామితి కథితా వర్ణానాం క్రమవశాదథౌషధయః ।
 గులికాకషాయభస్మప్రభేదతో నిఖిలసిద్ధిదాయిన్యః ॥ 3.౫౭॥
 యథా భవన్తి దేహాన్తరమీ పజ్ఞాశదక్షరాః ।
 యేన యేన ప్రకారేణ తథా వక్ష్యామి తత్త్వతః ॥ 3.౫౮॥
 సమీరితః సమీరేణ సుషుమ్నారన్ధ్రనిర్గతాః ।
 వ్యక్తిం ప్రయాన్తి వదనే కణ్ఠాదీస్థానఘట్టితాః ॥ 3.౫౯॥
 ఉచ్చైరున్మార్గగో వాయురుదాత్తం కురుతే స్వరమ్ ।
 సీచైర్గతోఽనుదాత్తం చ తిర్యక్ స్వరితవిస్తృతిః ॥ 3.౬౦॥
 అరైకద్విత్రిసంఖ్యాభిర్మాత్రాభిర్లిపయః క్రమాత్ ।
 సవ్యజ్ఞానా హ్రస్వదీర్ఘప్లుతసంజ్ఞా భవన్తి తాః ॥ 3.౬౧॥
 అకారేకారయోర్యోగాదేకారో వర్ణ ఇష్యతే ।
 తస్యైవైకారయోగేన స్యాదైకారాక్షరస్తథా ॥ 3.౬౨॥
 ఉకారయోగాత్తస్యైవ స్యాదోకారాహ్వయోఽక్షరః ।
 తస్యైవౌకారయోగేన స్యాదౌకారాక్షరస్తథా ॥ 3.౬౩॥
 సన్ధ్యక్షరాః స్యుశ్చత్వారో మన్త్రాః సర్వార్థసాధకాః ।
 గవర్ణర్వర్ణయోవ్యక్తిర్లరోః సమ్యక్ ప్రదృశ్యతే ॥ 3.౬౪॥
 బిన్దుసర్గాత్మనోవ్యక్తిమమసోరజపా వదేత్ ।

కణ్ఠాత్తు నిఃసరన్సర్గః ప్రాయోఽచామేకతః పరః ॥ 3.౬౫॥

నశ్వరః సర్గ ఏవ స్యాత్సోష్ఠా సప్రాణకస్తు హః ।

స సర్గః శ్లేషితః కణ్ఠే వాయునాకాదిమీరయేత్ ॥ 3.౬౬॥

సర్గస్పర్శనమాత్రేణ కం ఖరస్పర్శనాత్తు ఖమ్ ।

స్తోకగమ్భీరసంస్పర్శాద్గమౌ జశ్చ బహిర్గతః ॥ 3.౬౭॥

ససర్గస్తాలుగః సౌష్ఠ్యః శ చ వర్గం చ యం తథా ।

ఋతురోపకారాంశ్చ మూర్ధగో దన్తగస్తథా ॥ 3.౬౮॥

ఋతవర్గలసానోష్ఠాదుపూపథ్మానసంజ్ఞకాన్ ।

దన్తోష్ఠాభ్యాం చ వం తత్తత్త్వానగోఽర్థాన్సమీరయేత్ ॥ 3.౬౯॥

హ్రస్వాః పంచ పరే సన్నివికృతాః పంచాథ బిన్దవన్తికాః

కాద్యాః ప్రాణమృతాశభూకఖమయా యాద్యాశ్చ శార్థాన్తికాః ।

హస్తాః షడ్వక్తసాః క్రమేణ కథితా భూతాత్మకాస్తే పృథ-

క్తైస్తైః పంచభిరేవ వర్ణదశకైః స్యుః స్తమృభనాద్యాః క్రియా ॥ 3.౭౦॥

ఊదద్గాదిలఞాః కోర్ణసౌ చతుర్ధార్ణకావసౌవారః ।

దృష్ట్యైవ ద్వితీయరక్షా వహ్నీరద్వన్ద్యయోనికాదివర్షాః ॥ 3.౭౧॥

మరుతః కపోలబిన్దుకపంచమవర్షాః శహౌ తథా వ్యోమ్నః ।

మనుషు పరోషపి మస్త్రీ కరోతు కర్మాణి తస్య సంసిద్ధ్యై ॥ 3.౭౨॥

స్తమృభనాద్యమథ పార్థివైరపామక్షరైశ్చ పరివర్షణాదికమ్ ।

దాహశోషణసశూన్యతాదికాన్వహ్నివాయువియదుత్థితైశ్చరేత్ ॥ 3.౭౩॥

దశభిర్దశభిరమీభిర్నమోఽన్తికైర్ద్వన్ద్యశశ్చ బిన్దుయుతైః ।

యోనేర్మధ్యే కోణత్రితయే మధ్యే చ సంయజేన్మస్త్రీ ॥ 3.౭౪॥

పూర్వోఽన్తికాద్విన్ద్యమాత్రాత్స్వయమథ రవతన్మాత్రతామభ్యుపైతా-

కారాదీన్ద్యష్టకాదీనపి తదనుగతాన్పంచాశతైశ్చైవ ।

యాదీన్సంయుక్తధాతునపి గుణసహితైః పంచభూతైశ్చ తాభి-

స్తన్మాత్రాభివ్ర్యతీత్య ప్రకృతిరథ హసంజ్ఞా భవేద్వాప్యప్య విశ్వమ్ ॥ 3.౭౫॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే తృతీయః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ చతుర్థః పటలః ॥

అథ వ్యవస్థితే త్వేవమస్య శక్తిత్వమిష్యతే ।
కృతకృత్యస్య జగతి సతతం రూఢసంస్థితేః ॥ ౪.౧॥
ప్రాణాత్మకం హకారాఖ్యం బీజం తేన తదుద్భవాః ।
షడూర్మయః స్యూరేఘోత్థా గుణాశ్చత్వార ఏవ చ ॥ ౪.౨॥
పవనాద్యాః పృథివ్యంతాః స్పర్శాద్వైశ్చ గుణైః సహ ।
కరణాన్యపి చత్వారి సజ్జాతశ్చేతనేతి చ ॥ ౪.౩॥
ఈకారస్య గుణాః ప్రోక్తాః షడితి క్రమతో బుధైః ।
ఊకారాంతాస్త్యకారాద్యాః షడ్వర్ణాః షడ్భ్య ఏవ తు ॥ ౪.౪॥
ప్రభేదేభ్యః సముత్పన్నా హకారస్య మహాత్మనః ।
ఋకారాద్యాస్త చత్వారో రేఘోత్థా ఇపరాః స్మృతాః ॥ ౪.౫॥
ఏకరాదివిసర్గాస్తం వర్ణానాం షట్కముద్గతమ్ ।
ఈకారస్య షడజ్జేభ్య ఇతీదం షోడశాంశవత్ ॥ ౪.౬॥
యేభ్యః సజ్జజ్జరీంశేభ్యః స్వరాః షోడశ సర్వగాః ।
తేభ్యో వర్ణాస్తరాః సర్వే తతో మూలమిదం విదుః ॥ ౪.౭॥
గతో వో బీజతామేష ప్రాణోష్యేవ వ్యవస్థితః ।
బ్రహ్మణ్డం గ్రస్తమేతేన వ్యాప్తస్థావరజగ్గమమ్ ॥ ౪.౮॥
నాదః ప్రాణశ్చ జీవశ్చ హేషశ్చేత్వాది కథ్యతే ।
ఏష పుంస్త్రీనియమితైర్లైశ్చ సనపుంసక్తైః ॥ ౪.౯॥
రేఘో మాయాబీజమితి త్రిధా సమభిధీయతే ।
శక్తిః శ్రీః సన్నతిః కాన్తిర్లక్ష్మీర్మేధా సరస్వతీ ॥ ౪.౧౦॥
క్షాన్తిః పుష్టిః స్మృతిః శాన్తిరిత్యాద్యైః స్వార్థవాచకైః ।

నానావికారతాం ప్రాప్తైః సైవిః సైవిరాభివైరికల్పితైః ॥ ౪.౧౧॥

తామేనాం కుణ్డలీత్యేతే సన్తో హృదయగాం విదుః ।

సా రౌతి సతతం దేవీ భృగ్జీ సగ్గతకధ్వనిః ॥ ౪.౧౨॥

ఆకృతిం సేవన భావేన పిణ్డతాం బహుధా విదుః ।

కుణ్డలీ సర్వథా జ్ఞేయా సుషుమ్నానుగతైవ సా ॥ ౪.౧౩॥

చరాచరస్య జగతో బీజత్వాన్మూలమేవ తత్ ।

మూలస్య బిన్దుయోగేన శతానన్ద త్వదుద్భవః ॥ ౪.౧౪॥

రేఫాన్వితేకారాకారయోగాదుత్పత్తిరేతయోః ।

హక్ష్మారాఖ్యో భవాన్తేన హరిరిత్యేష శబ్ద్యతే ॥ ౪.౧౫॥

హరత్వమస్య తేనైవ సర్వాత్మత్వం మమాపి చ ।

అస్య బిన్దోః సముద్భూత్యా తదన్తో హం స ఉచ్యతే ॥ ౪.౧౬॥

స హక్ష్మారః పుమానోఽప్రకృతః స ఇతి ప్రకృతిః స్మృతా ।

అజపేయం మతా శక్తిస్తథా దక్షిణవామగా ॥ ౪.౧౭॥

బిన్దుర్దక్షిణభాగస్తు వామభాగౌ విసర్గకః ।

తేన దక్షిణవామాఖ్యౌ భానౌ పున్స్త్రీవిశేషితౌ ॥ ౪.౧౮॥

బిన్దుః పురుష ఇత్యుక్తో విసర్గః ప్రకృతిర్మతా ।

పుష్పకృత్యాత్మకో హంసస్తదాత్మకమిదం జగత్ ॥ ౪.౧౯॥

పుంరూపం సా విదిత్వా స్వం సోఽహమ్భావముపాగతా ।

స ఏష పరమాత్మాఖ్యో మనురస్య మహామనోః ॥ ౪.౨౦॥

సకారం చ హకారం చ లోపయిత్వా ప్రయోజయేత్ ।

సన్ధిం వై పూర్వరూపాఖ్యం తతోఽసౌ ప్రణవో భవేత్ ॥ ౪.౨౧॥

తారాద్విభక్తాచ్చరమాంశతః స్యు-

ర్భూతాని ఖాదీన్యథ మధ్యమాంశాత్ ।

ఇనాదితేజాంసి చ పూర్వభాగా-

చ్ఛబ్దాః సమస్తాః ప్రభవన్తి లోకే ॥ ౪.౨౨॥

ఏవమేషా జగత్సూతిః సవితేత్యభిధీయతే ।

యదా తదైతి సైవస్తత్తైవశ్చతుర్వింశతిధా భిదామ్ ॥ ౪.౨౩॥

తద్వర్ణభిన్నా గాయత్రీ గాయకత్రాణనాదభవేత్ ।

సప్తగ్రహాత్మికా ప్రోక్తా యదేయం సప్తభేదినీ || ౪.౨౪||
 తదా స్వరేశః సూర్యోఽయం కవర్గేశస్తు లోహితః |
 చవర్గప్రభవః కావ్యష్టవర్గాద్భుధసమ్భవః || ౪.౨౫||
 తవర్గోత్థః సురగురుః పవర్గోత్థః శనైశ్చరః |
 యవర్గజోఽయం శీతాంశురితి సప్తగుణా త్వియమ్ || ౪.౨౬||
 యథా స్వరేభ్యో నాన్యే స్యుర్వర్ణాః షడ్వర్గభేదితాః |
 తథా సవిత్రసూర్యతం గృహషట్కం న సంశయః || ౪.౨౭||
 ఇతి సంలీనసూర్యాంశే వర్గషట్కే తు షడ్గుణాః |
 హృల్లేఖేయం తథా యస్త్రం స్మర్యతే స్మృతికోవిదైః || ౪.౨౮||
 సర్వవ్యాప్తా హి సా శక్తిః శశ్వద్భాస్కరరూపిణీ |
 స్వభాసా క్రమతే యత్ర తత్రాస్యా స్థితిరిష్యతే || ౪.౨౯||
 అస్యాస్తు రజసా వైవ తమసా చ దివానిశమ్ |
 సత్త్వాపవృద్ధబద్ధిన్ద్వాత్మా మేరుం చరతి భాస్కరః || ౪.౩౦||
 అస్యా వికారాద్వర్ణభ్యో జాతా ద్వాదశరాశయః |
 లవాదికాలోపచితైస్తైః స్యాచ్ఛక్రగతిస్త్రీధా || ౪.౩౧||
 ఋషరాశ్యాదియుతయా చక్రగత్యా జగత్ప్రీతిః |
 వజ్ఞామి చక్రరూపం చ ప్రబంధం రాశిభిర్యథా || ౪.౩౨||
 అస్తర్భహిర్విభాగేన రచయేద్రాశిమణ్డలమ్ |
 భూచక్ర ఏష మేషాదిః ప్రవిజ్ఞేయోఽథ మానుషః || ౪.౩౩||
 ఆద్వైర్మేషాహ్వయో రాశిరీకరాస్తైః ప్రజాయతే |
 ఋకారాస్తైరుకారాద్వైవృషో యుగ్మం తతస్త్రీభిః || ౪.౩౪||
 ఏదైతోః కర్కటో రాశిరోదౌతోః సింహసమ్భవః |
 అమః శవర్గలేభ్యశ్చ సజ్ఞాతా కన్యకా మతా || ౪.౩౫||
 షడ్భ్యః కచటలేభ్యశ్చ పయాభ్యాం చ ప్రజజ్ఞిరే |
 వణిగాద్యాస్తు మీనాంతా రాశయః శక్తిజృమ్భణాత్ || ౪.౩౬||
 చతుర్భిర్యాదిభిః సార్థం స్యాత్క్షకారస్తు మీనగః |
 స్యాతామర్దాధికే పంచనాడికౌ చాపకర్కటౌ || ౪.౩౭||

పాదాధికా మకరయుక్సింహవృశ్చికసంజ్ఞకాః ।
 పాదోనౌ కుమభవృషభౌ వాణిక్కున్యే చ పజ్ఞాకే ॥ ౪.౩౮॥
 త్రిపాదోనౌ మినమేషా సజ్ఞోక్తా రాశిసంశ్రితా ।
 చాపసీరజయుక్కున్యాః పీతాః స్యురుభయాస్తవమీ ॥ ౪.౩౯॥
 వణిజ్యకరమేషాహ్వకులీరా రక్తరోచిషః ।
 చరావశిష్టాశ్చత్వారః స్థిరాః శ్వేతాః పృథజ్జుతాః ॥ ౪.౪౦॥
 స్యుః కర్కటో వృశ్చికమినరాశీ
 విప్రా నృపాః సింహకధన్వమేషాః ।
 తులా సకుమ్భా మిథునం చ వైశ్యాః
 కన్యా వృషోఽథో మకరశ్చ శూద్రాః ॥ ౪.౪౧॥
 అజ్గరావజవృశ్చికౌ వృషతులే శుక్రస్య యుక్కున్యకే
 బోధై కర్కటకాహ్వయో హిమరుచః సింహస్తథా గోపతేః ।
 చాపాబ్జావపి దైషణౌ మకరకుమ్భాభ్యాం చ మాన్దౌ గ్రహాః
 ప్రోక్తా రాశ్యధిపా బలౌ చ కలశే సోఽయం క్రమో ర్గితః ॥ ౪.౪౨॥
 లగ్నో ధనభ్రాతృబన్ధపుత్రశత్రుకలత్రకాః ।
 మరణం ధర్మకర్మాయవ్యయా ద్వాదశరాశయః ॥ ౪.౪౩॥
 తతస్తదూధ్వభాగస్థో భువశ్చక్రః సమస్తథా ।
 స తు సింహాదికో యస్మిన్వైత్పకీ నియతా గతిః ॥ ౪.౪౪॥
 తదూధ్వభాగసంస్థః స్యాత్స్వశ్చక్రశ్చాపి తాదృశః ।
 స తు చాపాదికో దైవశ్చక్రస్త్రైనాభికస్త్యయమ్ ॥ ౪.౪౫॥
 ధనుస్తు దేవలగ్నత్వాత్సమాసాల్లగ్నముచ్యతే ।
 వేధ్యా ధనుర్మేషసింహమకరర్షభకన్యకాః ॥ ౪.౪౬॥
 సకుమ్భయుగ్మవణిజో మినకర్కటవృశ్చికాః ।
 ఆయం తు రాశివేధః స్యాదతో వేధస్తు భాత్మకః ॥ ౪.౪౭॥
 మూలాశ్వినీమఘజ్యేష్ఠారేవత్యాశ్లేషకాస్తథా ।
 యామ్యపూర్వానుపూర్వాహిరుద్భిపుష్యానురాధకాః ॥ ౪.౪౮॥
 స్వాతిశతభిషాద్రా చ శ్రోణారోహిణిహస్తకాః ।
 పాదం పాదత్రయే బుధ్యాద్యోజయేదర్థమర్థకైః ॥ ౪.౪౯॥

చరస్థిరోభయాత్మానశ్చతుర్వజ్జగుణాత్మకాః ।
 రాశిం రాశ్యధిపాస్త్యేవం బుధ్యుర్వేధవిధానతః ॥ ౪.౫౦॥
 ఏభ్య ఏవ తు రాశిభ్యో నక్షత్రాణాం చ సమ్భవః ।
 స చాప్యక్షరభేదేన సప్తవింశతిథా భవేత్ ॥ ౪.౫౧॥
 ఆభ్యామశ్వయుగేర్జాతా భరణీ కృత్తికా పునః ।
 లిపిత్రయాద్రోహిణీ చ తత్పరస్తాచ్చతుష్ఠయాత్ ॥ ౪.౫౨॥
 ఏదైతోర్మృగశిర్షాద్రే తదంతాభ్యాం పునర్వనూ ।
 అమసోః కేవలో యోగో రేవత్యర్థం పృథగ్గతః ॥ ౪.౫౩॥
 కతస్తిష్యస్తథాశ్లేషా ఖగయోర్హజయోర్మఘాః ।
 చతః పూర్వాధ ఛజయోరుత్తరా ఝజయోస్తథా ॥ ౪.౫౪॥
 హస్తశ్చిత్రా చ టథయోః స్వాతీ డాదక్షరాదభూత్ ।
 విశాఖాస్తు ధణోద్భూతాస్తథా దేఽభ్యోఽనురాధకాః ॥ ౪.౫౫॥
 జ్యేష్ఠా ధకారాన్మూలాభ్యో నవఫేభ్యో బతస్తథా ।
 పూర్వాషాడా భతోఽన్యా చ సజ్జాతా శ్రవణో మతః ॥ ౪.౫౬॥
 శ్రవిష్ఠా చాపి యరయోస్తథా శతభిషగ్గతః ।
 వశయోః ప్రోష్ఠపాతస్సంజ్ఞా షనహేభ్యః పరా స్మృతా ॥ ౪.౫౭॥
 తాభ్యామమోభ్యాం లార్జోఽయం యదా వై సహ వత్స్యతే ।
 తదేన్ద్రసూర్యయోర్యోగాదమావాస్యా ప్రతీయతే ॥ ౪.౫౮॥
 కషతో భువనం మత్తః కషయోః సజ్గమో భవేత్ ।
 తతః క్షకారః సజ్జాతో నృసింహస్తస్య దేవతా ॥ ౪.౫౯॥
 స పునః షనహైః సార్ధం పరప్రోష్ఠపదం గతః ।
 కారస్కరాభ్యామలకోదుమ్బురో జమ్బుసంజ్ఞకః ॥ ౪.౬౦॥
 ఖదిరః కృష్ణవంశౌ చ పిప్పలో నాగరోహిణౌ ।
 పలాశః ప్లక్షకామ్బుష్ఠబిల్వార్జునవికజ్తాః ॥ ౪.౬౧॥
 వకులః శబరః సరో వజ్జులః పనసార్కకౌ ।
 శమీకదమ్బునిమ్బాన్త్రౌ మధూకాన్తా దినాజ్ఞిపాః ॥ ౪.౬౨॥
 ఆయుష్కామః స్వకం వృక్షం ఛేదయేన్న కదాచన ।

సేచయేద్వర్ధయేచ్ఛాపి పూజయేత్ప్రణమేదపి ॥ ౪.౬౩॥

తిథినక్షత్రవారేషు స్వేషు మన్తజపో వరః ।

తస్మాదేషాం దినాదీనాం వక్ష్యన్తే దేవతా అపి ॥ ౪.౬౪॥

అశ్వియమానలధాతా శశిరుద్రాదితిసురేడ్యసర్వాశ్చ

పితృర్యమభగదినకృత్వష్టారో మారుతస్తథేన్ద్రాగ్ని ।

మిత్రేన్ద్రో నిత్ర+తిర్జాలే విశ్వే దేవా హరిస్తథా వసవః

వారుణోఽజైకపాదహిర్బుధ్నిః పూషా చ దేవతా భానామ్ ॥ ౪.౬౫॥

అశ్వేభాజభుజస్కసర్పసరమా మారారకాజా బిలీ

మూషా మూషికరుద్రయానమహిషీ వ్యాఘ్రో యమారోహణమ్ ।

వ్యాఘ్రైశ్చ హరిణీ శ్వవానపరపశుః శాఖామృగీ స్త్రీ హయో

మత్స్యో గౌః కరిణీతి సాధు కథితా నక్షత్రయోన్యః క్రమాత్ ॥ ౪.౬౬॥

ఏభ్యోఽమావాస్యాంతా వర్తన్తే ప్రతిపదాదికాస్తిథయః ।

రాశిభ్యోఽథ తిథీనామధ్యర్థయుగం తు రాశిరేకం స్యాత్ ॥ ౪.౬౭॥

తేన త్రింశత్తిథయో ద్వాదశథా వర్ణతో భిన్నాః ।

తా ఏవ స్యుర్ద్వివిధాః పునరపి పూర్వాన్త్యపక్షభేదేన ॥ ౪.౬౮॥

పక్షః పశ్చాదశాహః స్యాత్పూర్వః ప్రతిపదాదికః శుక్లః ।

తద్వజ్జ్యేయోఽప్యపరః కృష్ణః ప్రతిపదాదికః ప్రోక్తః ॥ ౪.౬౯॥

సంజ్ఞాసామ్యే సత్యపి సౌమ్యాత్తు హ్రాసవృద్ధితస్తిథయః ।

న సమాః పక్షద్వితయే త్రింశద్భేదాస్తథా హి సమ్ప్రొక్తాః ॥ ౪.౭౦॥

అగ్న్యశ్చమూ సవిఘ్నా నాగా గుహసవిత్సమాతరో దుర్గా ।

కకుభో ధనపతివిష్ణూ యమహరచన్ద్రాః క్రమేణ తిథ్యధిపాః ॥ ౪.౭౧॥

రాశిభ్యః సదినేభ్యః సతిథిభ్యః శక్తిజృమ్భణసముత్థానాత్ ।

అక్షరభేదవికారాత్కరణాన్యపి సప్తభేదకాన్యభవన్ ॥ ౪.౭౨॥

సింహవాస్రవరాహాః ఖరగజవృషకుక్కుటాః ప్రతిపదర్థాత్ ।

అన్త్యాం తిథ్యర్థేఽర్థే తిష్ఠన్త్యాః కృష్ణగోశ్చతుర్దశాః ॥ ౪.౭౩॥

ఏవం సజ్గహరాశిక దినతిథికరణప్రభేదకాః కథితాః ।

అస్మాత్పశ్చాచ్చవిభేదాద్విజ్ఞేయా పశ్చాచ్ఛరణిష్పత్తిః ॥ ౪.౭౪॥

వర్ణః పీతశ్వేతారుణాసితశ్యామకాస్తథా క్వాద్యాః ।

ఇతి మూలాక్షరవికృతిం కథితమిదం వర్ణవికృతిబాహుల్యమ్ ॥ ౪.౭౫॥

సచరాచరస్య జగతో మూలత్వాన్మూలతాస్య బీజస్య ॥ ౪.౭౬॥

యాం జ్ఞాత్వా సకలమపాస్య కర్మబంధం

తద్విష్ణోః పరమపదం ప్రయాతి లోకః ।

తామేనాం త్రిజగతి జన్తజీవభూతాం

హృల్లేఖాం జపత చ నిత్యమర్చయాత ॥ ౪.౭౭॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః

కృతో ప్రపంచసారే చతుర్థః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ పంచమః పటలః ॥

అథ ప్రవక్ష్యే విధివన్మనూనాం దీక్షావిధానం జగతో హితాయ ।
యేనోపలభ్యేన సమాప్నువన్తి సిద్ధిం పరత్రేహ చ సాధకేశః ॥ ౫.౧॥

దద్యాచ్చ దివ్యభావం ఊణయాద్ధురితాన్యతో భవేద్దీక్షా ।
మననాత్తత్త్వపదస్య త్రాయత ఇతి మన్త ఉచ్యతే భయతః ॥ ౫.౨॥

దైవాదికస్యాప్యథ మానుషాదేః పైత్రాదికస్యాప్యథ వత్సరస్య ।
ఆదిం సమారభ్య సమగ్రసమ్పద్యతేన దీక్షావిధిమారభేత ॥ ౫.౩॥

శుభకర్మణి దీక్షాయాం మణ్ణపకరణే గృహాదివిధిషు తథా ।
విహితో వాస్తుబలిః స్యాద్రక్షావిఘ్నోపశాంతిసమ్పద్యుః ॥ ౫.౪॥

అభవత్పురాథ కిలవాస్తుపుమానితి విశ్రుతో జగదుపద్రవకృత్ ।
చతురశ్రసంస్థితరసౌ నిహితో నిహతః ఊతౌ సురగణైర్దితిజః ॥ ౫.౫॥

తద్దేహసంస్థితా యే దేవాస్తే విశ్రుతాస్త్రపిశ్చాశత్ ।
మణ్ణలమధ్యాద్యచ్యా యథా తథోక్తక్రమేణ కథ్యన్తే ॥ ౫.౬॥

కృత్వావనిం సమతలాం చతురశ్రసంస్థా-
మష్టాష్టకోద్యతపదాం చ సకోణసూత్రామ్ ।
తస్యా చతుష్పదసమన్వితమధ్యకోష్ఠే
బ్రహ్మాతు సాధకవరేణ సమర్చనీయః ॥ ౫.౭॥

ప్రాగ్యామ్యవారుణోద్గిక్కిష్టచతుష్పదేషు సమభియజేత్ ।
ఆర్యాఖ్యం సవివస్వతస్సంజ్ఞం మిత్రం మహీధరం క్రమశః ॥ ౫.౮॥

కోణద్వయార్ధకోష్ఠేష్వచ్యాః సావిత్రసవితృశక్రౌహవీః ।
సేన్ద్రజయరుద్రతజ్జయసాపశ్చ తథాపవతస్కోఽగ్న్యాద్యాః ॥ ౫.౯॥

అశ్నేః పాశ్రోవిత్థపదద్వన్దేవ శర్వం గుహార్యమణౌ చ తథా ।
జమ్భకపిలిపిశ్చాఖ్యౌ చరకివిదారౌ చ పూతనాః ప్రోక్తాః ॥ ౫.౧౦॥

అర్హపదాద్యన్తాసు చ వతస్సప దిక్షు క్రమేణ బహిరవ్రాః ।
వాసవయమజలశశినామష్టావష్టా చ మప్రిణా విధినా ॥ ౫.౧౧॥

ఈశానాఖ్యః స పర్జన్యో జయన్తః శక్రభాస్కరౌ ।
సత్యో వృషాన్తరిక్షౌ చ దేవతాః ప్రాగుదీరితాః ॥ ౫.౧౨॥

అగ్నిః పూషా చ వితథో యమశ్చ గ్రహరక్షకః ।
గన్ధర్వో భృగ్గరాజశ్చ మృగో దక్షదిగాశ్రితాః ॥ ౫.౧౩॥

నిత్ర+తిదోవారికశ్చైవ సుగ్రీవో వరుణస్తథా ।
పుష్పదన్తాసురౌ శోషరోగౌ ప్రత్యగ్దిగాశ్రితాః ॥ ౫.౧౪॥

వాయుర్నాగశ్చ ముఖ్యశ్చ సోమో భల్లాట ఏవ చ ।
అర్గలాఖ్యోఽదితిస్తద్వద్దితిః సౌమ్యదిగాశ్రితాః ॥ ౫.౧౫॥

ఇతీరితానామపి దేవతానాం చిత్రాణి కృత్వా రజసా పదాని ।
పయోఽన్ధసా సాధుబలిర్విధేయో ద్రవ్యైశ్చ వా తన్త్రవిశేషసిద్ధైః ॥ ౫.౧౬॥

భూయో భూమితలే సమే విరహితే లోమాస్థిలోష్టాదిభిః
కర్తవ్యం నవసప్తపంచకమిత్యైర్హస్తైః పరీణాహతః ।
యుక్తం ద్వారచతుష్కకల్పితపయోభూరుద్ చతుస్తోరణం
దర్భస్రకృపిరీతముజ్జ్వలతలం స్యాత్సంవృతం మణ్డపమ్ ॥ ౫.౧౭॥

సప్తాహతో వా నవరాత్రతో వా ప్రాగేవ దీక్షాదివసాద్యథావత్ ।
సపాలికాపంచముఖీశరావచతుష్టయే బీజనివాపముక్తమ్ ॥ ౫.౧౮॥

అన్యస్మిన్భవనే సుసంవృతతరే శుద్ధే స్థలే మణ్డలం
కుర్యాత్ప్రాగ్వరుణాయతం పదచతుష్కోపేతభానూదరమ్ ।
పీతారక్తసితాసితం ప్రతిపదం వహ్వోదిశర్వాన్తికం
యామ్యోదీవ్యసమాయతం ప్రణిగదన్త్యన్యే చ తన్మన్త్రిణాః ॥ ౫.౧౯॥

వైష్ణవ్యస్తవ్రథ పాలికా అపి చతుర్వింశాఙ్గలోచ్చాయకాః
వైరిశ్శోఽన్యో ఘటికాస్తు పంచావదనా ద్వ్యష్టాఙ్గలోచ్చాయకాః ।
తైవాః స్యుర్ద్విషడఙ్గాలా అపి శరావాహ్వో జలక్షాలితాః
సూత్రైశ్చ ప్రకలయ్య పక్ష్మిషు చ తాః ప్రోక్తక్రమాద్విసన్యసేత్ ॥ ౫.౨౦॥

పుథగపి శాలీతణ్డలపూర్ణాసు సదభబద్ధకూర్చాసు ।
మృద్వాలుకాకరిష్టైః క్రమేణ పూర్ణాని తాని పాత్రాణి ॥ ౫.౨౧॥

శాలీకజ్ఞశ్యామాతలసర్వపముగ్ధమాషనిష్పావాః ।
ఖల్వాఢకీనమేతా బీజాని విదుః ప్రరోహయోగ్యాని ॥ ౫.౨౨॥

ప్రజ్ఞాల్య తాని నివపేదభిమన్త్య మూల-
బీజేన సాధకవరస్త్యపి పాత్రకేషు ।
విప్రాశిషా చ విధివత్ప్రతిపాద్యమాన-
శజ్ఞాదిముఖ్యతరపజ్ఞమహాస్వనైశ్చ ॥ ౫.౨౩॥

హారిద్రాద్భిః సమ్యగభ్యుక్ష్య వస్త్రై-
రాచ్ఛాద్యాద్భిః సింహితాం పజ్ఞామోషైః ।
సాయమ్పూతః శర్వరీషు ప్రదద్యా-
దుక్తైద్యైస్తద్బలిం సాధకేశః ॥ ౫.౨౪॥

భూతపితృయక్షనాగబ్రహ్మశివా దేవతాశ్చ విష్ణ్వన్తః ।
తాభ్యః క్రమేణ రాత్రిషు సప్తసు వా నవసు బలిర్దేయః ॥ ౫.౨౫॥

లాజతలనక్తరజో దధిసక్త్యన్నాని భూతకూరాఖ్యమ్ ।
పితృం తిలతణ్డలకం సోడుమ్బికధానలాజకం యాక్షమ్ ॥ ౫.౨౬॥

కేరోదసక్తుపిష్ఠం నాగం పద్మాక్షతం చ వైరిఞ్చ్యమ్ ।
అన్నాపూపం శైవం గుఱోదనం వైష్ణవం చ దుగ్ధాన్నమ్ ॥ ౫.౨౭॥

కృసరం చ వైష్ణవేయం యది నవరాత్రం క్రమేణ బలిరుక్తః ।
తారాదికైర్నమోఽస్తైః స్వైః స్వైరపినామభిశ్చ బలిమన్త్రః ॥ ౫.౨౮॥

పాత్రాణి త్రివిధాన్యపి పరితః పునరష్టాదిక్షు బలిక్తప్తిః ।
బీజారోపణకర్మ ప్రథితమిదం సార్వకామికం భవతి ॥ ౫.౨౯॥

ప్రాగేవ లక్షణయుతాని చ మణ్డపేఽస్మి-
న్కుణ్డాని కారయతు సమ్యగథో దిశాసు ।
ఆఖణ్డలార్కభవవారిపభాధిపానాం
దోర్మాత్రకాణి విలసద్గుణమేఖలాని ॥ ౫.౩౦॥

చతురశ్రమర్థశశిబిమ్బవిలసితమథ త్రికోణమ్ ।
పద్మదలరుచిరవృత్తమతి బ్రువతే సుధావిధిషు కుణ్డలక్షణమ్ ॥ ౫.౩౧॥

వింశద్భిశ్చతురధికాభిరంగులీభిః
సూత్రేణాప్యథ పరిసూత్ర్య భూమిభాగమ్ ।
తాభిశ్చ ప్రఖనతు తావతీభిరేకాం

త్యక్త్వా చాక్కులిమపి మేఖలాశ్చ కార్యాః || ౫.౩౨||

సత్త్వపూర్వకగుణాన్వితాః క్రమాద్-

ద్వాదశాష్టాచతురంగులోచ్ఛ్రితాః ।

సర్వతోఽంగులిచతుష్కవిస్తృతా

మేఖలాః సకలసిద్ధిదా మతాః || ౫.౩౩||

యోనిస్తత్ప్రశ్చిమస్యామథ దిశి చతురశ్రస్థలారబ్ధనాశా

తన్మధ్యోల్లాసి రన్ధ్రోపరిపరి వితతాశ్వత్థపత్రానుకారా ।

ఉత్పేదాయామకాభ్యాం ప్రకృతివికృతినంజ్ఞాంగులాష్టాంగులా స్యా-

ద్విస్తృత్యా ద్వాదశార్ధాంగులమితనమితాగ్రా నివిష్టేవ కుణ్డే || ౫.౩౪||

అథవా దిశి కుణ్డముత్తరస్యాం ప్రవిదధ్యాచ్చతురశ్రమేకమేవ ।

గదితైరపి లక్షణైః సమేతాపఘనం దృష్టిమనోహరం చ కాన్త్యా || ౫.౩౫||

తతో మణ్డపమధ్యే తు స్థణ్డిలం గోమయామ్బునా ।

ఉపలిప్య యథాన్యాయం తస్య మధ్యే నిధాపయేత్ || ౫.౩౬||

సూత్రం ప్రాక్ ప్రత్యగ్భాగ్భాగం విప్రాశీర్వచనైః సహ ।

గుణితేనాభితో మత్స్యో మధ్యాదారభ్య విన్యసేత్ || ౫.౩౭||

తన్మధ్యస్థితయామ్యోదగగ్రం సూత్రం నిధాపయేత్ ।

తతో మధ్యాత్మపద్ధస్తమానేన చ దిశం ప్రతి || ౫.౩౮||

సూత్రేషు మకరాన్యస్యేత్స్వప్తానన్యోన్యతః సమాత్ ।

సూత్రాగ్రమకరేభ్యస్తు న్యసేత్కోణేషు మత్స్యకాన్ || ౫.౩౯||

కోణమత్స్యస్థితాగ్రాణి దిక్షు సూత్రాణి పాతయేత్ ।

తతో భవేచ్చతుష్కృష్టం చతురశ్రం చ మణ్డలమ్ || ౫.౪౦||

తత్రాగ్నిమారుతం సూత్రం వైత్రతేశం నిపాతయేత్ ।

ప్రాగ్వామ్యవారుణోదీచ్యసూత్రాగ్రమకరేషు చ || ౫.౪౧||

నిహితాగ్రయుగం సూత్రం చతుష్కం ప్రతిపాతయేత్ ।

కృత ఏవం భవేయుస్తే కోణకోష్ఠేషు మత్స్యకాః || ౫.౪౨||

ఏషు ప్రాగ్వారుణాత్సూత్రాన్యాయోదీచ్యాం నిపాతయేత్ ।

షట్పంచాశతద్వాని స్యురధికాని శతద్వయాత్ || ౫.౪౩||

యదా తదాజో విభజేత్పదాని క్రమశః సుధీః ।

పదైః షోడశభిర్మధ్యే పద్మం వృత్తత్రయాన్వితమ్ ॥ ౫.౪౪ ॥

తైరష్టచత్వారింశద్భి రాశిః స్యాద్విధ్యశీతిభిః ।

సద్వాదతైః శతపదైః శోభాయుగ్ధ్వారకోణకమ్ ॥ ౫.౪౫ ॥

ద్వారాణి పదషట్కాణి శోభాఖ్యాః స్యుశ్చతుష్పదాః ।

చతుష్పదాశ్చోపశోభాః షట్పదం కోణకం భవేత్ ॥ ౫.౪౬ ॥

వృత్తపీఠ్యోరారచయేన్మధ్యే సూత్రచతుష్టయమ్ ।

ప్రాగ్యామ్యవారుణోదీచ్యసూత్రాగ్రమకరేషు చ ॥ ౫.౪౭ ॥

నిహితాగ్రయుగం సూత్రం తదభివేద్యాశిమణ్డలమ్ ।

ర్కిణకాయాః కేసరాణాం దలసన్ధేర్దలస్య చ ॥ ౫.౪౮ ॥

దలాగ్రవృత్తిరాశినాం వీధ్యాః శోభోపశోభయోః ।

వృత్తాని చతురశ్రాణి వ్యక్తాస్తానాని కల్పయేత్ ॥ ౫.౪౯ ॥

భవేన్మణ్డలమధ్యాద్ధే ర్కిణకా చతురజ్జులా ।

త్ర్యజ్జులాః కేసరాశ్చ స్యుః సన్ధిశ్చ చతురజ్జులా ॥ ౫.౫౦ ॥

తథా దలానాం మానం తదగ్రద్వ్యజ్జులకం భవేత్ ।

అన్తరాలం పృథగ్వృత్తత్రయస్య ద్వ్యజ్జులం భవేత్ ॥ ౫.౫౧ ॥

తతశ్చ రాశిచక్రం స్యాత్స్వం స్వం వర్ణవిభూషితమ్ ।

రాశిమజ్జులకైః కుర్యాత్తద్భిర్నవభిరేవ వా ॥ ౫.౫౨ ॥

ద్వాత్రింశదజ్జులం హ్యేతత్పరస్తాత్తావదిష్యతే ।

వృత్తచక్రముశన్వేకే చతురశ్రం చ తద్విదః ॥ ౫.౫౩ ॥

యది వా వర్తులమరాః స్యుశ్చ ద్వాదశరాశయః ।

తే స్యుః పిపిలికామధ్యా మాతులజ్గనిభా అపి ॥ ౫.౫౪ ॥

చక్రం చ చతురశ్రం చ త్ర్యశౌ ద్వాదశరాశయః ।

భవేయః పజ్జుదలనిభా వా కథితా బుధైః ॥ ౫.౫౫ ॥

తద్వహీ రుచిరాన్కుర్యాచ్చతురాన్కుల్పశాఖినః ।

లలితాస్రాధకుసుమాన్ఫలపల్లవశోభితాన్ ॥ ౫.౫౬ ॥

జలజైః స్థలజైర్వాపి సుమనోభిః సమన్వితాన్ ।

హంససారసకారణ్ణశుకభ్రమరకోకిలైః ॥ ౫.౫౭ ॥

మయూరచక్రవాకాద్వైరారూఢవిటపానతాన్ ।
 సర్వర్తునిష్కృతికరాన్నివోచనమనోహరాన్ ॥ ౫.౫౮॥
 తద్బహిః పార్థివం కుర్యాన్మణ్డలం కృష్ణకోణకమ్ ।
 మణ్డలాని తు తత్త్వజ్ఞో రాశ్యంతాన్యేవ కారయేత్ ॥ ౫.౫౯॥
 రాశేరన్యత్ర రచయేత్ప్రమోహాదన్యమణ్డలమ్ ।
 ఆవాహ్య దేవతామన్యామర్చయేదన్యదేవతామ్ ॥ ౫.౬౦॥
 ఉభాభ్యాం లభతే శాపం మస్త్రీ తరలదుర్మతిః ।
 కాలాత్మకస్య దేవస్య రాశివ్యాప్తిమజానతా ॥ ౫.౬౧॥
 కృతం సమస్తం వ్యర్థం స్యాదజ్ఞేన జ్ఞానమానినా ।
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన రాశీన్నాధిపతీన్క్రమాత్ ॥ ౫.౬౨॥
 అవగమ్యానురూపాణి మణ్డలాని చ మాన్యధీః ।
 ఉపక్రమేదర్చయితుం హోతుం వా సర్వదేవతాః ॥ ౫.౬౩॥
 రజాంసి పఞ్చవర్ణాని పఞ్చద్రవ్యాత్మకాని చ ।
 పీతశుక్లారుణశితిశ్యామాన్యేతాని భూతశః ॥ ౫.౬౪॥
 హారిద్రం స్యాద్రజః పీతం తణ్డలం చ సితం భవేత్ ।
 తథా దోషా రజఃక్షారసంయుక్తం రక్తముచ్యతే ॥ ౫.౬౫॥
 కృష్ణం దగ్ధపులాకోత్థం శ్యామం బిల్వదలాదీజమ్ ।
 సితేన రజసా కార్యాః సీమా రేఖా విపశ్చితా ॥ ౫.౬౬॥
 అఙ్గులోత్పేధవిస్తారాః సర్వమణ్డలకర్మసు ।
 పీతాః స్యాత్క్రిణకా రక్తశుక్లపీతాశ్చ కేసరాః ॥ ౫.౬౭॥
 దలాన్యచ్ఛాన్యస్తరాలం శ్యామచూర్ణేన పూరయేత్ ।
 సితరక్తాసితైర్వర్ణైర్వృత్తత్రయముదీరితమ్ ॥ ౫.౬౮॥
 నానావర్ణవిచిత్రా స్యుశ్చిత్రాకారాశ్చ పీథయః ।
 ద్వారశోభోపశోభాశ్చాః సితరక్తనిశాసితాః ॥ ౫.౬౯॥
 రాశిచక్రవశిష్టాని కోణాని శృణు యాని వై ।
 పీఠపాదాని తాని స్యురరుణాన్యపి తాని వా ।
 తత్తత్పాదోక్తవర్ణాని తత్తదాకారవన్తి వా ॥ ౫.౭౦॥

అథవారుణాని చ దలాని తథా దలసన్నిరప్యసితరుగ్భవతి ।
అసితారుణాచ్ఛరజసా విహితాన్యపి వర్తులాని కథయన్త్యపరే ॥ ౫.౭౧॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛక్తిరభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే పంచమః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ షష్ఠః పటలః ॥

అథ పునరాచమ్య గురుః ప్రాగ్వదనో విష్టపరోపవిష్టః సన్ ।
ప్రాణాయామం సలిపిన్యాస కృత్వా న్యనేత్తదృష్యాదీన్ ॥ ౬.౧॥

ఋషిర్గురుత్వాచ్చిరప్రవ ధార్యశ్చన్దోఽక్షరత్వాద్రసనాగత స్యాత్ ।
ధియావగస్తవ్యతయా సదైవ హృది ప్రదిష్టా మనుదేవతా చ ॥ ౬.౨॥

ఋషివర్ణాదికౌ ధాతూ స్తో గత్యా ప్రాపణేన చ ।
యాత్యాభ్యాం యత్స్వరూపం స గురుః స్యాదృషివాచకః ॥ ౬.౩॥

ఇచ్ఛాదానార్థకౌ ధాతూ స్తశ్చదాద్యశ్చదాదికః ।
తయోరిచ్ఛాం దదాతీతి ఛన్దో మస్త్రార్ణవాచకమ్ ॥ ౬.౪॥

ఆత్మనో దేవతాభావప్రధానాద్దేవతేతి చ ।
పదం సమస్తమస్త్రేషు విద్యద్భిః సముదీరితమ్ ॥ ౬.౫॥

హృదయశిరసోః శిఖాయాం కవచాక్ష్యస్త్రేషు సహ చతుర్థీషు ।
సత్యాపచుత్యా చ వషడ్ధం వౌషట్ఫుట్పదైః షడ్జగవిధిః ॥ ౬.౬॥

హృదయం బుద్ధిగమ్యత్వాత్పుణామః స్యాన్నమఃపదమ్ ।
క్రియతే హృదయేనాతో బుద్ధిగమ్యసమస్కీయా ॥ ౬.౭॥

తుగ్ధార్థత్వాచ్చిరః స్వే స్వే విషయాహరణే ద్విధః ।
శిరోమస్త్రేణ చోత్తజ్గవిషయాహృతిరీరితా ॥ ౬.౮॥

శిఖాదేశసముద్దిష్టా వషడిత్యజ్గముచ్యతే ।
తత్రేజోఽస్య తనుః ప్రోక్తా శిఖామస్త్రేణ మస్త్రీణః ॥ ౬.౯॥

కచగ్రహణ ఇత్యస్మాద్ధాతోః కవచసమృపః ।
హువ్రేజస్త్రేజసాం దేహో గృహ్యతే కవచం తతః ॥ ౬.౧౦॥

నేత్రదృష్టిః సముద్దిష్టా వౌషడ్ దర్శనముచ్యతే ।

దర్శనం దృశి యేన స్వాత్మజే నేత్రవాచకమ్ ॥ ౬.౧౧॥

అనుత్రసాదికౌ ధాతూ స్తః క్షేపచలనార్థకౌ ।

తాభ్యామనిష్ఠమాక్షిప్య చాలయేత్ఫటప్రదాగ్నినా ॥ ౬.౧౨॥

ప్రోక్తానీత్యజ్ఞమన్త్రాణి సర్వమన్త్రేషు సూరిభిః ।

పశ్చాత్తేన యస్య మన్తస్య భవన్త్యజ్ఞాని మన్త్రిణః ॥ ౬.౧౩॥

సర్వేష్యపి చ మన్తేషు నేత్రలోపో విధీయతే ।

అజ్ఞలీషు క్రమాదజ్ఞైరజ్ఞాస్థాదిషు విన్యసేత్ ॥ ౬.౧౪॥

కనిష్ఠాంతాసు తద్భాహ్యతలయోః కరయోః సుధీః ।

అన్తేణ తాలత్రితయం కృత్వా తేనైవ బన్ధయేత్ ॥ ౬.౧౫॥

దిశో దశ క్రమాదజ్ఞపట్కం వా పశ్చాత్తం న్యసేత్ ।

జపారమ్భే మనూనాం తు సామాన్యేయం ప్రకల్పనా ॥ ౬.౧౬॥

శక్ష్మసుగన్ధపుష్పాక్షతతోయం వామతః ప్రవిన్యస్య ।

సాజ్ఞమన్త్రం పూజామూర్తేన్యస్యేద్గురూపదేశేన ॥ ౬.౧౭॥

న్యస్యేచ్ఛ దక్షభాగే సుమనఃపాత్రం తథాభితో దీపాన్ ।

అన్యత్సాధనమఖిలం పురతో గన్ధాక్షతాదికం మస్త్రీ ॥ ౬.౧౮॥

ప్రథమం నిజసవ్యతో యథావత్ప్రయజేద్దేవమయాన్మహాగురూన్వాన్ ।

గణనాథమన్యతశ్చ పాశాజ్రశదంతాభయహస్తముజ్జ్వలాజ్ఞమ్ ॥ ౬.౧౯॥

రక్తం ధర్మం వృషతనుమథాగ్నౌ హింర శ్యామవర్ణం

జ్ఞానం రక్షో దిశి మరుతి పీతం చ వైరాగ్యసంజ్ఞమ్ ।

భూతాకారం ద్విరదతనుమైశ్వర్యమీశే చ కృష్ణం

నశ్చూర్వైస్సైర్యజతు దిశి చిత్రాణి గాత్రాణి పీఠే ॥ ౬.౨౦॥

మధ్యేనన్తం పద్మమిన్ద్రశ్చ సూర్యం

సోమం వహ్నిం తారవరైవిభక్తైః ।

సత్త్వాదీంశ్చ త్రీన్గణానాత్మయుక్తా-

జ్ఞాక్షిః కింజల్కేషు మధ్యే యజేచ్ఛ ॥ ౬.౨౧॥

శ్వేతా కృష్ణా రక్తా పీతా శ్యామానలోపమా శుక్లా ।

అజ్ఞానజపాసమానే తేజోరూపాశ్చ శక్తయః ప్రోక్తాః ॥ ౬.౨౨॥

విన్యస్య ర్మిణకోపరి శాలీన్తదుపరి చ తణ్డూలాని తథా ।

తేషాముపరి చ దర్భాన్పూర్వోపరి కూర్చమక్షతోపేతమ్ || ౬.౨౩||

త్రిగుణేన చ తన్తురూపభాజా పరితోఽసౌ పరివేష్టితం యథావత్ |
లఘునాలఘుధూపితం చ కూర్చో పరికుమ్భం నిదధాతు తారజాపీ || ౬.౨౪||

న్యన్య దర్భమయం కూర్చమక్షతాద్యాయుతం సనవరత్నకం ఘటే |
పూరయేత్సహ కషాదికాన్తగైరక్షరోషధివిపాచితైర్జలైః || ౬.౨౫||

అథవా దశమూలపుష్పదుగ్ధాఙ్గీపచర్మోత్కవధితైః కషాయతోయైః |
స్తనజద్రుమచరమసాధితైర్వా సలిలైః సయతధీః శుభోదకైర్వా || ౬.౨౬||

శఙ్ఖే కషాయోదకపూరితే చ విలోడ్య సమ్యగ్విధినా సగన్ధమ్ |
కలాః సమావాహ్య వినిషిపేత్తత్కావధోదకాపూర్ణముఖే చ కుమ్భే || ౬.౨౭||

త్రివిధం గన్ధాష్టకమపి శాక్తేయం వైష్ణవం చ శైవమితి |
గన్ధాష్టకేన శక్తిః స్యాత్కలశే మన్త్రిణా కృతేనన్తా || ౬.౨౮||

చన్దనకర్పూరాగరుకుజ్రమకపిమాంసిరోచనాచోరాః |
గన్ధాష్టకమపి శక్తేః సాన్నిధ్యకరం చ లోకరజ్జనకృత్ || ౬.౨౯||

చన్దనస్థిబేరాగరుకుష్ఠాస్మగుశీరమాంసిమురమపరమ్ |
చన్దనకర్పూరాగరుదలరుధిరకుశీతరోగజలమపరమ్ || ౬.౩౦||

అష్టత్రింశత్ప్రభేదేన యాః కలాః ప్రాగుదీరితాః |
గురూపదేశక్రమతస్తా విద్వాన్వినియోజయేత్ || ౬.౩౧||

యాః పంచాశత్కలాస్తారపంచభేదసముత్థితాః |
పంచపంచాకసమ్భిన్నా విదుస్తాన్తత్త్వవేదినః || ౬.౩౨||

సప్తాత్మకస్య తారస్య పరౌ ద్వౌ తు వరౌ యతః |
తతస్తు శక్తిశాన్తాఖ్యౌ న పర్యేతే పరైః సహ || ౬.౩౩||

ప్రథమప్రకృతేర్దంసః ప్రతద్విష్ణురనన్తరః |
త్రియమ్భకస్త్పతీయః స్యాచ్ఛత్రుర్థస్తత్ప్రదాదికః || ౬.౩౪||

విష్ణుర్యోనిమథేత్యాదిః పంచమః కల్ప్యతాం మనుః |
చతుర్నవతిమన్త్రాత్మదేవమావాహ్య పూర్యతామ్ || ౬.౩౫||

అత్ర యాః పంచ సమ్ప్రాక్తా ఋచస్తారస్య పంచభిః |
కలాప్రభేదైశ్చ మిథో యుజ్యన్తే తాః పృథక్కృమాత్ || ౬.౩౬||

కుర్యాత్ప్రాణప్రతిష్ఠాం చ తత్ర తత్ర సమాహితః ।
 ప్రాణప్రతిష్ఠామన్త్రేణ పునస్తోయం కలాత్మకమ్ ।
 ఉచ్చారయన్మూలమన్తం కలశే సన్నిధాపయేత్ ॥ ౬.౩౭॥
 అశ్వత్థమాతపనసస్తబక్తైః సుత్రామవల్లరీయుక్తైః ।
 సురతరుధియా పిథాయ కుమ్భముఖం వేష్టయాత వాసోభ్యామ్ ॥ ౬.౩౮॥
 పునస్తోయగతం దేవ సాధ్యమన్త్రాసురూపతః ।
 సకలీకృత్య చ గురురుపచారాన్సమాచరేత్ ॥ ౬.౩౯॥
 ఆసనస్వాగతే సాఘ్యపాద్యే సాచమనీయకే ।
 మధుపర్కాచమస్నానవసనాభరణాని చ ॥ ౬.౪౦॥
 సుగంధసుమనోధూపదీపవైద్యవన్దనాన్ ।
 ప్రయోజయేదర్చనాయాముపచారాన్స్తు షోడశ ॥ ౬.౪౧॥
 అఘ్యుపాద్యాచమనకమధుపర్కాచమాన్యపి ।
 గంధదయో నివేద్యాన్తా ఉపచారా దశ క్రమాత్ ॥ ౬.౪౨॥
 గంధదయో నివేద్యాన్తా పూజా పఞ్చోపచారికీ ।
 సపర్యాస్త్రివిధాః ప్రోక్తాస్తాసామేకాం సమాశ్రయేత్ ॥ ౬.౪౩॥
 గంధపుష్పాక్షతయవకుశాగ్రతీలసర్దపాః ।
 దూర్వా చేతి క్రమాదఘ్యుద్రవ్యాష్టకముదీరితమ్ ॥ ౬.౪౪॥
 పాద్యం శ్యామాకదూర్వాబ్జవిష్ణుక్రాంతాభిరుచ్యతే ।
 జాతీలవజ్రతక్కిలైర్మృతమాచమనీయకమ్ ॥ ౬.౪౫॥
 మధుపర్కం చ సక్షౌద్రం దధి ప్రోక్తం మనీషిభిః ।
 శుద్ధాభిరద్భిర్విహితం పునరాచమనీయకమ్ ॥ ౬.౪౬॥
 చందనాగరుకర్పూరపత్త్రైః గంధమిహోచ్యతే ।
 అథవా లఘుకాశ్మీరపటీరమృగనాభిజమ్ ॥ ౬.౪౭॥
 తులస్యా పఞ్చే జాత్యా కేతక్యా కరవీరకౌ ।
 శస్తాని దశ పుష్పాణి తథా రక్తోత్పలాని చ ॥ ౬.౪౮॥
 ఉత్పలాని చ నీలాని కుముదాని చ మాలతీ ।
 మల్లికాకున్దమన్దారనన్ద్యావర్తాదికాని చ ॥ ౬.౪౯॥

పలాశపాటలీపార్థపారన్త్యావర్తకాని చ ।
 చమృకాని సనాగాని రక్తమన్దారకాని చ ॥ ౬.౫౦॥
 అశోకోద్భవబిల్వాబ్జర్కణకారోద్భవాని చ ।
 సుగంధిని సురూపాణి స్వాగమోక్తాని యాని వై ॥ ౬.౫౧॥
 ముకుతైః పతితైష్ట్రునైర్జీర్ణైర్వా జన్తుదూషితైః ।
 ఆఘ్రాతైరఙ్గసంస్పృష్టైరుషితైశ్చాపి నార్చయేత్ ॥ ౬.౫౨॥
 సగుగ్గుల్వగరూశీరసితాజ్యమధుచన్దనైః ।
 సారాఙ్గారవినిక్షిప్తైర్మస్త్రీ సీపైః ప్రధూపయేత్ ॥ ౬.౫౩॥
 గోర్నిపషా వా తైలేన వత్స్యా చ లఘుగర్భయా ।
 దీపితం సురభిం శుద్ధం దీపముచ్చైః ప్రదాపయేత్ ॥ ౬.౫౪॥
 సుసితేన సుశుద్ధేన పాయసేన సుర్నిపషా ।
 సితోపదంశకదలీదధ్వాద్వైశ్చ నివేదయేత్ ॥ ౬.౫౫॥
 వర్జైర్మనుప్రపుటితైః క్రమశః శతార్జై-
 న్న్యాసక్రమాదభియజేత్సకలాసు మస్త్రీ ।
 గన్ధాదిభిః ప్రథమతో మనుదేవతాసు
 త్రైలోక్యమోహనమితి ప్రథితః ప్రయోగః ॥ ౬.౫౬॥
 హృదయం సశిరస్తథా శిఖాథో కవచం చేత్యనలాదికాశ్రిషు ।
 పురతో నయనం దిశాం క్రమాత్స్యాత్పునరస్త్రం చ సమర్పయేత్క్రమాత్ ॥ ౬.౫౭॥
 హారస్ఫటికకలాయాజ్ఞానపిఙ్గలపహ్నిరోచిషో లలనాః ।
 అభయవరోద్యతపాస్త్రాః ప్రధానతనవోఽఙ్గదేవతాః కథితాః ॥ ౬.౫౮॥
 ఆదావఙ్గావరణం సకలవిధానేషు పూజనీయం స్యాత్ ।
 అన్తే చ లోకపాలావృత్తిరథ కులిశాదికాన్తం వా ॥ ౬.౫౯॥
 ఇన్ద్రాగ్నియమనిశాచరవరుణానిలశశివాహిపతివిధయః ।
 జాత్యధిపహేతివాహనపరివారాన్తాః క్రమేణ యష్టవ్యాః ॥ ౬.౬౦॥
 పీతః పిఙ్గః కృష్ణో ధూమః శుక్లశ్చ ధూమ్రసితశుక్లాః ।
 కాశారుణామ్బుజాభా లోకేశా వాసవాదయః ప్రోక్తాః ॥ ౬.౬౧॥
 వజ్రాః సశక్తిదన్ధాః ఖడ్గః పాశాఙ్గశౌ గదాశూలే ।

రథవరణనలినసంజ్ఞే ప్రోక్తాన్యస్త్రాణి లోకపాలనామ్ ॥ ౬.౬౨॥

పీతహిమజలదగగనాచిరప్రభారక్తకున్దనీలరుచః ।

కరవిన్దారుణవర్ణాః ప్రోక్తాః స్యుర్వర్ణతోఽపి వజ్రాద్యాః ॥ ౬.౬౩॥

కృతే నివేద్యే చ తతో మణ్డలం పరితః క్రమాత్ ।

మగ్గలాజ్రరపత్రాణి స్థాపనీయాని మన్త్రిణా ॥ ౬.౬౪॥

ఉపలిప్య కుణ్డమత్ర స్వచరణయోగ్యా విలిఖ్య రేఖాశ్చ ।

అభ్యుక్ష్య ప్రణవజపేన ప్రకల్పయేద్యోగవిష్టరం మన్త్రి ॥ ౬.౬౫॥

అథవా షట్కోణావృతత్రికోణకే గురుజనోపదేశేన ।

ప్రాణాగ్నిహోత్రవిధినాప్యావసీథయాహ్వయేనలస్థానే ॥ ౬.౬౬॥

తత్రాథో సదృతుమతీమథేన్ద్రియాభాం

స్మృత్వా తాం సకలజగన్మయీం చ శక్తిమ్ ।

తద్యోనౌ మణిభవమారణేయకం వా

తారేణ ఊపతు గృహోత్థమేవ వాగ్నిమ్ ॥ ౬.౬౭॥

చిత్పిఙ్గలపదముక్త్యా హనదహపచయుగ్మకాని సర్వజ్ఞమ్ ।

ఆజ్ఞావయాగ్నిజాయే ప్రభాష్య మనునానలం జ్వలయేత్ ॥ ౬.౬౮॥

అగ్నిం ప్రజ్వలితం వందే జాతవేదం హుతాశనమ్ ।

సువర్ణవర్ణమనలం సమిద్ధం విశ్వతోముఖమ్ ॥ ౬.౬౯॥

అనేన జ్వలితం మన్త్రేణోపతిష్ఠేద్ధుతాశనమ్ ।

తతః ప్రవిన్యసేద్దేహే జిహ్వమన్త్రైర్విభావసోః ॥ ౬.౭౦॥

సలిగ్గుదమూర్ధాస్యనాసానేత్రేషు చ క్రమాత్ ।

సర్వాణ్యేషు చ జిహ్వేశ్చ వక్ష్యన్తే త్రివిధాత్మకాః ॥ ౬.౭౧॥

హిరణ్యా గగనా రక్తా కృష్ణా వైవ తు సుప్రభా ।

బహురూపాతిరక్తా చ జిహ్వః సప్తేతి సాత్త్వికాః ॥ ౬.౭౨॥

పద్మరాగా సువర్ణా చ తృతీయా భద్రలోహితా ।

లోహితాఖ్యా తథా శ్వేతా ధూమ్రిణీ సకరాలికా ॥ ౬.౭౩॥

రాజస్యః కథితా హ్యేతాః క్రమాత్కల్యాణరేతసః ।

విశ్వమూర్తిస్ఫులిగ్గన్యో ధూమ్రవర్ణా మనోజవా ॥ ౬.౭౪॥

లోహితా చ కరాలాఖ్యా కాలీ తామసజిహ్వికా ।

అనలేర్పిబిన్వన్తసాదివాన్తాక్షరాన్వితాః ॥ ౬.౭౫॥

సాత్త్వికో దివ్యపూజాసు రాజస్యః కామ్యకర్మసు ।

తామస్యః క్రూరకార్యేషు ప్రయోక్తవ్యా విపశ్చితా ॥ ౬.౭౬॥

సురాః సపితృగన్ధర్వయక్షనాగపిశాచికాః ।

రాక్షసాశ్చ క్రమాదగ్నేరాశ్రితా రసనాస్వమీ ॥ ౬.౭౭॥

జిహ్వసు త్రిదశాదీనాం తత్తత్కార్యసమాప్తయే ।

జహుయాద్వాఞ్శితాం సిద్ధిం దద్యుస్తా దేవతామయాః ॥ ౬.౭౮॥

స్వనామసదృశాకారాః ప్రాయో జిహ్వ హవిర్బుజః ।

మస్త్రీ ప్రవిన్యసేద్భూయో వహ్నేరగ్గాని వై క్రమాత్ ॥ ౬.౭౯॥

సహస్రార్చిః స్వస్తిపూర్ణ ఉత్తిష్టపురుషస్తథా ।

ధూమవ్యాపి సప్తజిహ్వో ధనుర్ధర ఇతిరితాః ॥ ౬.౮౦॥

అఙ్గమస్త్రాః క్రమాదష్టమూర్తిశ్చాథ ప్రవిన్యసేత్ ।

మూర్ధాం సపాశ్చక్రట్యన్ధకటిపాశ్వాంసకేషు చ ॥ ౬.౮౧॥

ప్రాదక్షిణ్యేన విన్యస్యేద్యథావద్దేశికోత్తమః ।

జాతవేదాః సప్తజిహ్వో హవ్యవాహన ఏవ చ ॥ ౬.౮౨॥

అశ్వోదరజసజ్జుశ్చ స వైశ్వానర ఏవ చ ।

కౌమారతేజాశ్చ తథా విశ్వేదేవముఖాహ్వయౌ ॥ ౬.౮౩॥

స్మరష్టమూర్తయో వహ్నేరగ్నయే పదపూర్వికాః ।

ప్రణవాదినమౌఽన్తాశ్చ పునర్దర్భచతుష్టయైః ॥ ౬.౮౪॥

దిక్కుమాతృమృరిస్తీర్య సమ్యగ్గన్ధాదిభిర్యజేత్ ।

మధ్యే చ కోణషట్కే చ జిహ్వభిః కేసరేషు చ ॥ ౬.౮౫॥

అఙ్గమస్త్రైస్తతో బౌహ్యో అష్టాభిర్మూర్తిభిః క్రమాత్ ।

తతోఽగ్నిమనునానేన మస్త్రీ మధ్యే చ సంయజేత్ ॥ ౬.౮౬॥

వైశ్వానరం జాతవేదముక్త్యా చేహావహతి చ ।

లోహితాక్షపదం సర్వకర్మాణీతి సమీరయేత్ ।

బ్రూయాచ్చ సాధయేత్సన్తే వహ్నిజాయాన్తికో మనుః ॥ ౬.౮౭॥

త్రిణయనమరుణప్తాబద్ధమౌలిం సుశుక్లాం-

శుకమరుణమనేకాకల్పమమ్భోజసంస్థమ్ ।

అభిమతవరశక్తిస్వస్తికాభీతిహస్తం

నమత కనకమాలాలక్ష్మితాంసం కృశానుమ్ ॥ ౬.౮౮॥

జిహ్వ జ్వాలారుచః ప్రోక్తా వరాభయయుతాని చ ।

అజ్ఞాని మూర్తయః శక్తిస్వస్తికోద్యతదోర్ద్వయాః ॥ ౬.౮౯॥

సంస్కృతేన ఘృతేనాభిద్యోతనోద్యోతితేన చ ।

వ్యాహృత్యనన్తరం తేన జహుయాన్మనునా త్రిశః ॥ ౬.౯౦॥

గర్భాధానాదికా వహ్నీః సముద్వాహావసానికాః ।

క్రియాస్తారేణ వై కుర్యాదాజ్యాహుత్యష్టకైః పృథక్ ॥ ౬.౯౧॥

జిహ్వజ్ఞమూర్తిమనుభిరేకావృత్త్యా హునేత్తథా ।

జిహ్వయాం మధ్యసంస్థాయాం మస్త్రీ జ్వాలావలీ తనౌ ॥ ౬.౯౨॥

తారాద్వైర్దశభిర్భిషదైః పూర్వైః పూర్వైః సమన్వితః ।

మనునా గాణపత్యేన హునేత్పూర్వం దశాహుతిః ॥ ౬.౯౩॥

జహుయాచ్ఛ చతుర్వారం సమన్వైవ తేన తు ।

ఆజ్యేన సన్ధ్యమనునా పఞ్చవింశతిసంఖ్యకమ్ ॥ ౬.౯౪॥

జహుయాత్సర్వహోమేషు సుధీరనలత్పక్షయే ।

తాన్త్రికాణామయం న్యాయో హుతానాం సముదీరితః ॥ ౬.౯౫॥

పునః సాధ్యేన మనునా హునేద్దష్టసహస్రకమ్ ।

అథవాష్టశతం ర్సిపః సంయుక్తేన పయోఽథసా ॥ ౬.౯౬॥

ద్రవ్యైర్విధానప్రోక్తైర్వా మహావ్యాహృతిపశ్చిమమ్ ।

పునః సమాపయేద్ధోమం పరషేకావసానికమ్ ॥ ౬.౯౭॥

భూభుర్వఃస్వర్భుర్భువస్వఃపూర్వం స్వాహాన్తమేవ చ ।

అగ్నయే చ పృథివ్యై చ మహతే చ సమన్వితమ్ ॥ ౬.౯౮॥

వాయవే చాన్తరిక్షాయ మహతే చ సమన్వితమ్ ।

ఆదిత్యాయ చ దివే చ మహతే చ సమన్వితమ్ ॥ ౬.౯౯॥

చన్ద్రమనే చ దిగ్భ్యశ్చ మహతే చ సమన్వితమ్ ।

మహావ్యాహృతయన్త్యైతాః సర్వశో దేవతామయాః ॥ ౬.౧౦౦॥

బ్రహ్మర్షణాఖ్యమనునా పునరష్టావధాహుతిః ।

జహుయాన్మస్త్రవర్ణేణ కర్మబన్ధవిముక్తయే || ౬.౧౦౧||

ఇతః పూర్వం ప్రాణబుద్ధిదేహధర్మాధికారతః |

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తీనామస్తేఽవస్థాస్వితీరయేత్ || ౬.౧౦౨||

తతశ్చ మనసా వాచా కర్మణేతి ప్రభాషయేత్ |

హస్తాభ్యాం చ తథా పద్యాభ్యముదరేణ తు భాషయేత్ || ౬.౧౦౩||

శిశ్నా చ యత్కృతం ప్రోక్త్వా యదుక్తం యత్స్మృతం తథా |

తత్సర్వమితి సమ్భాష్య బ్రహ్మర్పణపదం వదేత్ || ౬.౧౦౪||

భవత్స్వే ద్విరశ్చాయం బ్రహ్మర్పణమనుర్మతః |

హుతే తు దేశికః పశ్చాన్మణ్డలే బలిమారభేత్ || ౬.౧౦౫||

నక్షత్రాణాం సరాశీనాం సవారాణాం యథాక్రమమ్ |

దద్యాద్బలిం గన్ధపుష్పధూపపూర్వకమాదరాత్ || ౬.౧౦౬||

తారాణామశ్వినాదీనాం రాశిః పాదాధికద్వయమ్ |

మేషాదిమూర్త్యై నక్షత్రసంజ్ఞాం పూర్వమనన్తరమ్ || ౬.౧౦౭||

దేవతాభ్యః పదం ప్రోక్త్వా దివానక్తపదం తథా |

చారిభ్యశ్చాథ సర్వేభ్యో భూతేభ్యశ్చ నమో వదేత్ || ౬.౧౦౮||

ఏవం రాశో తు సమూర్ణై తిన్మస్తద్వత్ప్రయోజయేత్ |

తథా రాశ్యధిపానాం చ గ్రహాణాం తత్ర తత్ర తు || ౬.౧౦౯||

సప్తానాం కరణానాం చ దద్యాన్మీనాహ్వామేషయోః |

అన్తరాలే బలిస్తేవం సమోర్పిక్తః కలశాత్మకః || ౬.౧౧౦||

పుర్నినవేద్యముద్ధృత్య పురోవత్పరిపూజ్య చ |

ముఖవాసాదికం దత్త్వా స్తుత్యా తద్యుక్తయా పునః |

స్తుత్వా యథావత్ప్రణమేద్భక్తియుక్తస్తు సాధకః || ౬.౧౧౧||

దోభ్యాం పదాభ్యాం జానుభ్యామురసా శిరసా దృశా |

వచసా మనసా చేతి ప్రణామోఽష్టాంశ్చ ఈరితః || ౬.౧౧౨||

బాహుభ్యాం చ సజానుభ్యాం శిరసా వచసా ధియా |

పశ్చాన్మకఃప్రణామః స్యాత్పూజాసు ప్రవరావిమౌ || ౬.౧౧౩||

గుర్వాద్యాస్తారాదికా యాగమస్త్రా

లోకేశాన్తాస్తే చతుర్థీనమోఽన్తః |

పూజాయామప్యగ్నికార్యే ద్వితాన్తా
 బీజైః పూజా స్యాద్విభక్త్యా వియుక్తైః ॥ ౬.౧౧౪॥
 వాససీ చ పునరజ్జలిభూషాం హోమకృత్సు ముఖజప్రవరేషు ।
 ఈశ్వరార్చణమితి ప్రతిదత్త్వా ర్విధతో ద్వీజముఖేరితవాగ్భిః ॥ ౬.౧౧౫॥
 నత్త్వా తతస్తనుభృతే పరమాత్మనే స్వం
 ద్రవ్యార్థమేవ గురవే చతురంశకం వా ।
 దత్త్వా దశాంశమథవాపి చ విత్తతార్థ్యం
 హిత్యార్చయేన్నిజతనుం తదధీనచేతాః ॥ ౬.౧౧౬॥
 అథ పటురవముఖ్యవాద్యఘోషైః-
 రిద్వజముఖనిష్పతదాశిషాం రవేణ ।
 సునియతమపి సుస్థితం చ శిష్యం
 కలశజలైరభిషేచయేద్యథావత్ ॥ ౬.౧౧౭॥
 యథా పురా పూరితమక్షరైర్హృదైః
 సుధామయైః శిష్యతనౌ తథైవ తైః ।
 ప్రపూరయన్మన్త్రివరోఽభిషేచయే-
 దవాప్తయే మూఙ్క్ష యథేష్టసమ్పదామ్ ॥ ౬.౧౧౮॥
 విమలే పరిధాయ వాససీ పునరాచమ్య గురుం ప్రణమ్య చ ।
 నికటే సముపాసతో వదేదథ శిష్యస్య మనుం త్రిశో గురుః ॥ ౬.౧౧౯॥
 గురుణా సమనుగృహీతం మన్త్రం సద్యో జపేచ్ఛతావృత్త్యా ।
 గురుదేవతామనూనామైక్యం సమ్భావయన్ధియా శిష్యః ॥ ౬.౧౨౦॥
 మన్త్రే మన్తగురావపి మన్త్రీ మన్తస్య దేవతాయాం చ ।
 త్రిమ విహితసతతభక్తిః ప్రత్యేహ నిజేష్ఠితం ఫలం లభతే ॥ ౬.౧౨౧॥
 సజ్జేపాదితి గదితా హితాయ దీక్షా
 జప్తుణాం ప్రవరఫలప్రదా చిరాయ ।
 ప్రాప్త్యేనాం జపవిధిరాదరేణ కార్యో
 విద్యద్భిః సహుతవిధిం నిజేష్ఠసిద్ధ్యై ॥ ౬.౧౨౨॥
 ప్రోక్షేనైవం కలశవిధినైకేన వానేకకుమ్భైః-
 ర్భక్త్యా యో వా సుమతిరభిషిజ్ఞోన్నరో మన్తజాపీ ।
 కామాన్ప్రాప్నోత్యయమిహ పరత్రాపి కిం తత్ర చిత్రం

లోకైశ్చిన్మో న ఖలు మణిమన్త్రౌషధీనాం ప్రభావః ॥ ౬.౧౨౩॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే షష్ఠః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ సప్తమః పటలః ॥

అథాక్షరాణామధిదేవతాయాః సమస్తబోధస్థితిదీపికాయాః ।

అశేషదుఃఖప్రళమాయ నృణాం వక్ష్యేఽజపాదేః ప్రవరం విధానమ్ ॥ ౭.౧॥

బ్రహ్మ స్యాదృషీరీరితః సుమతిభిర్గాయత్రముక్తం చ త-

చ్ఛన్దస్తేఽపి సరస్వతీ నిగదితా తన్త్రేషు తద్దేవతా ।

ఆద్యస్తస్వరషట్కలఘ్నపరయోరస్తస్థితైః కాదిభి-

ర్వర్తైర్వ్యాన్తగతైః క్రమేణ కథితాన్యస్యాః షడక్షాని చ ॥ ౭.౨॥

పఞ్చాశద్వర్ణభేదైః విహితవదనదోః పాదయుక్ కుక్షివక్షో-

దేశాం భాస్వత్కపర్దాకలితశశికలామిన్ద్రకున్దావదాతామ్ ।

అక్షస్రక్కుమ్భవిన్తాలిఖితవరకరాం శ్రీక్షణాం పద్మసంస్థా-

మచ్ఛాకల్పామతుచ్ఛన్తనజఘనభరాం భారతిం తాం నమామి ॥ ౭.౩॥

కాననవృత్తద్య్వక్షి శ్రుతినోగణ్డోష్ఠదన్తమూర్ధాన్యే ।

దోః పతన్ధ్యగ్రేషు చ పాశ్ర్వద్యయపృష్ఠనాభిజరేషు ॥ ౭.౪॥

హృద్దోర్మూలాపరగలకక్షేషు హృదాదిపాణిపాదయుగే ।

జఠరాననయోవ్రాహ్మపకసంజ్ఞా న్యన్యేదథాక్షరాన్కృమశః ॥ ౭.౫॥

సస్తీక్షితో విమలధీర్గురుణానుశిష్టో

లక్షం న్యనేత్సునియతః ప్రజపేచ్ఛ తావత్ ।

అన్తే హుతం ప్రతిహునేన్మధురత్రయాక్షైః

శుద్ధైస్తైరభిజయేద్దినశోఽక్షరేశీమ్ ॥ ౭.౬॥

వ్యోమావిః స చతుర్దశస్వరవిసర్గార్ణస్ఫురత్క్రిణకం

కింజల్కాలిఖితస్వరం ప్రతిదలప్తారబ్ధవర్గాష్టకమ్ ।

జ్ఞౌబిమేషున చ సప్తమార్ణవయుజాశ్రాశాసు సంవేష్టితం

వర్ణాబ్జం శిరసి స్మృతం విషగదప్రధ్వంసి మృత్యుజ్ఞాయమ్ ॥ ౭.౭॥

ప్రవిధాయ పద్మమితి పీఠమథో కథితక్రమేణ విధినాభియజేత్ ।
నవభిశ్చ శక్తిభిరముత్ర సమావరణైః సమర్చయతు వర్ణతనుమ్ ॥ ౭.౮॥

మేధా ప్రజ్ఞా ప్రభా విద్యా ధీర్ధృతిస్మృతిబుద్ధయః ।
విద్యేశ్వరీతి సమ్ప్రాక్తా భారత్యా నవ శక్తయః ॥ ౭.౯॥

అజ్ఞాన్యాదౌ తదను చ కలాయుగ్మశశ్చాష్టవర్గా-
న్ప్రహ్మణ్యాదీశ్చతమఖముఖానప్యథో లోకపాలాన్ ।
ముఖ్యైర్గ్రన్థైః ప్రవరకుసుమైర్ధూపదీర్చైనివేద్యై-
ర్వర్ణాజ్ఞాపీ యజతు దినశో భారతీం భక్తినమ్రః ॥ ౭.౧౦॥

బ్రహ్మణీ మాహేశీ కౌమారీ వైష్ణవీ చ వారాహీ ।
ఇంద్రాణీ చాముణ్డీ సమహాలక్ష్మీతి మాతరః ప్రోక్తాః ॥ ౭.౧౧॥

వర్గస్వరయాద్యంశాః క్రమేణ కలధౌతరజతతామ్రాః స్యుః ।
ఇతి రచితం రుచకమిదం సాధకసర్వార్థదాయ సతతం స్యాత్ ॥ ౭.౧౨॥

త్రివారమమ్బుః పరిజప్తమేతయా
పిబేద్దినాదావపి విద్యయా సుధీః ।
అనేడమూకోఽపి కవిత్వర్గివతః
పరాం చ కీర్తి లభతేఽర్కమాసతః ॥ ౭.౧౩॥

కమలోద్భవౌషధిరసేవ చ యా
పయసా చ పక్వమథ ర్విపరపి ।
అయుతాభిజప్తమమునా దినశో
లిహతాం కవిర్భవతి వత్సరతః ॥ ౭.౧౪॥

వర్ణౌషధ్యాశ్రితాభిః కలశమమలధీరద్భిరాపూరయిత్వా
ప్రాతస్తేనాభిషిజ్ఞోద్ధృతశతపరిజప్తేన యం వాపి మాసమ్ ।
స స్యాన్మేధేన్దిరాయుఃప్రశమకవియశో విశ్వసంవాదయుక్తో
నారీ వన్ధ్యాపి నానాగుణగణనిలయం పుత్రవర్యం ప్రసూతే ॥ ౭.౧౫॥

ఆధారోద్యచ్ఛక్తిబిన్దూత్థితాయా వక్త్రే మూర్ధేన్దుగ్రసన్త్యాః ప్రభాయాః ।
జ్ఞాద్యాన్తార్థాన్వాప్తయేద్వహ్నిసోమప్రోతాన్మస్త్రీ ముచ్యతే రోగజాతైః ॥ ౭.౧౬॥

విన్యాసైరథ సజప్తైర్హుతాశనాద్యైః
ధ్రావైశ్చ ప్రభజతి భారతీం నరో యః ।
స శ్రీమాన్భవతి చ మజ్ఞు కావ్యకర్తా

క్షేపలాదీజ్ఞాయతి జరాపమృత్యురోగాన్ ॥ ౭.౧౭॥

కలాః కలానాదభవా వదన్త్యజాః

కచాదివర్ణానుభవాష్టతాదికాన్ ।

పయాదికాన్మాక్షరజాశ్చ బిన్దజాః

క్రమాదనంతావధికాస్తు పాదికాన్ ॥ ౭.౧౮॥

కుర్యాత్కలాభిరాభిర్మస్త్రీ దినశస్త్రనౌ తథా న్యాసమ్ ।

సాన్నిధ్యకృతసమర్థః ప్రతిమాకలశాదిషు ప్రవిజ్ఞేయః ॥ ౭.౧౯॥

మన్త్రోద్ధారవిధానే వర్ణవ్యత్యాసకృత్తిరుద్దిష్టా ।

ఆభిః శ్రీకణ్ఠాదిప్రోక్షైర్వా నామభిః విశేషజ్ఞైః ॥ ౭.౨౦॥

అష్టాక్షరోక్తమనువర్యవిశిష్టమూర్తి

సంస్మృత్య విష్ణుమపి మన్త్రితమో యథావత్ ।

వర్జన్యసేదపి పురైవ చ కేశవాది-

మూత్ర్యా యుతైర్వపుషి భక్తిభరావనమ్రః ॥ ౭.౨౧॥

రుద్రాదీఞ్చక్తియుతాన్న్యస్యేద్యాద్యాంస్తవగాదిభాతుయుగాన్ ।

శ్రీకణ్ఠాదౌ విద్వాన్వర్ణాన్ప్రాగ్భీజసంయుతాన్వాపి ॥ ౭.౨౨॥

సిన్ధూరకాఞ్చనసమోభయభాగమర్థ-

నారీశ్వరం గిరిసుతాహరభూషచిహ్నమ్ ।

పాశాభయాక్షవలయేష్టదహస్తమేవం

స్మృత్వా న్యసేత్సకలవాఞ్చితవస్తుసిద్ధ్యై ॥ ౭.౨౩॥

శక్త్యా శక్తిశ్రీభ్యాం శక్తిశ్రీశ్రీభిరన్వితైర్వర్ణైః ।

శ్రీశక్తియుగశరాద్వైరథవాభిహితః సమృద్ధయే న్యాసః ॥ ౭.౨౪॥

అథానయా పఞ్చవిభేదభిన్నయా

ప్రపఞ్చయాగన్య విధిః ప్రవక్ష్యతే ।

కృతే తు యస్మిన్నిహ సాధకోత్తమాః

ప్రయాన్తి నిర్వాణపదం తదవ్యయమ్ ॥ ౭.౨౫॥

పూర్వం మహాగణపతిం స్వవిధానసిద్ధ-

రూపం చ సాజ్ఞమపి సావరణం విచిన్త్య ।

బీజేన సంయుతమృచా ప్రజపేత మాలా-

మన్త్రం నిజేష్టవిధయేఽవహితో యథావత్ ॥ ౭.౨౬॥

స చతుశ్చత్వారింశద్వారం బీజం తథైకవారమృచమ్ ।
 ప్రజపేచ్ఛతురావృత్త్యా మాలాపూర్వం మనుం చ మన్త్రితమః ॥ ౭.౨౭॥
 స మునిశ్చన్ద్రోదైవతమపి సాంఘం మాతృకాం చ విన్యస్యేత్ ।
 ప్రాగభిహితేన విధినా వారత్రితయం గృహంశ్చ సప్త తథా ॥ ౭.౨౮॥
 వదనే చ బాహుపాదద్వితయే జఠరే చ వక్షసి యథావత్ ।
 ఆర్కాద్యాన్విన్యస్యేత్క్రమేణ మన్త్రి స్వరాదివర్గేశాన్ ॥ ౭.౨౯॥
 తారశ్చ శక్తిరజపా పరమాత్మబీజం
 వహ్నోప్రియా చ గదితా ఇతి పఞ్చమస్త్రాః ।
 ఏభిస్త్రీతీయలిపిభిః కథితః ప్రపంచ-
 యాగాహ్వయో హుతవిధిః సకలార్థదాయా ॥ ౭.౩౦॥
 బ్రహ్మ స్యాద్బృషిరస్య చ్ఛన్దః పరమాన్వితా చ గాయత్రీ ।
 సకలపదార్థసదర్థం పరిపూర్ణం దేవతా పరజ్ఞోశ్శిః ॥ ౭.౩౧॥
 జాయాగ్నేర్బృదయమథో శిరశ్చ సోఽహం
 హంసాత్మా త్వథ చ శిఖా స్వయం చ వర్మ ।
 తారాఖ్యం స్వముదితమీక్షణం తథాస్త్రం
 ప్రోక్తం స్యాద్ధరిహరవర్ణమజ్ఞమేవమ్ ॥ ౭.౩౨॥
 అత్రాకారహకారాద్యావాద్యౌ శాన్తాన్త్యకౌ మనూ ।
 హకారశ్చాప్యకారశ్చ బిన్దుః సర్గీ చ సాక్షరః ॥ ౭.౩౩॥
 సాకారశ్చాత్మమస్త్రః షడ్విన్దియాత్మక ఉచ్యతే ।
 సకారౌకారహకారా బిన్దుః పఞ్చార్ణవకో మనుః ॥ ౭.౩౪॥
 కరణాత్మసమాయుక్తః పరమాత్మాహ్వయో మనుః ।
 స్వాకారైర్హద్విర్భాఘ్యం వహ్నిజాయామనుర్మతః ।
 వాగాదీన్ద్రియసమ్మిశ్నః సోఽయం పఞ్చాక్షరాత్మకః ॥ ౭.౩౫॥
 బ్రహ్మ బృహత్తయా స్యాత్పరమపదేన ప్రకాశితః ప్రవరః ।
 గాయకసన్త్రాణనతో గాయత్రం సమునినిగదితం ఛన్దః ॥ ౭.౩౬॥
 పరమన్యదతిశయం వా జ్యోతిస్తేజో నిరూపితేఽన్యద్యత్ ।
 అతిశాయ చ నితరామితి కథితైవం దేవతా పరజ్ఞోశ్శిః ॥ ౭.౩౭॥

స్వేతి స్వర్గః స్వేతి చాత్మా సముక్తో

హేత్యాహుతిర్హేతి విద్యాధ్గతిం చ ।

స్వర్గాత్మావధ్యాతతా ధామశాఖా

వహ్నోర్జాయా యత్ర హూయేత సర్వమ్ ॥ ౭.౩౮॥

స ఇతి పరతతం పరం తు తేజ-

స్వహమితి మయ్యుదితే మనోఽస్య యత్ర ।

తదితి సకలచిత్ప్రకాశరూపం

కథితమిదం శిరసేఽపి మన్తమేవమ్ ॥ ౭.౩౯॥

హమితి ప్రకాశితోఽహం స ఇతి చ సకలప్రకాశనిర్వాణమ్ ।

అతులమనుష్ఠమశీతం యత్తదితీతం ప్రకాశితేహ శిఖా ॥ ౭.౪౦॥

ప్రతిమధ్య గుణత్రయానుబద్ధం సకలం స్థావరజుగ్గమాభిపూర్ణమ్ ।

స్వగురుణైః నిజబిన్ధుసంతతాత్మాఖిలలోకస్థితివర్మమన్తముక్తమ్ ॥ ౭.౪౧॥

ఆద్యైస్త్రిభేదైస్తపనాన్తికైర్యత్సృజత్యజస్రం జగతోఽస్య భావమ్ ।

తేజస్తదేతన్మనువర్యకస్య నేత్రత్రయం సన్త ఉదాహరన్తి ॥ ౭.౪౨॥

హృజ్రరాఖ్యా ధాతుర్హరణార్థే సాధకానభీష్టాని ।

సంహరతీహ యదేతత్తేజోరూపం తదస్త్రమస్త్రం స్యాత్ ॥ ౭.౪౩॥

యదా లిపివిహీనోఽయం తదాత్మాష్టక్షరః స్మృతః ।

ఏతత్సర్వప్రపంచస్య మూలమష్టాక్షరం స్మృతమ్ ॥ ౭.౪౪॥

ప్రపంచయాగస్త్యమునా కృతో న్యాసవిధిః స్మృతః ।

వర్ణైర్దేహేఽనలే ద్రవ్యైః కుర్యాద్ధుతవిధిం ద్విధా ॥ ౭.౪౫॥

మాతృకాన్యాసవత్సార్థం లిపినాష్టాక్షరేణ తు ।

నిత్యం న్యసేత్సంయతాత్మా పంచాశద్వాసరముత్తమమ్ ॥ ౭.౪౬॥

పంచజ్ఞానేన్ద్రియాబధ్ధాః సర్వాస్తు లిపయో మతాః ।

తాభిరారాత్తనం సర్వం తత్తదిన్ద్రియగోచరమ్ ॥ ౭.౪౭॥

స్మర్తవ్యాశేషలోకాన్తర్విత యత్తేజ ఐశ్వరమ్ ।

బ్రహ్మగ్నో జహుయాత్తస్మిన్నదా సర్వత్ర ర్వితని ॥ ౭.౪౮॥

బ్రహ్మత్మభిర్మహామన్తైర్బ్రహ్మవిద్భిః సమాహితైః ।

బ్రహ్మగ్నో బ్రహ్మహవిషా హుతం బ్రహ్మర్పణం స్మృతమ్ ॥ ౭.౪౯॥

ఏవం వర్ణవిభేదభిన్నమదృఢం మాంసాస్త్రమజ్ఞావృతం
దేహం తత్క్షరమక్షరే సువిశదే సర్వత్ర రిప్తితన్యథా ।
హుత్వా బ్రహ్మహుతాశనే విమలధీస్తేజఃస్వరూపీ స్వయం
భూత్వా సర్వమనుం జపేదభియజ్ఞేద్ధ్యాయేత్తథా తర్పయేత్ ॥ ౭.౫౦॥

శుద్ధశ్చాపి సబిన్దుకస్త్యథ కలాయుక్తేశవాద్యస్తథా
శ్రీకణ్ఠాదియుతశ్చ శక్తికమలామారైస్తథైకేశః ।
న్యాసాస్తే దశథా పృథజ్ నిగదితాః స్యుబ్రహ్మయాగాన్వికాః
సర్వే సాధకసిద్ధిసాధనవిధౌ సజ్కుల్పకల్పద్రుమాః ॥ ౭.౫౧॥

ప్రపంచయాగస్తు విశేషతో విపత్ప్రపంచసంసారవిశేషయాపకః ।
పరశ్చ నిత్యం భజితామయత్నతః పరస్య చార్థస్య నివేదకస్తథా ॥ ౭.౫౨॥

ద్రవ్యైర్యథా యైః క్రియతే ప్రపంచ-
యాగక్రియా తాని తథైవ సమ్యక్ ।
యాస్వప్యసస్థాసు చ తాశ్చ కృత్వా
ప్రాప్నోతి యత్తత్కథయామి సర్వమ్ ॥ ౭.౫౩॥

ప్రోక్తక్రమేణ విఘ్నాదికమపి హుత్వా క్రమేణ మన్త్రితమః ।
ఏకావృత్త్యా జహుయాత్పుష్పపంచయాగాహ్వయం ఘృతేన తతః ॥ ౭.౫౪॥

అశ్వత్థోదుమ్బురజాః ప్లక్షన్యగ్రోధసమ్భవాః సమిధః ।
తీలసర్షపదౌగ్ధపుతాన్యష్ట ద్రవ్యాణి సమ్ప్రుదిష్టాని ॥ ౭.౫౫॥

ఏతైర్బుహోతి నియుతాధికలక్షసంఖ్యం
మస్త్రీ తతోఽర్థమథవాపి తదర్థకం యః ।
స త్వైహికీం సకలసిద్ధిమవాప్య వాఙ్మా-
యోగ్యాం పునః పరతరాం చ పరత్ర యాతి ॥ ౭.౫౬॥

ఏకద్వికత్రికచతుష్కశతాభివృత్త్యా
తాంస్తాన్సమీక్ష్య వికృతిం ప్రజహోతు మస్త్రీ ।
క్షుద్రగ్రహారివిషమజ్వరభూతయక్ష-
రక్షఃపిశాచజనితే మహతి ప్రకోపే ॥ ౭.౫౭॥

ద్వాదశసహస్రమథవా తద్విగుణం వా చతుర్గుణం వాథ ।
జహుయాత్క్షుద్రగ్రహారిపువిషమజ్వరభూతసమ్భవే కోపే ॥ ౭.౫౮॥
అయథాప్రతిమత్తిమస్త్రకాణాం ప్రజపాత్స్యాదిహ విస్మృతిర్నరాణామ్ ।

శమయేదచిరాత్సహస్రవృత్త్యా మతిమాన్వస్తుభిరేభిరేవ జుహ్వన్ ॥ ౭.౫౯॥

ఏతైః సహస్రద్వితయాభివృత్త్యా
జుహోతి యస్తు క్రమశో యథాభవత్ ।

జయేత్క్షణేనైవ స విస్మృతీశ్చ
సాపస్మృతీః శాపభవాంశ్చ దోషాన్ ॥ ౭.౬౦॥

మధురత్రయావస్తిరేతైర్లక్షం జుహోతి యో మస్త్రీ ।
తస్య సురాధిపవిభవో మహదృద్ధ్యా తృణలవాయతే నచిరాత్ ॥ ౭.౬౧॥

లక్షం తదర్థకం వా మధురత్రయసంయుతైర్హునేదేతైః ।
అబ్ధత్రయాదథారాష్ట్రీభువనమఖిలం వశే కురుతే ॥ ౭.౬౨॥

వశ్యాదీన్యపి కర్మాణ్యభికాఙ్క్షన్నేభిరేవ సద్భవ్యైః ।
జుహుయాత్కార్యే గురుతాలాఘవమభివీక్ష్య యోగ్యపరిమాణమ్ ॥ ౭.౬౩॥

లక్షం తిలానాం జుహుయాద్యవానాం
శాస్త్యై శ్రియేఽథో నలినైశ్చ తావత్ ।
దౌర్ధ్యేన పుష్ట్యై యశసే ఘృతేన
వశ్యాయ జాతీకుసుమైశ్చ లోణైః ॥ ౭.౬౪॥

శాలీతణ్డలచూర్ణైస్త్రీమధురాసిక్తైః స్వసాధ్యాకృతిం
కృత్వాష్టోధ్వశతాఖ్యమస్య శితధీః ప్రాణాన్పుతిష్ఠాప్య చ ।
న్యాసోక్తక్రమతో నిశాసు జుహుయాత్తాం సప్తరాత్రం నరో
నారీం వా వశమేతి ముజ్ఞు విధినా తేనైవ లోణేన వా ॥ ౭.౬౫॥

పజ్ఞాశదౌషధివిపాచితపజ్ఞాగవ్య-
జాతే ఘృతేన శతవృత్తి హునేద్ధటాగ్నౌ ।
తావత్పుజప్య విధినాభినమప్ర్య సిద్ధం
భస్మాదదీత సకలాభ్యుదయావహం తత్ ॥ ౭.౬౬॥

అనుదినమనులిమ్మేత్తేన కిఞ్చిత్సమద్యా-
త్రిలకమపి విదధ్యాదుత్తమాఙ్గే ఊపేచ్ఛ ।
అనుతతదురితాపస్మారభూతాపమృత్యు-
గ్రహివిషరహితః స్యాత్ప్రియతే చ ప్రజాభిః ॥ ౭.౬౭॥

ఏకాదశార్థకణికాం వరకాఞ్చనస్య

దద్యాత్తదైవ గురవేఽథ సహస్రహోమే ।
అర్థోధ్రవపంచకణికా ద్వికణా చ సార్థా
స్యాద్దక్షిణేహ కథితా మునిభిస్తదైవ ॥ ౭.౬౮॥

నిజేప్పితం దివ్యజనైః సురద్రుమా-
త్సమస్తమేవ ప్రతిలభ్యతే యథా ।
ప్రపంచయాగాదపి సాధక్తస్తథా
కరప్రచేయాః సకలార్థసమ్పదః ॥ ౭.౬౯॥

అథ హితవిధయే విదుషాం వక్ష్యే ప్రాణాగ్నిహోత్రవిహితవిధిమ్ ।
బద్ధ్వా పద్మాసనమృజుకాయో మస్త్రీ విశేత్పురోవదనః ॥ ౭.౭౦॥

శక్తేః సత్త్వనిబద్ధమధ్యమథ తన్మాయారజోవేష్టితం
ప్రాగ్రక్షోఽనిలదిగ్గతాశ్రజరం మధ్యే చ నాభేరథః ।
మధ్యప్రాగ్వరుణేన్ద్రయామ్యలసిత్తైః కుణ్డైర్జ్వలద్వహ్నిభిః
మూలాధారమనారతం సమతలం యోగీ స్మరేత్సిద్ధయే ॥ ౭.౭౧॥

మధ్యేన్ద్రవరుణశశియమదిగ్గతాని క్రమేణ కుణ్డాని ।
ఆవసథజసభ్యాహవనీయాన్వాహార్యగార్హప్త్యాని ॥ ౭.౭౨॥

చిద్రూపాత్సకలప్రభాప్రభవకాన్మూలప్రకృత్యాత్మనః
కల్పార్కాత్పుతిలోమతోఽమృతమయీం జ్యోతీరుచాచ్ఛాం ధియా ।
స్పృష్టామక్షరమాలికాం తు జహుయాత్కుణ్డేషు తేషు క్రమా-
త్కల్పన్తాగ్నిశిఖాస్ఫురత్కుహరకేషాస్రావితాం వర్ణశః ॥ ౭.౭౩॥

క్షాద్యాస్తే సప్తవర్గా మరకతపశుమేదాహ్వానీలాభవర్ణా
భూయః స్యుర్విద్రుమాభాః కులిశసమరుచః పుష్కవైడూర్యభాసః ।
సర్వే తే పంచశోభి స్రవదమృతమయా వ్యాపకాః స్ఫుర్యసంజ్ఞా
ముక్తామాణిక్యరూపాః సుమతిభిరుదితాశ్చాష్టశః స్యుః స్వరాఖ్యః । ౭౪ ।
ఏతాని కేతోరమృతాకరారేర్మన్దస్య రక్తస్య చ భార్గవస్య ।
గురుజ్ఞసోమాంశుమతాం క్రమేణ నవాని రత్నాని విదుర్నవానామ్ ॥ ౭.౭౫॥

ఇత్యేవం హుతవిధిమన్వహం దినాదౌ
యే సమ్యగ్విదధతి మన్త్రిణః శతార్హమ్ ।
తే రత్నైరపి కనకాంశుకైః సధాన్యైః
సమ్పన్నాః సకలజగత్ప్రియా భవన్తి ॥ ౭.౭౬॥

అన్యశవర్గాన్త్యాసే వామశ్రవణాన్యథావసథజాతే ।
 అసితవర్గవత్పూర్ణం సూక్ష్మః సభ్యాహ్వయే చ సశ్రోత్రాః ॥ ౭.౭౭॥
 హలయుతవర్గతృతీయో పరాః సశాస్త్రీశ్చ పశ్చిమే వహ్నా ।
 భృగురేఫఫాదిపంచాక్షకసద్యాతిథిలోచనాని సవ్యేఽగ్నౌ ॥ ౭.౭౮॥
 మజ్జాత్వగ్వర్గాదికభౌతికభారాహ్వయప్రతిష్ఠాంశ్చ ।
 గార్హపత్యే జహుయాదిత్యుక్తం హోమకర్మవర్ణానామ్ ॥ ౭.౭౯॥
 వ్యోమ్నా మధ్యే స్థితేఽగ్నావఖిలమవిరతం శబ్దమైన్ద్రేఽనిలేన
 స్పర్శం సేవనైవ రూపం పునరపరభవే సౌమ్యజేఽద్భి రసం చ ।
 యామ్యే గన్ధం పృథివ్యోభయరుచిరుచిరైరక్షరౌఘైర్హునేద్యో
 మస్త్రీ స్యాత్సర్వవేద్యప్రతిమథనసముదాహితప్రత్యగత్యా ॥ ౭.౮౦॥
 సతారశక్త్యాద్యజపాస్తమేవం హుత్వా మహాత్మాథ శతార్ధసంఖ్యమ్ ।
 విన్యస్య తావచ్చ తథైవ సూత్రమాత్రాకృతిః నిత్యతనుశ్చ భూయాత్ ॥ ౭.౮౧॥
 కల్పాదిత్యముఖస్వములవిలసత్కల్పానలాస్తస్ఫుర-
 చ్చన్ద్రార్కగ్రహకాలభూతభువనబ్రహ్మేశవిష్ణోద్భిదకః ।
 అవ్యక్తోఽక్షరసంజ్ఞకోఽమృతమయస్తేజోద్వయోద్యత్ప్రభో
 నిత్యానన్దమయస్త్యవాదినిధనో యః స్యాత్స హంసాత్మకః ॥ ౭.౮౨॥
 అనుదినమమునా భజతాం విధినాహారక్రియాసు మన్తవిదాం ।
 ప్రాణాద్యాః స్వస్మరుతో గార్హపత్యాదికాని కుణ్డాని ॥ ౭.౮౩॥
 సప్తమ్యన్తాం చ కుణ్డాఖ్యామాఖ్యాం చ మరుతామపి ।
 హిరణ్యా గగనా రక్తా కృష్ణాభిర్వర్ణమీరయేత్ ॥ ౭.౮౪॥
 ససప్రభాభిః సహితాః శుచయః పావకా ఇతి ।
 అగ్నిం విహృత్య చేత్యేవమాత్మానముపచర్య చ ॥ ౭.౮౫॥
 ఊద్రాధస్తీర్యగుద్రాధస్తీర్యక్సమమథో వదేత్ ।
 గచ్ఛతూక్తాః తయుగ్మం చ పఞ్చాగ్నీన్సంస్మరేత్తతః ॥ ౭.౮౬॥
 హుతాహుతినముద్దీప్తశిఖాసంయుక్తరోచిషః ।
 గార్హపత్యాదికం భూయ ఉపచర్యాస్తమేవ చ ॥ ౭.౮౭॥
 మన్తం సర్వమనుక్రమ్య జిహ్వోః సంస్మృత్య సర్వశః ।
 బహురూపాం తు సజ్కల్ప్య పఞ్చానలశిఖాయుతామ్ ॥ ౭.౮౮॥

అహం వైశ్వానరో భూత్వా జహోమ్యన్నం చతుర్విధమ్ ।
పచామ్యేవం విధానేనేత్యాపూర్ణం సంయతేన్ద్రియః ॥ ౭.౮౯॥

తూష్ణీం హుత్వా పిథాయాద్భిరుపస్పృశ్య విధానతః ।
ఆరభ్య మూలాధారం స్వమామస్తకమనుస్మరేత్ ॥ ౭.౯౦॥

క్షేత్రజ్ఞసంజ్ఞకమముం ప్రకృతిస్థమాద్యం
వ్యాప్తద్విసప్తభువనాస్తమనస్తమేకమ్ ।
పశ్చాన్ననాగ్నిరసనాపరిదత్తశుద్ధ-
సాన్నాయ్యర్తిపతమతర్కితమాత్మరూపమ్ ॥ ౭.౯౧॥

సశ్చిన్త్య క్షరితామృతాక్షరశతార్థామ్భోఽవసీక్తం హవి-
స్సైర్లప్త్యా కుటిలాన్తరాధిరధికం సస్థిప్తపశ్చాన్నలః ।
సాయమ్ప్రాతరనేన హోమవిధినా భోజ్యాని నిత్యం భజ-
న్ప్రాణీ న ప్రమదోదరం ప్రవిశతి ప్రాణాగ్నిహోత్రీ పునః ॥ ౭.౯౨॥

ఇతి తవ సషడంగవేదశాస్త్రాద్యుపహితసర్వవికారసజ్జమాహుః ।
తనురియముదితా విరిఞ్చవిశ్వస్థితిలయసృష్టికరీహ వర్ణమాలా ॥ ౭.౯౩॥

ఇతి జగదనుషక్తాం తామిమాం వర్ణమాలాం
స్యసత జపత భక్త్యా జహ్వతాభ్యర్చయాత ।
నిరుపమకవితాయుఃక్రీర్తికాస్తీన్దిరాప్త్యా
సకలదురితరోగోచ్ఛిత్తయే ముక్తయే చ ॥ ౭.౯౪॥

ఇతీరితా సకలజగత్ప్రభావినీ
క్రమోక్తమక్రమగుణితార్ణమాలికా ।
అభీష్టసాధనవిధయే చ మన్త్రిణాం
భవేన్మనుప్రతిపుటితాక్షమాలికా ॥ ౭.౯౫॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే సప్తమః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ అష్టమః పటలః ॥

అథ ప్రవక్ష్యామి సుదుర్లభాస్యై విద్యాం విశిష్టాం త్రిపురాభిధానామ్ ।
ధాత్రీప్రభేదాపి జగత్సవాప్తత్రింశత్పుకారా త్రిదశాభివన్ద్యా ॥ ౮.౧॥

త్రిమూర్తీసర్గాచ్చ పురాభవత్వాత్త్రయీమయత్వాచ్చ పురైవ దేవ్యాః ।
లయే త్రిలోక్యా అపి పూరణత్వాత్ప్రాయోఽమ్బికాయాస్త్రీపురేతి నామ ॥ ౮.౨॥

వ్యోమేన్ద్రవహ్న్యధరబిన్ద్రభిరేకమన్య-
ద్రక్తాచ్చకేన్ద్రశిఖిభిః సరమార్ధవన్తైః ।
అన్యద్యు శీతకరపావకమన్వమన్తై-
ర్హిజైరమిభిరుదితా త్రిపురేతి విద్యా ॥ ౮.3॥

వాగైశ్వర్యాతిశయదతయా వాగ్భవం బీజముక్తం
త్రైలోక్యజ్ఞోభణవశతాకృష్టిదం కామరాజమ్ ।
శాక్తం క్షేత్రాపహరణకవితాకారకం మన్తమేత-
త్ప్రొక్తం ధర్మద్రవిణసుఖమోక్షప్రదం సాధకానామ్ ॥ ౮.౪॥

నాభేరథాచరణమాహృదయాచ్చ నాభిం
మూర్ధ్నస్తథా హృదయమిత్యమునా క్రమేణ ।
బీజైస్త్రీభిన్ద్రసతు హస్తతలే చ సవ్యే
దక్షాహ్వయే ద్వితీయమపుశ్భయే తృతీయమ్ ॥ ౮.౫॥

మూర్ధని గుహ్యాహృదోరపి నేత్రత్రితయే చ కర్ణయోరాస్యే ।
అంసద్వయే చ పృష్ఠే కూర్పరయోర్నాభిమణ్డలే న్యస్యేత్ ॥ ౮.౬॥

వాగ్భవేన పునరఙ్గులీష్యథో విన్యసేచ్చ పునరుక్తమార్గతః ।
అఙ్గషట్కమమునా విధాయ తద్దేవతాం విశదధీర్విచిన్తయేత్ ॥ ౮.౭॥

ఆతామ్రార్కాయుతాభాం కలితశశికలారజ్ఞాతప్తాం త్రిణేత్రాం
దేవీం పూర్ణేన్ద్రవక్త్రాం విధృతజపపటీపుస్తకాభీత్యభీష్టామ్ ।

పీనోత్తుజ్జస్తనారాం వలిలసితవిలగ్నామస్సకృజ్జాజ-
స్మృణ్ణప్రజ్జుణ్ణితాజ్జీమరుణతరదుకూలానులేపాం నమామి || ౮.౮||

దీక్షాం ప్రాప్య విశిష్టలక్షణయుజః సత్సమ్మదాయాద్ధురో-
ర్లభ్యా మస్త్రమముం జపేత్సునియతస్తత్త్వార్థలక్షావధి |
స్వాద్వక్తేశ్చ నప్తైః పలాశకుసుప్తైః సమ్యక్ సమిద్ధేనలే
మస్త్రీ భానుసహస్రకం ప్రతి హునేదశ్వారిసూనైరపి || ౮.౯||

ప్రాణాయామైః పవిత్రీకృతతనురథ మస్త్రీ నిజాధారరాజ-
ద్యోసిస్థాం దివ్యరూపాం ప్రముదితమనసాభ్యర్చయిత్వోపచారైః |
ఆబద్ధ్యా యోనిముద్రామపి నిజగుదలిజ్ఞాస్తరస్థాం ప్రదీప్తాం
భూయో ద్రవ్యైః సుశుద్ధైరరుణరుచిభిరిత్యారభేద్బాహ్యపూజామ్ || ౮.౧౦||

వామాదిశక్తిసహితం పరిపూజ్య పీఠం
తత్ర ప్రకల్ప్య విధివన్నవయోనిచక్రమ్ |
యోనౌ నిధాయ కలశం త్వథ మధ్యగాథా-
మావాహ్య తాం భగవతీం ప్రయజేత్కృమేణ || ౮.౧౧||

వహ్నిః పురద్వితయవాసవయోనిమధ్య-
సమ్బద్ధవహ్నివరుణేశసమాశ్రితాశ్రీ |
దేవ్యర్చనాయ విహితం మునిభిః పురైవ
లోకే సుదర్లభమిదం నవయోనిచక్రమ్ || ౮.౧౨||

వామా జ్యేష్ఠా రౌద్రికా సామ్మికేచ్ఛా-
జ్ఞానాభిఖ్యా సక్రియా కుబ్జికాహ్వ |
బహ్వీ చాన్య స్వాద్విషఘ్నీ చ దూత-
ర్యాహ్వ సర్వానన్దకా శక్తయః స్యుః || ౮.౧౩||

ప్రాజ్ఞధ్యయోనోః పునరన్తరాలే సమ్పూజయేత్ప్రాగ్గురుపాదపక్షిమ్ |
పరాభిధానామపరాహ్వయాం చ పరాపరాఖ్యామపి వాగ్భవాదిమ్ || ౮.౧౪||

తేనైవ చాజ్ఞాని విదిగ్దిశాసు మస్త్రీ యథోక్తక్రమతః ప్రపూజ్య |
తన్మధ్యయోనేరభితః శరాంశ్చ సమ్పూజ్యేత్పంచమగ్రభాగే || ౮.౧౫||

సుభగా భగా భగాన్తే ర్నిపణీ భగమాలినీ అనజ్ఞాహ్వ |
తత్పూర్వకుసుమసంజ్ఞా తదాదికే చాథ మేఖలామదనే || ౮.౧౬||

సమ్పూజ్య యోనిషు చ మాతృగణం సచణ్డి-

కాస్తర్థలేష్వభియజేదసితాఙ్గాకాద్యైః ।

తైర్భైరవైః సహ సుగన్ధసుపుష్పధూప-

దీపాదికైర్భగవతీం ప్రవరైః నివైద్యైః ॥ ౮.౧౭॥

అసితాఙ్గాఘో రురురపి చణ్డః క్రోధాహ్వాయస్తథోన్మత్తః ।

సకపాలిభీషణాఖ్యః సంహారశ్చాష్టభైరవాః కథితాః ॥ ౮.౧౮॥

ఇతి క్రమాప్యా విహితాభిషేకః సమీప్రిణయిత్వా ద్రవిజైర్గురుం చ ।

జప్తావర్చయితోవక్షతయాథ హుత్వా యుజ్జీత యోగాంశ్చ గురూపదిష్టాన్ ॥ ౮.౧౯॥

అచ్ఛాభః స్వచ్ఛవేషో ధరణిమయగృహే వాగ్భవం లక్షమేకం

యో జప్త్యాత్తద్దశాంశం విహితహుతవిధిర్మన్తజప్తాఙ్గానాదిః ।

కావ్యైర్నానార్థవృత్తైస్త్రైభువనమఖిలం పూరయేన్మన్తజ్ఞాపీ

మారాత్ర్యా విహ్వలాభిః పునరయమనిశం సేవ్యతే సున్దరీభిః ॥ ౮.౨౦॥

రక్తకల్పోఽరుణతరదుకూలార్తవాలేపనాఢ్యో

మౌనీ భూసద్మని సుఖనివిష్టో జపేల్లక్షమేకమ్ ।

బీజం మన్త్రి రతిపతిమయం ప్రోక్షహోమావసానే

యోఽసౌ లోకే స సురమనుజైః పూజ్యతే సేవ్యతే చ ॥ ౮.౨౧॥

ససురాసురనిధ్యయక్షవిద్యాధరగన్ధర్వభుజగ్గచారణానామ్ ।

ప్రమదామదవేగతో విక్రీర్ణాభరణాః స్రస్తుదుకూలకేశజాలాః ॥ ౮.౨౨॥

అతిదుఃసహమన్మథవ్యథాభిః ప్రథితాన్తఃపరితాపవేపితాఙ్గాః ।

ఘనధర్మజతోయబిన్దముక్తాఫలసక్తోరుకుచాన్తబాహుమూలాః ॥ ౮.౨౩॥

రోమాఙ్ఘ్రకఙ్కుశికితగాత్రలతాఘనోద్య-

దుత్తుఙ్గపీనకుచకుమ్భునిపీడితాఙ్గాః ।

ఔత్సుక్యభారప్రభువేపథుభేదసన్న-

పాదారవిన్దచలనస్థలనాభియాతాః ॥ ౮.౨౪॥

మారసాయకనిపాతదారితా రాగసాగరనిమగ్నమూర్తయః ।

శ్వాసమారుతతరగ్జితాధరా బాష్పపూరభరవిహ్వలేక్షణాః ॥ ౮.౨౫॥

మస్తకారచితదోర్ద్వయాఙ్గాలిప్రాభృతా హరిణశాబలోచనాః ।

వాఙ్మూర్తార్థకరణోద్యతాశ్చ తద్దృష్టిపాతమభి సన్నమన్తి తాః ॥ ౮.౨౬॥

ధరాపవరకే తథా జపతు లక్షమన్యం మనుం

సుశుక్లకుసుమాంశుకాభరణలేపనాఢ్యో వశీ ।

అముష్య వదనాదనారతతయోచ్చరేద్భారతీ

విచిత్రపదపద్ధతిర్భవతి చాస్య లోకో వశే ॥ ౮.౨౭॥

పలాశపుష్పైర్మధురత్రయాక్షైర్హృదయవిదధ్యాదయుతావధిం యః ।

సరస్వతీమన్దిరమాశు భూయాత్సాభాగ్యలక్ష్మీశ్చ స మన్తజాపీ ॥ ౮.౨౮॥

రాజీకరజ్ఞాహ్వశమీవబోధైః సమిద్వరైః బిల్వభజైః ప్రసూనైః ।

త్రిస్వాదుయుక్షైర్హవనక్రియాశు నరేంద్రనారీనరరజ్ఞానీ స్యాత్ ॥ ౮.౨౯॥

మాలతీవకులజైర్దలైర్దలైశ్చన్దనామృసి ఘనే నిమజ్జితైః ।

శ్రీకరీకుసుమక్షైర్భుతక్రియా సైవ చాసు కవితాకరీ మతా ॥ ౮.౩౦॥

అనులోమవిలోమమన్తమధ్యస్థితసాధ్యాహ్వయుతం ప్రజప్య మస్త్రీ ।

పటుసంయుతయా జహోతు రాజ్యా నరనారీనరపాన్వశే విధాతుమ్ ॥ ౮.౩౧॥

మధురత్రయేణ సహ విల్వజైః ఫలై-

ర్హవనక్రియాశు జనతానురజ్ఞానీ ।

అపి సైవ సాధకసమృద్ధిదాయినీ

దినశో విశిష్టకమలాకరీ మతా ॥ ౮.౩౨॥

ఖణ్డైః సుధాలతోత్తేస్త్రిమధురయుక్షైరుహోతు మన్తితమః ।

సకలోపద్రవశాస్త్రైః జరాపమృత్యుప్రణోదనాయ వశీ ॥ ౮.౩౩॥

ఫుల్లైర్బిల్వప్రసూనైస్తదభినవదలైరుక్తవారాహిపుష్పైః

ప్రత్యగ్గ్రౌర్భస్థుజీవైరరుణసరసిజైరుత్పలైః కైరవాహైః ।

నన్ద్యావర్తైః సకున్దైర్నైపతరుకుసుమైః పాటలీనాగపుష్పైః

స్వాద్వక్షైర్నిర్దిర్ఘైః జహుత చ దినశః రిన్సపషా పాయసేన ॥ ౮.౩౪॥

మూలాధారాత్సురస్త్రీం శిఖిపురపుటవీతాం ప్రభాం విద్యుదాభా-

మార్కాత్తన్మధ్యగేన్దోః స్రవదమృతముచా ధారయా మన్తమయ్యా ।

సద్యః సమ్పూర్ణమాణాం త్రిభువనమఖిలం తన్మయత్వేన మస్త్రీ

ధ్యాయన్ముచ్యేత వైరాహ్యకదురితజరారోగదారిద్ర్యదోషైః ॥ ౮.౩౫॥

వహ్వర్బిమ్బద్వయపరివృతాధారసంస్థం సముద్య-

ద్వాల్వార్కాభం స్వరగణసమావేష్టితం వాగ్భవాఖ్యమ్ ।

వాణ్యా స్వీయాద్వదనకుహరాత్సంతతం నిఃసరన్తా

ధ్యాయేన్మస్త్రీ ప్రతతకిరణప్రావృతం దుఃఖశాన్త్యై ॥ ౮.౩౬॥

హృత్పద్మస్థితభానుబిమ్బవిలసద్యోన్మస్తరాలోదీతం
మధ్యాహ్నార్కసమప్రభం పరివృతం వర్జైః కభాద్యన్తగైః ।

ధ్యాయేన్మస్త్రాజబీజమఖిలబ్రహ్మణ్ణవిక్షోభకం
రాజ్యైశ్వర్యవినిన్దినీమపి రమాం దత్త్వా జగద్రజ్జుయేత్ ॥ ౮.౩౭॥

మూర్ధ్నోఽథ ద్వాదశాన్తోదితశశధరబిమ్బస్థయోనౌ స్ఫురన్తం
సంవీతం వ్యాపకార్దైర్ధవలరుచి మకారస్థితం బీజమన్త్యమ్ ।
ధ్యాత్వా సారస్వతాచ్ఛామృతజలలులితం దివ్యకావ్యాదికర్తా
నిత్యం క్షేపలాపమృత్యుగ్రహదురితవికారాన్నిహన్త్యాశు మస్త్రీ ॥ ౮.౩౮॥

యోనేః పరిభ్రమితకుణ్డలిరూపిణీం తాం
రక్తమృతద్రవముచా నిజతేజసైవ ।
వ్యోమస్థలం సకలమవ్యభిపూర్య తస్మి-
న్నావేశ్య మజ్జు వశయేద్వనితా నరాంశ్చ ॥ ౮.౩౯॥

గుహ్యస్థితం వా మదనస్య బీజం
జపారుణం రక్తసుధాః ప్రవన్తమ్ ।
విచిన్త్య తస్మిన్వినివేశ్య సాధ్యాం
వశీకరోత్యేవ విదగ్ధలోకమ్ ॥ ౮.౪౦॥

అన్త్యం బీజమథేన్మకున్దనధవలం సశ్చేన్త్య చిత్తాముబ్జే
తద్భూతాం ధృతపుస్తకాక్షవలయాం దేవీం ముహుస్తన్ముఖాత్ ।
ఉద్యన్తం నిఖిలాక్షరం నిజముఖే నానారసస్రోతసా
నిర్యాన్తం చ నిరస్తసంహృతిభయో భూయాత్స వాగ్వల్లభః ॥ ౮.౪౧॥

సజ్జేపతో నిగదితా త్రిపురాభిధానా
విద్యా సజాపహవనా సవిధానపూజా ।
సోపాసనా చ సకలాభ్యుదయప్రసిద్ధ్యై
వాణీరమాప్తివిధయే జగతో హితాయ ॥ ౮.౪౨॥

విద్యేశీం త్రిపురామితి ప్రతిజపన్యో వా భవేన్నిత్యశ-
స్తద్వక్త్రాదథ నూతనార్థవిశదా వాణీ సదా నిఃసరేత్ ।
సమ్పత్త్యా నృపనన్దినీ తతయశఃపూరా భవేద్దిరా
తన్యాసౌ ప్రతియాతి సర్వమునిభిః సమృద్ధసియం పదమ్ ॥ ౮.౪౩॥

మధ్యే వద్యక్షరయోః సదవదవాగ్వక్షరా నిచన్త్రయగే ।

ప్రోక్తా దశాక్షరీయం కణ్వవిరాజౌ చ వాగృషిప్రభవాః ॥ ౮.౪౪॥

కశ్రోత్రనయననాసావదనాన్ధగుదేషు విన్యసేద్వర్ణాన్ ।

స్వరపుటితైరథ హల్భిః కుర్యాదగ్గ్ఞాని షట్ క్రమాన్మస్త్రీ ॥ ౮.౪౫॥

అమలకమలసంస్థా తేభిసీపుస్తకోద్య-

త్కరయుగలసరోజా కున్దమన్దారగౌరా ।

ధృతశశధరఖణ్డోల్లాసికోటీరమాడా

భవతు భవభయానాం భజీనీ భారతీ వః ॥ ౮.౪౬॥

అక్షరలక్షజపాన్తే జుహుయాత్కమతైః సితైః పయోభ్యక్తైః ।

త్రిమధురయుతైః సుశుద్ధైరయుతం నియతాత్మకస్తీతైరథ వా ॥ ౮.౪౭॥

మాతృకోక్తవిధినాక్షరామ్బుజే శక్తిభిశ్చ వినియుజ్య పూర్వవత్ ।

పీఠమస్త్రవచసా మహేశ్వరీం పూజయేత్పుథమమగ్గమస్త్రక్తైః ॥ ౮.౪౮॥

యోగా సత్యా విమలా జ్ఞానా బుద్ధిః స్మృతిస్తథా మేధా ।

ప్రజ్ఞేత్యాభిర్మాతృభిరపి లోకేతైః ప్రపూజయేత్కమశః ॥ ౮.౪౯॥

ఇతి సిద్ధమనుర్మనోజదూరో నచిరాదేవ కవిర్భవేన్మనస్వీ ।

జపహోమరతః సదావగచ్ఛేద్వనితాం వాగధిపేతి గౌరవేణ ॥ ౮.౫౦॥

న్యాసాన్వితో నిశితధీః ప్రజపేత్సహస్ర-

మహ్నో ముఖేఽనుదివసం ప్రపిబేత్తదాపః ।

తన్మస్త్రితాః పునరయత్నత ఏవ వాచః

సిద్ధిర్భవేదభిమతా పరివత్సరేణ ॥ ౮.౫౧॥

హృదయద్వయనే స్థితోఽథ తోయే

రవిబిమ్బే ప్రతిపద్య వాగధీశామ్ ।

జపతస్త్రిసహస్రసంఖ్యమర్వా-

క్రమితా మణ్డలతో భవేత్పుభూతా ॥ ౮.౫౨॥

పలాశబిల్వప్రసవైస్తయోశ్చ సమిద్వరైః స్వాదుయుతైశ్చ హోమః ।

కవిత్వసౌభాగ్యకరః సమృద్ధలక్ష్మీప్రదో రజ్ఞానకృచ్చిరాయ ॥ ౮.౫౩॥

చతురగ్గలజైః సమిత్పుసూనైర్జుహుయాద్యో మధురత్రయావసితైః ।

మనుజః సమవాప్య ధీవిలాసానచిరాత్కావ్యకృతాం భవేత్పురోగః ॥ ౮.౫౪॥

సువిమలనఖదస్తపాణిపాదో
ముదితమనాః పరదూషణేషు మౌనీ ।
హరిహరకమతోద్భవాఙ్మృగభక్తో
భవతి చిరాయ సరస్వతీనివాసః ॥ ౮.౫౫॥

ఆద్యస్తప్రణవగశక్తిమధ్యసంస్థా
వాగ్భూయో భవతి సరస్వతీచడేన్తా ।
నత్యన్తో మనురయమీశసంక్లృప్తవర్ణః
సమ్ప్రోక్తో భువి భజమానపారిజాతః ॥ ౮.౫౬॥

సుషుమ్నార్గే భూరయుగమధ్యే నవతే తత్రైవ రన్ధ్రాణామ్ ।
విన్యస్య మస్త్రవర్ణాన్కుర్యాదఙ్గాని షట్కూమాద్వాపా ॥ ౮.౫౭॥

హంసారూఢా హరహసితహారేన్దుకున్దావదాతా
వాణీ మన్దస్మితయుతముఖీ మౌలిబద్ధేన్దులేఖా ।
విద్యా వీణామృతమయఘటాక్షస్రగాదీప్తహస్తా
శుభ్రాబ్జస్థా భవదభిమతప్రాప్తయే భారతీ స్యాత్ ॥ ౮.౫౮॥

దినకరలక్ష్మం ప్రజపేన్మన్తమిమం సంయతేన్ద్రియో మన్త్రీ ।
ద్వాదశసహస్రకమథో సితసరసిజనాగవమ్మకైర్బుహుయాత్ ॥ ౮.౫౯॥

పూజాయాం పాశ్చయుగే ససంస్కృతా ప్రాకృతా చ వాగ్దేవ్యాః ।
కేవలవాఙ్మయరూపా సమ్పూజ్యాఙ్గైశ్చ శక్తిభిస్తదను ॥ ౮.౬౦॥

ప్రజ్ఞా మేధా శ్రుతిరపి శక్తిః స్మృత్యాహ్వయా చ వాగీశీ ।
సుమతిః స్వస్తిరిహాభిర్మాతృభిరాశేషైరైః క్రమాత్ప్రయజేత్ ॥ ౮.౬౧॥

ఇతి నిగదితో వాగీశ్వర్యాః సహోమజపార్చనా-
విధిరనుదినం మన్త్రీ త్వేనాం భజన్పరిముచ్యతే ।
సకలదురితైర్మేధాలక్ష్మీయశోభిరవాప్యతే
పరమపరమాం భక్తిం ప్రాప్యోభయత్ర చ మోదతే ॥ ౮.౬౨॥

ఇతి మాతృకావిభేదాన్పుభజన్మన్తత్రయం చ మన్త్రితమః ।
ప్రజపేదేనాం స్తుతిమపి దినశో వాగ్దేవ్యనుగ్రహాయ బుధః ॥ ౮.౬౩॥

(వాగీశ్వరస్తుతిః)

అమలకమలాధివాసిని మనసో వైమల్యదాయని మనోజ్ఞే ।
సున్దరగాత్రి సుశీలే తవ చరణామ్భారుహం నమామి సదా ॥ ౮.౬౪॥

అచలాత్మజా చ దుర్గా కమలా త్రిపురేతి భేదితా జగతి ।
 యా సా త్వమేవ వాచామీశ్వరి సర్వాత్మనా ప్రసీద మమ ॥ ౮.౬౫॥
 త్వచ్చరణామ్భోరుహయోః ప్రణామహీనః పుర్నిద్వజాతిరపి ।
 భూయాదనేడమూకస్త్యద్భక్తో భవతి దేవి సర్వజ్ఞః ॥ ౮.౬౬॥
 మూలాధారముఖోద్గతబిసతస్తునిభప్రభాప్రభావతయా ।
 విధృతవిప్రాతాహితముఖకరచరణాదికే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౬౭॥
 వర్ణతనోఽమృతవర్ణే నియతమనిర్విణతేఽపి యోగీన్ద్రైః ।
 నిర్ణీతికరణదూరే వర్ణయితుం దేవి దేహి సామధ్ర్యమ్ ॥ ౮.౬౮॥
 ససురాసురమౌలిసన్మణిప్రభాదీపితాజ్ఞీయుగనలినే ।
 సకలాగమస్వరూపే సర్వేశ్వరి సన్నిధిం విధేహి మయి ॥ ౮.౬౯॥
 పుస్తకజపపటహస్తే వరదాభయచిహ్నాచారుబాహులతే ।
 కర్పూరామలదేహే వాగీశ్వరి శోధయాశు మమ చేతః ॥ ౮.౭౦॥
 క్షౌమామ్బరపరిధానే ముక్తామణిభూషణే ముదావాసే ।
 స్మితచన్ద్రికావికాసితముఖేన్దుబిష్టేఽమృతే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౧॥
 విద్యారూపేఽవిద్యానాశిని విద్యోతితేఽన్తరాత్మవిదామ్ ।
 గద్యైః సపద్యజాతైరాద్యైర్మునిభిః స్తుతే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౨॥
 త్రిముఖి త్రయీస్వరూపే త్రిపురే త్రిదశాభివన్దితాజ్ఞీయుగే ।
 త్రిక్షణవిలసితవక్త్రే త్రిమూర్తిమూలాత్మికే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౩॥
 వేదాత్మికే నిరుక్తజ్యోతివ్యాయకరణకల్పశిక్షాభిః ।
 సచ్చన్దోభిః సన్తతకృష్ణషడక్షేన్ద్రియే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౪॥
 త్వచ్చరణసరసిజన్మస్థితిమహితథియాం న లిప్యతే దోషః ।
 భగవతి భక్తిమతస్త్యయి పరమాం పరమేశ్వరి ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౫॥
 బోధాత్మికే బుధానాం హృదయామ్బుజచారురంగనటనపరే ।
 భగవతి భవభగ్గకరీం భక్తిం భద్రార్థదే ప్రసీద మమ ॥ ౮.౭౬॥
 వాగీశీస్తవమితి యో జపార్చనాహవనవృత్తిషు ప్రజపేత్ ।
 స తు విమలచిత్తవృత్తిర్దేహాపది నిత్యశుద్ధమేతి పదమ్ ॥ ౮.౭౭॥

(ఇతి వాగీశ్వరస్తుతిః)

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛార్ఙ్గరభగవతః
కృతౌ ప్రపజ్ఞాసారే అష్టమః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ నవమః పటలః ॥

అథాభివక్ష్యే సకలప్రపంచమూలాత్మికాయాః ప్రకృతేర్యథావత్ ।
మస్త్రం తు సాఙ్గం సహుతాభిషేకజపార్చనాద్యం సకలార్థసిద్ధ్యై ॥ ౯.౧॥

ఘనవత్ప్రకృష్టగతిశాన్నిభిస్తుభిః
కథితః పరః ప్రకృతివాచకో మనుః ।
దురితాపహోఽర్థసుఖధర్మమోక్షదో
భజతామశేషజనరజ్జానక్షమః ॥ ౯.౨॥

శక్తిః స్యాదృషిరస్య తు గాయత్రీ చోదితా మనోశ్చస్తః ।
బోధస్వరూపవాచీ సంవిత్ప్రోక్తా చ దేవతా గురుభిః ॥ ౯.౩॥

నేత్రకరణర్తుదినకరభువనవికారస్వరాగ్నిభిస్తుయుజా ।
వ్యోమ్నాఙ్గపట్క-కృత్తిరాతివిభిన్నేన చాపి సమ్ప్రోక్తా ॥ ౯.౪॥

అగ్నిస్తుయోగవికృతా లిపయో హి సృష్టా-
స్తాభిః ప్రలోమపరితాభిరిదం శరీరమ్ ।
భూతాత్మకం త్వగస్యగాదియుతం సమస్తం
సంవ్యాపయేన్నిశితధీర్విధినా యథావత్ ॥ ౯.౫॥

అన్త్యాపూష్యస్వమూన్వాదిషు ఖలిపిషు తాంస్తాంశ్చతుర్వర్గవర్జే-
ష్యేతానస్యమ్యదస్తద్దతి తదపి పరేషు స్వరేషు క్రమేణ ।
సంహృత్య స్థానయుక్తం క్షపిత సకలదేహో లలాటస్థితాస్తః-
ప్రాప్తివ్యాప్తద్విసప్తాదికభువనతతో యాతు మద్భావమేవ ॥ ౯.౬॥

మూలాధారాత్పురితతటిదాభా ప్రభా సూక్ష్మరూపో-
ద్గచ్ఛన్త్యామస్తకమణితరా తేజసాం మూలభూతా ।
సౌఘమ్నాధ్వాచరణనిపుణా సా సవిత్రానుబద్ధా
ధ్యాతా సద్యోఽమృతమథ రవేః స్రావయేత్సార్థసోమాత్ ॥ ౯.౭॥

శిరసి నిపతితా యా భిన్నధారా సుధాయా

భవతి లిపిమయీ సా తాభిరంగం ముఖాద్యమ్ ।

విరచయతు సమస్తం పాతితాస్తశ్చ తేజ-

స్యనల ఇవ ఘృతస్యోద్ధీపయేదాత్మతేజః ॥ ౯.౮॥

సంహృత్య చోత్పాద్య శరీరమేవం తేజోమర్యం వ్యాప్తసమస్తలోకమ్ ।

సజ్కుల్యై శక్త్యాత్మకమాత్మరూపం తచ్చిహ్నమాత్మన్యపి సన్దధీత ॥ ౯.౯॥

ఉద్యద్భాస్వతనమాభాం విజితనవజపామిన్దఖణ్డావనద్ధ-

ద్యోతన్మౌలిం త్రిణేత్రాం వివిధమణిలసత్కుణ్డలాం పద్మగాం చ ।

హరగ్రైవేయకాశ్చగ్గుణమణివలయాద్వైర్విచిత్రామృదాఢ్యా-

మమ్బాం పాశాఙ్గశేష్టాభయకరకమలామమ్బికాం తాం నమామి ॥ ౯.౧౦॥

ధాతూ ద్వౌ స్తో రక్షణవ్యాపకార్థౌ పాద్యోఽశాద్యస్తత్ప్రభావాత్తయోశ్చ ।

సర్వం సంరక్ష్యాథ సర్వాత్మనా యో వ్యాప్నోత్యంతం స్యాదసౌ పాశవాచీ ॥ ౯.౧౧॥

అం స్యాదాత్మా కుర్ధరా కుస్తనుర్వా

భాగార్థః స్యాచ్ఛోఽథ వా వృత్తివాచీ ।

భూశ్చేద్భూతాన్యన్యథా చేచ్ఛరీరా-

ణ్యాకృష్యాత్మన్యాహరేదఙ్గశాఖ్యః ॥ ౯.౧౨॥

స్మృతే యథా సంస్మృతిచక్రవజ్జ్యమోద్భవాద్ధనాపాయసముత్థితాదపి ।

వియోజయత్యాత్మతనుం నరం భయాత్తథాభయస్యాభయసంజ్ఞతా విభోః ॥ ౯.౧౩॥

ముఖ్యార్థవాచీ వరశబ్ద ఉక్తః స్యాద్వాఙ్మోక్షార్థశ్చ వరాభిధానమ్ ।

ముఖ్యం త్వభీష్టం స్మృతిమాత్రకేణ దదాతి యోఽసౌ వరదోఽవగమ్యః ॥ ౯.౧౪॥

దీక్షాక్లప్త్యై పురోక్తే రచయతు విధివన్మణ్డలం మణ్డపే త-

ద్వ్యక్తం యుక్తం చ కాన్త్యా త్రిగుణితవిలసత్క్రిణకం వర్ణకీర్ణమ్ ।

అపీతం కేసరేష్వారిచితహరిహరాణ్దైశ్చ మధ్యే సమాయై-

స్తైరగ్రే మాయయాధ్యం కమలమథ బహిః ప్రోక్తవిహ్నైరుపేతమ్ ॥ ౯.౧౫॥

శక్త్యావిః సాధ్యమిన్ద్రానిలనిఋతిగబీజాభిబద్ధం పురోఽగ్రే-

స్తత్కేణోల్లాసిమాయం హరిహరవిలసద్గణ్డమేభిః సమాయైః ।

వర్ణైశ్చావేష్టితం తత్త్రిగుణితమితి విఖ్యాతమేతత్సుయన్త్రం

స్యాదాయుష్యం చ వశ్యం ధనకరమమితశ్రీపదం కీర్తిదం చ ॥ ౯.౧౬॥

హృల్లేఖాఖ్యాం గగనాం రక్తాం చ కరాలికాం మహోచ్ఛృష్టామ్ ।

మూర్ధని వదనే గుహ్యే పదయోన్యస్యేత్తదజ్ఞైశ్చ ॥ ౯.౧౭॥

గాయత్రీం న్యసతు గలే స్తనేఽథ సవ్యే

సావిత్రిం పునరపరే సరస్వతీం చ ।

సవ్యేనే సరసిజసమ్భవం ముకున్దం

హృద్దేశే పునరపరాంసకే శివం చ ॥ ౯.౧౮॥

అలికాంసపాశ్వకుక్షిషు పాశ్వాంసాపరగలహృత్సు చ క్రమశః ।

బ్రహ్మణ్యాద్యా విధివన్నువ్యా మాతరోఽష్ట మన్త్రితమైః ॥ ౯.౧౯॥

సజయా విజయా చ తథాజితాహ్వయా చాపరాజితా నిత్యా ।

తదను విలాసినిదోగ్ధ్యో సాఘారా మజ్జలా నవ ప్రోక్తాః ॥ ౯.౨౦॥

ఏవం సమ్పూజ్య పీఠం తదను నవ ఘటాన్పంచావా ర్కిణకాయాం

పత్రాగ్రేషు న్యనేత్కాంచనరజతతామ్రోద్భవాన్మార్తికాన్వా ।

ఏకం వా ర్కిణకాయాం సుమతిరథ వినిక్షిప్య కుమ్భం యథావ-

త్సమ్పూర్యావాహయేత్త్రిష్వపి విధిషు పునర్వక్ష్యమాణక్రమేణ ॥ ౯.౨౧॥

మధునాథ మహారవైశ్చ సాకం

విధినా మధ్యగతం ప్రపూర్య కుమ్భమ్ ।

అభివాహ్య కలాః ప్రవేష్టయాత

ప్రవరాభ్యామథ తన్నవాంశుకాభ్యామ్ ॥ ౯.౨౨॥

ఐన్ద్రం ఘృతేన యమదిక్పృథవం చ దధ్నా

క్షీరేణ వారుణమథో తిలజేన సౌమ్యమ్ ।

క్షీరద్రుచర్మదశమూలకపుష్పసిద్ధ-

క్వాథేన కోణనిలయానపి పూరయేచ్ఛ ॥ ౯.౨౩॥

మూత్రేజైన్ద్రం గోమయేనాపి యామ్యం

క్షీరేణాప్యం సౌమ్యజం చైవ దధ్నా ।

మధ్యప్రోక్తం రిసపషా పంచ కుమ్భా-

న్సంస్థాప్యాపః పూరణీయాః క్రమేణ ॥ ౯.౨౪॥

గోమూత్రగోమయోదకపయోదధిధృతాంశకాః క్రమాతోఽప్రీక్షాః ।

ఏకార్థధాతుసత్త్వాద్యేకే సర్వాణి వా సమాని స్యుః ॥ ౯.౨౫॥

తారభవాభిరథర్భిః క్రమేణ సంయోజయేచ్ఛ గవ్యాని ।

ఆత్మాష్టాక్షరమన్తైరథ వా యోజ్యాని పంచాభిః పంచ ॥ ౯.౨౬॥

యద్యేకకలశకృష్టా విధిరపి పశ్చాత్తదోషధిక్వాత్తైః ।
 పూరయతు పశ్చాత్తభిర్వా గవ్యైస్తోయాత్మకేఽష్టగన్ధాప్తిః ॥ ౯.౨౭॥
 అల్లోతరస్యాం దిశి పజ్జే చ పలాశచర్మోత్క్వఢితైః పయోభిః ।
 సమ్పూరణీయః కలశో యథావత్సవర్ణవస్త్రాదియుతః సుశుద్ధః ॥ ౯.౨౮॥
 ద్వారేషు మణ్డపస్య ద్వా ద్వా కలశౌ సుశుద్ధజలపూర్ణౌ ।
 సంస్థాప్య చ వసనాద్యైః ప్రవేష్టయిత్వాభిపూజనీయాః స్యుః ॥ ౯.౨౯॥
 ఊర్ధ్వేన్ద్రయామ్యసామ్యప్రత్యక్షు చ భూతవర్ణకాః క్రమతః ।
 హృల్లేఖాద్యాస్తదను చ పూర్వవదజ్ఞాని పూజనీయాని ॥ ౯.౩౦॥
 గాయత్రీం శతమఖజే నిశాచరోత్థే
 సావిత్రీం పవనగతే సరస్వతీం చ ।
 బ్రహ్మణం హుతభుజి వారుణే చ విష్ణుం
 బీజేఽగ్రే సమభియజేదథేశమైశే ॥ ౯.౩౧॥
 రక్తా రక్తకల్పా చతుర్ముఖీ కుణ్డికాక్షమాలేఽబ్జే ।
 దధతీ ప్రాగ్భిజస్య గాయత్రీ తాదృశోఽగ్నిగో బ్రహ్మ ॥ ౯.౩౨॥
 అరిదరగదాబహస్తా కిరీటకేయూరహారసమ్భిన్నా ।
 నిశిచరబీజసముత్థా సావిత్రీ వరుణగస్తథా విష్ణుః ॥ ౯.౩౩॥
 బ్రజ్జ్వాల్యభయవరాన్ధతీ చ శ్రీక్షణేన్ద్రకలితజటా ।
 వాణీ వాయవ్యస్థా విశదాకల్పా తథేశ్వరస్త్వైశే ॥ ౯.౩౪॥
 బ్రహ్మణ్యాద్యాస్తద్భూహిరనన్తరం వాసవాదికాశేశాః ।
 పూజ్యాః పూర్వోక్తైరుపచారైః సమ్యజ్నిజేష్టాప్తైః ॥ ౯.౩౫॥
 యది నవకలశస్తేష్వథ సమ్పూజ్యా మాతరోఽష్టదిక్క్రమతః ।
 హృల్లేఖాద్యాః పూజ్యా మధ్యాదిషు పశ్చా చ్చేదభవన్తి ఘటాః ॥ ౯.౩౬॥
 ప్రథమం పుత్రజం తతః కషాయం
 దధి పశ్చాత్క్వఢితం పయః కషాయమ్ ।
 అథ తైలకషాయకామధూతం
 ద్విజవృక్షోత్క్వఢితం తతోఽభిషిచ్ఛేత్ ॥ ౯.౩౭॥
 ద్వారగకుమ్భఘృతైరథ సలివైః పునరన్తరాసేకమ్ ।
 కుర్యాన్ముఖచరణజ్వాలనమపి సాచమాదికం మస్త్రీ ॥ ౯.౩౮॥

విధివత్కృతాభిషేకో ద్వాత్రింశల్లక్షమథ జపేన్మన్తమ్ ।
 నిజకరదత్తాపూమృతజలపోషితభానుమత్ప్రభోఽనుదినమ్ ॥ ౯.౩౯॥
 భూత్వా శక్తిః స్వయమథ దినేశేన్ద్రవైశ్వానరాణా-
 మైక్యం కుర్వన్ప్రణవమనునా శక్తిబీజేన భూయః ।
 ఆకృష్టాన్తర్బహిరపి సమాధాయ బుద్ధ్యైవ తేజో
 జప్యాన్మస్త్రీ జ్వలనహుతశిష్టాన్నభుక్ప్రొక్షసంజ్ఞమ్ ॥ ౯.౪౦॥
 అథ తు హవిష్యప్రాశి నక్రాశి వా జపేన్మనుం త్వేవమ్ ।
 పరిపూర్ణాయాం నియమితజపసంజ్ఞాయాం సమారభేద్ధోమమ్ ॥ ౯.౪౧॥
 జపార్దశాంశం జహుయాదథాష్టద్రవ్యైర్గుడక్షౌద్రఘృతావసీక్తైః ।
 వర్ణాషధీసద్ధజలాభిషేకం కృత్వా ద్విజానభ్యవహారయేచ్ఛ ॥ ౯.౪౨॥
 తతోఽస్య ప్రత్యయాన్వేషం జాయంతే జపతోఽమునా ।
 అధిష్ఠితం నిశ్యదీపం నిస్తమిస్తం గృహం భవేత్ ॥ ౯.౪౩॥
 తతః కృత్వా జపహ్రాసం సముపాసీత శక్తితః ।
 యుక్తాత్మా నిత్యత్యోగేన ప్రాగుక్తవిధినార్చయేత్ ॥ ౯.౪౪॥
 అశ్వత్థవిప్రాజ్ఞీపబిల్వనామ్నాం తర్కారీకప్లక్షకసేవ్యకానామ్ ।
 ప్రసారిణీకాష్మరీరీహిణానాముదుమ్బరీపాటలడుండుకానామ్ ॥ ౯.౪౫॥
 పలం పలార్ధం త్వథ కషమర్ధం తేషాం తు భాగః కథితః క్రమేణ ।
 ఏతైః శ్రితేనాథ జలేన వాసౌ సమూరణీయః కలశో యథావత్ ॥ ౯.౪౬॥
 ప్రత్యబ్ధసేకాద్భుః ివతా శతాయుర్మేధేన్దిరావాత్రహితశ్చ రోగైః ।
 మాసేషు జన్మన్త్యభిషేకతః స్యాదుర్వీపతిర్మజ్జు మహాపృథివ్యాః ॥ ౯.౪౭॥
 అర్కాభస్తేజసాసౌ భవతి నలినజా సన్తతం కింకరీ స్యా-
 ద్రోగా నశ్యన్తి దృష్ట్యా తమథ చ ధనధాన్యాకులం తత్సమీపమ్ ।
 దేవానిత్యం నమోఽస్మై విదధతి ఫణినో నైవ దంశన్తి పుత్రాః
 సమ్మన్నాః స్యుః సపుత్రాస్తనువిపది పరం ధామ విష్ణోః స భూయాత్ ॥ ౪౮॥
 శక్తిప్రస్తసాధ్యం హరశరకలమాయావృతం వహ్నిగేహ-
 ద్వన్ద్వాశిప్రాప్తమాయం ప్రతివివరలసచ్ఛక్తిబద్ధం బహిశ్చ ।
 కోణోద్వద్దణ్డదణ్డి త్రిలిపి హరిహరాబద్ధగణ్డం విలోమా-
 ర్ణావీతం కోర్యుగాష్టోదరనరహరిచిన్తాత్మకం షడ్గుణాఖ్యమ్ ॥ ౯.౪౯॥

షడఙ్గాలప్రమాణేన వర్తులం కర్తురాలిఖేత్ ।
 షడఙ్గాలావకాశేన తద్బహిశ్చ ప్రవర్తయేత్ ॥ ౯.౫౦॥
 వర్తులం తావతా భూయస్తద్బహిశ్చ తృతీయకమ్ ।
 మధ్యవర్తులమధ్యే తు హృల్లేఖాబీజమాలిఖేత్ ॥ ౯.౫౧॥
 ద్వితీయవతులాశ్లిష్టమీషచ్ఛిలష్టషడశ్రకమ్ ।
 పుటితం మణ్డలం వహ్నోరసస్పృశన్మధ్యవర్తులమ్ ॥ ౯.౫౨॥
 ఇన్ద్రాగ్నిరక్షోవరుణవాయ్విశాంతాశ్రకం లిఖేత్ ।
 షట్సు కోణాన్తరాలేషు హృల్లేఖాషట్కమాలిఖేత్ ॥ ౯.౫౩॥
 పక్షికాన్తరితాస్తాస్తు సమృద్ధ్యురితరేతరమ్ ।
 శిఖాభిరాన్తరాభిస్తు బాహ్యోబాహ్యోభిరాన్తరాః ॥ ౯.౫౪॥
 మధ్యవర్తులసంస్థాయా హృల్లేఖాయాః కపోలయోః ।
 అధరే సాధ్యనామార్ణం సాధకస్యోత్తరే లిఖేత్ ॥ ౯.౫౫॥
 అన్తరాగ్నిశ్రియోః కర్మ సాధకాంశే సమాలిఖేత్ ।
 హరమాయాః పఞ్చకృత్వః స్యుర్బహిర్గర్భవర్తులమ్ ॥ ౯.౫౬॥
 తద్బహిః శరమాయాశ్చ కలమాయాశ్చ తద్బహిః ।
 లిఖేన్మాయాం బిన్దుమతీం వహ్నోః కోణేషు షట్స్వపి ॥ ౯.౫౭॥
 వహ్నోః కోణత్రయే శ్రీమత్పక్షీయే త్రితయం లిఖేత్ ।
 శక్తిశ్రీకామబీజానాం సదణ్డం సాధకార్ణవత్ ॥ ౯.౫౮॥
 వహ్నిస్తు వహ్నిపక్షీయే తాన్యేవాదణ్డవన్తి చ ।
 సంసాధ్య నామవర్ణాని స్పష్టనిష్ఠానభాజ్ఞో చ ॥ ౯.౫౯॥
 బాహ్యరేఖామన్తరా స్యుర్వర్ణరాః క్రమగతాః శుభాః ।
 తద్బహిః ప్రతిలోమాశ్చ తాః స్యుర్లేఖకపాటవాత్ ॥ ౯.౬౦॥
 తతో విర్దిభతం భూమేర్మణ్డలద్వయమాలిఖేత్ ।
 మహాదిక్ష్పన్నసింహార్ణం చిన్తారత్నాశ్రితాశ్రకమ్ ॥ ౯.౬౧॥
 బహిః షోడశశూలాశ్రం శోభనం వ్యక్తవర్ణవత్ ।
 ఏతద్యన్త్రం సమాలిఖ్య పద్మారచయేత్తతః ॥ ౯.౬౨॥
 రుచిరద్వాదశదలం షట్ప్రింశత్కేసరోజ్జ్వలమ్ ।
 పూర్వోక్తలక్షణోపేతం శుభం దృష్టిమనోహరమ్ ॥ ౯.౬౩॥

అభ్యుదయ పీఠం నవశక్తికాంత-

మజ్జాని బీజేషు చ పట్ను భూయః ।

గాయత్రిసావిత్రిసరస్వతీశ్చ

యజేదథ శ్రీరతిపుష్టిసంజ్ఞాః ॥ ౯.౬౪॥

బ్రహ్మణమథ చ విష్ణుం మహేశ్వరం ధనదమదనగణనాథాన్ ।

అభ్యర్చయేచ్చ పట్నుపి వహ్నేః కోణేషు తద్బహిః క్రమశః ॥ ౯.౬౫॥

రక్తమనగ్గకుసుమాం కుసుమాతురాం చ

నిత్యామనగ్గమదనాం మదనాతురాం చ ।

గౌరీం తథైవ గగనాం గగనస్య రేఖాం

పద్మాం భవప్రమథినీం శశిశేఖరాం చ ॥ ౯.౬౬॥

ఏతా ద్విషట్ ప్రతిదలం ప్రతిపూజ్య శక్తి-

స్తద్బాహ్యతో యజతు మాతృగణం క్రమేణ ।

ఇన్ద్రాదికాన్బహిరతశ్చ తదాయుధాని

సమూజ్య పూర్వవిధినాముమథాభిషిఞ్చేత్ ॥ ౯.౬౭॥

యోఽముమర్చయతి ముఖ్యవిధానం సిద్ధశక్తిరపి సజ్జాపహోమైః ।

స శ్రియో నిలయనం త్రిదశానాం వన్ద్యతాం వ్రజతి విష్ణుసమానః ॥ ౯.౬౮॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగ్రోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీమద్భగవతః

కృతో ప్రపంచసారే నవమః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ దశమః పటలః ॥

అథ వక్ష్యే సజ్గహతో ద్వాదశగుణితాఖ్యమద్య యస్తవరమ్ ।
సమూజ్య యేన శక్తిం భుక్తైర్ముక్తైవ్రజేన్నరోఽనుభవమ్ ॥ ౧౦.౧॥

వ్యాహృత్యాపీతశక్తిజ్వలనపురయుగద్వంద్వసస్థ్యత్థశక్త్యా-
వీతం కోణాత్తదుర్బిజకమను చ కపోలాత్తగాయత్రిమస్త్రమ్ ।
ఆగ్నేయావీతమర్జైర్వృతమనువిగతైర్భూపురాభ్యాం చ రస్థౌ
క్షౌం చింతారత్నకం ద్వాదశగుణితమిదం యస్త్రమిష్టార్థదాయ ॥ ౧౦.౨॥

పూర్వోక్తమానక్లప్త్యా మస్త్రీ త్రితయం విలిఖ్య వృత్తానామ్ ।
విలిఖేదస్తర్వర్తులమనుశక్తిం స్పష్టబిన్దునిష్ఠానామ్ ॥ ౧౦.౩॥

ద్వాదశమధ్యమవర్తులరేఖా బహిరాలిఖేచ్ఛ శక్తీనామ్ ।
హరియమవరుణధనాధిపదిక్షు ద్వే ద్వే చ తాః క్రమేణ స్యుః ॥ ౧౦.౪॥

ఈశాగ్నిఋతిమరుతాం దిక్షేకైకం విలిఖ్య భూయశ్చ ।
బీజాన్తరాలనిర్గతశూలాన్జైకోణషట్కాయుగమగ్నైః ॥ ౧౦.౫॥

మణ్డలయుగయుగలం స్యాదస్పృశదాన్తరితవర్తులం విశదమ్ ।
శక్తిం ప్రవేష్టయేచ్ఛ ప్రతిలోమవ్యాహృతీభిరన్తఃస్థామ్ ॥ ౧౦.౬॥

రవికోణేషు దురన్తాం మాయాం విలిఖేదథాగ్రబిన్దుమతీమ్ ।
ఏకైకాన్తరితాస్తాః పరస్పరం శక్తయశ్చ సమ్బధ్యుః ॥ ౧౦.౭॥

గాయత్రీం ప్రతిలోమతః ప్రవిలిఖేదగ్నైః కపోలం బహి-
ర్ద్వే ద్వే వైవ లిపీ బహిశ్చ రచయేద్భూయస్తథా త్రిష్టుభమ్ ।
వర్ణాన్ప్రానుగతాంశ్చ భూపురయుగే సింహాఖ్యచింతామణిం
లిఖ్యాద్యస్త్రమశేషదుఃఖశమనాయోక్తం పురా దేశికైః ॥ ౧౦.౮॥

బహిరపి పోడశపత్రం వృత్తవిచిత్రం చ రాశివీధియుతమ్ ।
రచయేన్మణ్డలమేవం పునర్యథోక్తం నిధాపయేత్కలశమ్ ॥ ౧౦.౯॥

ఆదావజ్ఞావరణమను హృల్లేఖికాద్యాశ్చతస్రో
బ్రహ్మణ్యాద్యాః షోడశవికృతిద్వంద్వసంఖ్యాక్రమేణ ।
సార్థం భూయశ్చతస్సభిరథో షష్టిభిర్లోకపాలై-
ర్వజ్ఞాన్ద్యైరష్టమమపి సమభ్యర్చయేద్భక్తినమ్రః ॥ ౧౦.౧౦॥

కరాలీ వికరాలీ చ ఉమా దేవీ సరస్వతీ ।
దుర్గా శచీ ఉషా లక్ష్మీః శ్రుతిః స్మృతిధృతీ తథా ॥ ౧౦.౧౧॥

శ్రద్ధా మేధా మతిః కాన్తిరార్యా షోడశ శక్తయః ।
విద్యాప్రీపుష్టయః ప్రజ్ఞా సిసీవాలీ కుహూస్తథా ॥ ౧౦.౧౨॥

రుద్రవీర్యా ప్రభానన్దా పోషణీ ఋద్ధిదా శుభా ।
కాలరాత్రి మహారాత్రి భద్రకాలీ కవాలినీ ॥ ౧౦.౧౩॥

వికృతిర్దణ్డిముణ్డిన్యో సేన్ద్రఖణ్డా శిఖణ్డినీ ।
నిశుమ్భశుమ్భమథనీ మహిషాసురర్మిదనీ ॥ ౧౦.౧౪॥

ఇన్ద్రాణీ చైవ రుద్రాణీ శంకరార్ధశరీరిణీ ।
నారీ నారాయణీ చైవ త్రిశూలిన్యపి పాలినీ ॥ ౧౦.౧౫॥

అమ్బికా హ్లాదినీ చైవ ద్వాత్రింశచ్ఛక్తయో మతాః ।
పింగలాక్షీ విశాలాక్షీ సమృద్ధిర్వృద్ధిరేవ చ ॥ ౧౦.౧౬॥

శ్రద్ధా స్వాహా స్వధాఖ్యా చ మాయాభిఖ్యా వసున్ధరా ।
త్రిలోకధాత్రి గాయత్రి సావిత్రి త్రిదశేశ్వరీ ॥ ౧౦.౧౭॥

సురూపా బహురూపా చ స్కన్దమాతామృతప్రియా ।
విమలా సామలా చైవ అరుణీ వారుణీ తథా ॥ ౧౦.౧౮॥

ప్రకృతిర్వికృతిః సృష్టిః స్థితిః సంహృతిరేవ చ ।
సన్ధ్యా మాతా సతీ హంసా ర్మిదకా వజ్కిరకా పరా ॥ ౧౦.౧౯॥

దేవతామా భగవతీ దేవకీ కమలాసనా ।
త్రిముఖీసప్తముఖ్యా చ సురాసురవిర్మిదనీ ॥ ౧౦.౨౦॥

సలమ్బాష్ట్యుధ్వకేశ్వ్యా చ బహుశిశ్నా వృకోదరీ ।
రథరేఖాహ్వయా చైవ శశిరేఖా తథాపరా ॥ ౧౦.౨౧॥

పునర్గగనవేగాఖ్యా వేగా చ పవనాదికా ।
భూయో భువనవేగాఖ్యా తథైవ మదనాతురా ॥ ౧౦.౨౨॥

అనఙ్గానఙ్గమదనా భూయశ్చానఙ్గమేఖలా ।

అనఙ్గకుసుమా విశ్వరూపాసురభయఙ్కరీ ॥ ౧౦.౨౩॥

అఙ్గోభ్యాసత్యవాదినౌ వఙ్కరూపా శుచివ్రతా ।

వరదా చైవ వాగీశీ చతుఃషష్ఠిః ప్రకీర్తితాః ॥ ౧౦.౨౪॥

ఇష్టా యథోక్తమితి తం కలశం నిజం వా

పుత్రం తథాప్తమపి శిష్యమథాభిషిచ్ఛేత్ ।

ఆస్తిక్యయుక్తమథ సత్యరతం వదాన్యం

విప్రప్రియం కులకరం చ నృపోత్తమం వా ॥ ౧౦.౨౫॥

విధానమేతత్సకలార్థసిద్ధికరం పరం పావనమింద్రిరాధ్యమ్ ।

ఆయుష్కరం వశ్యకరం రిపూణాం ప్రధ్వంసనం ముక్తిఫలప్రదం చ ॥ ౧౦.౨౬॥

పాశాఙ్గశ్రమధ్యగయా శక్త్యాథ జపార్చనాహుతాదియుతమ్ ।

వక్ష్యే యస్త్రవిధానం త్రైలోక్యప్రాభృతాయమానమిదమ్ ॥ ౧౦.౨౭॥

అష్టాశాస్త్రార్థలావిర్దగలయవరగావ్యపూర్వపాశ్చాత్యషట్కం

కోష్ఠోద్యతాన్యసాష్టాక్షరయుగయుగలాష్టాక్షరాఖ్యం బహిశ్చ ।

మాయోపేతాత్మయుగ్మస్వరమితితలసత్కేసరం సాష్టపత్రం

పద్యం తన్మధ్యర్వితత్రితయపరిలసత్పాశశక్త్యజ్ఞశార్దమ్ ॥ ౧౦.౨౮॥

పాశాఙ్గశావృతమనుప్రతిలోమగైశ్చ

వర్జైః సరోజపుటితేన ఘటేన చాపి ।

ఆవీతమిష్టఫలభద్రఘటం తదేత-

ద్యస్త్రోత్తమం భువి ఘటార్థలనామధేయమ్ ॥ ౧౦.౨౯॥

ప్రాకృప్యత్యగర్గలే హలమథ పునరాగ్నేయమారుతే చ హయమ్ ।

దక్షోత్తరే హవార్ణం వైశ్రాంతశైవే హరం ద్విపక్ష్యం లిఖేత్ ॥ ౧౦.౩౦॥

విలిఖేచ్ఛ ర్కిణకాయాం పాశాఙ్గశసాధ్యసంయుతాం శక్తిమ్ ।

అభ్యుద్రాష్టకోష్ఠేష్వఙ్గాన్యవశేషితేషు చాష్టార్థౌ ॥ ౧౦.౩౧॥

కోష్ఠేషు షోడశస్వథ షోడశవర్ణం తథా మనుం మన్త్రి ।

పద్మస్య కేసరేష్వథ యుగస్వరాత్మాన్వితాం తథా మాయామ్ ॥ ౧౦.౩౨॥

షక్తేకేషు దలేషు త్రిశస్త్రశః ర్కిణకాగతాన్వర్ణాన్ ।

పాశాఙ్గశబీజాభ్యాం ప్రవేష్టయేద్బాహ్యతశ్చ నలినస్య ॥ ౧౦.౩౩॥

అనులోమవిలోమగతైః ప్రవేష్టయేదక్షరైశ్చ తద్బాహ్యే ।
 తదను ఘటేన సరోజస్థితేన తద్వక్త్రకేఽముబ్బజం చ లిఖేత్ ॥ ౧౦.౩౪॥
 బిన్ద్వన్త్రికా ప్రతిష్ఠా సన్ద్విష్ఠా పాశబీజమితి మునిభిః ।
 నిజభూర్దహనాప్యాయనిశశధరఖణ్డాన్వితోఽఙ్గశో భవతి ॥ ౧౦.౩౫॥
 పాశశ్రీశక్తిస్వరమన్మథశక్తీన్ద్రిరాజ్రశాశ్చేతి ।
 ఏకం కామనిరంజనీని తద్వయమపరం త్వహాష్టవర్ణం స్యాత్ ॥ ౧౦.౩౬॥
 అథ గౌరి రుద్రదయితే యోగేశ్వరి సకవచాస్త్రతద్వితయైః ।
 బీజాదికమిదముక్తం శాక్తేయం షోడశాక్షరం మన్తమ్ ॥ ౧౦.౩౭॥
 ఇతి కృతదలసువిభూషితమతిరుచిరం లోకనయనవిత్తహరమ్ ।
 కృతోఽజ్జ్వలం మణ్డలమపి పీఠాద్యం పురేవ పరిపూజ్య ॥ ౧౦.౩౮॥
 పూర్వప్రాక్తైః క్వాఢైరేకేనాపూర్య పూరయేత్కలశమ్ ।
 హృల్లేఖాద్యఙ్గాఙ్గాఘౌ మాత్రసురేశాదికౌ చ కులిశాదిమ్ ॥ ౧౦.౩౯॥
 ఏవం సమ్పూజ్య దేవీం కలశమనుశుభైర్గన్ధపుష్పాద్భిక్తైస్తా-
 న్ధ్యాజ్యక్షౌద్రస్త్రిస్త్రీశతమథ పృథగ్గుగ్ధవీరుత్సమిద్భిః ।
 హుత్వా దత్వా సువర్ణాంశుకపశుధరణీర్దక్షిణార్థం ద్విజేభ్యః
 సమ్పూజ్యాచార్యవర్యం వసుభిరమలధీః సంయతాత్మాభిషిఞ్చేత్ ॥ ౧౦.౪౦॥
 ఇతి కృతకలశోఽయం సిన్ధతే యేన పుంసా
 స భవతి కవిరేనం నిత్యమాలింగతి శ్రీః ।
 ధనదినరజనీశైస్త్రుల్యతేజా మహిమ్నా
 నిరుపమచరితోఽసౌ దేహినాం స్యాత్పురోగః ॥ ౧౦.౪౧॥
 జపేచ్ఛత్పూర్వంశతలక్షమేవం సుయన్త్రితో మన్తవరం యథావత్ ।
 హవిష్యభోజీ పరిపూర్ణసంఖ్యే జపే పునర్హోమవిధిర్విధేయః ॥ ౧౦.౪౨॥
 పయోద్రుమాణాం చ సమిత్యహస్తపక్షైర్దధిక్షౌద్రఘృతావసీక్తైః ।
 తిలైశ్చ తావజ్జహయూత్పయోక్తైర్ద్విజోత్తమానభ్యవహారయేచ్ఛ ॥ ౧౦.౪౩॥
 గురుమపి పరిపూజ్య కాఞ్చనాద్యైః-
 రజపతి చ మన్తమథో సహస్రమాత్రమ్ ।
 భజతి చ దినశోఽముమర్చనాయాం
 విధివిహితం విధిమాదరేణ భూయః ॥ ౧౦.౪౪॥

సజ్జేపతో నిగదితో విధిరర్చనాయాః

శక్తేరముం భజతు సంస్మృతిమోచనాయ ।

కాన్యై శ్రియై చ యశనే జనరజ్ఞనాయ

సిద్ధ్యై ప్రసిద్ధమహసోఽస్య పరస్య ధామ్నః ॥ ౧౦.౪౫॥

గజమృగమదకాశ్మీరైర్మన్త్రితమః సురభిరోచనోపేతైః ।

విభిభేదలక్ష్మకరసాలులితైర్వస్త్రాణి సకలకార్యార్థీ ॥ ౧౦.౪౬॥

రాజ్ఞా పటుసంయుతయా సపాశశక్త్యజ్ఞశేన మన్త్రేణ ।

స్వాద్వక్త్రయాభిజహ్వాన్నిశ్యురీవశాన్తథోర్వశీం వశయేత్ ॥ ౧౦.౪౭॥

ఏభిర్విధానైర్భువనేశ్వరీం తాం సమర్చయిత్వాథ జపంశ్చ మస్త్రీ ।

స్తుత్యాసయాభిష్టవతాం సమగ్ర ప్రీత్యై సమస్తార్తివిభజ్ఞాకాయాః ॥ ౧౦.౪౮॥

(భువనేశ్వరీస్తుతిః)

ప్రసీద ప్రపంచస్వరూపే ప్రధానే

ప్రకృత్యాత్మికే ప్రాణీనాం ప్రాణసంజ్ఞే ।

ప్రణోతుం ప్రభో ప్రారభే ప్రాజ్ఞానిస్తావం

ప్రకృత్యాప్రతక్యే ప్రకామప్రవృత్తే ॥ ౧౦.౪౯॥

స్తుతిర్వాక్యబద్ధా పదాత్మైవ వాక్యం

పదం త్వక్షరాత్మాక్షరస్త్యం మహేశి ।

ధ్రువం త్వాం త్వమేవాక్షరైస్త్యన్మయైస్తో-

ష్యసి త్వన్మయా వాక్ప్రవృత్తిర్యతః స్యాత్ ॥ ౧౦.౫౦॥

అజాధోక్షజిత్రక్షణాశ్చాపి రూపం

పరం నాభిజానన్తి మాయామయం తే ।

స్తువన్తిశి తాం త్వామమీ స్థూలరూపాం

తదేతావదమేభూ యుక్తం మమాపి ॥ ౧౦.౫౧॥

నమస్తే నమస్తేశి బిన్దుస్వరూపే

నమస్తే రవతేన తత్త్వాభిధానే ।

నమస్తే మహత్త్వం ప్రపన్నే ప్రధానే

నమస్తే త్వహజ్కారతత్త్వస్వరూపే ॥ ౧౦.౫౨॥

నమః శబ్దరూపే నమో వ్యోమరూపే

నమః స్పర్శరూపే నమో వాయురూపే ।
 నమో రూపతేజోరసామ్భాస్వరూపే
 నమస్తేఽస్తు గన్ధాత్మికే భూస్వరూపే ॥ ౧౦.౫౩॥

నమః శ్రోత్రచర్మాక్షిజహ్వఖ్యనాసా-
 సవాక్పాణిపత్యాయుసోపస్థరూపే ।
 మనోబుద్ధ్యహజ్కారచిత్తస్వరూపే
 విరూపే నమస్తే విభో విశ్వరూపే ॥ ౧౦.౫౪॥

రవిత్యేన భూత్వాన్తరాత్మా దధాసి
 ప్రజాశ్చన్ద్రమస్త్యేన పుష్టాసి భూయః ।
 దహస్యగ్నిమూర్తి వహన్త్యాహృతం వా
 మహాదేవి తేజస్త్రయం త్వత్త ఏవ ॥ ౧౦.౫౫॥

చతుర్వక్తయుక్తా లసద్ధంసవాహా
 రజః సంశ్రితా బ్రహ్మసంజ్ఞాం దధానా ।
 జగత్సృష్టికార్యం జగన్మాతృభూతే
 పరం తత్పదం ధ్యాయసిశి త్వమేవ ॥ ౧౦.౫౬॥

విరాజత్కిరీటా లసచ్ఛక్రశఙ్ఖా
 వహన్తీ చ నారాయణాఖ్యాం జగత్సు ।
 గుణం సత్త్వమాస్థాయ విశ్వస్థితిం యః
 కరోతీహ సోఽశోఽపి దేవి త్వమేవ ॥ ౧౦.౫౭॥

జటాబద్ధచన్ద్రాహిగజ్ఞా త్రిణేత్రా
 జగత్సంహరన్తీ చ కల్పావసానే ।
 తమః సంశ్రితా రుద్రసంజ్ఞాం దధానా
 వహన్తీ పరశ్వక్షమాలే విభాసి ॥ ౧౦.౫౮॥

సచిన్తాక్షమాలా సుధాకుమ్భలేఖా-
 ధరా శ్రీక్షణార్ధేన్ద్రరాజత్కపర్దా ।
 సుశుక్లాంశుకాకల్పదేహా సరస్వ-
 త్యపి త్వన్మయైవేశి వాచామధీశా ॥ ౧౦.౫౯॥

లసచ్ఛక్రశఙ్ఖా చలత్తడభీమా
 నదిన్ద్రహవాహా జ్వలత్తుజ్గమాలిః ।

ద్రవదైత్యవర్గా స్తువత్సిద్ధసజ్ఞా
త్వమేవేషి దుర్గా విసర్గావిహీనే || ౧౦.౬౦||

పురారాతిదేహార్థభాగో భవానీ
గిరీన్ద్రాత్మజాతేన యైషా విభాసి ।
మహాయోగివన్ద్యాం మహేశాసునాథా
మహేశ్వమిభుకా తత్త్వతస్త్వన్మయైవ || ౧౦.౬౧||

లనత్కేస్తుభోద్భాసితే వ్యోమనీలే
వసన్తి చ వక్షఃస్థలే కైటభారేః ।
జగద్వల్లభాం సర్వలోకైకనాథాం
శ్రియం తాం మహాదేవ్యహం త్వామవైమి || ౧౦.౬౨||

అజాద్రీగుహాజ్ఞాక్షపోత్తీన్ద్రకాణాం
మహాభైరవస్యాపి చిహ్నం వహన్త్యః ।
విభో మాతరః సప్తతద్రూపరూపాః
స్ఫురన్త్యస్త్యదంశా మహాదేవి తాశ్చ || ౧౦.౬౩||

సముద్యద్ధివాక్యతనహస్తప్రభాసా
సదా సన్తతాశేషవిశ్వావకాశే ।
లనన్మౌలిబద్ధేన్దురేఖే సపాశా-
జ్ఞాశాఖీత్యభీష్టాత్తహస్తే నమస్తే || ౧౦.౬౪||

ప్రభాకీర్తికాన్తీన్దిరారాత్రిసన్ధ్యా-
క్రియాశాతమిస్రాక్షుధాబుద్ధిమేధాః ।
స్తుతిర్వాజ్ మతిః సన్నతిః శ్రీశ్చ శక్తి-
త్వమేవేషి యేనైవే చ శక్తిప్రభేదాః | ౬౫||

హరే బిన్దునాదైః సశక్త్యాఖ్యశాన్తై-
ర్నమస్తేస్తు భేదైః ప్రభిన్నైరభిన్నే ।
సదా సప్తపాతాలలోకాచలాభి-
గ్రహదీప్తపథాతుస్వరాదిస్వరూపే || ౧౦.౬౬||

నమస్తే నమస్తే సమస్తస్వరూపే
సమస్తేషు వస్తుష్యనుస్యూతశక్తే ।
అతిస్థూలసూక్ష్మస్వరూపే మహేశి

స్మృతే బోధరూపేఽప్యబోధస్వరూపే || ౧౦.౬౭||

మనోవృత్తిరస్తు స్మృతిస్తే సమస్తా
తథా వాక్పృవృత్తిః స్తుతిః స్యాన్మహేశి ।
శరీరప్రవృత్తిః ప్రణామక్రియా స్యా-
త్ప్రసీద క్షమస్వ ప్రభో సంతతం మే || ౧౦.౬౮||

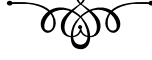
(ఇతి భువనేశ్వరస్తుతిః)
హృల్లేఖాజపవిధిమర్చనావిశేషా-
నేతాంస్తాం స్తుతిమపి నిత్యమాదరేణ ।
యోఽభ్యసేత్సఖలు పరాం శ్రియం చ గత్వా
శుద్ధం తద్వ్యజతి పదం పరస్య ధామ్నః || ౧౦.౬౯||
ఇతి హృల్లేఖావిహితో విధిరుక్తః సజ్గహేణ సకలోఽయమ్ ।
అస్మిన్నిష్ఠాతమనా మస్త్రీ యోగీ స ఏవ భోగీ చ || ౧౦.౭౦||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతో ప్రపంచసారే దశమః పటలః ||

-జుజుజుజుజుజుజుజుజు-

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ఏకాదశః పటలః ॥

అథ శ్రియో మన్తవిధిః సమాసతో
జగద్ధితాయ ప్రతివక్ష్యతేఽధునా ।
సహజభేదైః సజపార్చనాపచత-
క్రమైః సమభ్యుద్ధరణాయ దుర్గతేః ॥ ౧౧.౧॥

వియత్తురీయస్తు విలోమతోఽనల-
ప్రదీపితో వామవిలోచనాఞ్చితః ।
సచన్ద్రఖణ్డః కథితో రమామను-
ర్మనోరథావాప్తిమహాసురద్రుమః ॥ ౧౧.౨॥

ఋషిర్భృగుశ్చన్దసి చోదితా నిచృత్సమీరితా శ్రీరపి దేవతా పునః ।
దృగక్షికర్ణేనమనుస్వరానలాన్వితేన చాస్థ్నా విహితం షడంగకమ్ ॥ ౧౧.౩॥

భూయాద్భూయో ద్విపద్మాభయవరదకరా తప్తకార్తస్వరాభా
శుభ్రాభ్రాభేభయుగ్మద్వయధృతకరకుమ్భాద్భిరాసిచ్ఛమానా ।
రత్నోఘాబద్ధమౌలిర్విమలతరదుకూలార్తవాలేపనాఢ్యా
పద్మాక్షీ పద్మనాభోరసి కృతవసతిః పద్మగా శ్రీః శ్రియే వః ॥ ౧౧.౪॥

సన్దిక్షితోఽథ గురుణా మనువర్యమేనం
సమ్యగ్దేవేన్నిశితధీర్దినననాథలక్షమ్ ।
అభ్యర్చయన్నహరహః శ్రియమాదరేణ
మస్త్రీ సుశుద్ధచరితో రహితో వధూభిః ॥ ౧౧.౫॥

జపావసానే దినకృత్సహస్రసంఖ్యైః సరోజైర్మధురత్రయాక్షైః ।
హునేత్తిలైర్వా విధినాథ బైల్వైః సమిద్వరర్మన్త్రివరస్త్రిభిర్వా ॥ ౧౧.౬॥

రుచిరాష్టపత్రమథ వారిరుహం గుణవృత్తరాశిచతురశ్రయుతమ్ ।
ప్రవిధాయ పీఠమపి తత్ర యజేన్నవశక్తిభిః సహ రమాం తు తతః ॥ ౧౧.౭॥

విభూతిరున్నతిః కాన్తిర్హృష్టిః కీర్తిశ్చ సన్నతిః ।

పుష్టిరాకృష్టిత్రోధీశ్చ రమాయా నవ శక్తయః ॥ ౧౧.౮ ॥

ఆవాహ్యసమ్యక్కలశే యథావత్సమర్చనీయా విధినా రమాసౌ ।
జప్తా యథాశక్తి పునర్గురుస్తు సంసేచయేత్సంయతమాత్మశిష్యమ్ ॥ ౧౧.౯ ॥

అజ్ఞైః ప్రథమావృత్తిరపి మూర్తీభవతుష్కనిధియుగైరపరా ।
శక్త్యష్టకేన చాన్యో చరమా కకుబీశ్వరైః సమభ్యవ్రా ॥ ౧౧.౧౦ ॥

వాసుదేవః సజ్గుర్వణః ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధకః ।
దమకః శలలత్పైవ గుగ్గులశ్చ కురణ్డకః ॥ ౧౧.౧౧ ॥

బలాకీ విమలా చైవ కమలా వనమాలికా ।
విభీషికా ద్రావికా చ శాఙ్కరీ వసుమాలికా ॥ ౧౧.౧౨ ॥

అయనైవ చ పూర్వసేవయా పరితుష్టా కమలా ప్రసీదతి ।
ధనధాన్యసమృద్ధిసజ్గులామచిరాదేవ చ మన్త్రిణే శ్రియమ్ ॥ ౧౧.౧౩ ॥

అమ్భస్యరోజద్వయనే హి తిష్ఠంస్త్రిలక్షమేనం ప్రజపేచ్ఛ మన్త్రి ।
శ్రియం విచిన్త్యార్కగతాం యథావద్ధరిద్రతాయా భవతి ప్రముక్తః ॥ ౧౧.౧౪ ॥

వసతాపుపవిశ్య కైటభారేః కమలావృక్షతలేఽథ వా త్రిలక్షమ్ ।
జపతోఽపి భవేచ్ఛ కాఙ్క్షితార్థాదధికం వత్సరతో వసుప్రపంచః ॥ ౧౧.౧౫ ॥

జహుయాదశోకదహనే సఘృతైరపి తణ్డలైః సకలవశ్యతమమ్ ।
ఖదిరానలే త్రిమధురైరపి తైర్ధనదం చ రాజకులవశ్యమపి ॥ ౧౧.౧౬ ॥

రసమధురనలినానాం లక్షహోమాదలక్ష్మీ-
పరిగతమపి జన్తం ప్రాపుయాచ్ఛిః సమగ్రా ।
ఘనవిభవసమృద్ధ్యా నిత్యమాహ్లాదయన్తీ
త్యజతి న కరుణాద్రా తస్య సా సంతతిం చ ॥ ౧౧.౧౭ ॥

బిల్వం శ్రీసూక్తజాపీ నిజభువి ముఖజో వర్ధయిత్వాస్య పూర్వం
పత్తైస్త్రిస్వాదుయుక్తైః కుసుమఫలసమిద్భిస్తతస్కన్ధభైః ।
తన్మూలైర్మణ్డలాత్పాక్నునియతచరితోఽసౌ హుతాన్నిర్మలాత్మా
రూపం పశ్యేద్రమాయాః కథమపి న పునస్తత్కులే స్యాదలక్ష్మీః ॥ ౧౧.౧౮ ॥

హృదయేకమలవర్ణతః పరస్తా-
దమృతనస్తయుగం తతశ్చ సీన్యైః ।
హుతవహదయితేత్యసౌ రమాయాః

ప్రవరధనార్థిభిరర్థితో హి మన్తః ॥ ౧౧.౧౯ ॥

దక్షోఽన్య స్యాదృషిశ్చన్దసి సుమతిభిరుక్తో విరాడ్దేవతా చ
శ్రీదేవీపద్మినీభ్యాం హృదయకశిరసీ విష్ణుపత్న్యా శిఖా చ ।
మేదోరేఫాహ్వదార్లైరపి చ కమలరూపాక్షరైవర్మసాస్త్రాం
తారాద్యాభిర్నమోన్తాభిరితి నిగదితం జాతియుక్తాభిరఙ్గమ్ ॥ ౧౧.౨౦ ॥

పద్మస్థా పద్మనేత్రా కమలయుగవరాభీతియుగ్ధోఃసరోజా
దేహోత్థాభిః ప్రభాభిస్త్రిభువనమఖిలం భాసురా భాసయన్తీ ।
ముక్తాహారాభిరామోన్నతకుచకలశా రత్నమజ్జీరకాఞ్శ్చ-
గ్రైవేయోమృగదాఢ్యా ధృతమణిమకుటా శ్రేయసే శ్రీర్భవేదః ॥ ౧౧.౨౧ ॥

ధ్యాత్వైవం శ్రియమపి పూర్వకృప్తపీఠే
పద్మాదౌ ప్రథమమథర్చయేత్తదజైః ।
అష్టాభిర్దలమనుశక్తిభిస్తదన్తే
లోకేఽైరితి విధినార్చయేత్సమృద్ధ్యై ॥ ౧౧.౨౨ ॥

దీక్షతో జపతు రమారమేశభక్తో
లక్షణాం దశకమముం మనుం నియత్యా ।
స శ్రీమాన్బహుధనధాన్యసంకులః స-
న్మేధావీ భవతి చ వత్సరేణ మస్త్రీ ॥ ౧౧.౨౩ ॥

ఇతి మన్తజపాదృతధీర్మధురత్రితయైరయుతం జహుయాత్కమలైః ।
పరిశుద్ధమనా నచిరాత్స పునర్లభతే నిజవాఞ్శ్చతమర్థచయమ్ ॥ ౧౧.౨౪ ॥
సముద్రగాయామవతీర్య నద్యాం స్వకణ్ఠమాత్రే పయసి స్థితః సన్ ।
త్రిలక్షజాప్యాధ్యతమోఽబ్ధమాత్రాన్మస్త్రీ భవేన్నాత్ర విచారణీయమ్ ॥ ౧౧.౨౫ ॥

సన్న్యావర్తైర్బహుత భగభేఽభ్యవ్య లక్ష్మీం సహస్రం
తావద్భైర్వైస్త్రిమధురయుత్తైర్వా ఫలైః పౌర్ణమాస్యామ్ ।
పంచమ్యాం వా సితసరసిజైః శుక్రవారేఽచ్చపుష్పై-
రన్వైర్మాసం ప్రతిపాతవిధిర్వత్సరైః స్యాద్ధనాఢ్యః ॥ ౧౧.౨౬ ॥

తారరమామాయాశ్రీః కమలే కమలాలయే ప్రసీదయుగమ్ ।
బీజాని తాని పునరపి సమహాలక్ష్మీహృదిన్దిరామన్తః ॥ ౧౧.౨౭ ॥

త్రిభిస్తు వర్తైర్బహుతం శిరోభిః
స్యాత్పంచభిశ్చాథ శిఖా త్రివర్ణా ।

త్రిభిస్తథా వర్మ చతుర్భిరస్త్రం

పుథక్ త్రిబీజాపుటితైస్తదజ్ఞమ్ || ౧౧.౨౮||

హస్తోద్యద్వసుపాత్రపజ్జయుగాదర్శా స్ఫురన్నూపుర-

గ్రైవేయాగ్ధహారకజ్జమహామౌలిజ్వలత్కుణ్డలా |

పద్మస్థా పరిచారికాపరివృతా శుక్లాజ్గరాగాంశుకా

దేవీ దివ్యగణానతా భవదఘప్రధ్వంసినీ స్యాద్రమా || ౧౧.౨౯||

లక్షం జపేన్మనుమిమం మధురత్రయాక్ష్ణే-

రైల్వైః ఫలైః ప్రతిహునేదయుతం తదస్తే |

ఆరాధయేదనుదినం ప్రతివక్ష్యమాణ-

మార్గేణ దుర్గతిభయాద్రహితో భవేత్సః || ౧౧.౩౦||

శ్రీధరశ్చ హృషీకేశో వైకుణ్ఠో విశ్వరూపకః |

వాసుదేవాదయశ్చాఙ్గావరణాత్సమనస్తరమ్ || ౧౧.౩౧||

భారతీపార్వతీచాస్త్రీశచీభిరపి సంయుతా |

దమకాదిస్తృతీయానురాగాద్యైశ్చ చతుశ్ర్యపి || ౧౧.౩౨||

అనురాగో వినంవాదో విజయో వల్లభో మదః |

హర్షో బలశ్చ తేజశ్చైత్యష్టా బాణా మహాశ్రియః || ౧౧.౩౩||

అనస్తబ్ధహృపర్యస్తైః పంచమీన్ద్రాదిభిర్మతా |

చక్రపద్మాన్తైః షష్ఠీవజ్కాద్యైరావృతిః శ్రియః || ౧౧.౩౪||

సమూజ్యైవం శ్రియమనుదినం యో జపేన్మస్త్రమేనం

ప్రోక్తాం సజ్ఞ్యాం సహుతవిధిమప్యుచ్చితాం ప్రాప్య లక్ష్మీమ్ |

ద్విత్వాదర్శాగ్భవతి పశుపుత్రాదిభోగైః సమృద్ధో

వర్షాద్దేహాపది చ పదమభ్యేతి నిత్యం స విష్ణోః || ౧౧.౩౫||

శ్రీమన్త్రేష్వితి గదితేషు భక్తియుక్తః

శ్రీసూక్తాన్యపి చ జపేద్యజ్జేద్ధునేచ్ఛ |

సూక్తే తు ప్రథమతరే స్వయం మునిః స్యా-

దన్యేషాం మునయ ఇమే భవన్తి భూయః || ౧౧.౩౬||

ఆనన్దః కర్దమత్వైవ చిత్కితశ్చేన్దిరాసుతః |

ఋచామథో తదన్యాసామృషయః సముదీరితాః || ౧౧.౩౭||

ఆద్యే సూక్తత్రయే చ్చన్దోఽనుష్టుప్కాంసే బృహత్యపి ।
 తదన్త్యయోస్త్రిష్టుబాఖ్యాం పరస్తాదప్తకే పునః ॥ ౧౧.౩౮॥
 అనుష్టుబన్యే ప్రస్తారపజ్జీశ్చన్దాంసి వై క్రమాత్ ।
 శ్ర్యగ్నీ స్యాతాం దేవతే చ న్యాసాఙ్గవిధిరుచ్యతే ॥ ౧౧.౩౯॥
 మూర్ధాక్షికర్ణనాసాముఖగలదోర్బృదయనాభిగుహ్యేషు ।
 పాయూరుజానుజిహ్వచరణేషు న్యసతు సూక్తకైః క్రమశః ॥ ౧౧.౪౦॥
 సహిరణ్మయా చ చన్ద్రారజతహిరణ్యస్రజే హిరణ్యాఖ్యా ।
 అఙ్గాని జాతియుజ్జ్యౌథ హిరణ్యవర్ణాహ్వయా తథాస్త్రం స్యాత్ ॥ ౧౧.౪౧॥
 అరుణకమలసంస్థా తద్రజఃపుష్పవర్ణా
 కరకమలధృతేష్టాభీతియుగ్మామ్బుజా చ ।
 మణిమకుటవిచిత్రాలఙ్కృతాకల్పజాతై-
 ర్భవతు భువనమాతా సంతతం శ్రీః శ్రియే వః ॥ ౧౧.౪౨॥
 ప్రారభ్యాచ్ఛాం ప్రతిపదమథ ప్రాప్తదీక్షో వియుక్త-
 స్తన్వజ్గీభిస్తనువిమలవాసాః సుధౌతద్విజాద్యః ।
 ఏకాదశ్యామపి పరిసమాప్యార్కసాహస్రికాస్తం
 జాపం మస్త్రీ ప్రయజతు రమాం ప్రాక్తనప్రోక్తపీఠే ॥ ౧౧.౪౩॥
 పద్మా సపద్మవర్ణా పద్మస్థాద్రా చ తర్పయన్త్యభిధా ।
 తృప్తా జ్వలన్త్యభిఖ్యా స్వర్ణప్రాకారసంజ్ఞకా చేతి ॥ ౧౧.౪౪॥
 మధ్యే దిశాధిపాఙ్గావృత్యోరేతాస్తతశ్చ వజ్కాదీన్ ।
 ప్రయజేచ్ఛతురావరణం నిగదితమితి సూక్తకల్పితవిధానమ్ ॥ ౧౧.౪౫॥
 అన్నఘృతాఖ్యాం జహుయాదర్చాస్వప్తోత్తరం శతం మస్త్రీ ।
 ఆవాహనాసనాఘృకపాద్యాచమనమధుపర్కసేకాని ॥ ౧౧.౪౬॥
 వాసోభూషణగన్ధాన్సుమనోయుతధూపదీపభోజ్యాని ।
 సోదాసనాని కుర్యాద్భక్తియుతః పంచదశభిరథ మనుభిః ॥ ౧౧.౪౭॥
 వ్యస్తైరపి చ సమస్తైః పూజాయాం సంయతాత్మకః సిద్ధ్యై ।
 పక్ష్యైర్బిల్వసమిద్భిః పయోన్దసా ర్విపషా క్రమాజ్జహుయాత్ ॥ ౧౧.౪౮॥
 ఏకైకం త్రితీతతం ద్వాదశ్యాం భోజయిత విప్రాంశ్చ ।
 మన్దారకున్దకుముదకనన్ద్యావర్తాహ్వమాలతీజాత్యః ॥ ౧౧.౪౯॥

కష్టారపద్మరక్తోత్పలకేతకచమ్పకాదయో గ్రాహ్యః ।
 పరిషిష్టోత్త్రిశో నిత్యం సూక్ష్మైః స్నానకర్మణి ॥ ౧౧.౫౦॥
 ఆదిత్యాభిముఖో జప్యోత్తావత్తావచ్చ తర్పయేత్ ।
 అర్చయేద్విధినా తేన దినశో జహుయాత్రిశః ॥ ౧౧.౫౧॥
 ఏవం కరోతి షణ్మాసం యోఽసౌ స్యాద్విరాపతిః ।
 ఉద్బుద్ధమాత్రే నలినే నవనీతం వినిక్షిపేత్ ॥ ౧౧.౫౨॥
 సర్కిణకే సకింజల్కోదరే పత్రాన్తరాలకే ।
 పునః పద్మం తదుద్భవ్య సమిధే తు హుతాశనే ॥ ౧౧.౫౩॥
 జహుయాదన్త్యయాథర్చా శతమష్టోత్తరం జపేత్ ।
 చత్వారింశచ్ఛక్రవారైర్మహాశ్రీస్తస్య జాయతే ॥ ౧౧.౫౪॥
 కాంసోఽస్మిత్యనయా సమ్యగేకాదశ ఘృతాహుతిః ।
 షణ్మాసం జహ్వతో నిత్యం భూయాత్ప్రాయో మహేంద్రియా ॥ ౧౧.౫౫॥
 సూక్తైరేతైర్బహుత జపతాభ్యర్చయీతావగాహే-
 త్సిష్టోద్వక్త్రే దినమను తథా సంయతస్తర్పయీత ।
 సంశుద్ధాత్మా వివిధధనధాన్యాకులాభ్యస్తరోఽసౌ
 మస్త్రీ సర్వైర్భువి బహుమతః శ్రీమతాం స్యాత్పురోగః ॥ ౧౧.౫౬॥
 శ్రీలక్ష్మీర్వరదా విష్ణుపత్ని చ సవసుప్రదా ।
 హిరణ్యరూపా సస్వర్ణమాలినీ రజతస్రజా ॥ ౧౧.౫౭॥
 ససువర్ణప్రభా స్వర్ణప్రాకారా పద్మవాసినీ ।
 పద్మహస్తా పద్మపూర్వప్రియా ముక్తాపదాదికా ॥ ౧౧.౫౮॥
 అలంకారా తథా సూర్యా చన్ద్రా బిల్వప్రియేశ్వరీ ।
 భుక్తిః ప్రపూర్వా ముక్తిశ్చ విభూత్యుద్ధిసమృద్ధయః ॥ ౧౧.౫౯॥
 తుష్టిః పుష్టిశ్చ ధనదా తథాన్యా తు ధనేశ్వరీ ।
 శ్రద్ధా సభోగీనీ భోగదాత్రి ధాతృవిధాతృకే ॥ ౧౧.౬౦॥
 ద్వాత్రింశదేతాః శ్రీదేవ్యా యే మన్త్రాః సముదీరితాః ।
 తారాదికా నమోన్తాశ్చ తైరర్చాసు బలిం హరేత్ ।
 తర్పయేచ్చ మహాదేవీం దినాదౌ మన్త్రవిత్తమః ॥ ౧౧.౬౧॥
 నాభ్యక్తోఽద్యాన్న నగ్నః సలిమవతరేన్న స్వపేద్వాశుచిః స-

న్నాభ్యజ్ఞానైవ చాద్యాత్తిలరుహాలవణే కేవలే నైవ దోషమ్ ।
వక్త్రే లిమేద్వదేన్నాన్యతమపి మలినః స్యాన్న బిమాబ్ముఖజన్మ-
ద్రోణాన్నో ధారయేత్కే భువమపి న వృథైవాలిఖేద్దిన్దిరాధీ ॥ ౧౧.౬౨॥

సువిమలచరితః స్యాచ్ఛుద్ధమాల్యానులేపా-
భరణవసనదేహో ముఖ్యగన్ధోత్తమాఙ్గః ।
సువిశదనఖదన్తః శుద్ధధీర్విష్ణుభక్తో
విమలరుచిరశయ్యః స్యాచ్ఛిరాయేన్దిరాధీ ॥ ౧౧.౬౩॥

దుష్టాం కష్టాన్వవాయాం కలహకలుషితాం మార్గదృష్టామనిష్టా-
మన్యాసక్తామసక్తామతివిపులకృశాజ్ఞీమతిహ్రాస్వదీర్హామ్ ।
రోగార్తాం భోగలోలాం ప్రతిపురుషచలాం రాజకాన్తామకాన్తాం
కాకాక్షిమేకచారాం గ్రహకుసుమయుతాం చ స్పృశేద్దిన్దిరాధీ ॥ ౧౧.౬౪॥

శాన్తః శశ్వత్స్మితమధురపూర్వాభిభాషీ దయాద్రో
దేవాచార్యాతిధిదహనపూజారతః పుణ్యశీలః ।
నిత్యస్నాయీ నియమనిరతః ప్రత్యగ్గాశాముఖాశీ
మన్త్రి వర్ణాశ్రమదృఢరతిః స్యాచ్ఛిరాయేన్దిరాధీ ॥ ౧౧.౬౫॥

శ్రీమన్త్రభక్తః శ్రితవిష్ణుదీక్షః
శ్రీసూక్తజాపీ శితధీః సుశీలః ।
స్వదారతుష్టో మితభాషణాశీ
లోకప్రియః స్యాచ్ఛిరమిన్దిరాధీ ॥ ౧౧.౬౬॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగ్రోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతౌ ప్రపజ్ఞాసారే ఏకాదశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ద్వాదశః పటలః ॥

అథ రమాభువనేశిమనోభవైస్త్రిపుటసంజ్ఞకమస్త్రముదీరితమ్ ।
సకలవర్గఫలాప్తియశస్కరం జగతి రజ్ఞానకృత్కవితాకరమ్ ॥ ౧౨.౧॥

బీజైస్త్రిభిర్ద్విరుక్తైః కుర్యాదగ్గాని సాధకః సిద్ధ్యై ।
పూర్వతరేరితయోర్వా ద్వయోరధైకం తదజయోః ప్రభజేత్ ॥ ౧౨.౨॥

నవకనకభాసురోర్వివిరచితమణికుట్టమే సకల్పతరౌ ।
రత్నవరబద్ధసింహాసననిహితసరోరుహే సమాసీనామ్ ॥ ౧౨.౩॥

ఆబద్ధరత్నమకుటాం మణికుణ్డలోద్య
తేయూరకోర్భిరశనాహ్వయనూపురాధ్యామ్ ।
ధ్యాయేద్ధృతాబ్జయుగపాశకశాజురేక్షు-
చాపాం సపుష్పవిశిఖాం నవహేమవర్ణామ్ ॥ ౧౨.౪॥

చామరముకురసముద్గతామ్బులకరజ్వాహినీభిశ్చ ।
దూతీభిః సమభివృతాం పశ్యంతీం సాధకం ప్రసన్నదృశా ॥ ౧౨.౫॥

యోగేశ్వరీమితి విచిన్త్య జపేచ్ఛ మస్త్ర-
మాదిత్యలక్షమథ మన్త్రితమో జపాన్తే ।
శ్రీరాజవృక్షసమిధాం సజపార్తవానాం
తావత్సహస్రసమితం మధురైరుహోతు ॥ ౧౨.౬॥

అక్షరక్షీహరిగిరిసుతాశర్వరత్నజ్జాతైః
షట్కోణస్తైర్నిధియుగయుతైస్తద్భహిర్మాతృభిశ్చ ।
యోషిద్రూపైర్భహిరపి యజ్ఞేలోకపాలైస్తదేత-
త్ప్రొక్తం దేవ్యా అపి సురగణైః పూజనీయం విధానమ్ ॥ ౧౨.౭॥

లక్ష్మీగౌరీమనశియబీజాని కృత్వా కలాయాం
తాం వా బిన్దౌ తమపి గగనే తచ్చ సిన్ధూరవర్ణమ్ ।

స్మృత్వా బుద్ధ్యా భువనమఖిలం తన్మయత్వేన మస్త్రీ
దేవాన్వశ్యానపి వితనుతే కిం పునర్మత్స్యజాతీన్ ॥ ౧౨.౮॥

య ఇమం భజతే మనుం మనస్వీ విధినా వా పునరర్చయేద్విధానమ్ ।
స తు సమ్యగవాప్య దృష్టభోగాన్పరతస్తత్పదమైశమేతి ధామ ॥ ౧౨.౯॥

సహృదయభగవత్త్యై దాన్తరజ్యై ధర్మార్థైః
సణిధరశివధార్మారే ద్విరాన్తా ధ్రువాద్యాః ।
గదితమితి ధర్మాయా మస్త్రముత్కృష్టధాత్రి-
సుఖసతధనధాన్యప్రాప్తిదం కీర్తిదం చ ॥ ౧౨.౧౦॥

ఋషిరపి వరాహ ఉక్తశ్చన్తో నిచృదస్య దేవతా ధరణీ ।
మనునామునైవ చ పదైః షోడా భిన్నేన నిగదితోఽజ్ఞవిధిః ॥ ౧౨.౧౧॥

ముఖ్యామృభజే నివిష్టారుణచరణతలా శ్యామలాక్షీ మనోజ్ఞా
చచ్ఛాచ్ఛాల్పల్యగ్రచుమ్బచ్ఛుకలసితకరో ప్రాప్తనీలోత్పలా చ ।
రత్నాకల్పాభిరామా మణిమయమకుటా చిత్రవస్త్రా ప్రసన్నా
దిశ్యాద్విశ్వమృరా వః సతతమభిమతం వల్లభా కైటభారైః ॥ ౧౨.౧౨॥

లక్షాయతా చ సదశాంశహుతావసానా
ప్రోక్తా ధర్మహృదయమస్త్రజపక్రియా స్యాత్ ।
ర్సిపశ్మతా సువిమలేన పయోన్ధసాస్య
హోమో విధిః సకలసిద్ధికరః కిలాయమ్ ॥ ౧౨.౧౩॥

పీఠే విష్ణోః పూజయేత్పూర్వమస్త్రైః
రూభవహ్నిముద్బ్రాణసంజ్ఞైశ్చ భూతైః ।
శాస్త్ర్యన్తాభిః శక్తిభిః సాకమాశా-
పాలైః పృథీవీ సంయతాత్మోపచారైః ॥ ౧౨.౧౪॥

పుష్పైః ప్రియఙ్గోర్మధురత్రయాక్తైః
నీలోత్పలైర్వాపి తథారుణైస్తైః ।
సహస్రమానం ప్రతిజహ్వతః స్యా-
ద్దౌర్గోమతీ సస్యకులాకులా చ ॥ ౧౨.౧౫॥

పిఙ్గలాం పృథులశాలిజ్ఞారీం
యో జహోతి మధురత్రయోక్షితామ్ ।
నిత్యశః శతమథాన్య మణ్డలా-

ధస్తగా భవతి విస్తృతా మహీ || ౧౨.౧౬ ||

భృగోస్తు వారే నిజసాధ్యభూభృ-
ద్విలోలితామృఃపరిపక్వమన్దః ।
పయోఘృతాక్షం జహుయాత్సహస్రం
దుగ్ధేన వా తేన దినావతారే || ౧౨.౧౭ ||

షణ్మాసాదనుభృగువారమేష హోమః
సమృన్నాన్సముపనయేద్ధరాప్రదేశాన్ ।
పుత్రాన్వా పశుమహిషేష్టజష్టపుష్టా-
మిష్టామప్యనుదినమిన్దిరాం సమగ్రామ్ || ౧౨.౧౮ ||

సజ్జేపతో హృదయమస్త్రవిధిర్ధరాయాః
ప్రోక్తో హితాయ జగతాం రహితక్షమాణామ్ ।
ఏనం భజన్నితి ధరాకమలాసమృద్ధః
స్యాదత్ర సిద్ధిమపరత్ర పరాం ప్రయాతి || ౧౨.౧౯ ||

అథ పురుషార్థచతుష్టయసిద్ధికరీ మస్త్రజాపనిరతానామ్ ।
త్వరితాభ్యేయం విద్యా నిగద్యతే జపహుతార్చనావిధిభిః || ౧౨.౨౦ ||

భక్తియుతానాం త్వరయా సిద్ధికరీ చేతి మన్త్రిణాం సతతమ్ ।
దేవ్యాస్త్యరితాఖ్యా స్యాత్త్వరితం క్షేపగ్రహోదిహరణతయా || ౧౨.౨౧ ||

వర్మధ్యే చ తదన్త్యః శివయుక్చరమేఽఙ్గాద్యుసాధిలవమ్ ।
అన్త్యః స యోనిరస్త్రాన్తికః సతారో మనుర్దశార్ణయతః || ౧౨.౨౨ ||

తారాస్త్రేస్త్రాదావపి మాయాబీజం ప్రయోజయేన్మస్త్రీ ।
తేన హి కాఙ్క్షితసిద్ధిర్భూయాదచిరేణ మస్త్రవిదామ్ || ౧౨.౨౩ ||

కూర్మాదిభ్యాం ద్వాభ్యాం ద్వాభ్యామపి పూర్వపూర్వహీనాభ్యామ్ ।
కుర్యాత్సప్తభిరరైర్రెగ్గాని చ షట్ క్రమేణ మస్త్రజ్ఞః || ౧౨.౨౪ ||

కాలికగలహృన్నాభికగుహ్యోరుషు జానుజఙ్ఘయోః పదయోః ।
దేహా న్యాసం కుర్యాన్మన్త్రేణ వ్యాపకం సమస్తేన || ౧౨.౨౫ ||

శ్యామతనుమరుణపఙ్కుచరణతలాం వృషలనాగమఙ్గళామ్ ।
స్వర్ణాంశుకపరిధానాం వైశ్యాహిద్యన్ద్యమేఖలాకలితామ్ || ౧౨.౨౬ ||

తనుమధ్యలతాం పృథులస్తనయుగలాం కరవిరాజదభయవరామ్ ।

శిఖిపిఞ్చనాలవలయాం గుఞ్జాఫలగుణితభూషణారుణితామ్ ॥ ౧౨.౨౭ ॥

న్యపపణికేయూరాం తాం గలవిలసద్వివిధమణియుతాభరణామ్ ।

ద్విజనాగవిహితకుంజలమణ్ణితగంధద్వయాముకురశోభామ్ ॥ ౧౨.౨౮ ॥

శోణతరాధరపల్లవవిద్రుమమణిభాసురాం ప్రసన్నాం చ ।

పూర్ణశశిబిమ్బవదనామరుణాయతతోచనత్రయానలినామ్ ॥ ౧౨.౨౯ ॥

కుఞ్చితకున్తలవిలసన్మకుటాఘటితాహివైరిపిఞ్చయుతామ్ ।

కైరాతీం వనకుసుమోజ్జ్వలాం మయూరాతపత్రకేతనికామ్ ॥ ౧౨.౩౦ ॥

సురుచిరసింహాసనగాం విభ్రమసముదాయమన్దిరాం తరుణీమ్ ।

తామేనాం త్వరితాఖ్యాం ధ్యాత్వా కుయాజ్ఞపార్శనాహోమాన్ ॥ ౧౨.౩౧ ॥

దీక్షాం ప్రాప్య గురోరథ లక్షం జప్యార్దశాంశకం జహుయాత్ ।

బిల్వసమిద్భిస్త్రీమధురయుక్తాభిః సాధకః సుసంయతధీః ॥ ౧౨.౩౨ ॥

అష్టహరివిధృతసింహాసనే సమావాహ్యా సరసిజే దేవీమ్ ।

అక్షః సహ ప్రణీతాం గాయత్రీం పూజయేద్దిశాం క్రమతః ॥ ౧౨.౩౩ ॥

హుక్తరాఖ్యా ఖేచరి చణ్డేసచ్ఛేదనీ తథా క్షపణీ ।

భూయః స్త్రియాహ్వయా హుక్కారీసక్షేమకారికాః పూజ్యాః ॥ ౧౨.౩౪ ॥

సశ్రీబీజా లోకేశాయుధభూషాన్వితా దలగ్రేషు ।

ఫట్కూరీ చాప్యగ్రే శరాసశరధారిణీ చ తద్భాష్యే ॥ ౧౨.౩౫ ॥

సస్వర్ణవేత్రయష్ట్యే ద్వాఃస్థే పూజ్యే పునర్జయావిజయే ।

కృష్ణో బర్హరకేశో లగుడధరః కింకరశ్చ తత్పురతః ॥ ౧౨.౩౬ ॥

అరుణైశ్చన్దనకుసుమైర్వనజైరపి ధూపదీపనైవేద్యైః ।

ప్రవరైశ్చ నృతగీతైః సమర్చయేద్భక్తిభారనమ్రతనుః ॥ ౧౨.౩౭ ॥

జపహుతపూజాభేదైరితి సిద్ధే మస్త్రజాపినో మస్త్రే ।

నారీనరనరపతయః కుర్వన్తినదా నమస్కీయామస్మై ॥ ౧౨.౩౮ ॥

విద్యాధర్యో యక్ష్యః ససురాసురసిద్ధచారణప్రమదాః ।

అస్పరసశ్చ విశిష్టాః సాధకసక్తేన చేతసాకులితాః ॥ ౧౨.౩౯ ॥

స్మరశరవిహ్వలితాఙ్గ్యో రోమాఞ్చితగాత్రవల్లరీలలితాః ।

ఘనఘర్మబిన్దుమౌక్తికవిలత్కుచగంధమణ్ణలద్వితయాః ॥ ౧౨.౪౦ ॥

విసప్తజమనవక్షోరుహదోర్మూలాః స్థలత్పదన్యాసాః ।
 ముకులితనయనసరోజాః ప్రస్పందితదశనవసనసమ్భిన్నాః ॥ ౧౨.౪౧॥
 శ్లథమానాంశుకచికురా మదవివశస్థలితమన్దభాషిణ్యః ।
 మృదుతరమస్తకవిరచితనత్యజ్జలయః ప్రసాదకాఙ్క్షిణ్యః ॥ ౧౨.౪౨॥
 వీక్షస్య దేహి వాచం పరిరమ్భణపరమసౌఖ్యమస్మాకమ్ ।
 ఏహి సురోద్యానాదిషు రంస్యామః స్వేచ్ఛయా నిరాతజ్ఞైః ॥ ౧౨.౪౩॥
 ఇత్యాది వాణినీభిరిన్యోభ్యమానో యదా న విక్రియతే ।
 మస్త్రీ తదేత్య వాఙ్మతమఖిలం తస్మై దదాతి సా దేవీ ॥ ౧౨.౪౪॥
 యోనిం కుణ్డస్యాన్తః ప్రకల్ప్య తత్రానలం సమాధాయ ।
 సమ్పూజ్య పూర్వవిధినా జహుయాత్సర్వార్థసిద్ధయే మస్త్రీ ॥ ౧౨.౪౫॥
 ఇక్షుశకలైః సమృద్ధ్యై దూర్వాభిః స్వాయుషే శ్రియే ధాన్యైః ।
 ధాన్యాయ యవైః పుష్ట్యై గోధూమైత్ర+ద్ధయే తిలైర్జహుయాత్ ॥ ౧౨.౪౬॥
 జమ్బూభిః స్వర్ణాప్యై రాజీభిః శత్రుశాన్తయేఽక్షతకైః ।
 అక్షయసిద్ధ్యై వకులైః కీర్త్యై కున్దైర్మహోదయాయ తథా ॥ ౧౨.౪౭॥
 అరుణోత్పలైశ్చ పుష్ట్యై మధూకజైరిష్టసిద్ధయేఽశోకైః ।
 పుత్రాప్యై పాటలజైః స్త్రీసిద్ధ్యై నిమ్బజైశ్చ విద్యిప్యై ॥ ౧౨.౪౮॥
 నీలోత్పలకైస్తుష్ట్యై చమృకజైః కనకసిద్ధయే పద్మైః ।
 సహ కింశుకైశ్చ సర్వోపద్రవశాన్త్యై స సాధకో జహుయాత్ ॥ ౧౨.౪౯॥
 హుతసంక్త్యాసాహస్రీ నియుతా వాథాయుతాన్తికీ భవతి ।
 యావత్సంక్త్యో హోమస్తావజ్జప్యశ్చ మన్త్రిణా మన్తః ॥ ౧౨.౫౦॥
 అనుమన్త్రితైశ్చ వారిభిరాసేకః క్షేవలశాన్తికృద్భవతి ।
 తజ్జప్తయష్టిఘాతో మన్త్రితమలుకోదకాహతిశ్చ తథా ॥ ౧౨.౫౧॥
 తత్కర్ణరసాన్తపాతనద్యో నశ్యుర్విషగ్రహాదిరుజః ।
 తద్యస్తస్థాపనమపి విషభూతాదిప్రశాన్తికృద్భవతి ॥ ౧౨.౫౨॥
 ఆఖ్యాం మధ్యే సతారే మనుమథ శతసంయుక్తవింశత్పుటేషు
 ప్రాదక్షిణ్యేన శర్వాదికమనువిలిఖేద్వాదశావృత్తి మస్త్రీ ।
 వింశద్వన్ద్యాష్టశూలాకలితవిరచితం యస్తమేతత్సుజప్తం

బద్ధం క్షేపగ్రహార్తి హరతి విజయలక్ష్మీప్రదం కీర్తిదం చ ॥ ౧౨.౫౩॥

ఆఖ్యాం మధ్యగతానలే లిఖతు దిక్ష్పజ్జీ-ష్వథ స్యుః సహూం
క్షూం చూం ఘూం కరణద్విషష్టిపదకే శైవాది కాలీమనుమ్ ।
నైత్ర+త్యాది తథా క్రమాక్రమవృతం బాహ్యేననైరావృతం
ప్రోక్తం నిగ్రహచక్రమంతకపురప్రాప్తిప్రదం వైరిణామ్ ॥ ౧౨.౫౪॥

కాలీమారరమాలీకా లీనమోక్షక్షమోనలీ ।
మామోదేతతదేమోమా రక్షతత్వత్వతక్షరః ॥ ౧౨.౫౫॥

యమాపాటటపామాయ మాటమోటటమోటయా ।
వామో భూరిరిభూమోవా టరరీస్త్యస్త్యరీరట ॥ ౧౨.౫౬॥

వహ్నార్విణ్ణీమృనిర్యాసకవిషమషిభిః సీసపట్టేంశుకే వా
శావే పాషాణకే వా విలిఖతు మతిమాన్కాకపత్రేణ యస్త్రమ్ ।
వల్మీకే చత్వరే వా క్షతతరువివరే వా నిదధ్యాదరాతి-
ర్మృత్యుం ప్రాప్నోతి భూయాదవయవవికలో వ్యాధితః పాతితో వా ॥ ౧౨.౫౭॥

చక్రే చాష్టాష్టపదే కాలీశివయాతుధానఖణ్డాద్యమ్ ।
యమదహనానిలవీతం విలిఖ్య విషదణ్డిమర్కటీలిప్తమ్ ॥ ౧౨.౫౮॥

జప్తమధోముఖమేతద్యత్ర తు దేశే వినిక్షిపేన్మస్త్రీ ।
తత్రోపద్రవమఖిలం దినశః సర్వాత్మనా భవతి ॥ ౧౨.౫౯॥

ఖణ్డోష్వేకాశీతిషు మధ్యేన్ద్రగసాధ్యం
జంసః పూర్వం దిక్ష్పచతుష్పజ్జీషు శైఖమ్ ।
లిఖ్యాల్లక్ష్మీం శిష్టచతుఃషష్టిషు విద్వా-
సీశాద్యం కన్యాది చ బాహ్యే త్వరితాఖ్యామ్ ॥ ౧౨.౬౦॥

దిగ్దిక్సంస్థామస్త్రపదాభిర్వషడంతాం
మేదోమాలావేష్టితబిమ్బం ఘటవీతమ్ ।
పద్మస్తం తత్పజ్జరాజద్వదనాంతం
ప్రోక్తం చక్రం సమ్యగిహాసుగ్రహసంజ్ఞమ్ ॥ ౧౨.౬౧॥

శ్రీసామాయాయామాసాశ్రీ సానోయాజ్ఞేజ్ఞేయానోసా ।
మాయాలీలాళీయామా యాజ్ఞేలాళీలీలాజ్ఞేయా ॥ ౧౨.౬౨॥

లాక్షాభిః కుజ్రమైర్వా విలిఖతు ధవలే వాంశుకే స్వర్ణపట్టే

లేఖిన్యా స్వర్ణమయ్యా దృఢమపి గులికీకృత్య సన్ధారయేద్యః ।
కృత్యాభ్యో మృత్యుతో వా గ్రహవిషదురితేభ్యో విముక్తః స ధన్యో
జీవేత్స్విః పుత్రపౌత్రైరపరిమితమహాసమ్పదా దీర్ఘకాలమ్ ॥ ౧౨.౬౩॥

చతుఃషష్ఠ్యంశే వా క్రమవిదథ లక్ష్మీమనుమముం
శివాద్యం నైత్ర+త్యాదికమపి చతుర్థామృతవృతమ్ ।
బహిః స్వచ్ఛే పట్టే కనకవిహితే పూర్వవిధినా
లఖిత్యా జప్త్యా నిక్షిపతు శితధీర్యత్ర తదిదమ్ ॥ ౧౨.౬౪॥

చక్రమనుగ్రహసంజ్ఞం మస్త్రీ దేశేత్ర సమ్పదో విరతమ్ ।
శుభతరఫలదాయినో భవన్తి సస్త్రిధ్ధికాలవృష్ట్యాద్యాః ॥ ౧౨.౬౫॥

హుక్కారే సాధ్యసంజ్ఞాం విలిఖతు తదధః ర్కిణకాయాం చ శిష్టా-
నష్టా వర్ణాన్దలేషావరచయతు హరమాయాం త్రిశో వేష్టయిత్వా ।
కుమ్భస్థం యన్త్రమేతత్సరసిజపుటితం సర్వరక్షప్రసిద్ధైః
క్లప్తం సర్వోపసర్గప్రశమనఫలదం శ్రీకరం వశ్యకారి ॥ ౧౨.౬౬॥

ఇతి నిగదితకృప్త్యా పూజయేత్తోతలాయాం
మనుమనుదినమేనం మానయన్మానవో యః ।
స తు జగతి సమగ్రాం సమ్పదం ప్రాప్య దేహ-
పది ముదితతరాత్మా యుక్తధీర్ముక్తిమేతి ॥ ౧౨.౬౭॥

స్మరదీర్ఘరకాగ్న్యోన్దిర్హాభ్యక్షేలదద్రలాన్తశివాః ।
అభితః శక్తినిరుద్ధో ద్వాదశవర్ణోఽయమీరితో మన్తః ॥ ౧౨.౬౮॥

ద్వాభ్యాం వా చైకేన ద్వాభ్యాం ద్వాభ్యాం తథా పునర్ద్వాభ్యామ్ ।
మన్తాక్షరైర్విదధ్యాదఙ్గవిధిం జాతినయంతైర్మస్త్రీ ॥ ౧౨.౬౯॥

ఇన్ద్రకలాకలితోజ్జ్వలమౌలిర్మారమదాకులితాయుగనేత్రా ।
శోణితసిన్ధుతరఙ్గితపోతద్యోతితభానుదలామ్బుజసంస్థా ॥ ౧౨.౭౦॥

దోర్భృతడాడిమసాయకపాశా సాజ్రశచాపకపాలసమేతా ।
శోణదుకూలవిలేపనమాల్యా శోణతరా భవతోఽవతు దేవీ ॥ ౧౨.౭౧॥

స్మృత్వా నిత్యాం దేవీమేవం ప్రజపేన్మనుం శతసహస్రమ్ ।
అయుతం జహుయాదన్తే నృపతరుసమిథాం ఘృతేన వా సిద్ధ్యై ॥ ౧౨.౭౨॥

శాక్త పీఠే పూజ్యా దేవీ కుసుమానులేపనైరరుణైః ।

స్వయమప్యలక్ష్మతాఙ్గః సధూపదీపైర్నివేద్యతామ్నాః ॥ ౧౨.౭౩॥

హృల్లేఖా క్లేదనీ నన్దా ఙ్గోభణీ మదనాతురా ।

నిరజ్ఞానా రాగవతీ తథాన్య మదనావతీ ॥ ౧౨.౭౪॥

మేఖలా ద్రావిణీ చైవ భూయోఽన్య వేగవత్సపి ।

సస్మారా ద్వాదశ ప్రోక్తాః శక్తయః పత్రసంస్థితాః ॥ ౧౨.౭౫॥

అఙ్గైః శక్తిభిరాభిర్మాతృభిరాశాధిపైః క్రమాత్పూజ్యాః ।

భక్తిభరానతవపుషా భవభయభక్తాయ మన్త్రిణాహరహః ॥ ౧౨.౭౬॥

దారిద్ర్యరోగదుఃఖైర్దౌర్భాగ్యజరాపమృత్యుదోషైశ్చ ।

అస్పృష్టో నిరపాయో జీవతి మన్త్రం భజన్నమం మనుజః ॥ ౧౨.౭౭॥

ఇతీరితా లోకహితాయ వజ్జ్క-

ప్రస్తారిణీ మన్దిరమిన్దిరాయాః ।

యా సర్వనారీనరరాజవర్గ-

సమ్మోహనీ మోహనబాణభూతా ॥ ౧౨.౭౮॥

నిద్రయోరన్తరా త్యక్తిన్మై మదాః స్యుశ్చ వేశిరః ।

మాయాదికస్తయా వర్ణద్వన్ద్వైశ్చాఙ్గవిధిః స్మృతః ॥ ౧౨.౭౯॥

రక్తారక్తాంశుకకుసుమవిలేపాదికా సేన్ద్రమాలిః

స్విద్యద్వక్త్రా మదవివశసమాఘూర్ణితశ్రీక్షణా చ ।

దోఃసత్పాశాఙ్గశయితకపాలాభయా పద్మసంస్థా

దేవీ పాయాదమితఫలదా నిత్యశః పార్వతీ వః ॥ ౧౨.౮౦॥

దీక్షితః ప్రజపేల్లక్షం మనుమేనం హునేత్తతః ।

మధూకపుష్పైః స్వాద్యక్షైరయుతం హవిషా తథా ॥ ౧౨.౮౧॥

పీఠీం పూర్వవదభ్యుచ్య తత్రావాహ్యపి పూజయేత్ ।

అఙ్గైశ్చ శక్తిభిర్లోకపాలైర్దేవీం సమాహితః ॥ ౧౨.౮౨॥

నిత్యా నిరజ్ఞానా క్లిన్నా క్లేదినీ మదనాతురా ।

మదద్రవా ద్రావిణీ చ ద్రవిణా శక్తయో మతాః ॥ ౧౨.౮౩॥

ప్రజపేత్యప్రమదాం విచిన్త్య యాం వా

శయనస్థో మనువిత్సహస్రమానమ్ ।

నిశి మారశిలీముఖాహతాఙ్గీ

నచిరాత్మా మదవిహ్వలా సమేతి ॥ ౧౨.౮౪॥

నిత్యాభిః సదృశతరా న సన్తి లోకే
లక్ష్మీదా జగదనురజ్జనాశ్చ మన్త్రాః ।
తస్మాత్తాత్పరభవతయో భజన్తు నిత్యం
జాపార్చాహుతసముపాసనావిశేషైః ॥ ౧౨.౮౫॥

ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే ద్వాదశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ త్రయోదశః పటలః ॥

అథ వక్ష్యామి దుర్గాయా మన్తాన్సాక్షాన్సదేవతాన్ ।
సజపార్చాహుతవిధీస్త్రిత్యర్థం మన్తజాపినామ్ ॥ ౧౩.౧॥
తారో మాయామరేశోఽత్రిపీఠో బిన్దుసమన్వితః ।
స ఏవ చ విసర్గాన్తో గాయై నత్యన్తికో మనుః ॥ ౧౩.౨॥
దుర్గాస్య దేవతా చ్ఛన్దో గాయత్రం నారదో మునిః ।
తారో మాయా చ దుర్గాయై హ్రోమాద్యన్తాఙ్గకల్పనా ॥ ౧౩.౩॥
శఙ్ఖచాపశరభిన్నకరాం త్రిణేత్రాం
తిగ్మేతరాంశుకలయా విలసత్కిరీటామ్ ।
సింహస్థితాం ససురసిద్ధనుతాం చ దుర్గాం
దూర్వానిభాం దురితవర్గహరీం నమామి ॥ ౧౩.౪॥
కృతాభిషేకదీక్షస్తు వసులక్షం జపేన్మనుమ్ ।
తదన్తే జహుయాత్త్రిపఃసంయుక్తేన పయోస్థసా ॥ ౧౩.౫॥
అష్టసాహస్రసఙ్ఖ్యైస్తు తిలైర్వా మధురాఘ్రతైః ।
పీఠార్చాయాం ప్రయష్టవ్యాః క్రమాత్తచ్ఛక్తయో నవ ॥ ౧౩.౬॥
ప్రభా మాయా జయా సూక్ష్మా విశుద్ధా నన్దినీ తథా ।
సుప్రభా విజయా సర్వసిద్ధిదా నవమీ తథా ॥ ౧౩.౭॥
అచ్యూతా హస్తత్రయక్లీబరహితైశ్చ స్వరైరిమాః ।
తారాన్తే వక్త్రమాభాష్య నఖదంష్ట్రాయుధాని చ ॥ ౧౩.౮॥
మహాసింహాయ చేత్యుక్తౌ వర్మాస్త్రనతయః క్రమాత్ ।
సింహమన్తోఽయమిత్యేవం సమోప్రాక్తౌ పీఠకల్పనా ॥ ౧౩.౯॥
అఙ్గైః స్వాదావృతిః పూర్వా ద్వితీయా శక్తిభిః స్మృతా ।
అష్టాయుధైస్తృతీయా స్యాల్లోకపాలైశ్చతుశ్రయి ॥ ౧౩.౧౦॥

తదాయుధైః పశ్చమీ చ దుర్గాయజనమీదృశమ్ ।

జయా చ విజయా కీర్తిః ప్రీతిశ్చాథ ప్రభాహ్వయా ॥ ౧౩.౧౧॥

శ్రద్ధా మేధా శ్రుతిరపి శక్తయః స్వాక్షరాదికాః ।

చక్రశఙ్ఖగదాఖడ్గపాశాజ్జశశరా ధనుః ॥ ౧౩.౧౨॥

క్రమాదష్టాయుధాః ప్రోక్తా దౌర్గా దుర్గతిహారిణః ।

ఇత్థం దుర్గామనౌ జాపహుతార్చాభిః ప్రసాధితే ॥ ౧౩.౧౩॥

మస్త్రీనిరావానభవతి దీర్ఘాయుర్దురితాఙ్గాయేత్ ।

యాన్యానిచ్చతి కామాన్స్వంతాంతాన్ప్రాప్నోతి యత్నతః ॥ ౧౩.౧౪॥

విధాయ విధినానేన కలశం చాభిషేచయేత్ ।

యమసౌ భూతవేతాలపిశాచాద్వైర్విముచ్యతే ।

రాజాభిషిక్తో విధినా సపత్నానమునా యజేత్ ॥ ౧౩.౧౫॥

అమునా విధినా కృతాభిషేకా లలనా పుత్రమవాప్నుయాద్వివీతమ్ ।

హవనాత్రిలసర్వప్తైః సహస్రద్వితయైరాశు భవేచ్ఛ గర్భరక్షా ॥ ౧౩.౧౬॥

అనయైవ జపాభిషేకహోమ-

క్రియయా స్యాదనురజ్ఞానం జనానామ్ ।

భజతాం సకలార్థసాధనార్థం

మునివర్త్యః పరికల్పితోఽయమాదౌ ॥ ౧౩.౧౭॥

ఉత్తిష్టపదం ప్రథమం పురుషి తతః కిమ్పదం స్వపిషియుక్తమ్ ।

భయమపి మేఽన్తే సముపస్థితమిత్యుచ్చార్య యదిపదం ప్రవదేత్ ॥ ౧౩.౧౮॥

శక్యమశక్యం వోక్త్వా తన్మే భగవతి నిగద్య శమయపదమ్ ।

ప్రోక్త్వా తద్వితయయుతం సప్తత్రింశాక్షరో మనుః ప్రోక్తః ॥ ౧౩.౧౯॥

ఆరణ్యకోఽత్యనుష్టుబ్ధనదుర్గాఖ్యాః క్రమేణ భగవత్యాః ।

ఋష్యాదికాః స్వమనునా విహితాన్యజ్ఞాని వాక్యభిన్నేన ॥ ౧౩.౨౦॥

షడ్భిశ్చతుర్భిరష్టభిరష్టాదైః షడ్భిరపి చ పంచాదైః ।

జాతియుతైశ్చ విదధ్యాదజ్ఞాని చ షట్ క్రమేణ విశదమతిః ॥ ౧౩.౨౧॥

పద్వయసన్నిగుదాన్ధ్యాధారోదరపాశ్చహ్నుత్సనేషు గలే ।

దోఃసన్నివదనానాసాకపోలదృక్కర్ణయుగ్భ్రుకే న్యస్యేత్ ॥ ౧౩.౨౨॥

హేమప్రఖ్యామిన్దుఖణ్డాత్తమాలిం

శఙ్ఖరిష్టాభీతిహస్తాం త్రిణేత్రామ్ ।

హేమాబ్జస్థాం పీతవస్త్రాం ప్రసన్నాం

దేవీం దుర్గాం దివ్యరూపాం నమామి ॥ ౧౩.౨౩॥

అరిశఙ్ఖకృపాణభేటబాణాన్సంధనుఃశూలకర్తిజసిర్దధానా ।

భవతాం మహిషోత్తమాంగసంస్థా నవదూర్వాసదృశీ శ్రియేఽస్తు దుర్గా ॥ ౧౩.౨౪॥

చక్రదరఖడ్గభేటకశరకార్ముకశూలసంజ్ఞకకపాలైః ।

ఋష్టిముసలకున్తనన్దకవలయగదాభిణ్డిపాలశక్త్యాఖ్యైః ॥ ౧౩.౨౫॥

ఉద్యద్వికృతిభుజాఢ్యా మహిషాజ్ఞే సజలజలదసజ్కాశా ।

సింహస్థా వాగ్నినిభా పద్మస్థా వాథ మరకతప్రఖ్యా ॥ ౧౩.౨౬॥

వ్యాఘ్రత్వకృపిధానా సర్వాభరణాన్వితా త్రిణేత్రా చ ।

అహికలితనీలకుఞ్చితకున్తలవిలసత్కిరీటశశికలా ॥ ౧౩.౨౭॥

సర్పమయవలయనూపురకాఞ్చకేయూరహారసమ్పన్నా ।

సురదితిజాభయభయదా ధ్యేయా కాత్యాయనీ ప్రయోగవిధౌ ॥ ౧౩.౨౮॥

సంయతచిత్తో లక్షచతుష్కం జప్త్వా హునేద్దశాంశేన ।

ప్రీహితలాఙ్గూహవిరిభిః సమ్యక్సంజ్ఞాన్త్య భగవతిమనలే ॥ ౧౩.౨౯॥

పీఠే పూర్వప్రాక్తే పూజ్యాఙ్గైః శక్తిభిస్తథాష్టాభిః ।

అష్టాయుధైశ్చ మాతృభిరాశేషైః క్రమశ ఏవ దుర్గేయమ్ ॥ ౧౩.౩౦॥

ఆర్యా దుర్గా భద్రా సభద్రకాలీ తథామృతాఖ్యా చ ।

క్షేమ్యా సవేదగర్భా క్షేమకరీ చేతి శక్తయః ప్రోక్తాః ॥ ౧౩.౩౧॥

అరిదరకృపాణభేటకబాణధనుఃశూలసంయుతకపాలాః ।

అష్టాయుధాః క్రమోక్తాః పూర్వవిధానవదభోదితం శేషమ్ ॥ ౧౩.౩౨॥

ఇత్థం జపార్చనాహుతసిద్ధమనోర్మన్త్రిణః ప్రయోగవిధిః ।

విహితో జపః ప్రతిదినం నిజరక్షాయై శతం సహస్రం వా ॥ ౧౩.౩౩॥

ఉద్దిశ్య యద్యదేనం మనుం జపేదథ సహస్రమయుతం వా ।

తత్తన్మన్త్రి లభ్యేదచిరాత్తదనుగ్రహాదసాధ్యమపి ॥ ౧౩.౩౪॥

స్నాత్వాస్కాభిముఖః సన్నాభిద్వయనేఽమృసి స్థితో మన్త్రి ।

అష్టోద్వశతం ప్రజపేన్నిజవాఞ్చతసిద్ధయే చ లక్ష్మ్యే చ ॥ ౧౩.౩౫॥
 ధ్యాత్వా త్రిశూలహస్తాం జ్వరసర్పగ్రహవిపత్సు జన్మానామ్ ।
 సంస్పృశ్య శిరసి జప్త్యాత్తజ్జన్యోపద్రవం శమయేత్ ॥ ౧౩.౩౬॥
 ఆయుతం తిలైర్వనోత్తై రాజీభిర్వా హునేత్సమిద్భిర్వా ।
 మాయూరికీభిరచిరాత్సోఽపస్మారాదికాంశ్చ నాశయతి ॥ ౧౩.౩౭॥
 జహుయాద్రోహణసమిధామయుతం మస్త్రీ పునః సశుక్లానామ్ ।
 సర్వాపదాం విముక్త్యై సర్వసమృద్ధ్యై గ్రహాదీశాన్త్యై చ ॥ ౧౩.౩౮॥
 ఆర్తైః సమిత్యహస్రైః ప్రతిజహుయాదర్కవారమారభ్య ।
 దశదిసతోఽర్వాగ్వాఞ్చతసిద్ధిర్దేవ్యాః ప్రసాదతో భవతి ॥ ౧౩.౩౯॥
 శుద్ధైః సారైర్దైన్ద్రీదినం వా సప్తరాత్రకం వాపి ।
 ప్రతిశకలం ప్రతిజహుయాన్మనునా నిజవాఞ్చతాప్తయే మస్త్రీ ॥ ౧౩.౪౦॥
 విశిఖానాం త్రింశత్కం పురో నిధాయాథ తీక్షణతైలేన ।
 జహుయాత్సహస్రకం వాయుతమపి సఙ్ఖ్యాసు పూరితాసు పునః ॥ ౧౩.౪౧॥
 సమాప్తితతైలేన చ శరాన్సమభ్యజ్య పూర్వవజ్జప్యాయేత్ ।
 తానథ శూరో ధన్వి శుద్ధాచారః ప్రవేధయేద్బాణాన్ ॥ ౧౩.౪౨॥
 ప్రతినేనాయా మధ్యే సా ధావతి సద్య ఏవ సమ్భూతా ।
 భూయో గురుం ధనైరపి ధాన్యైః పరిపూజయేచ్ఛ కారయితా ॥ ౧౩.౪౩॥
 అష్టోత్తరశతజప్తం యచ్ఛిరసి ప్రక్షిపేచ్ఛితాభస్మ ।
 స తు విద్విష్టో లోక్తైర్దేశాద్దేశాన్తరం పరిభ్రమతి ॥ ౧౩.౪౪॥
 కారస్కరస్య పత్తైరష్టసహస్రైర్నిపాతితైర్మరుతా ।
 జహుయాత్సపాదపాంసుభిరుచ్ఛాటకరం భవేద్రిపోః సద్యః ॥ ౧౩.౪౫॥
 సేనాం సంస్తమ్భయితుం విషతరుసుమనఃసహస్రకం జహుయాత్ ।
 తావద్భిస్తతప్తైర్బ్రహుయాన్మస్త్రీ చ తాం నివర్తయితుమ్ ॥ ౧౩.౪౬॥
 విషతరుమయీం చ శత్రోః ప్రతికృతిమసకృత్ప్రతిష్ఠితప్రాణామ్ ।
 ఛిత్వా చ్ఛిత్వా కాకోలూకవసాక్షైః సహస్రమష్టా చ ॥ ౧౩.౪౭॥
 అసితవతుర్దశ్యాం తద్గత్తైర్బ్రహుయాదరణ్యకేఽర్ధనిశి ।
 త్రివతుర్దశిప్రయోగాదర్వాజ్ఞ్ మ్రియతే రిపుర్న సన్దేహః ॥ ౧౩.౪౮॥

స్వవసారక్తోపేత్తైర్బహుయాత్పత్తైరులూకవాయసయోః ।
 ప్రియతేఽరతిర్మత్తస్తూన్మత్తసమిత్సహస్రహోమేన ॥ ౧౩.౪౯॥
 సంస్థాపితానిలాం తాం ప్రతికృతిముష్ణోదకే వినిక్షిప్య ।
 ప్రజపేదున్మాదః స్యాద్భ్రత్రోర్ధగ్భాభిషేకతః శాన్తిః ॥ ౧౩.౫౦॥
 రవిబిమ్బగతామరుణాం కరయుగపరిక్లప్తశూలతర్జనికామ్ ।
 ధ్యాత్వాయుతం ప్రజప్యన్మారయతుం సద్య ఏవ రిపునివహమ్ ॥ ౧౩.౫౧॥
 అసిఖేటకరార్కస్థా క్రుద్ధా మారయతి సైవ జపవిధినా ।
 సింహస్థా బాణధనుష్కరా సముచ్ఛాటయేదరీసచిరాత్ ॥ ౧౩.౫౨॥
 విషతరుసమిదయుతహుతాదథ కరిణో రోగిణో భవన్త్యచిరాత్ ।
 తత్పరైశ్చ వినాశస్తేషాముచ్ఛాటనం చ తత్పుష్పైః ॥ ౧౩.౫౩॥
 అనిత్యసమిద్ధోమాద్ధోగా నశ్యన్తి దన్తినామచిరాత్ ।
 తత్పుష్పైర్ముధరక్తైర్దోమాచ్చ వశీభవన్తి మాతఙ్గాః ॥ ౧౩.౫౪॥
 త్రిమధురయుతైరనిత్యకపత్రైర్ముత్తా భవన్తి తే సద్యః ।
 రక్షకరస్తు కరిణాం తజ్జాపితపజ్ఞాగవ్యలేపః స్యాత్ ॥ ౧౩.౫౫॥
 ఆజ్యతిలరాజ్యనిత్యకదుగ్ధోదకపజ్ఞాగవ్యతణ్డలక్తైః ।
 సఘృతైశ్చ ప్రత్యేకం సహస్రహవనం గజాశ్వర్థనకృత ॥ ౧౩.౫౬॥
 ద్వీజభూరుహం మహాన్తం ఛిత్వా నిర్భిద్య పజ్ఞాధా భూయః ।
 ఆశాక్రమేణ పజ్ఞాయుధా విధేయాశ్చ సాధుశిల్పవిదా ॥ ౧౩.౫౭॥
 శఙ్ఖః సనన్దకోఽరిః శాఙ్ఖః కౌమోదకీ దిశాక్రమతః ।
 పఞ్చోతి పజ్ఞాగవ్యే నిధాయ జప్యోచ్చ పజ్ఞాసాహస్రమ్ ॥ ౧౩.౫౮॥
 తావద్ధృతేన జహుయాత్తేష్వథ సమృత్య సాధు సమృతమ్ ।
 పునరపి తావజ్జప్తా మధ్యాద్యవటేషు పజ్ఞాగవ్యయుతమ్ ॥ ౧౩.౫౯॥
 సంస్థాప్య సమీకృత్య చ బలిం హరేత్తత్ర తత్ర తన్మస్త్రైః ।
 పురరాష్ట్రగ్రామాణాం కార్యా రక్షేవమేవ మన్తవిదా ॥ ౧౩.౬౦॥
 యస్మిన్దేశే విహితా రక్షేయం తత్ర వర్ధతే మహాలక్ష్మీః ।
 ధనధాన్యసమృద్ధిః స్యాద్రిపువోరాధ్యాశ్చ నైవ బాధన్తే ॥ ౧౩.౬౧॥
 పద్మోత్పలకుముదహుతైర్పుపపత్నీబ్రాహ్మణాన్వశీకురుతే ।

కష్టారలోణహోమైర్విటూర్చద్రాజ్ఞాతిభిస్తథా గ్రామమ్ || ౧౩.౬౨||

అథవారిదరగదామ్బుజకరం ముకున్దం విచిన్త్య రవిభిమ్పై |
వ్యత్యస్తపురుషభగవతిపదం మనుం జపతు సర్వసిద్ధికరమ్ || ౧౩.౬౩||

సాధ్యాఖ్యాక్షరర్గిభతం మనుమముం పత్రే లిఖిత్యా చ త-
చ్చక్రీహస్తమ్బదా కృతప్రతికృతేర్విన్యస్య మస్త్రీ హృది |
సప్తాహం త్వథ పుత్రలిమభిముఖే సంస్థాప్య సన్ధ్యాత్రయే
జప్యాదష్టశతం చిరాయ వశతాం గచ్ఛత్యసౌ నిశ్చయః || ౧౩.౬౪||

ప్రీహితాం జహుయాన్నరోఽష్టశతకం సంవత్సరాద్భ్రహ్మా-
నోదుగ్ధైః పశుమాన్ధృతైః కనకవాన్దధ్నా చ సర్విధమాన్ |
అన్వైరన్నసమృద్ధిమాంశ్చ మధుభిః స్యాద్రత్నవాన్సూర్యయా-
ప్యాయుష్మాన్ప్రతిపద్ధతేన మహతీం సద్యః శ్రియం ప్రాప్నుయాత్ || ౧౩.౬౫||

ఛాన్తం మరుత్తురీయవర్ణయుతం సవాద్యం
సంవీపస్య శూలినిపదం చ సదుష్టశబ్దమ్ |
పశ్చాన్తకం సదహనం పరిభాష్య హాన్తం
హుమ్భుద్విరాన్తమితి శూలినిమన్త్రమేతత్ || ౧౩.౬౬||

ఋషిర్ధీర్ఘతమాశ్చన్దః కకుబ్ధగ్ధా చ దేవతా |
దుర్గా హృద్వరదా శీర్షం శిఖా స్యాద్విన్యవాసినీ || ౧౩.౬౭||

వర్మ చాసురర్మిదన్యా యుద్ధపూర్వప్రియే తథా |
త్రాసయద్వితయం చాన్తం దేవసిద్ధసుపూజితే || ౧౩.౬౮||

సద్విన్యస్తే రక్షయుగం మహాయోగేశ్వరీతి చ |
శూలిన్యాద్యం తు పశ్చాన్తం హుమ్భుడన్తమితిరితమ్ |
అజ్గకర్తైవ రక్షకృత్ప్రొక్తం గ్రహనివారణమ్ || ౧౩.౬౯||

బిభ్రాణా శూలబాణాస్యరిసదరగదాచాపపాశాన్కరాభై-
ర్మ్రేఘశ్యామా కిరీటోల్లిఖితజలధరా భీషణా భూషణాఢ్యా |
సింహస్కన్ధాధిరూఢా చతస్రభిరసిఖేటాన్వితాభిః పరీతా
కన్యాభిర్భిన్నైద్రత్యా భవతు భవభయధ్వంసినీ శూలినీ వః || ౧౩.౭౦||

ఏవం విచిన్త్య పునరక్షరలక్షమేనం
మస్త్రీ జపేత్ప్రతిజహోతు దశాంశతోఽన్తే |
ఆజ్ఞేన సాజ్యహవిషా ప్రయజేచ్ఛ దేవీ-

మజ్జాష్టశక్తినిజహేతిశాధినాథైః ॥ ౧౩.౭౧॥

దుర్గా చ వరదా విన్ధ్యవాసిన్యసురర్మిదనీ ।

యుద్ధప్రియా దేవసిద్ధపూజితా నన్దినీ తథా ॥ ౧౩.౭౨॥

మహాయోగేశ్వరీ చాష్టశక్తయః సముదీరితాః ।

రథాజ్ఞశక్త్యాసిగదాబాణకార్ముకసంజ్ఞితాః ॥ ౧౩.౭౩॥

సశూలపాశా యష్టవ్యా దిక్కమాదష్ట హేతయః ।

దీక్షాజపహుతార్చాభిః సిద్ధిః కర్మ సమాచరేత్ ।

ఆమయోన్మాదభూతాపస్మారక్షేలశమాదికమ్ ॥ ౧౩.౭౪॥

ఉద్ధూర్తైః ప్రహరణకైరుదీర్ఘవేగైః

శూలాద్వైర్నిజమథ శూలినిం విచిన్త్య ।

ఆవిశ్య క్షణమివ జప్యమానమస్త్ర-

స్యావృత్త్యా ద్రుతమపయాన్తి భూతసంజ్ఞాః ॥ ౧౩.౭౫॥

అన్తరాథ పునరాత్మరోగిణామమ్బికామపి నిజాయుధాకులామ్ ।

సంవిచిన్త్య జపతోఽరిముద్రయా విద్రవన్త్యవశవిగ్రహో గ్రహాః ॥ ౧౩.౭౬॥

అహిమూషికవృశ్చికాదిజం వా బహుపాత్కుక్కురలూతికోద్భవం వా ।

విషమాశు వినాశయేన్నరాణాం ప్రతిపత్త్యైవ చ విన్ధ్యవాసిని సా ॥ ౧౩.౭౭॥

ఆధాయ బాణే నిశితేఽథ దేవీం క్షేమజ్కరీం మన్తమిమం జపిత్వా ।

తద్వేదనాదేవ విపక్షనేనా దిశో దశాధావతి నష్టసంజ్ఞా ॥ ౧౩.౭౮॥

ఆత్మానమార్యాం ప్రతిపద్య శూల-

పాశాన్వితాం వైరిబలం ప్రవిశ్య ।

మన్తం జపన్నాశు పరాయుధాని

గృహ్ణాతి ముష్ణాతి చ బోధమేషామ్ ॥ ౧౩.౭౯॥

తిలసిద్ధార్థైర్జహుయాల్లాక్షం మస్త్రీ సపత్నామయుతమ్ ।

స తు రోగాభిహతాత్మా మృతిమేతి న తత్ర సన్దేహాః ॥ ౧౩.౮౦॥

త్రిమధురయుక్తైశ్చ తిలైరష్టసహస్రం జహోతి యోఽనుదినమ్ ।

అప్రతిహతాస్య శక్తిర్భూయాత్ప్రాగేవ వత్సరతః ॥ ౧౩.౮౧॥

ర్సిపషాష్టశతహోమతోఽమునా వాఞ్ఞితం సకలమబ్ధతో భవేత్ ।

దూర్వయా త్రికయుజేప్పితం లభేత్సమ్యగష్టశతసంఖ్యయా హుతాత్ ॥ ౧౩.౮౨॥

క్షురికాకృపాణనఖరా మస్త్రేణానేన సాధు సజ్జప్తాః ।

సమృతాజ్యసుసిక్తా అప్రతిహతశక్తయో భవంతి యుధి ॥ ౧౩.౮౩॥

గోమయవిహితాఙ్గులికాం జహుయాచ్ఛతమష్టపూర్వకం మస్త్రీ ।

దివస్వైః సప్తభిరిష్టౌ ద్విష్టౌ చ మిథో వియోగినౌ భవతః ॥ ౧౩.౮౪॥

అస్పృష్టకుం గోమయమస్తరిక్షే సఙ్గృహ్య జప్తాః త్రిసహస్రమానమ్ ।

ధియాసతాం వై నిఖనేన్నరాణాం సంస్తమ్భనం ద్వారి చమూముఖే చ ॥ ౧౩.౮౫॥

పాసీయాన్ధఃపాణిమార్యాం ప్రసన్నాం

ధ్యాత్వా గ్రామం వా పురం వాపి గచ్ఛన్ ।

జప్తాః మస్త్రం తర్పయిత్వా ప్రవిష్టో

మృష్టం భోజ్యం ప్రాప్నుయాద్భుత్యవర్తైః ॥ ౧౩.౮౬॥

ఆర్కైర్మస్త్రీ త్రిమధురయుతైర్మర్కసాహస్రమిద్ధై-

రాశ్వత్తైర్వా త్వతివిశదచేతాస్త్తిలైర్వా జహోతు ।

యానుద్దిశ్యావహితమనసా తన్మయే సమ్యగగ్నౌ

తే వశ్యాః స్యుర్విధురితధియో నాత్ర కార్యో విచారః ॥ ౧౩.౮౭॥

కుర్యాత్ప్రయోగానపి దావదుర్గాకల్పోదితావై మనునామునా చ ।

మస్త్రీ జపారాచహుతితర్పణాద్యాన్నాల్పో హి మన్వోరనయోర్విశేషః ॥ ౧౩.౮౮॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీమద్భగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే త్రయోదశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ చతుర్దశః పటలః ॥

అథ కథిష్యే మంత్రం చతురక్షరసంజ్ఞకం సమానేన ।
ప్రణవో భువనాధీశో దణ్డిఖమస్యాదికో విసర్గాంతః ॥ ౧౪.౧॥

ఋషిరస్యాజశ్చంద్లో గాయత్రం దేవతా చ భువనేశీ ।
అఙ్గాని షట్ క్రమేణ ప్రోక్తాని ప్రణవశక్తిబీజాభ్యామ్ ॥ ౧౪.౨॥

భాస్వద్రత్నాఘమాలిస్ఫురదమృతరుచో రజ్జాయచ్ఛారు రేఖాం
సమ్యక్సన్నప్తకార్తస్వరకమలనజపాథాసురాభిః ప్రభాభిః ।
విశ్వాకాశావకాశం జ్వలయదశిశిరం ధర్మ పాశాఙ్గశేష్ఠా-
భీతినాం భణ్గీతుజస్తనమవతు జగన్మాతురార్కం వపుర్యః ॥ ౧౪.౩॥

సన్ధిక్షితోఽథ ప్రజపేచ్ఛ మంత్రం మస్త్రీ పునర్లక్షచతుష్కమేనమ్ ।
పుష్పైస్తదన్తే ద్విజవృక్షజాతైః స్వాదుష్లత్తైర్వా జహుయాత్సరోజైః ॥ ౧౪.౪॥

మనోరథార్కాత్మతయా త్వనేన ప్రవత్యతేఽప్యైవహితా ప్రపూజా ।
సమే సుమృష్టే రచయేద్వివిక్తే శుద్ధే తలే స్థణ్డిలమగ్గణస్య ॥ ౧౪.౫॥

ప్రజయేదథ ప్రభూతాం విమలాం సారాహ్వయాం సమారాధ్యామ్ ।
పరమసుఖామగ్నాద్విష్యశిషు మధ్యే చ పీఠకృష్టే ప్రాక్ ॥ ౧౪.౬॥

హ్రస్వత్రయక్లీబవియోజితాభిః క్రమాత్కృశాన్విన్దయుతాభిరజ్ఞిః ।
సహాభిపూజ్యా నవ శక్తయః స్యుః ప్రోద్యోతనాః ప్రాజ్యతరప్రభావాః ॥ ౧౪.౭॥

దీప్తా సూక్ష్మా జయా భద్రా విభూతిర్విమలా తథా ।
అమోఘా విద్యుతా చైవ నవమీ సర్వతోముఖీ ॥ ౧౪.౮॥

బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకం సమీర్య సౌరాయ యోగపీఠాయ ।
ప్రోక్ష్యేతి నతిమపి పునః సమాపయేత్పితృమన్త్రమహిమరుచేః ॥ ౧౪.౯॥

ఆవాహ్య హోల్లేఖితమర్కమప్యుపాద్యాచమద్యైర్మధుపర్కయుక్తైః ।
ప్రపూజయేదావరణైః సమస్తసమృత్యవృత్తైః తదధీనచేతాః ॥ ౧౪.౧౦॥

హృల్లేఖాద్యాః పంచ చ యష్టాశ్చైస్తదను మాతృభిః పశ్యాత్ |

ఓక్ష్కారాద్వైరాశాపాలైరభ్యర్చయేత్క్రమాన్మస్త్రీ || ౧౪.౧౧||

ప్రతిపూజ్య శక్తిమితి తత్ర పురః

ప్రణిధాయ తామ్రరచితం చషకమ్ |

ప్రజపన్మనుం ప్రతిగతక్రమతః

ప్రతిపూరయేత్సువిమలైః సలిలైః || ౧౪.౧౨||

అక్షతకుశయవదూర్వాతిలసర్వపకుసుమచన్దనోపేతైః |

ప్రస్థగ్రాహ్యచ్ఛిద్రం వైష్యం సమ్భావయన్సమాహితధీః || ౧౪.౧౩||

ఇష్టా దినేశమథ పీఠగతం తదైవ

వ్యోమస్థితం పరివృతావరణం విలోక్య |

అష్టోత్తరం శతమథ ప్రజపేన్మనుం తం

పూర్వోత్తరం నిజకరేణ పిఠాయ పాత్రమ్ || ౧౪.౧౪||

భూయోఽభ్యవ్య సుధామయం జలమథో తద్గన్ధపుష్పాదిభి-

ర్క్షానుభ్యామవనిం గతశ్చషకమప్యామస్తకం ప్రోద్ధరన్ |

దద్యాన్మణ్డలబద్ధదృష్టిహృదయో భక్త్యాప్ర్యమోజోబల-

జ్యోతిర్దీప్తియశోధృతిస్మృతికరం లక్ష్మీప్రదం భాస్వతే || ౧౪.౧౫||

అథ కృతపుష్పాష్టాలిరపి పునరష్టశతం జపేన్మనుం మస్త్రీ |

యావద్రశ్మిషు భానోన్యాప్నోత్యమృతః సుధామయం తదపి || ౧౪.౧౬||

అమృతమయజలావసిక్తగాత్రో దినపతిరప్యమృతత్వమాతనోతి |

ధనవిభవసుదారమిత్రపుత్రం పశుగణజష్టమనన్తభోగయోగి || ౧౪.౧౭||

తస్మాదినాయ దినశో దదతాద్దినాదౌ

దైన్యాపనోదితనవే దినవల్లభాయ |

అప్ర్యం సమగ్రవిభవస్త్యథ వార్కవారే

పారం స గచ్ఛతి భవాహ్వాయవారిరాశేః || ౧౪.౧౮||

అనుదినమర్చయితవ్యః పుంసా విధినామునాథ వా రవయే |

దద్యాదప్ర్యుద్వయమపి కుర్యాద్వా వాఞ్చితార్థసమవాప్త్యై || ౧౪.౧౯||

ఏకీకృత్య సమస్తవస్త్రసుగతానాదిత్యచన్ద్రానలా-

న్వేదాద్యేన గుణాత్మకేన సగుణానాకృష్య హృల్లేఖయా |

సర్వం తత్ప్రతిమథ్య తావపి సమావష్టభ్య హంసాత్మనా

నిత్యం శుద్ధమనన్యమక్షరపదం మన్తంఁఁ భవేద్యోగతః ॥ ౧౪.౨౦॥

అథ వదామ్యజపామనుముత్తమం సకలసంస్కృతియాపనసాధనమ్ ।
దురితరోగవిషాపహరం నృణామిహ పరత్ర చ వాఙ్మితసిద్ధిదమ్ ॥ ౧౪.౨౧॥

విష్ణుపదం ససుధాకరఖణ్డం చన్ద్రయుగావధికం వతురీయమ్ ।
క్షేత్రవిదో మనురేష సముక్తో యం ప్రజపత్యపి సన్తతమాత్మా ॥ ౧౪.౨౨॥

ఋష్యాద్యా బ్రహ్మధైవ్యాదిగాయత్రీపరమాత్మకః ।
హంసాక్లీబకలాద్భ్రయుజ్జాఙ్గాని సమాచరేత్ ॥ ౧౪.౨౩॥

అరుణకనకవర్ణం పద్మసంస్థం చ గోరీ-
హరనియమితచిహ్నం సౌమ్య తానూనపాతమ్ ।
భవతు భవదభీష్టావాప్తయే పాశట్ర-
భయవరదవిచిత్రం రూపమర్థామ్బికేశమ్ ॥ ౧౪.౨౪॥

ప్రజపేద్వాదశలక్షం మనుమిమాజ్ఞ్యాన్వితైశ్చ దౌగ్ధాన్వైః ।
తావత్సహస్రమానం జహుయాత్సారే సమర్చనాపీతే ॥ ౧౪.౨౫॥

నిక్షిప్య కలమస్మిన్సూర్వోక్తానామపామథైకేన ।
ఆపూర్య చోపచర్య చ విద్వానజ్ఞైః ప్రపూజయేత్సూర్యమ్ ॥ ౧౪.౨౬॥

ఋతవసురనరసంజ్ఞాస్తథర్తవో బద్రిపూర్వికాజాన్తాః ।
ఆశోపాశాస్థేయాస్తతో దిశాపాస్తతశ్చ వజ్కౌద్యాః ॥ ౧౪.౨౭॥

ఇతి పరిపూజ్య చ కలశం
పునరభిషిచ్యథ నియమితోఽప్ర్యుమపి ।
దద్యాదినాయ వైహిక-
పారత్రికసిద్ధయే చిరం మన్త్రీ ॥ ౧౪.౨౮॥

ఇన్ద్రద్వయోదితసుధారసపూర్ణసార్ణ-
సమృద్ధబిన్దుసుసమేధితమాదిబీజమ్ ।
సఙ్గోన్ద్య యో మనుమిమం భజతే మనస్వీ
స్వాత్మైక్యతోఽథ దురితైః పరిముచ్యతేఽసౌ ॥ ౧౪.౨౯॥

వ్యోమానుగేన చ సుధామ్బుముచా సుదామా
ప్రద్యోతమానసవినిఃస్కృతశీతరుగ్భ్యామ్ ।
ఆబాధితా దహనచన్ద్రలసన్మహోభ్యాం
రోగాపమృత్యువిషదాహరుజః ప్రయాన్తి ॥ ౧౪.౩౦॥

హంసాణ్ణాకారరూపం స్రుతపరమసుధం మూర్ధ్ని చన్ద్రం జ్వలన్తం
 నీత్వా సౌషమ్నమార్గం నిశితమతిరథ వ్యాప్తదేహోపగాత్రమ్ ।
 స్మృత్వా సజ్జాప్య మన్తం పలితవిషశిరోరుగ్జ్వరోన్మాదభూతా-
 పస్మారాదీంశ్చ మస్త్రీ హరతి దురితదౌర్భాగ్యదారిద్ర్యదోషైః ॥ ౧౪.౩౧॥

విధాయ లిపిపజ్ఞం మనుయుతోల్లసత్క్రిణకం
 నిధాయ ఘటమత్ర పూరయతు వారిణా తన్ముఖమ్ ।
 విధాయ శశినాత్మమన్తయుతవామదోషా పునః
 సుధాయితరస్యైః స్వసాధ్యమభిషేచయేత్తజ్జలైః ॥ ౧౪.౩౨॥

నారీ నరో వా విధినాభిషిక్తో
 మస్త్రేణ తేనేతి విషద్యయోధైః ।
 రోగైస్తదాధిప్రభవైర్వియుక్త-
 శ్చిరాయ జీవేత్కరణైః సుశుద్ధైః ॥ ౧౪.౩౩॥

కరేణ తేనైవ జలాభిపూర్ణం ప్రజప్య మస్త్రీ కరకం పిధాయ ।
 సుధాయితైస్తైర్విషిణం నిషిఞ్చేద్విషం నిహన్యాదపి కాలకూటమ్ ॥ ౧౪.౩౪॥

గదితం నిజపాణితలం విషిణః
 శిరసి ప్రవిధాయ జలైః శితధీః ।
 అచిరాత్ప్రతిమోచయతే విషతో
 మతిమానథ తక్షకదష్టమపి ॥ ౧౪.౩౫॥

ఇత్యజపామన్తవిధిః సమ్ప్రోక్తః సజ్గ్రహేణ మన్తీవరాః ।
 యం ప్రాప్య సకలవసుసుఖధర్మయశోభుక్తిముక్తిభాజః స్యుః ॥ ౧౪.౩౬॥

అరుణా శఖిదీర్ఘయుతా హృల్లేఖా శ్వేత్తయా యుతానన్తా ।
 ప్రోక్తః ప్రయాజనానాం తిలకస్తు యథార్థవాచకో మస్త్రీ ॥ ౧౪.౩౭॥

గుహయాదాచరణతలం కణ్ఠాదాగుహ్యమాగలం కాన్తాన్ ।
 విన్యస్య మన్తబీజాన్కృమేణ మస్త్రీ కరోతు చాక్షాని ॥ ౧౪.౩౮॥

మన్తస్య మధ్యమనునా దీర్ఘయుజ్జాక్షాని చేహ కథితాని ।
 ధ్యాయేత్పునరహిమకరం మస్త్రీ నిజవాఞ్ఞార్థలభాయ ॥ ౧౪.౩౯॥

అరుణసరోరుహసంస్థస్త్రిద్యుగరుణోఽరుణసరోజయుగలధరః ।
 కలితాభయవరదో ద్యుతిబిమ్బోఽమితభూషణస్త్యిన్ఽవతు వః ॥ ౧౪.౪౦॥

కృతసన్దిగ్ధో మన్త్రి దినకరలక్షం జపేన్మనుం జహుయాత్ ।
 తావత్సహస్రమన్వైః సఘృతైర్మధురాఘ్నైస్త్రితైరథ వా ॥ ౧౪.౪౧॥
 ప్రాగభిహితేన విధినా పీఠాద్యం ప్రతివిధాయ తత్ర పునః ।
 విన్యస్య కలశమస్మిన్ప్రపూజయేత్తరణిమపి చ సావరణమ్ ॥ ౧౪.౪౨॥
 అజ్ఞైః ప్రథమావరణం గ్రహార్ధ్యతీయం తృతీయమాశేజైః ।
 ముఖ్యతరగన్ధసుమనోధూపాద్వైరాతభక్తిసప్రమనాః ॥ ౧౪.౪౩॥
 ప్రాగాదిదిశాసంస్థాః శశిబుధగురుభాగ్గవాః క్రమేణ స్యుః ।
 ఆగ్నేయాదిష్యశ్రిషు ధరణిజమన్దాహితేతవః పూజ్యాః ॥ ౧౪.౪౪॥
 శుభసితపీతశుక్లా రక్తాసితధూన్త్రకృష్ణకాః క్రమశః ।
 చంద్రాద్యాః కేత్యన్తా వామోరున్యస్తవామకరలసితాః ॥ ౧౪.౪౫॥
 అపరకరాభయముద్రావికృతముఖోఽహిః కరాహితాఙ్జలియుక్ ।
 దంష్ట్రోగ్రాస్యో మన్దః సువర్ణసదృశాంశుకాదిభూషశ్చ ॥ ౧౪.౪౬॥
 సమ్పూజ్యైవం విధినా విధివద్గోరోచనాదిభిద్రవ్యైః ।
 దద్యాదప్రుం రవయే మన్త్రి నిజవాఙ్మతార్థలాభాయ ॥ ౧౪.౪౭॥
 గోరోచనాస్రతిలవైణవరాజరక్త-
 శీతాఖ్యశాలికరపీరజపాకుశాగ్రాన్ ।
 శ్యామాకతణ్డలయుతాంశ్చ యథాప్రలాభా-
 న్సంయోజ్య భక్తిభరతోఽప్రువిధిర్విధేయః ॥ ౧౪.౪౮॥
 కృత్వా మణ్డలమష్టపత్రలసితం తత్క్రిణకాయాం తథా
 పత్రాగ్రేషు నిధాయ కుమ్భనవకం తత్పూరయత్వా జలైః ।
 ఆవాహ్య క్రమశో గ్రహాన్నవ సమారాధ్యాభిషేకక్రియాం
 కుర్యాద్యో గ్రహవైకృతాది విలయం యాన్త్యస్య లక్ష్మీర్భవేత్ ॥ ౧౪.౪౯॥
 గృహపరిమితమిష్టా పూర్వకృప్త్యా దినేశం
 ప్రతిజహుత నిజక్లేవైకృతే వా గ్రహాణామ్ ।
 శుభమతిరుపరాగే చన్ద్రభాన్వోః స్వభే వా
 రిపున్వపజభయే వా ఘోరరూపే గదే వా ॥ ౧౪.౫౦॥
 అర్కద్విజాఙ్గిపమయూరకపిప్పలాశ్చ

సోదుమ్పరాః ఖదిరశమ్యభిధాః సదూర్వాః ।
దర్భహ్వయాశ్చ సమిధోఽష్టశతం క్రమేణ
సవ్యాహృతీని పుతహవ్యఘృతాని హోమః ॥ ౧౪.౫౧॥

సోమాదీనాం దిశి దిశి సమాధాయ వహ్నిం యథావ-
ద్ధోమే సమ్యక్కృతవతి ముదం యాన్తి సర్వే గ్రహాశ్చ ।
యుద్ధే సమ్యగ్గయమపి రుజః శాన్తిమాయుశ్చ దీర్ఘం
కృత్వా శాన్తిం ప్రజతి పునేరకత్ర వా సర్వహోమః ॥ ౧౪.౫౨॥

అమునా విధినా హుతార్చనాద్యైః
ప్రభజేద్యో దినశో నరో దినేశమ్ ।
మణిభిః స ధవైశ్చ ధాన్యవర్యైః
పరిపూర్ణావసథో భవేచ్ఛిరాయ ॥ ౧౪.౫౩॥

త్యద్యన్త ఆర్యసూర్యర్థా మేధారేచికయా గుణః ।
వ్యత్యయోఽష్టాక్షరః ప్రోక్తః సౌరః సర్వార్థసాధకః ॥ ౧౪.౫౪॥

దేవభాగ ఋషిః ప్రోక్తో గాయత్రీ చ్చన్ద ఉచ్యతే ।
ఆదిత్యో దేవతా చాస్య కథ్యన్తేఽఙ్గాన్యతో మనోః ॥ ౧౪.౫౫॥

సత్యబ్రహ్మవిష్ణురుద్రైః సాగ్నిభిః సర్వసంయుతైః ।
తేజోజ్వాలామణిం హుమ్భటాన్సహస్తైరఙ్గమాచరేత్ ॥ ౧౪.౫౬॥

ఆదిత్యం రవిభానూ భాస్కరసూర్యౌ న్యసేత్స్వరైర్లఘుభిః ।
సశిరోముఖహృద్గుహ్యకచరణేషు క్రమశ ఏవ మన్త్రితమః ॥ ౧౪.౫౭॥

సశిరోముఖగలహృదయోదరనాభిశివాఙ్ఘ్రిషు ప్రవిన్యస్యేత్ ।
ప్రణవాద్యైర్వైరైః క్రమేణ సోఽయం తదక్షరన్యాసః ॥ ౧౪.౫౮॥

అరుణోరుణపక్షే నిషణ్ణః కమలేఽభీతివరౌ కర్తైర్దధానః ।
స్వరుచాహితమణ్డలస్త్రిణోత్తో రవిరాకల్పశతాకులోఽవతాద్యః ॥ ౧౪.౫౯॥

సన్ధీక్షితస్తు మస్త్రీ మన్తం ప్రజపేత్తు వర్ణలక్షం తమ్ ।
జహుయాత్రిమధురసిక్తైర్గుగ్ధతరుసమిద్యరైర్వసుసహస్రమ్ ॥ ౧౪.౬౦॥

అథ వా సఘృతైరన్వైః సమర్చయేన్నిత్యశోఽఘ్రిమపి దద్యాత్ ।
పూర్వోక్త ఏవ పీతే కుమ్భం ప్రణిధాయ సాధు సమూర్భ్య ॥ ౧౪.౬౧॥

శుద్ధాద్భిరరుణవాసోయుగేన సంవేష్ట్య పూజయేత్క్రమశః ।

అజ్ఞావృత్తిః పరస్తాదాదిత్వాద్యైరుషాదిశక్తియుతైః ॥ ౧౪.౬౨॥

మాతృభిరరుణాన్తాభిగ్రహైః సురైశ్చాన్తసూర్యపరిషద్భిః ।

సోషా సప్రజ్ఞా చ ప్రభా చ సన్ధ్యా చ శక్తయః ప్రోక్తాః ॥ ౧౪.౬౩॥

సమూహజ్యైవం దినేశం పటమతిరథ జప్తా చ హుత్వాభిషేకం

కృత్వా దత్తేన సజ్ఞాం వసుమపి గురవే సాంశుకం భోజయేచ్ఛ ।

విప్రానాదిత్యసజ్ఞానితి విదితమనుం నిత్యశోఽప్యం చ దద్యా-

ద్వారే వా భాస్కరీయే శుభతరచరితో వల్లభాయ గ్రహాణామ్ ॥ ౧౪.౬౪॥

ఇతిహా దినకృన్మనుం భజతి నిత్యశో భక్తిమా-

న్య ఏష నిచితేన్దిరో భవతి నీరుజో వత్సరాత్ ।

సమస్తదురితాపమృత్యురిపుభూతపీడాదికా-

నపాస్య సుసుఖీ చ జీవతి పరం చ భూయాత్పదమ్ ॥ ౧౪.౬౫॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛార్ంగభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే చతుర్దశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ పంచదశః పటలః ॥

అథ చన్ద్రమనుం వక్ష్యే సజపార్వాహుతాదికమ్ ।
హితాయ మన్త్రిణాం సామ్యవిధానం చ సమాసతః ॥ ౧౫.౧ ॥

భృగుః ససద్యః సార్థేన్దుర్భిన్దుహీనః పునశ్చ సః ।
విషానన్తా మాన్తనతీ మన్త్రోఽయం సోమదైవతః ॥ ౧౫.౨ ॥

దీర్ఘభాజా స్వబీజేన కుర్యాదగ్గాని వై క్రమాత్ ।
విచిన్తయేత్పునర్మన్త్రి యథావన్మన్తదేవతామ్ ॥ ౧౫.౩ ॥

అమలకమలసంస్థః సుప్రసన్నాననేన్దు-
ర్వరదకుముదహస్తశ్చారుహారాదిభూషః ।
స్పటికరజతవర్ణో వాఞ్చితప్రాప్తయే వో
భవతు భవదభీష్టోద్యోతితాక్షః శశాక్షః ॥ ౧౫.౪ ॥

దీక్షితః ప్రజపేన్మన్త్రి రసలక్షం మనుం వశీ ।
పంచామీదశమీపంచదశీషు తు విశేషతః ॥ ౧౫.౫ ॥

అయుతం ప్రజపేన్మన్త్రి సాయాహ్నోఽభ్యవ్ర్య భాధిపమ్ ।
పయోన్నేనహునేద్భూయః సఘృతేన సహస్రకమ్ ॥ ౧౫.౬ ॥

సర్సిపషా పాయసేన షట్పహస్రం హునేత్తతః ।
పీఠక్లప్తౌ తు సోమాన్తం పరిపూజ్యార్చయేద్విధుమ్ ॥ ౧౫.౭ ॥

కేసరేష్వక్లపూజా స్యాచ్ఛక్తిస్తద్భూహిరర్చయేత్ ।
రోహిణీం కృత్తికాఖ్యాం చ రేవతీం భరణీం తథా ॥ ౧౫.౮ ॥

రాత్రిమాద్రాహ్వయాం జ్యోత్స్నాం కలాం చ క్రమతోఽర్చయేత్ ।
దలగ్రేషు గ్రహానష్టౌ దిశానాథాననన్తరమ్ ॥ ౧౫.౯ ॥

సుసిత్తైర్గన్ధకుసుమైః పాత్రై రూప్యమయైస్తథా ।
శక్తయః పుల్లకున్దాభాస్తారహారివిభూషణాః ॥ ౧౫.౧౦ ॥

సితమాల్యామృరాలేపా రచితాఞ్జలయో మతాః ।
 ఇతి సిద్ధమనుర్మస్త్రీ శశినం మూర్ధ్ని చింతయేత్ ॥ ౧౫.౧౧॥
 త్రిసహస్రం జపేద్రాత్రో మాసాన్మృత్యుఞ్జాయో భవేత్ ।
 హృదయామ్భోజసంస్థం తం భావయన్ప్రజపన్మనుమ్ ॥ ౧౫.౧౨॥
 రాజ్యైశ్వర్యం వత్సరేణ ప్రాప్నుయాదప్యకించనః ।
 ఆహారాచారనిరతో జపేల్లక్షచతుష్టయమ్ ॥ ౧౫.౧౩॥
 అసంశయతరం తేన నిధానముపలభ్యతే ।
 ఘోరా జ్వరా గరాః శీర్షరోగాః కృత్వాశ్చ కామిలాః ॥ ౧౫.౧౪॥
 తన్మత్ప్రాయుతజాపేన నశ్యన్తి సకలాపదః ।
 నిత్యశః ప్రజపేన్మన్త్రం పూర్ణాసు విజితేంద్రియః ॥ ౧౫.౧౫॥
 జపేన్మనుం యథాశక్తి లక్ష్మీసౌభాగ్యసిద్ధయే ।
 త్రితయం మణ్డలానాం తు కృత్వా పాశ్చాత్యపౌర్వికమ్ ॥ ౧౫.౧౬॥
 ఆసీనః పశ్చిమే మధ్యే సంస్థే ద్రవ్యాణి విన్యసేత్ ।
 పూర్వస్మిన్పశ్చిమేతే పూర్వవత్సమమర్చయేత్ ॥ ౧౫.౧౭॥
 రాకాయాముదయే రాజ్ఞో నిజకార్యం విచింతయేత్ ।
 సంస్థాప్య రాజతం తత్ర చషకం పరిపూరయేత్ ॥ ౧౫.౧౮॥
 గవ్యేన శుద్ధపయసా స్పృష్టపాత్రో జపేన్మనుమ్ ।
 అష్టోత్తరశతావృత్త్యా దద్యాదప్ర్యుమథేనవే ॥ ౧౫.౧౯॥
 విద్యామన్త్రేణ మన్తజ్ఞో యథావత్తద్గతాత్మనా ।
 విద్యావిద్యాపదే ప్రోక్త్వా మాలినీతి చ చన్ద్రిణీ ॥ ౧౫.౨౦॥
 చన్ద్రముఖ్యనిజాయాం చ నిగదేత్ప్రణవాదికమ్ ।
 ప్రతిమాసం చ షణ్మాసాత్సిద్ధిమేష్యతి కాఙ్క్షితమ్ ॥ ౧౫.౨౧॥
 ఇష్టాయ దీయతే కన్యా కన్యాం విన్దేన్నిజేప్పితామ్ ।
 అమితాం శ్రియమాప్నోతి కాన్తిం పుత్రాన్యశః పశూన్ ।
 సోమార్ఘ్యదాతా లభతే దీర్ఘమాయుశ్చ విన్దతి ॥ ౧౫.౨౨॥
 ఇతి సోమమన్తసిద్ధిం ప్రణిగదితః సజ్గృహేణ మన్తవిదామ్ ।
 ఉపకృతయేఽమితలక్ష్మ్యో మేధాయై ప్రేత్య చేహ సమృద్ధ్యై ॥ ౧౫.౨౩॥

ర్దుగ్ధోర్విరుహసమ్భవైః ఖదిరజైవ్యాఘాతవృక్షోద్భవైః ।
 దూర్వాఘ్నేశ్చ శమీవికజ్జభవైరష్టోద్భవయుక్తం శతం
 నిత్యం వా జహుయాత్ప్రతిప్రతిపదం మస్త్రీ మహాసిద్ధయే ॥ ౧౫.౩౫॥
 తారం వ్యాహృతయశ్చాగ్నిర్జాతవేద ఇహోపహా ।
 సర్వకర్మాణి చేత్యుక్త్వా సాధయాగ్నివధూర్మనః ॥ ౧౫.౩౬॥
 ఋష్యాద్యాః పూర్వోక్తా మస్త్రేణాఙ్గాని వర్ణభిన్నేన ।
 భూతర్తుకరణసన్నియగుణయుగైర్జాతభేదితైస్తదపి ॥ ౧౫.౩౭॥
 అథ వా శక్తిస్వస్తికదర్భాక్షప్రక్కుప్రస్రగభయవరాన్ ।
 దధదమితాకల్పో యో వసురవతాత్కనకమాలికాలసితః ॥ ౧౫.౩౮॥
 వత్సరాదేశ్చతుర్దశ్యాం దినాదావేవ దీక్షితః ।
 మస్త్రం ద్వాదశసాహస్రం జపేత్సమ్యగుపోషితః ॥ ౧౫.౩౯॥
 అర్చయేదజ్గమూర్తిశ్చ లోకేశకకులిశాదిభిః ।
 సమిదాద్యమమావాస్యాం పరిశోధ్య యథావిధి ॥ ౧౫.౪౦॥
 బ్రాహ్మణానోభిజయిత్వా చ స్వయం భుక్త్వా సమాహితః ।
 పరేఽహ్ని ప్రతిపద్యేత్తైర్బహుయార్ధిచతేఽనలే ॥ ౧౫.౪౧॥
 మస్త్రీ వటసమిద్వ్యహితిలరాజహవిర్భుతైః ।
 అష్టోత్తరశతావృత్త్యా హునేదేకైకశః క్రమాత్ ॥ ౧౫.౪౨॥
 దశాహమేవం కృత్వా తు పునరేకాదశీతిథౌ ।
 శక్త్యా ప్రతప్ర్య విప్రాంశ్చ ప్రదద్యాద్ధురుదక్షిణామ్ ॥ ౧౫.౪౩॥
 సువర్ణవాసోధాన్యాని శోణాం గాం చ సతర్ణకామ్ ।
 పునరష్టోత్తరం మస్త్రీ సహస్రం దినశో జపేత్ ॥ ౧౫.౪౪॥
 విధినేతి విధాతురగ్నిపూజామవిరేణైవ భవేన్మహాసమృద్ధిః ।
 ధనధాన్యసువర్ణరత్నపూర్ణా ధరణీ గోవృషపుత్రమిత్రకీర్ణా ॥ ౧౫.౪౫॥
 ప్రజపేదథ వా సహస్రసంఖ్యం
 దినశో వత్సరతో భవేన్మహాశ్రీః ।
 జహుయాత్ప్రతివాసరం శతాఖ్యం
 హవిషాబ్దేన భవేన్మహాసమృద్ధిః ॥ ౧౫.౪౬॥
 పాలాశైః కుసుమైర్హునేద్ధధిఘృతశ్శౌద్రాఘ్నైర్మృణ్మలం

నిత్యం సాష్టశతం తదైవ కరపీరోత్తైః సమృద్ధ్యై హునేత్ |
షణ్మాసం కపిలాఘృతేన దినశోఽప్యష్టౌ సహస్రం తథా
హోతవ్యం లభతే స రాజసదృశీం లక్ష్మీం యశో వా మహత్ || ౧౫.౪౭||

ఉత్పాన్వాత్తిష్ఠశబ్దాత్పురుషహరిపదే పిజ్జలాన్తే నిగద్య
ప్రోచ్యాథో లోహితాక్షం పునరపి చ వదేద్దేహి మేదాన్క్రమేణ |
భూయో బ్రూయాత్తథా దాపయ శశియుగలార్థాంశ్చతుర్వింశదర్శః
ప్రోక్తో మన్త్రోఽఖిలేష్టప్రతరణసురసద్మాఙ్గిపః స్యాత్కృశానోః || ౧౫.౪౮||

ఋష్యాద్యాః స్యుః పూర్వవదృతృభూతదిశాత్రికరణయుగలార్థైః |
మూలమనునాథ కుర్యాదగ్గాని క్రమశ ఏవ మన్త్రితమః || ౧౫.౪౯||

హైమాశ్వత్థసురద్రుమోదరభువో నిర్వాన్తమశ్వాకృతిం
వర్షన్తం ధనధాన్యరత్ననిచయాన్తస్యైః స్వకైః సన్తతమ్ |
జ్వాలాపల్లవితస్వరోమవివరం భక్తార్చిసమ్భేదనం
వన్దే ధర్మసుఖార్థమోక్షసుఖదం దివ్యాకృతిం పావకమ్ || ౧౫.౫౦||

జప్యాచ్చ లక్షమానం మన్త్రి సస్థిక్షితోఽథ మనుమేనమ్ |
జహుయాచ్చ తదవసానే ఘృతసిక్తైః పాయసైర్దశాంశేన || ౧౫.౫౧||

అశ్లేష్టతపహమూర్తిభిరాశేషైః సంయజేత్తదస్యైశ్చ |
పావకమితి మన్త్రితమో గన్ధాద్యైరనుదినం తదుపహారైః || ౧౫.౫౨||

దినావతారే మనుమేనమన్వహం జపేత్సహస్రం నియమేన మన్త్రితమ్ |
అధృష్యతాయై యశనే శ్రియే రుజాం విముక్తయే యుక్తమతిస్థాయుషే || ౧౫.౫౩||

శాలీతణ్డలక్తైః సితైశ్చ పయసా కృత్వా హవిః పావకం
గన్ధాద్యైః పరిపూజ్య తేన హవిషా సంవత్స్య పిణ్డం మహత్ |
ఆజ్యాలోలితమేకమేవ జహుయాజ్ఞప్తా మనుం మన్త్రిచి-
త్సాష్టోర్ధ్వం ప్రతిపద్యథో శతమతః స్యాదిన్దిరా వత్సరాత్ || ౧౫.౫౪||

అష్టోత్తరం శతమథో మృగముద్రయైవ
మన్త్రి ప్రతిప్రతిపదం జహుయాత్పయోన్యైః |
సాజ్యైర్భవేన్న ఖలు తత్ర విచారణీయం
సంవత్సరాత్స చ నికేతనమిన్దిరాయాః || ౧౫.౫౫||

అష్టోర్ధ్వశతం హవిషా మన్త్రేణానేన నిత్యశో జహుయాత్ |

షణ్మాసాదాధ్యతమో భవతి నరో నాత్ర సన్దేహః ॥ ౧౫.౫౬ ॥

శాలీభిః శుద్ధాభిః ప్రతిదినమష్టోత్తరం శతం జహుయాత్ ।

ధనధాన్యసమృద్ధః స్యాన్మస్త్రీ సంవత్సరార్ధమాత్రేణ ॥ ౧౫.౫౭ ॥

ఆజ్యైరయుతం జహుయాత్ప్రతిమాసం ప్రతిపదం సమారభ్య ।

అతిమహతీ లక్ష్మీః స్యాదన్య తు షణ్మాసతో న సన్దేహః ॥ ౧౫.౫౮ ॥

అరుణైః పునరుత్పలైః శతం యో

మధురాక్షైః ప్రజహోతి వత్సరార్ధమ్ ।

మనునాప్యమునా దశాధికం స

పలభేన్మజ్జ మహత్తరాం చ లక్ష్మీమ్ ॥ ౧౫.౫౯ ॥

జాతిపలాశకరవీరజపాఖ్యబిల్వ-

వ్యాఘాతకేసరకురణ్ణభవైః ప్రసూనైః ।

ఏకైకశః శతమథో మధురత్రయాక్షై-

ర్జుహ్వతప్రతిపదం శ్రియమేతి వర్షాత్ ॥ ౧౫.౬౦ ॥

ఖణ్డైశ్చ సప్తదినమప్యమృతాలతోత్తై-

ర్మస్త్రీ హునేద్గుణసహస్రమథో పయోక్షైః ।

సమ్యక్సమన్త్య దహనం నచిరేణ జన్తు-

శ్చాతుర్థికాదివిషమజ్వరతో వియుజ్జ్ఞాత్ ॥ ౧౫.౬౧ ॥

క్షీరద్రుమత్వగభిపక్వజలైర్వృథావ-

త్సమ్పూర్య కుమ్భమభిపూజ్య కృశానుమత్ర ।

జప్తా మనుం పునరముం త్రిసహస్రమానం

సేకక్రియా జ్వరహరీ గ్రహవైకృతఘ్ని ॥ ౧౫.౬౨ ॥

పయసి హృదయదఘ్నే భానుమాలోక్య తిష్ఠ-

న్ప్రజపతు చ సహస్రం నిత్యశో మస్త్రమేనమ్ ।

స దురితమపమృత్యుం రోగజాతాంశ్చ హిత్యా

ప్రజతి నియతసౌఖ్యం వత్సరాద్ధీర్ఘమాయః ॥ ౧౫.౬౩ ॥

మనునామునాష్టశతజప్తమథ ప్రపిబేజ్జలం జ్వలనదీపనకృత్ ।

గురు భుక్తమప్యదరగం త్వమునా పరిజాపితం పచతి కుక్ష్యనలః ॥ ౧౫.౬౪ ॥

హునేదరుణపజ్యైస్త్రీమధురాప్లత్తైర్నిత్యశః

సహస్రమృతుమాసతః పృథుతరా రమా జాయతే ।

ప్రతిప్రతిపదం హునేదితి బుధో ధియా వత్సరా-
ద్వినష్టవసురప్యసౌ భవతి చేన్దిరామన్దిరమ్ || ౧౫.౬౫||
ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పుజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతౌ ప్రపఞ్చసారే పఞ్చదశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ షోడశః పటలః ॥

అథ సజ్గహేణ కథయామి మనుమపి మహాగణేశితః ।
యమవహితధియః సముపాస్య సిద్ధిమధికాం ప్రపేదిరే ॥ ౧౬.౧॥

తారశ్రీశక్తిమారావనిగణపతిబీజాని దణ్డీని చోక్తాన్
పశ్చాద్విఘ్నం చతుశ్రాన్ వరవరదమథో సర్వయుక్తం జనం చ ।
ఆభాష్య క్షేలమేస్తం వశమితి చ తథైవానయేతి ద్విరాస్తః
ప్రోక్తోఽయం గాణపతో మనురఖిలవిభూతిప్రదః కల్పశాఖీ ॥ ౧౬.౨॥

ఋషిరపి గణకోఽస్య స్యాచ్ఛన్దోనిచ్ఛదన్వితా చ గాయత్రీ ।
సకలసురాసురవన్దితచరణయుగో దేవతా మహాగణపః ॥ ౧౬.౩॥

ప్రణవాదిబీజపీఠస్థితేన దీర్ఘస్వరాన్వితేన సతా ।
అజ్ఞాని షడ్విదధ్యాన్మస్త్రీ విఘ్నేశ్వరస్య బీజేన ॥ ౧౬.౪॥

మందారాద్వైః కల్పకవృక్షవిశేషైర్విశిష్టతరఫలదైః ।
శిశిరతచతురాశేఽన్తర్బాలాతపచన్ద్రికాకులే చ తలే ॥ ౧౬.౫॥

ఐక్షవజలనిధిలహరీకణజాలకవాహినా చ గన్ధవహేన ।
సంసేవితే చ సురతరుసుమనఃశ్రితమధుపపక్షచలనపరేణ ॥ ౧౬.౬॥

రత్నమయే మణివజ్రాప్రవాలఫలపుష్పపల్లవస్య సతః ।
మహతోఽధస్తాదృతుభిర్యుగపత్సంసేవితస్య కల్పతరోః ॥ ౧౬.౭॥

సింహముఖపాదపీఠగలివిమయపద్మే త్రిషణ్కోణోల్లసితే ।
ఆసీనస్త్యేకరదో బృహ్మదరో దశభుజోఽరుణతనుశ్చ గజవదనః ॥ ౧౬.౮॥

బీజాపూరగదేక్షుకార్ముకరుజాచక్రాబ్జపాశోత్పల-
ప్రీహ్యగ్రస్వవిషాణరత్నకలశప్రోద్యత్కరామ్భోరుహః ।
ధ్యేయో వల్లభయా సపద్మకరయాశ్లిష్టో జ్వలద్భూషయా
విశ్వోత్పత్తివిపత్తిసంస్థితీకరో విఘ్నో విశిష్టార్థదః ॥ ౧౬.౯॥

కరపుష్కరధృతకలశస్రుతమణిముక్తాప్రవాలవర్షేణ ।

అవిరతథారాం వికిరన్పరితః సాధకసమగ్రసమ్పత్త్యై ॥ ౧౬.౧౦॥

మదజలలోలుపమధుకరమాలాం నిజకర్ణతాలతాడనయా ।

నిర్వాసయన్మృహుర్ముహురమరైరసురైశ్చ నేవితో యుగపత్ ॥ ౧౬.౧౧॥

అగ్రే౭థ బిల్వమభితశ్చ రమారమేశౌ

తద్దక్షిణే వటజషౌ గిరిజావృషాజ్ఞై ।

పృష్ఠే౭థ పిప్పలజషౌ రతిపుష్పబాణౌ

సవ్యే ప్రియఙ్గుమభితశ్చ మహివరాహౌ ॥ ౧౬.౧౨॥

ధ్యేయౌ చ పద్మయుగచక్రదరైః పురోక్తౌ

పాశాఙ్గశాఖ్యపరశుత్రిశిఖైరథాన్యౌ ।

యుగ్మోత్పలేక్షుమయచాపధరో తృతీయా-

వన్యౌ శుకాహ్వకలమార్గగదారథాజ్ఞైః ॥ ౧౬.౧౩॥

ధ్యేయాః షట్కృణాశ్రిషుపరితః పాశాఙ్గశాఖయేష్టకరాః ।

సప్రమదా గణపతయో రక్తాకారాః ప్రభిన్నమదవివశాః ॥ ౧౬.౧౪॥

అగ్రాశ్రావామోదః ప్రమోదసుముఖౌ చ తదభితో౭శ్రియుగే ।

పృష్ఠే చ దుర్ముఖాఖ్యస్త్యముమభితో విఘ్నవిఘ్నకర్తారౌ ॥ ౧౬.౧౫॥

సవ్యాపసవ్యభాగే తస్య ధ్యేయౌ చ శఙ్ఖపద్మనిధీ ।

మౌక్తికమాణిక్యాభౌ వర్షన్తౌ ధారయా ధనాని సదా ॥ ౧౬.౧౬॥

సిద్ధిసమృద్ధీ చాన్యౌ కాన్తిర్మదనావతీ మదద్రవయా ।

ద్రావిణివసనుధారాభ్యే వసుమత్యపి విఘ్ననిధియుగప్రమదాః ॥ ౧౬.౧౭॥

ధ్యాత్వైవం విఘ్నపతిం చత్వారింశత్సహస్రసంయుక్తమ్ ।

ప్రజపేల్లక్షచతుష్కం చతుఃసహస్రం చ దీక్షితో మస్త్రీ ॥ ౧౬.౧౮॥

దినశః స చతుశ్చత్వారింశత్సంప్రతర్పయేద్విఘ్నమ్ ।

ఉక్తజపాన్తే మస్త్రీ జహుయాచ్చ దశాంశతో౭ష్టభిద్రవ్యైః ॥ ౧౬.౧౯॥

మోదకపృథుకా లాజాః ససక్తవః సేక్షునాలికేరతిలాః ।

కదలీఫలసహితానీత్యష్ట ద్రవ్యాణి సమ్పూదిష్టని ॥ ౧౬.౨౦॥

అనుదినమర్చయితవ్యో జపతా మనుమపి చ మస్త్రీణా గణపః ।

ప్రాకో౭ప్రకృపద్మపీఠే సశక్తికే సాధికా మనౌ విధినా ॥ ౧౬.౨౧॥

తీవ్రా జ్ఞానినినన్దే సభోగదా కామరూపిణీ చోగ్రా ।
 తేజోవతీ చ నిత్యా సమ్ప్రాప్తా విఘ్ననాశినీ నవమీ ॥ ౧౬.౨౨॥
 సర్వయుతం శక్తిపదం ప్రోక్త్వా కమలాసనాయ నమ ఇతి చ ।
 ఆసనమన్త్రః ప్రోక్తో నవశక్త్యన్తే సమర్చయేదమునా ॥ ౧౬.౨౩॥
 ఆద్యా మిథునైరావృతిరపరా సనిధిభిరపి చ షడ్విఘ్నైః ।
 అజ్ఞైరన్యా మాతృభిరపరేన్ద్వాద్యైశ్చ పఞ్చమీ పూజ్యా ॥ ౧౬.౨౪॥
 దీక్షాభిషేకయుక్తః ప్రజపేతసమ్పూజయేదితి గణేశమ్ ।
 అభిధీయతేఽన్య చ పునర్గుర్వాదేశేన మన్త్రిణో దీక్షా ॥ ౧౬.౨౫॥
 మధ్యే చ దిగ్దలానాం చతుష్టయాగ్రే ప్రవిన్యసేత్కలశాన్ ।
 క్షీరద్రుబిల్వరోహిణిపిప్పలఫలినీత్యగుద్భవైః క్వథితైః ॥ ౧౬.౨౬॥
 సమ్పూజయేద్వథావత్కమాతసమావాహ్య గణపమిథునాని ।
 అభ్యుచ్య చోపచారైర్హుత్వా విధివత్పునః సమభిషిజ్ఞోచ్ఛత్ ॥ ౧౬.౨౭॥
 ఇతి జపహుతార్చనాద్యైః సిద్ధో మన్త్రేణ కర్మ కురీషత్ ।
 అష్టద్రవ్యైరాష్ట్యైర్హునేచ్ఛ తత్తత్ప్రయోజనావాప్త్యై ॥ ౧౬.౨౮॥
 స్వర్ణాప్త్యై మధునా చ గవ్యపయసా గోసిద్ధయే ర్సిపషా
 లక్ష్మ్యై శర్కరయా జహోతు యశసే దఘ్నా చ సర్వద్ధయే ।
 అన్నిరన్నసమృద్ధయే చ సతీలైద్రవ్యాప్తయే తణ్ణులై-
 ర్లాజాభిర్యశనే కుసుమ్భకుసుమైః సాశ్వారిజైర్వాసనే ॥ ౧౬.౨౯॥
 పద్మైర్భూపతిముత్యలైర్నృపవధూం తన్మన్త్రిణః కైరవై-
 రశ్వత్థాదిసమిద్ధిరగ్రజముఖాన్స్వర్ణాన్వధూః పిష్టజైః ।
 పుత్రల్యాదిభిరన్వహం చ వశయేజ్ఞహ్వన్ననావృష్టయే
 లోకైర్వృష్టిసమృద్ధయే చ జహుయాన్మన్త్రి పునర్వేతస్వైః ॥ ౧౬.౩౦॥
 మన్త్రేణాథ పురామునైవ చతురావృత్త్యా సమాతప్ర్య చ
 శ్రీశక్తిస్మరభూవినాయకరతిర్నామ్నైవ బీజాదికమ్ ।
 ఆమోదాదినిధిద్వయం చ సచతుఃపూర్వం చతుర్వారకం
 మన్త్రి తర్పణతత్పరోఽభిలషితం సమ్ప్రాప్నుయాన్మణ్డలాత్ ॥ ౧౬.౩౧॥
 అథ గజలిప్పుర్నృపతిర్గజవనమధ్యే ప్రసాధయేద్దారి ।
 తన్నికటే తు విశాలం చతురశ్రం కారయేచ్ఛ గృహవర్యమ్ ॥ ౧౬.౩౨॥

పరివీతదృఢావరణం తచ్చ చతుర్ధారతోరణోల్లసితమ్ ।
 తస్మిన్మణ్డపవర్యే చతురశ్రామున్నతాం స్థలీం కృత్వా ॥ ౧౬.౩౩॥
 ఉత్తరభాగే తస్యాః కుణ్డం రచయేద్యథా పురా తత్ర ।
 చాపజహారిభవమానుషచక్రప్రోక్తానథాక్షరాన్మస్త్రీ ॥ ౧౬.౩౪॥
 ఊధ్రాద్విమేఖలాను క్రమేణ విలిఖేన్నిజేష్టసమవాప్త్యై ।
 సమ్ప్రాక్రలక్షణయుతం ప్రవిరచయేన్మణ్డలం స్థలీమథ్యే ॥ ౧౬.౩౫॥
 ఆవాహ్య విఘ్నేశ్వరమర్చయిత్వా
 ప్రాగుక్తయా తత్ర విధానకప్త్యాః ।
 నివేదయిత్వా సహ భిక్ష్యలైప్త్యాః
 ప్రాజ్ఞైశ్చ సాజ్ఞైరపి భోజ్యజాతైః ॥ ౧౬.౩౬॥
 ఆధాయ వైశ్వానరమత్ర కుణ్డే సమచ్య మస్త్రైః క్రమశః కృశానోః ।
 తైరేవ పూర్వం జహుయాద్భుతేన మస్త్రీ సమృద్ధ్యా చ తతస్త్రీవారమ్ ॥ ౧౬.౩౭॥
 తారేణ లక్ష్యద్రిసుతాస్మరణ్మావిఘ్నేశబీజైః క్రమశోఽనుబద్ధైః ।
 పదత్రయేణాపి చ మన్తరాజం విభిజ్య మస్త్రీ నవథా జహోతు ॥ ౧౬.౩౮॥
 పునః సమస్తేన చ మన్తవర్ణసంఖ్యం ప్రజహ్వన్నపి ర్నివపైవ ।
 పూర్వప్రదిష్టైర్జహుయాదథాష్టద్రవ్యైః ప్రసిక్తైర్మధురత్రయేణ ॥ ౧౬.౩౯॥
 సచతుశ్చత్వారింశత్సహస్రసంఖ్యైశ్చతుశ్శతైః శ్రుతిభిః ।
 దశకచతుష్కర్షత్వా చత్వారింశద్భిరన్తరేణ దినైః ॥ ౧౬.౪౦॥
 కరికలభాః కరిణీభిః సమ్ప్రాత్యస్తేఽవఠేఽత్ర గణపతినా ।
 ప్రతిదినమభ్యవహార్య చ విప్రాన్సంర్విధతస్తదాశీర్భిః ॥ ౧౬.౪౧॥
 తేషాం మాతర్గణానాం దద్యాత్పంచాంశదక్షిణాం గురవే ।
 తద్విక్రీతం వసు వా ప్రసాదితాయాథ తద్దశాంశం వా ॥ ౧౬.౪౨॥
 మిథునానాం గణపానాం నిధ్యోశ్చ తథాఙ్గమాత్మలోకేశానామ్ ।
 మస్త్రీ ఘృతేన హుత్వాభ్యవ్ర్య చ హోమం సమాపయేత్సమ్యక్ ॥ ౧౬.౪౩॥
 పునరుద్ధృత్య నివేద్యాదికం సమభ్యవ్ర్య గణపతిం సావరణమ్ ।
 ఉద్వాస్య స్వే హృదయే విహరేదిత్యర్చనా క్రమోద్దిష్టా ॥ ౧౬.౪౪॥
 ప్రోక్తస్తేవం దశభుజమనుః సఙ్గ్రహేణాత్ర భక్తో

దీక్షాం ప్రాప్తో విధివదభిజప్తాథ హుత్వార్చయిత్వా ।
 నుత్వా నత్వా దినమను తథా తర్పయిత్వా స్వకామా-
 ల్లభ్యా చాస్తే వ్రజతి మునిభిః ప్రార్థనీయం పదం తత్ ॥ ౧౬.౪౫॥
 స్మృతిపీఠః పినాకీ సానుగ్రహో బిన్దుసంయుతః ।
 బీజమేతద్భువః ప్రోక్తం సంస్తమ్భనకరం పరమ్ ॥ ౧౬.౪౬॥
 చతురీయో విలోమేన తారాదిర్బిన్దుసంయుతః ।
 వైఘ్నో మన్త్రో హృదన్తోఽర్చావిధౌ హోమే ద్వితాన్తకః ॥ ౧౬.౪౭॥
 గణకః స్యాద్భృషిశ్చన్ద్రో నిచృద్విఘ్నశ్చ దేవతా ।
 బీజేన దీర్ఘయుక్తేన దణ్డినాఙ్గక్రియేరితా ॥ ౧౬.౪౮॥
 రక్తో రక్తాఙ్గరాగాంశుకకుసుమయుతస్తున్దిలశ్చన్ద్రమౌలి-
 ర్నేత్రైర్భృక్షప్రీతిభిర్వామనకరచరణో బీజపూరాత్తనాసః ।
 హస్తాగ్రాక్షప్తపాశాజ్రశరదవరదో నాగయజ్ఞాభిభూషో
 దేవః పద్మాననో వో నవతు నతసురో భూతయే విఘ్నరాజః ॥ ౧౬.౪౯॥
 దీక్షితః ప్రజపేల్లక్షచతుష్కం ప్రాక్సమీరితైః ।
 జహుయాదష్టభిద్రవ్యైర్యథాపూర్వం దశాంశతః ॥ ౧౬.౫౦॥
 పీఠే తీవ్రాదిభిః పద్మర్కిణకాయాం వినాయకమ్ ।
 ఆవాహ్యా పూజయేద్దిక్షు చతుష్ప్రపి యజేత్పునః ॥ ౧౬.౫౧॥
 గణాధిపగణేశౌ చ గణనాయకమేవ చ ।
 గణక్రీడం ర్కిణకాయామజ్ఞైః కింజల్కసంస్థితైః ॥ ౧౬.౫౨॥
 వక్రతుణ్ణైకదంష్ట్రా చ మహోదరగజాననౌ ।
 లంబాదరశ్చ వికటో విఘ్నరాడ్ధూమవర్ణకౌ ॥ ౧౬.౫౩॥
 సమర్చయేన్మాతృవర్గం బాహ్యే లోకేశ్వరానపి ।
 ఇతి ప్రోక్తా సఙ్గ్రహేణ గాణేశీయం సమర్చనా ॥ ౧౬.౫౪॥
 నారికేలాన్వితైర్మస్త్రీ సక్తులాజతిలైర్లునేత్ ।
 ఆరభ్యాచ్ఛాం ప్రతిపదం చతుర్భ్యస్తం చతుఃశతమ్ ॥ ౧౬.౫౫॥
 దినశః సర్వవశ్యం స్యాత్సర్వకామప్రదం నృణామ్ ।
 తిలతణ్ణులక్ష్మణీవశ్యకృచ్ఛ యశస్కరమ్ ॥ ౧౬.౫౬॥
 మధురత్రయసిక్తాభిర్లాజాభిః సప్తవాసరమ్ ।

జహుయాత్కన్యకార్థీ వా కన్యకా వా వరార్థినీ || ౧౬.౫౭||

చతుర్థ్యాం నాలికైరైస్తు హోమః సద్యః శ్రియావహః |

హవిషా ఘృతసిక్తేన సర్వకార్యార్థదో హుతః || ౧౬.౫౮||

దధ్యన్నలోణముద్రాభిహునేన్నిశి చతుర్థినమ్ |

ఇష్టార్థసిద్ధ్యై మతిమాన్సద్యః సంవాదసిద్ధయే || ౧౬.౫౯||

ఈదృశం గణపం ధ్యాత్వా మస్త్రీ తోయైః సుధామయైః |

దినాదౌ దినశస్త్రస్య తర్పయేన్మస్తకే సుధీః || ౧౬.౬౦||

చత్వారింశచ్చతుఃపూర్వం తత్పూర్వం వా చతుఃశతమ్ |

చత్వారింశద్దినాత్తస్య కాఙ్క్షితా సిద్ధిరేష్యతి || ౧౬.౬౧||

నవసీతే నవే లిఖ్యాదనులోమవిలోమకమ్ |

ఉదరస్థితసాధ్యఖ్యం తద్బీజం తత్ప్రతిష్ఠితమ్ || ౧౬.౬౨||

సమీరణం ప్రతిష్ఠాప్య జప్తాష్టశతసంఖ్యకమ్ |

తూష్ణం ప్రభక్షయేదేతత్సప్తరాత్రాద్వశీకరమ్ || ౧౬.౬౩||

అన్త్యాససోఽథ సూక్ష్మో లోహితగోఽగ్నిః పునః స ఏవ స్యాత్ |

సాదాన్తేనాయార్ణౌ నత్యన్తో మనురయం స్వబీజాద్యః || ౧౬.౬౪||

ఋషిదేవతే తు పూర్వే చ్చంద్రస్తు విరాడముష్య సమ్ప్రాప్తా |

బీజేన దీర్ఘభాజా కథితోఽఙ్గవిధిః క్రమేణ బిన్దుమతా || ౧౬.౬౫||

ధృతపాశాజ్జశకల్పకలతికాస్వరదశ్చ బీజపూరయుతః |

శశిశకలకలితమౌలిస్త్రీలోచనోఽరుణతనుశ్చ గజవదనః || ౧౬.౬౬||

భాసురభూషణదీప్తో బృహదుదరః పద్మవిష్టరో లలితః |

ధ్యేయోఽనాయతదోఽపదసరసిరుహః సమ్పదే సదా మనుజైః || ౧౬.౬౭||

దీక్షాయుక్తః ప్రజపేల్లక్షం మనుమేనమథ తిలైరయుతమ్ |

త్రిమధురసిక్తైర్బహుయాత్పూర్వోక్తైర్వాథ వాష్టభిద్రవ్యైః || ౧౬.౬౮||

విఘ్నవినాయకపీఠాః సశూలవరదేభవక్త్రకరదాః |

లమ్బాబదరశ్చ మాతఙ్గావృత్తోరస్తరా చ లోకేశాః || ౧౬.౬౯||

పూజ్యాః సితఘృతపాయసహవనాత్సజ్ఞాయతే మహాలక్ష్మీః |

కేవలఘృతహుతమదితో విఘ్నః సద్యో వశీకరోతి జగత్ || ౧౬.౭౦||

ఏకమపి నాలికేరం సచర్మతోష్ఠేన్ధనం హునేన్మస్త్రీ ।
 దినశశ్చత్వారింశద్దినతః స తు వాఙ్మతార్థమభ్యేతి ॥ ౧౬.౭౧॥
 సహ పృథుకసక్తులాజైన్మితైరభీష్టార్థసిద్ధయే జహుయాత్ ।
 సాపూపనాలికేరేక్షకకదలీభిస్తథా సుమధురాభిః ॥ ౧౬.౭౨॥
 అష్టభిరేత్తైర్విహితో హోమః సర్వార్థసాధకో భవతి ।
 దినశః సఘృతాన్నహుతో గృహయాత్రాయాపకో గృహస్థానామ్ ॥ ౧౬.౭౩॥
 అన్వహమన్వహమాదౌ గణపం సన్తర్పయేచ్ఛతుఃపూర్వమ్ ।
 చత్వారింశద్వారైః శుద్ధజలైర్నిరాప్తయే మస్త్రీ ॥ ౧౬.౭౪॥
 సమహాగణపతియుత్తైరీవఘ్నాద్వైర్దశభిరాహ్వయైర్దినశః ।
 తర్పణపూజాహుతవిధిరపి వాఙ్మతసిద్ధిదాయకో భవతి ॥ ౧౬.౭౫॥
 బిమాబ్దముద్బవత్యమేత్య సవితుః సోపానకై రాజుతై-
 స్తోయం తోయజవిష్టరం ధ్రుతలతాదంతం సపాశాజ్ఞశమ్ ।
 నాసాం సాధ్యన్యకే నిధాయ సుధయా తద్రస్యనిర్యాతయా
 సిఞ్చంతం వపురన్వహం గణపతిం స్మృత్వామృతైస్తర్పయేత్ ॥ ౧౬.౭౬॥
 ప్రాగ్భాషితానపి విధీన్విధివద్విదధ్యా-
 న్మస్త్రీ విశేషవిదధాన్వహమాదరేణ ।
 ఏకత్ర వా గణపతో మనుజాః స్వరుచ్యా
 నామానురూపమనుమేనమమీ భజన్తు ॥ ౧౬.౭౭॥
 ఇతి జపహుతపూజాతర్పణైర్విఘ్నరాజం
 ప్రభజతి మనుజో యస్తస్య శుద్ధిర్విశాలా ।
 భవతి సధనధాన్యా పుత్రమిత్రాదీయుక్తా
 విగతనకలవిఘ్నా విశ్వసంవాదినీ చ ॥ ౧౬.౭౮॥
 ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
 శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః కృతౌ ప్రపజ్ఞసారే షోడశోః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ సప్తదశః పటలః ॥

అథ మన్మథమస్త్రవిధిం విధినా
కథయామి సహోమవిధిం సజపమ్ ।
మథనస్య పురామపి మోహకరం
వ్యథితాఖిలసిద్ధసురాదిగణమ్ ॥ ౧౭.౧॥

అజకలాప్రథమావనిశాన్తిభిర్యుతసుధాకరఖణ్ణవికాసిభిః ।
నిగదితో మనురేష మనోభువః సకలధర్మయశోర్థసుఖావహః ॥ ౧౭.౨॥

ఋష్యాదికాశ్చ సమ్మోహనగాయత్రీమనోభవాః ప్రోక్తాః ।
బీజేన ద్వీపభాజా కథితాన్యజ్ఞాన్యముష్య జాతియుజా ॥ ౧౭.౩॥

అరుణమరుణవాసోమాల్యదామాఙ్గరాగం
స్వకరకలితపాశం సాఘ్రశాస్త్రేషుచాపమ్ ।
మణిమయమకుటాద్వ్యర్ధీప్తమాకల్పజాతై-
రరుణనలినసంస్థం చింతయేదఙ్గయోనిమ్ ॥ ౧౭.౪॥

తరణిలక్షమముం మనుమాదరాత్సమభిజప్య హునేచ్ఛ దశాంశక్తైః ।
తదను కింశుకజైః ప్రసవైః శుభైస్త్రీమధురాద్రతరైర్విజసిద్ధయే ॥ ౧౭.౫॥

మోహిని షోభిణీ త్రాసీ స్తమ్భిన్యార్కిషణీ తథా ।
ద్రావిణీహ్లాదినిక్లిన్నాక్లిదేన్యః స్మరశక్తయః ॥ ౧౭.౬॥

ఆశాన్తిద్వయవామశ్రుతిసర్వైర్ద్రయుగకలబలైశ్చ ససైః ।
శోషణమోహనసద్ధిపనతాపనమాదనాన్యజేత్కృమశః ॥ ౧౭.౭॥

అనఙ్గరూపా సానఙ్గమదనానఙ్గమన్మథా ।
అనఙ్గకుసుమానఙ్గకుసుమాతురసంజ్ఞకా ॥ ౧౭.౮॥

అనఙ్గశిశిరానఙ్గమేఖలానఙ్గదీపికా ।
అఙ్గాశాపాలయోర్మధ్యే బాణానఙ్గావృతీర్యజేత్ ॥ ౧౭.౯॥

ఆలిఖ్యాత్క్రిణకాయామనలపురపుటే మారబీజం ససాధ్యం
 తద్రన్ధ్రేష్యక్లిషట్కం బహిరపి గుణశో మారణాయ త్రివర్ణాన్ ।
 మాలామస్త్రం దలాగ్రేష్యపి గుహముఖశః పార్థివాశ్రిష్టనక్లిం
 కుర్యాద్యస్త్రం తదేతద్భువనమపి వశే కా కథా మానవేషు ॥ ౧౭.౧౦॥
 ప్రోక్త్యాథ కామదేవాయ విద్మహే తదను పుష్పబాణాయ ।
 తథా చ ధీమహ్యవే తన్నోఽనక్లిః ప్రచోదయాద్ధాయత్రీ ॥ ౧౭.౧౧॥
 నత్యన్తే కామదేవాయ ప్రోక్త్యా సర్వజనం వదేత్ ।
 ప్రియాయేతి తథా సర్వజనసమ్మోహనాయ చ ॥ ౧౭.౧౨॥
 వీప్సయిత్వా జ్వలపదం ప్రజ్వలం చ ప్రభాషయేత్ ।
 పునః సర్వజనస్యేతి హృదయం మమ చేత్యథ ॥ ౧౭.౧౩॥
 వశముక్త్యా కురుం వీప్స్య కథయేద్వహ్నివల్లభామ్ ।
 ప్రోక్తో మదనమస్త్రోఽష్టచత్వారింశద్భిరక్షరైః ॥ ౧౭.౧౪॥
 ఇతి యన్త్రకృత్తలశో బహుశః కతమం నరం న పరిమోహయతి ।
 ప్రమదావనీశ్వరసభానగరాదికమిశ్వరీనపి వశే కురుతే ॥ ౧౭.౧౫॥
 వక్ష్యే విధానమన్యన్మనోభవస్యాథ మోహనం జగతః ।
 యేనార్చితః స దేవో వాఙ్మతమఖిలం కరోతి మన్తవిదామ్ ॥ ౧౭.౧౬॥
 అమృతోద్భవో మకరకేతనశ్చ సజ్కల్పజాహ్వాయాక్షరూపౌ ।
 ఇక్షుధనుర్ధరపుష్పశరాఖ్యావక్త్రాని వహ్నిజాయాంతాని ॥ ౧౭.౧౭॥
 అరుణతరవసనమాల్యానులేపనాభరణమిషుశరాసధరమ్ ।
 న్యస్తశరబీజదేహో ధ్యాయేదాత్మానమజ్జజం రుచిరమ్ ॥ ౧౭.౧౮॥
 అజ్గబాణావృతేరూధ్ర్వం పూజ్యః షోడశ శక్తయః ।
 యువతిర్విప్రలమ్భా చ జ్యోత్సాన్ని సుభూర్మదద్రవా ॥ ౧౭.౧౯॥
 సురతా వారుణీ లోలా కాన్తిః సౌదామినీ తథా ।
 కామచ్ఛత్రా చన్ద్రలేఖా శుకీ చ మదనాహ్వాయా ॥ ౧౭.౨౦॥
 యోనిర్మాయావతీ చేతి శక్తయః స్యుర్మనోభువః ।
 శోకో మోహో విలాసశ్చ విభ్రమో మదనాతురః ॥ ౧౭.౨౧॥
 అపత్రపో యువా కామీ చూతపుష్పో రతిప్రియః ।
 గ్రీష్మస్తపాన్త ఊర్జశ్చ హేమన్తః శిశిరో మదః ॥ ౧౭.౨౨॥

చతుర్థ్యామావృతౌ పూజ్యాః స్యుర్మారపరిచారకాః ।
 పరభృత్సారసౌ చైవ శుకమేఘాహ్వాయౌ తథా ॥ ౧౭.౨౩॥
 అపాఙ్గభ్రూవిలాసౌ ద్వౌ హావభావౌ స్మరప్రియాః ।
 మాధవీ మాలతీ చైవ హరిణాక్షీ మదోత్కటా ।
 ఏతాశ్చమరహస్తాః స్యుః పూజ్యాః కోణేషు సంస్థితాః ॥ ౧౭.౨౪॥
 హృల్లేఖయా స్వ నామ్నా చ శక్త్యాదీనాం సమర్చనమ్ ।
 ఇన్ద్రాద్వైః సప్తమీ పూజ్యా స్మరార్చావిధిరీదృశః ॥ ౧౭.౨౫॥
 మదనవిధానమితీతం ప్రోక్తం యోఽనేన పూజయేద్విధినా ।
 స తు సకలలోకపూజ్యో భవేన్మనోజ్ఞశ్చ మన్దిరం లక్ష్మ్యైః ॥ ౧౭.౨౬॥
 విలసదహంకారతనుర్మనఃశివో విభ్రమాస్పదీభూతః ।
 బుద్ధిశరీరాం నారీం నరః సదా చిత్తయోనిమభిగచ్ఛేత్ ॥ ౧౭.౨౭॥
 ఇతి మదనయోగరత్యా యో రమయేన్నిత్యశో నిజాం వనితామ్ ।
 స తు భుక్తిముక్తికామీ వనితాజనహృదయమోహనో భవతి ॥ ౧౭.౨౮॥
 ఆత్మానం మదనం ధ్యాయేదాశుశుక్షణీరూపిణమ్ ।
 తద్బిభృశ్రం శివజ్ఞానాతనుం తస్వీతనుం తథా ॥ ౧౭.౨౯॥
 సుధామయాం చ తద్యోనిం నవనీతమయం స్మరేత్ ।
 సఙ్గచ్ఛేచ్ఛ శివజ్ఞానాలీఢం తద్భృదయాదికమ్ ॥ ౧౭.౩౦॥
 ఆలిక్జేదగ్నిసంస్పర్కద్రుతతద్రూపకామృతమ్ ।
 రసనాశిఖయా కర్షేత్తద్దన్తవననామృతమ్ ॥ ౧౭.౩౧॥
 కుసుమాస్త్రధియా బాహ్యే స్పృశేత్కరరుహైరపి ।
 హానిం న కుర్యాజ్జీవస్య మస్త్రీ విశదమానసః ॥ ౧౭.౩౨॥
 రతావధోఽధోమధ్యోర్ధ్వక్రమేక్షైవం సమాహితమ్ ।
 నిజప్రియాం భజేదేవం సా మారశరవిహ్వలా ।
 ఛాయేవానపగా తస్య భవేదేవం భవాన్తరే ॥ ౧౭.౩౩॥
 సాధ్యాఖ్యా కామవర్తైః ప్రతిపుటితలసక్తిణకం పత్రరాజ-
 త్తారిత్ర్యకృషణజాష్టాదశసమిదృతుగణ్డాన్తగాన్తాక్షరాఢ్యమ్ ।
 ఆశాశూలాజ్ఞిం తద్విపతిరిపుదలే సమ్యగాలిఖ్య సేరం
 మారం జప్తాస్య యామాశయతి వశగతా భా భవేత్సద్య ఏవ ॥ ౧౭.౩౪॥

హంసారూఢో మదనస్త్రైలోక్యక్షోభకో భవేదాశు ।

ద్యుయుతో రజ్జానకృత్సాజ్జీవోపేతస్తథాయుషే శస్త్రః ॥ ౧౭.౩౫॥

తారయుజా త్వమునాగ్నౌ హుత్వా సమాప్తితేన చాజ్ఞేన ।

సమ్భాజయేత్పతిం స్వం వనితా స నితాస్తరజ్ఞతో భవతి ॥ ౧౭.౩౬॥

దధ్యక్తాభిర్బహుయాల్లాజాభిః కన్యకాం సమాకాఙ్క్షన్ ।

కన్యాపి వరం లభతే విధినా నిత్యానురక్తమమునైవ ॥ ౧౭.౩౭॥

అభినవైః సుమనోభిరశోకజైర్దధితిలైర్విహితా హవనక్రియా ।

పరమవశ్యకరీ పరికాఙ్క్షితామపి లభేదచిరాదివ కన్యకామ్ ॥ ౧౭.౩౮॥

అభీష్టదాయీ స్మరణాదపి స్మర-

స్తథా జపాదర్చనయా విశేషతః ।

ప్రసాదతోఽస్యాభిలలోకర్వితన-

శ్చిరాయ వశ్యాశ్చ భవన్తి మన్త్రిణః ॥ ౧౭.౩౯॥

కృజా మధ్యగతాః ప్లాయగోవ్యర్థా యల్లమధ్యగాః ।

గోపీజనవకారాః స్యుర్భాయస్వాహాస్మరాదికాః ॥ ౧౭.౪౦॥

ఋషిస్తు నారదోఽస్య స్యాద్ధాయత్రం ఘన ఇష్యతే ।

మన్తస్య దేవతా కృష్ణస్తదఙ్గవిధిరుచ్యతే ॥ ౧౭.౪౧॥

మూలమన్తచతుర్వర్ణచతుష్కేణ ద్వికేన చ ।

ప్రోక్తాన్యజ్ఞాని భూయోఽముం చిన్తయేద్దేవకీసుతమ్ ॥ ౧౭.౪౨॥

అవ్యాన్మీలత్కలాపద్యుతిరహిరిపుపిఞ్ఞోల్లసత్కేశజాలో

గోపీనేత్రోత్పలారాధితలలితవపుర్గోపగోబృన్దవీతః ।

శ్రీమద్వక్తారవిన్దప్రతిహసితశశాఙ్గకృతిః పీతవాసా

దేవోఽసౌ వేణువాద్యక్షపితజనధృతిర్దేవకీనన్దనో వః ॥ ౧౭.౪౩॥

అయుతద్వితయావధిరపః స్యాదరుణైరమ్బురుహైర్హృతో దశాంజైః ।

మురజిద్విహితే తు పీతవర్షే దినశో నన్దసుతః సమర్చసియః ॥ ౧౭.౪౪॥

అఙ్గాశేడ్యఙ్గాద్యైః పరివృత్య చ పాయసేన సుసితేన ।

హ్రాయఙ్గవినకదలీఫలదధిభిః ప్రీణయేచ్ఛ గోవిన్దమ్ ॥ ౧౭.౪౫॥

జహుయాద్దుగ్ధహవిర్భవిమలైః ర్సిపఃసితోపలోపేతైః ।

ఇష్టం తుష్టో లక్ష్మీం సమావహేత్సద్య ఏవ గోవిన్దః ॥ ౧౭.౪౬॥

బాలం నీలామ్బుదాభం నవమణివిలసత్కింజ్ఞకజాలనధ-
శ్రోణీజఙ్ఘాస్తయుగ్మం విపులరురునఖప్రోల్లసత్కణ్ఠభూషమ్ ।
పుల్లామ్బోజాభవక్త్రం హతశకటపతత్పూతనాద్యం ప్రసన్నం
గోవిందం వన్ధితేన్ద్రాద్యమరవరమజం పూజయేద్వాసరాదౌ ॥ ౧౭.౪౭॥

వన్ద్యం దేవైర్ముకుందం వికసితకరవన్దాభమిన్ధివరాక్షం
గోపీగోబృన్దపీతం జితరిపునివహం కున్దమన్దారహాసమ్ ।
నీలగ్రీవాగ్రవిజ్ఞాంకలనసువిలసత్కున్దలం భానుమన్దం
దేవం పీతామ్బరాఢ్యం యజతు చ దినశో మధ్యమేఽహ్నో రమాయై ॥ ౧౭.౪౮॥

విక్రాన్త్యా ధ్వన్తవైరప్రజమజితమపాస్తావనీభారమాద్యై-
రావీతం నారదాద్యైర్మునిభిరనుదినం తత్త్వనిరీతిహేతోః ।
సాయాహ్నా నిర్మలం తం నిరుపమమజరం పూజయేన్నీలభాసం
మన్త్రి విశ్వోదయస్థిత్యపహరణపరం ముక్తిదం వాసుదేవమ్ ॥ ౧౭.౪౯॥

త్రికాలమేవం ప్రవిచిన్త్య శార్ఙ్గిణం
ప్రపూజయేద్యో మనుజో మహామనః ।
స ధర్మమర్థం సుసుఖం శ్రియం పరా-
మవాప్య దేహాపది ముక్తిమాప్నుయాత్ ॥ ౧౭.౫౦॥

గ్రామం గచ్ఛన్నగరమపి వా మన్తజాపీ మనుష్యో
దేవేశం తం ముఖమను ముహుస్తర్పయేద్దుగ్ధబుద్ధ్యా ।
శుద్ధైస్తోమైః స తు బహురసోపేతమాహారజాతం
దద్యాన్నిత్యం ప్రచరధనధాన్యాంశుకాద్యైర్ముకున్దః ॥ ౧౭.౫౧॥

భిక్షావృత్తిర్దినమను తమేవం విచిన్త్యాత్మరూపం
గోపస్త్రిభ్యో ముహురపహరన్తం మనోభిః సహైవ ।
లీలావృత్త్యా లలితలలితైశ్చేష్టితైర్దుగ్ధిర్గుహ-
ర్దధ్యాద్యం వా స పునరమితామేతి భిక్షాం గృహేభ్యః ॥ ౧౭.౫౨॥

ధ్యానీ మన్త్రి మన్తజాపీ చ నిత్యం యద్యద్వాఙ్మూల్యత్ర యత్ర ప్రయాతి ।
తత్తతాప్రిప్యా తత్ర తత్ర ప్రకామం ప్రీతః క్రీడేద్దేవవన్మానుషేషు ॥ ౧౭.౫౩॥

ఏవం దేవం పూజయన్మన్త్రమేనం
జప్యాన్మన్త్రి సర్వలోకప్రియః స్యాత్ ।
ఇష్టాన్కామానాప్రిప్య సమృన్నవృత్తి-

రినత్యం శుద్ధం తత్పరం ధామ భూయాత్ ॥ ౧౬.౫౪॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః
కృతౌ ప్రపజ్ఞాసారే సప్తదశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ అష్టాదశః పటలః ॥

అథ ప్రణవసంజ్ఞకం ప్రతివదామి మన్తం పరం
సజాపమపి సార్పనం సహుతక్ష్మి సోపాసనమ్ ।
అశేషదురితాపహం వివిధకామకల్పద్రుమం
విముక్తిఫలసిద్ధిదం విమలయోగిసంనేవితమ్ ॥ ౧౮.౧॥

ఆద్యస్వరః సమేతోఽమరేణ సధసప్తమశ్చ బిన్దయుతః ।
ప్రోక్తః స్యాత్ప్రణవమనుస్త్రిమాత్రికః సర్వమన్తసమవాయా ॥ ౧౮.౨॥

మన్తస్యాస్య మునిః ప్రజాపతిరథ చ్చన్దశ్చ దేవ్యాదికా
గాయత్రీ గదితా జగత్సు పరమాత్మాఖ్యస్తథా దేవతా ।
అక్షిబైర్యుగమధ్యగద్రువయుతైరక్లాని కుర్యాత్స్వరై-
ర్మస్త్రీ జాతియుతైశ్చ సత్యరహితైర్వా వ్యాహృతీభిః క్రమాత్ ॥ ౧౮.౩॥

విష్ణుం భాస్వత్కిరీటాఙ్గదవలయుగాకల్పహారోదరాఙ్గి-
శ్రోణీరూపం సవక్షోమణిమకరమహాకుంజలామణితాఙ్గమ్ ।
హస్తోద్యచ్ఛక్రశక్త్యాంబుజగదమమలం పీతకౌశేయమాశా-
విద్యోతద్భాసముద్యద్దినకరసదృశం పద్మసంస్థం నమామి ॥ ౧౮.౪॥

దీక్షితో మనుమిమం శతలక్షం సజ్జాపేత్ప్రతిహునేచ్ఛ దశాంశమ్ ।
పాయస్సైర్ఘ్యతయుతైశ్చ తదన్తే విప్రభూరుహభవాః సమిథో వా ॥ ౧౮.౫॥

ర్సిపఃపాయసశాలీతిలసమిదాద్వైరనేన యో జహుయాత్ ।
ఐహికపారత్రికమపి స తు లభతే వాఙ్మితం ఫలం నచిరాత్ ॥ ౧౮.౬॥

అభ్యవ్య వైష్ణవమథో విధిన్యైవ పీఠ-
మావాహ్యా తత్ర సకలార్థకరం ముకున్దమ్ ।
అజ్ఞైః సమూర్తియుగశక్తియుగైః సురేన్ద్ర-
వజ్క్యాదికైర్యజతు మన్త్రివరః క్రమేణ ॥ ౧౮.౭॥

వాసుదేవః సజ్కర్షణః ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధకః ।
 స్ఫటికస్వర్ణదూర్వేన్ద్రనీలాభా వర్ణతో మతాః ॥ ౧౮.౮ ॥
 చతుర్భుజాశ్చక్రశఙ్ఖగదాపఙ్కుఢారిణః ।
 కీరీటకేయూరిణశ్చ పీతామృతరథరా అపి ॥ ౧౮.౯ ॥
 సశాన్తిశ్రీసరస్వత్యై రతిశ్చాశ్రిదలాశ్రితాః ।
 అచ్చపద్మరజోదుగ్ధదూర్వావర్ణాః స్వలఙ్కృతాః ॥ ౧౮.౧౦ ॥
 ఆత్మాన్తరాత్మపరమజ్ఞానాత్మానస్త మూర్తయః ।
 నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిశ్చ శక్తయః ॥ ౧౮.౧౧ ॥
 జ్వలజ్జ్వాలాసమాభాః స్యురాత్మాద్యా మూర్తిశక్తయః ।
 ఇతి పఞ్చావరణకం విధానం ప్రణవోద్భవమ్ ॥ ౧౮.౧౨ ॥
 ఇత్థం మన్త్రీ తారమముం జాపహుతార్చా-
 భేదైరఙ్గీకృత్య చ యోగానపి యుజ్ఞాన్యత్ ।
 యైః సంలబ్ధ్వా చేహ సమగ్రాం శ్రియమన్తే
 శుద్ధం విష్ణోర్ధామ పరం ప్రాప్స్యతి యోగీ ॥ ౧౮.౧౩ ॥
 కరపాదముఖాదివిహీనమనారతదృశ్యమనన్యగమాత్మపదమ్ ।
 యమిహాత్మని పశ్యతి తత్త్వవిదస్తమిమం కిల యోగమితి బ్రువతీ ॥ ౧౮.౧౪ ॥
 యోగాప్తిదూషణపరం త్వథ కామకోప-
 లోభప్రమోహమదమత్సరతేతి షట్కమ్ ।
 వైరం జయేత్సపది యోగవిదేనమజ్ఞై-
 ర్యోగస్య ధీరమతిరష్టభిరిష్టదైశ్చ ॥ ౧౮.౧౫ ॥
 యమనియమాసనపవనాయామాః ప్రత్యాహృతిశ్చ ధారణయా ।
 ధ్యానం చాపి సమాధిః ప్రోక్తాన్యఙ్గాని యోగయోగ్యాని ॥ ౧౮.౧౬ ॥
 సత్యమహింసా సమతా ధృతిరస్తేయం ఙ్గమార్జవం చ తథా ।
 వైరాగ్యమితి యమః స్యాత్సాన్యధ్యానతపోఽర్చనావ్రతాని తథా ॥ ౧౮.౧౭ ॥
 సన్తోషశ్చ సశౌచో నియమః స్యాదాసనం చ పఞ్చవిధమ్ ।
 పద్మస్వస్తికభద్రకవఙ్కకపిరాహ్వయం క్రమాత్తదపి ॥ ౧౮.౧౮ ॥
 రేచకపూరకకుమ్భకభేదాత్త్రివిధః ప్రభజ్ఞానాయామః ।
 ముఖేచ్ఛద్దక్షిణయానిలమథానయేద్వామయా చ మధ్యమయా ॥ ౧౮.౧౯ ॥

సంస్థాపయేచ్చ నాడ్యేత్యేవం ప్రోక్తాని రేవకాదీని ।
 షోడశతద్విగుణవతుఃషష్టికమాత్రాణి తాని చ క్రమశః ॥ ౧౮.౨౦॥
 చిత్తైక్యకృధృతస్య ప్రాణస్య స్థానసంహృతిః స్థానాత్ ।
 ప్రత్యాహారో జ్ఞేయత్వైతన్యయుతస్య సమ్యగనిలస్య ॥ ౧౮.౨౧॥
 స్థానస్థాపనకర్మ ప్రోక్తా స్యాద్ధారణేతి తత్త్వజ్ఞైః ।
 యో మనసి దేవతాయా భావః స్యాత్తస్య మన్త్రిణః సమ్యక్ ॥ ౧౮.౨౨॥
 సంస్థాపయేచ్చ తత్రేత్యేవం ధ్యానం వదంతి తత్త్వవిదః ।
 సత్తామాత్రం నిత్యం శుద్ధమపి నిరజ్ఞానం చ యత్ప్రోక్తమ్ ॥ ౧౮.౨౩॥
 తత్ప్రవిచిన్త్య స తింస్మశ్చిత్తలయః స్యాత్సమాధిరుద్దిష్టః ।
 అష్టాశ్లక్రితి కథితైః పునరాశు నిగృహ్యతేఽరిరాత్మవిదా ॥ ౧౮.౨౪॥
 అథ వా శోషణదహనప్లావనభేదేన శోధితే దేహే ।
 పఞ్చాశద్భిర్మాత్రాభేదైర్విధివత్సమాయమేత్ప్రాణాన్ ॥ ౧౮.౨౫॥
 పఞ్చాశదాత్మకోఽపి చ కలాప్రభేదేన తార ఉద్దిష్టః ।
 తావన్మాత్రాయమనాత్కలాశ్చ విధృతా భవంతి తత్త్వవిదా ॥ ౧౮.౨౬॥
 పూర్వమిడాయా వదనే విచిన్తయేద్ధూమ్రమానిలాం బీజమ్ ।
 తేనాగతేన దేహం ప్రశోషయేత్సాన్తరాధికరచరణమ్ ॥ ౧౮.౨౭॥
 పిఙ్గలయా ప్రతిముఖేత్తదైవ కార్యానవేన రక్తరుచా ।
 ప్రతిదహ్య పూర్వవిధినా ముఖేన్నైశాకరేణ సుసితేన ॥ ౧౮.౨౮॥
 సమూర్పయేత్పుధామయజలశీకరర్విషణా తనుం సకలామ్ ।
 నిర్మాయ మానసేన చ పరిపూర్ణమనాశ్చిరం భూయాత్ ॥ ౧౮.౨౯॥
 సుజిర్ణమితభోజనః సుఖసమాత్తనిద్రాదికః
 సుశుద్ధతలసద్గృహే విరహితే చ శీతాదిభిః ।
 పటాజినకుశోత్తరే సువిశదే చ మృద్వాసనే
 నిమీలితవిలోచనః ప్రతివిశేత్సుఖం ప్రాజ్ఞుఖః ॥ ౧౮.౩౦॥
 ప్రసారితం వామకరం నిజాజ్ఞే నిధాయ తస్యోపరి దక్షిణం చ ।
 ఋజుః ప్రసన్నో విజితేంద్రియః సన్నాధారమత్యంతసమం స్మరేత్స్వప్నమ్ ॥ ౧౮.౩౧॥
 తన్మధ్యగతం ప్రణవం ప్రణవస్థం బిన్దుమపి చ బిన్దుగతమ్ ।

నాదం విచిన్త్య తారం యథావదుచ్చారయేత్సుషుమ్నాన్తమ్ ॥ ౧౮.౩౨॥

తన్మధ్యగతం శుద్ధం శబ్దబ్రహ్మతీసూక్ష్మతన్తునిభమ్ ।

తేజః స్మరేచ్ఛ తారాత్మకమపి మూలం చరాచరస్య సదా ॥ ౧౮.౩౩॥

ఓజ్రరో గుణబీజం ప్రణవస్తారో ధ్రువశ్చ వేదాదిః ।

ఆదిరుమధ్యో మపరో నామన్యస్య త్రిమాత్రికశ్చ తథా ॥ ౧౮.౩౪॥

అస్య తు వేదాదిత్వాత్సర్వమనూనాం ప్రయుజ్యతేఽథాదౌ ।

యోనిశ్చ సర్వదేహే భవతి చ స బ్రహ్మ సర్వసంవాదే ॥ ౧౮.౩౫॥

ఋక్ చ తదాద్యాదిః స్యాత్తన్మధ్యాన్తం యజుశ్చ మాన్తాదిః ।

సామాపి తస్య భేదా బహవః ప్రోక్తా హి లోకవేదేషు ॥ ౧౮.౩౬॥

ఉచ్చార్యోచ్చార్య చ తం క్రమాన్నయేదుపరి షడ్వయాన్తాన్తమ్ ।

మనసా స్మృతే యదాస్మిన్మనో లయం యాతి తావదభ్యస్యేత్ ॥ ౧౮.౩౭॥

అథ వా బిన్దుం వర్తులమావర్తైస్త్రిభిరుపేతమేవమివ ।

ప్రోతం రవిబిమ్బైన చ సమభ్యసేత్సుతసుధామయం తేజః ॥ ౧౮.౩౮॥

అపమృత్యురోగపాపజిదవిరేణ సుసిద్ధిదో నృణాం యోగః ।

అథవా మూలాధారోత్థితా ప్రభా బిసవిభేదతన్తునిభా ॥ ౧౮.౩౯॥

వదనామృతకరబిమ్బస్యూతా ధ్యాతామృతామ్బులవలులితా ।

స్థావరజగ్గుమవిషహృద్యోగోఽయం నాత్ర సన్దేహః ॥ ౧౮.౪౦॥

అథ వా త్రివలయబిన్దుగధామ ప్రణవేన సన్నయేదూర్ధ్వమ్ ।

పీతోర్ణాతన్తునిభం సౌషుమ్నేనైవ వత్మనా యోగీ ॥ ౧౮.౪౧॥

తస్మిన్నిధాయ చిత్తం విలయం గమయేద్దినేశసంక్లాప్తే ।

పునరావృత్తివిహీనం నిర్వాణపదం వ్రజేత్తదభ్యాసాత్ ॥ ౧౮.౪౨॥

అథ వాదిబీజమౌ పునరుమపి విషే తమపి సంహరేద్బిన్దౌ ।

బిన్దుం నాదే తమపి చ శక్తౌ శక్తిం తథైవ శాన్తాభ్యే ॥ ౧౮.౪౩॥

తేజస్యనన్యగే చితి నిర్వృన్ద్యే నిష్కలే సదానందే ।

సూక్ష్మే చ సర్వతో ముఖకరపదనయనాదిలక్షణాలక్ష్మ్యే ॥ ౧౮.౪౪॥

స్వాత్మని సంహృత్త్వైవం కరణేన్ద్రియవర్గనిర్గమాపేతః ।

నిర్లీనపుణ్యపాపే నిరుచ్ఛ్వసనబ్రహ్మభూత ఏవ స్యాత్ ॥ ౧౮.౪౫॥

అథ వా యోగోపేతాః పఞ్చావస్థా క్రమేణ విజ్ఞాయ |
 తాభిర్యజ్ఞోత సదా యోగీ సద్యః ప్రసిద్ధయే ముక్తేః || ౧౮.౪౬ ||
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తి తురీయతదతీతకౌ పునస్తాసు |
 స్వైరిన్ద్రియైర్యదాత్మా భుక్త్యై భోగాన్స జాగరో భవతి || ౧౮.౪౭ ||
 సంజ్ఞారహితైరపి తైస్తస్యానుభవో భవేత్పునః స్వప్నః |
 ఆత్మనిరుద్యుక్తతయా నైరాకుల్యం భవేత్సుషుప్తిరపి || ౧౮.౪౮ ||
 పశ్యతి పరం యదాత్మా నిస్తమసా తేజసా తురీయం తత్ |
 ఆత్మపరమాత్మపదయోరభేదతో వ్యాప్నుయాద్యదా యోగీ || ౧౮.౪౯ ||
 తచ్చ తురీయాతీతం తస్యాపి భవేన్న దూరతో ముక్తేః |
 అథ వా సూక్ష్మాఖ్యాయాం పశ్యన్త్యాం మధ్యమాఖ్యవైఖరోః || ౧౮.౫౦ ||
 ససుషుమ్నాగ్రకయోరపి యుజ్ఞోయాజ్ఞాగ్రదాదిభిః పవనమ్ |
 బీజోచ్ఛారో జాగ్రద్బుద్ధః స్వప్నః సుషుప్తిరపి నాదః || ౧౮.౫౧ ||
 శక్త్యాత్మనా తురీయః శాన్తే లయ ఆత్మనస్తరీయాస్తమ్ |
 అజ్గుష్ఠగుల్ఫజఙ్ఘాజానుద్వితయం చ సీవసీ మేథ్రమ్ || ౧౮.౫౨ ||
 నాభిర్హృదయం గ్రీవా సలమృకాగ్రం తథైవ నాసాగ్రమ్ |
 భూరమధ్యలలాటాగ్రసుషుమ్నాగ్రం ద్వాదశాస్తమిత్యేవమ్ || ౧౮.౫౩ ||
 ఉత్కాన్తౌ పరకాయప్రవేశనే చాగతౌ పునః స్వతనౌ |
 స్థానాని ధారణాయాః ప్రోక్తాని మరుత్ప్రయోగవిధినిపుజ్ఞైః || ౧౮.౫౪ ||
 స్థానేష్వేష్యాత్మమనఃసమీరసంయోగకర్మణోఽభ్యాసాత్ |
 అచిరేణోత్కాన్త్యాద్యా భవన్తి సంసిద్ధయః ప్రసిద్ధతరాః || ౧౮.౫౫ ||
 కణ్ఠే భ్రూమధ్యే హృది నాభౌ సర్వాఙ్గకే స్మరేత్క్రమశః |
 లవరసమీరఖవర్జైరనిలమహాకాలవశ్చానేయం స్యాత్ || ౧౮.౫౬ ||
 అవనిజలానలమారుతవిహాయసాం శక్తిభిశ్చ తద్విష్టైః |
 మారూప్యమాత్మనశ్చ ప్రతినిత్యా తత్తదాశు జయతి సుధీః || ౧౮.౫౭ ||
 ఏవం ప్రోక్తైర్శ్లోగైరాయోజయతోఽన్వహం తథాత్మానమ్ |
 అచిరేణ భవతి సిద్ధిః సమస్తసంసారమోచనీ నిత్యా || ౧౮.౫౮ ||
 ఇతి యోగమార్గభేదైః ప్రతిదినమారూఢయోగయుక్తధియః |

సిద్ధయ ఉపలక్ష్యన్తే మోక్షపురీసమ్పువేశనద్వారాః ॥ ౧౮.౫౯॥
 కమ్పః పులకానన్దౌ వైమల్యస్థైర్యలాఘవాని తథా ।
 సకలప్రకాశవిత్తేత్యష్టావస్థాః ప్రసూచకాః సిద్ధేః ॥ ౧౮.౬౦॥
 త్రైకాల్యజ్ఞానోహౌ మనోజ్ఞతా చ్చన్ద్రతో మరుద్రోధః ।
 నాడీసక్క్రమణవిధిర్వాక్సిద్ధిరేహతత్త్వ దేహాప్తిః ॥ ౧౮.౬౧॥
 జ్యోతిఃప్రకాశనం చేత్యష్టా స్యుః ప్రత్యయాయుజః సిద్ధేః ।
 అణిమా మహిమా చ తథా లఘిమా గరిమేశితా వశిత్వం చ ॥ ౧౮.౬౨॥
 ప్రాప్తిః ప్రాకామ్యం చేత్యష్టైశ్వర్యాణి యోగయుక్తస్య ।
 అష్టైశ్వర్యసమేతో జీవన్ముక్తః ప్రవక్ష్యతే యోగీ ।
 యోగానుభవమహామృతరసపానానన్దనిర్భరః సతతమ్ ॥ ౧౮.౬౩॥
 ఇత్యేవం ప్రణవవిధిః సమీరితోఽయం
 భక్త్యా తం ప్రభజతి యో జపాదిభేదైః ।
 సమ్యాప్నోత్త్యనుతతనిత్యశుద్ధబుద్ధం
 తద్విష్ణోః పరమతరం పదం నరాగ్ర్యః ॥ ౧౮.౬౪॥
 ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః
 కృతో ప్రపజ్ఞాసారే అష్టాదశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ఏకోనవింశః పటలః ॥

అథ పునరభివక్ష్యే మన్తమష్టాక్షరాఖ్యం
సకలదురితదుఃఖధ్వంతసమ్భేదభానుమ్ ।
ప్రణవహృదయనారావర్ణతోఽన్తే యణార్ణౌ
మపర ఇతి సముద్దిష్టోఽయమిష్టార్థదాయీ ॥ ౧౯.౧॥

తారః శక్త్యుత్థతయా నిర్దిష్టః సోఽహమర్థకః పూర్వమ్ ।
నార్ణః ప్రతిషేధార్థో మోకారశ్చాయమర్థకో భవతి ॥ ౧౯.౨॥

సలిలానలపవనధరాః క్రమేణ నారాయణాక్షరాః ప్రోక్తాః ।
చరమేరస్తు విభక్తివ్యక్త్యర్థం ర్దిశతస్తదర్థార్థే ॥ ౧౯.౩॥

ఋషిరస్య మనోః సాధ్యనారాయణ ఇతీరితః ।
ఛన్దశ్చ దేవీ గాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా ॥ ౧౯.౪॥

అథ క్రుద్ధమహావీరద్యుసహస్రపదాదీక్తైః ।
ఉత్క్లిర్జాతియుతైః కుర్యాత్పంచాక్షాని మనోః క్రమాత్ ॥ ౧౯.౫॥

అష్టాక్షరేణ వ్యస్తేన కుర్యాద్వాష్టాంగకం సుధీః ।
సహృచ్చిరఃశిఖావర్మనేత్రాస్త్రోదరపృష్ఠకే ॥ ౧౯.౬॥

అర్కఘాటం కిరీటాన్వితమకరలసత్కుంజలం దీప్తిరాజ-
త్కేయూరం కౌస్తుభాభాశబలరుచిరహారం సపీతామ్బరం చ ।
నానారత్నాంకుభిన్నాభరణశతయుజం శ్రీధరాశ్లేష్టపాశ్వం
వస్తే దోఃసక్తవక్త్రామ్బురుహదరగదం విశ్వవన్ద్యం ముకున్దమ్ ॥ ౧౯.౭॥

సస్తీక్షితో మనుమమం ప్రతిజప్తుమిచ్ఛ-
న్కుర్యాన్నిజేన వపుషైవ తు యోగపీఠమ్ ।
అంసోరుయుగ్మపదమానననాభిమూల-
పాశ్వద్వయైర్విహితగాత్రసముజ్జ్వలం చ ॥ ౧౯.౮॥

మధ్యేఽనన్తద్వైరపి సంజ్ఞానాత్మాన్తికైర్యజేన్మన్త్రీ ।
 పీఠాఖ్యమన్త్రపశ్చిమమథ గన్తాద్వైశ్చ సమ్యగుపచారైః ॥ ౧౯.౯ ॥
 ప్రణవం హృదయం వైవ ప్రోక్తాః భగవతేపదమ్ ।
 విష్ణవే చ సమాభాష్య సర్వభూతాత్మనేపదమ్ ॥ ౧౯.౧౦ ॥
 అన్తమన్తప్రబద్ధాశో మన్తవర్ణాన్తనౌ న్యసేత్ ।
 విన్యస్తైర్వైరభవన్మన్త్రీ మన్తవర్ణాత్మకో హరిః ॥ ౧౯.౧౧ ॥
 ఆధారహృద్వదనదోపదమూలనాభౌ
 కణ్ఠే సనాభిహృదయస్తనపాశ్చ్రవృష్టే ।
 కాన్యేక్షణశ్రవణగన్ధవహా చ దోఃప-
 త్సన్ధ్యజులీషు హృది ధాతుషు సానిలేషు ॥ ౧౯.౧౩ ॥
 మూర్ధ్విక్షణాన్యహృదయోదరసోరుజ్జఙ్ఘ-
 పాదద్వయేషు లిపిశో న్యసతు క్రమేణ ।
 గణ్ఠాన్సకోరుచరణేషు రథాఙ్గశఙ్ఖ-
 శ్రీమద్గదాముఖజపదేషు సమాహితాత్మా ॥ ౧౯.౧౪ ॥
 తతోఽష్టాక్షరపూత్యర్థం స్మర్తవ్యో ద్వాదశాక్షరః ।
 మన్త్రో ద్వాదశమూర్తీస్తు తత్ప్రభిన్నస్తనౌ న్యసేత్ ॥ ౧౯.౧౫ ॥
 అష్టప్రకృత్యాత్మకశ్చ సమ్ప్రాక్తోఽష్టాక్షరో మనుః ।
 అష్టానాం ప్రకృతీనాం చ చతుర్ణామాత్మనామపి ॥ ౧౯.౧౬ ॥
 ద్వాదశానాం తు సంయోగో మన్తః స్యాద్ద్వాదశాక్షరః ।
 ఆదిత్యా ద్వాదశ ప్రోక్తా యుక్తా ద్వాదశమూర్తిభిః ॥ ౧౯.౧౭ ॥
 కేశవాదిప్రదిష్టానాం మూర్తీనాం ద్వాదశాదితః ।
 ఆదిస్వరయుతా న్యన్యేతాః స్యుర్ద్వాదశ మూర్తయః ॥ ౧౯.౧౮ ॥
 లలాటోదరహృత్కణ్ఠదక్షపాశ్చాన్తతదగ్ధే ।
 తథా వామత్రయే పృష్ఠే కకుదోశ్చ యథాక్రమమ్ ॥ ౧౯.౧౯ ॥
 ద్వాదశాక్షరమన్తం చ మన్తవిన్మూర్ధ్ని విన్యసేత్ ।
 మూర్ధస్థో వాసుదేవస్తు వ్యాప్నోతి సకలాం తనుమ్ ॥ ౧౯.౨౦ ॥
 పునస్తత్ప్రతిపత్త్యర్థం కిరీటాదిమనుం జపేత్ ।
 కిరీటతయూరహారపదాన్యాభాష్య మన్తవితే ॥ ౧౯.౨౧ ॥

మకారాస్తే కుణ్డలం చ చక్రశఙ్ఖగదాదికమ్ ।
 అబ్జహస్తపదం ప్రోక్ష్యా పీతామృరధరేతి చ ॥ ౧౯.౨౨॥
 శ్రీవత్సాజ్జిమాభాష్య వక్షఃస్థలమథో వదేత్ ।
 శ్రీభూమిసహితం స్వాత్మజ్యోతిర్వయమథో వదేత్ ॥ ౧౯.౨౩॥
 దీప్తిముక్తాకరాయేతి సహస్రాదిత్యతేజసే ।
 హృదంతః ప్రణవాదిః స్యాత్కిరీటాదిమనుః స్వయమ్ ॥ ౧౯.౨౪॥
 కృత్వా స్థణ్డీలమస్మిన్నిక్షిప్య నిజాసికాం సముపవిశ్య ।
 పీఠాదికం నిజాజ్ఞే ప్రపూజ్య గన్ధాదిభిః సుశుద్ధమనాః ॥ ౧౯.౨౫॥
 సద్వాదశాక్షరాంతం ప్రపూజ్య విధివత్కిరీటమస్త్రేణ ।
 కుర్యాత్పుష్పాంజ్ఞాలిమపి నిజదేహే పంచశోఽథ వా త్రయశః ॥ ౧౯.౨౬॥
 ఇతి దీక్షితవిహితవిధిః సమ్ప్రోక్తోఽష్టాక్షరస్య మన్తస్య ।
 శుద్ధానాం విమలధియాం దీక్షా ప్రతివక్ష్యతేఽథ సజ్జేపాత్ ॥ ౧౯.౨౭॥
 కృత్వా త్రిగుణితాదీనామేకం మణ్డలముజ్జ్వలమ్ ।
 ఆత్మార్చనోక్తవిధినా శక్తిభిః పీఠమర్చయేత్ ॥ ౧౯.౨౮॥
 విమలోత్క్లిషణీ జ్ఞానా క్రియా యోగేతి శక్తయః ।
 ప్రహ్వీ సత్యా తథేశానానుగ్రహో నవమీ తథా ॥ ౧౯.౨౯॥
 నిధాయ కలశం తత్ర పంచాగవ్యేన పూరయేత్ ।
 పయోభిర్వా గవాం ప్రోక్షైః క్వథితైర్వాష్టస్థనైః ॥ ౧౯.౩౦॥
 అష్టాక్షరాక్షరష్టాష్టవరైర్ష్టాక్షరాన్నితైః ।
 దలమూలే యజేద్భూయో వాసుదేవాదికాన్కృమాత్ ।
 సశక్తికాంస్తతో బౌహ్యో సమ్పూజ్యా హరిహేతయః ॥ ౧౯.౩౧॥
 చక్రసశఙ్ఖగదాముజకౌస్తుభశాఙ్ఖాః సఖజవనమాలాః ।
 రక్తచ్ఛపీతకనకశ్యామలకృష్ణకాద్యుశుక్లభాసః స్యుః ॥ ౧౯.౩౨॥
 ధ్వజశ్చ వైనతేయశ్చ శఙ్ఖపద్మౌ దిగాశ్రితాః ।
 విఘ్నార్చకౌ తథా దుర్గావిష్వక్సేనౌ విదిగ్ధతాః ॥ ౧౯.౩౩॥
 ధ్వజః శ్యామో విపో రక్తో నిధీ శుక్లారుణప్రభౌ ।
 అరుణశ్యామలశ్యామపీతా విఘ్నాదయో మతాః ॥ ౧౯.౩౪॥

ఇన్ద్రాదయస్తద్బహిశ్చ పూజ్యా గన్ధాదిభిః క్రమాత్ ।
 ఇతి విష్ణోర్విధానం తు పజ్ఞావరణముచ్యతే ॥ ౧౯.౩౫॥
 ఏవమభ్యిచతే విష్ణావుపచారైస్తు పూర్వవత్ ।
 అగ్నిమాధాయ కుణ్డే తు బ్రహ్మయాగసమీరితైః ॥ ౧౯.౩౬॥
 జహుయాదష్టభిద్రవ్యైర్మనునాష్టాక్షరేణ తు ।
 పృథగష్టశతావృత్త్యా హుత్వా దత్వా బలిం తతః ॥ ౧౯.౩౭॥
 అభిషిచ్య గురుః శిష్యం ప్రవదేత్పూర్వవన్మనుమ్ ।
 ద్వాత్రింశల్లక్షమానేన స తు మన్తం జపేత్తతః ।
 తదర్థసంఖ్యకం వాపి శుద్ధాచారో జితేంద్రియః ॥ ౧౯.౩౮॥
 పద్మాసనః ప్రాగ్వదనోఽప్రలాపీ తన్మానసస్తర్జనిర్విజతాభిః ।
 అక్షస్రజో వాఙ్మాలిభిర్జపేత నాదిద్రుతం నాతివిలమ్బితం చ ॥ ౧౯.౩౯॥
 ప్రాగీరితైరపి జహోతు దశాంశకం వా
 ద్రవ్యైః శుభైః సరసిజైర్మధురాప్లతైర్వా ।
 రత్నాంశుకప్రవరకాఞ్చనగోమహిభి-
 ర్ధాన్వైర్యథావిభవతః ప్రయజేద్గురూంశ్చ ॥ ౧౯.౪౦॥
 విప్రాన్పుత్రస్య విభవైరథ మన్తజాపీ
 సంహ్లాదయేజ్జపవిధిం చ తతః క్రమేణ ।
 నిత్యార్చనా చ విహితా విధనామునైవ
 ప్రోక్షక్రమేణ విదధాత్పథ వాత్మపూజామ్ ॥ ౧౯.౪౧॥
 ఇతి జపహుతార్చనాద్యైర్మస్త్రీ యోఽష్టాక్షరం సమభ్యస్యేత్ ।
 స త్వేహికీం చ సిద్ధిం సమాప్నోప్యాన్తే ప్రయాతి పరమపదమ్ ॥ ౧౯.౪౨॥
 అజ్ఞానా పూర్వం త్వథ మూర్తిశక్తిః సకేశవాదీంశ్చ పురన్దరాదీన్ ।
 సమర్చయేద్యస్తు విధానమేతన్నరోఽచిరాత్కాఙ్క్షితమేతి కామమ్ ॥ ౧౯.౪౩॥
 యష్టవ్యః స్యాద్వాసుదేవాదిరాదౌ
 చక్రాద్యః కేత్వాదికాః కేశవాద్యః ।
 ఇన్ద్రాద్యాశ్చేత్యేవమేవ ప్రదిష్టం
 తుష్ట్యాయుః శ్రీకీర్తిసిద్ధ్యై విధానమ్ ॥ ౧౯.౪౪॥
 స వాసుదేవాదికమర్చయిత్వా
 భూయో ధ్వజాదీంశ్చ పురన్దరాదీన్ ।

క్రమేణ విద్వాన్విధినార్చయితే-

త్యయం క్రమశ్చ త్రిదశాభిపూజ్యః ॥ ౧౯.౪౫॥

ఇత్యుక్తవిధిచతుష్కే పూజయితురథైకమపి యథాశక్తి ।

అచిరేణ భవతి లక్ష్మీర్హస్తగతా సకలవర్గసిద్ధికరీ ॥ ౧౯.౪౬॥

అష్టాక్షరాక్షరాష్టకమూర్తివిధానాని భేదభిన్నాని ।

వక్ష్యమ్యర్చయితృణాం వాఙ్మితసకలార్థసాధనాని సదా ॥ ౧౯.౪౭॥

సిన్ధూరకున్దకరవిన్దకబన్ధజీవ-

కాశ్మీరపద్మమకరన్దరుచః క్రమేణ ।

నీలోత్పలామ్బురుహరాగసమానవర్ణాః

స్వర్మూర్తయోఽష్ట కథితా మనువర్ణజాతాః ॥ ౧౯.౪౮॥

అరిదరగదాబహస్తాః సర్వాస్తు నకారమోర్ణయోర్మస్త్రీ ।

శఙ్ఖారిగదాబ్జకరే లక్షణమన్యత్సమానరూపం స్యాత్ ॥ ౧౯.౪౯॥

యా మూర్తిరప్యతేఽస్య వ్రజన్తి పరివారితాం తదవశిష్టాః ।

అవశిష్టేఽన్త్యేఽథాంశే స్వయం చ పరివారితాం ప్రయాతి తదా ॥ ౧౯.౫౦॥

ఇయమేవావృతిరధికా ధ్రువజే ధ్రువజాత్పురా సముద్దిష్టాత్ ।

భవతి విధానాదితి పునరేషాం ప్రథమం విధానముద్దిష్టమ్ ॥ ౧౯.౫౧॥

అథ ద్వితీయాక్షరతోఽఙ్గతోఽన్తే

వర్ణాష్టమూర్తిరపి మూర్తిశక్తిః ।

యజేద్విధానే చ సకేతులోక-

పాలాదికానుక్తవిధానకప్త్యా ॥ ౧౯.౫౨॥

మోకారజే రతిధృతి చ సకాన్తితుష్టి-

పుష్టిస్మృతీరపి చ దీప్త్యభిధాం చ కీర్తిమ్ ।

కేత్వాదికం చ సశతక్రతుపూర్వకం చ

సమ్పూజయేద్విమలధీః పునరన్వితోఽన్తే ॥ ౧౯.౫౩॥

నాకారజేఽఙ్గతోఽన్తే ప్రపూజయేన్మూర్తిశక్తిలోకేశాన్ ।

రావర్ణజేఽఙ్గమూర్తిశ్రీభూమాయామనోన్మనీస్తదను ॥ ౧౯.౫౪॥

హ్రీః శ్రీ రతిః సపుష్టిర్మోహనిమాయే మహాదియోగాద్యే ।

మాయే చ తృతీయావృతిరన్యదశేషం పురైవ నిర్దిష్టమ్ ॥ ౧౯.౫౫॥

యకారజేఽరిశఙ్ఖౌ చ సగదాహలశాఙ్గకాః ।

ముసలః ఖడ్గశూలౌ చ తృతీయా సాక్షరోద్భవే ॥ ౧౯.౫౬॥

శేషో వాసుకితక్షకకార్కోటకపఙ్గమహాపద్మాః ।

వరపాలగులికసంజ్ఞాస్తృతీయమన్యత్సమం విధానేఽన్వే ॥ ౧౯.౫౭॥

అశ్లేః ప్రథమావరణం మూర్తిభిరపి శక్తిభిర్ద్వితీయమపి ।

అన్వేః కేశవకేత్వాదిభ్యాం స్యాత్పంచమం చ మత్స్యద్వైః ॥ ౧౯.౫౮॥

మత్స్యః కూర్మవరాహౌ నృసింహకుబ్జత్రిరామకృష్ణాశ్చ ।

కల్కిః సానన్తాత్మా పునరమృతాత్మా చ షష్ఠమహిషాద్వైః ॥ ౧౯.౫౯॥

సప్తమమపి లోకేశైరష్టమమపి తదాయుధైశ్చ సమ్ప్రొక్తమ్ ।

ప్రాగుక్తేషు విధానేష్వాలక్ష్యం నోక్తమత్ర యత్తదపి ॥ ౧౯.౬౦॥

అష్టాక్షరాక్షరవిధానచతుష్కయుగ్మం

ప్రోక్తక్రమేణ విధినాభియజేద్య ఏనమ్ ।

భక్త్యా ముకున్దమనుజాపరతో నరార్గ్యః

ప్రాప్నోతి వాఙ్మతమయత్నత ఏవ కామమ్ ॥ ౧౯.౬౧॥

ఇతి శ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే ఏకోనవింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ వింశః పటలః ॥

అథ ప్రవక్ష్యామి చ మానభేద-

భిన్నాని యన్త్రాణ్యపి సజ్గహేణ ।

రేఖాక్రమద్యున్తి విచిత్రవర్ణ-

లసన్తి విష్ణోశ్చ విధానభాజ్ఞో ॥ ౨౦.౧॥

యైః కుర్యురిష్టాప్తినీవిష్టచేష్టా ధరణ్యనన్తాదికసంజ్ఞకాని ।

వ్రతాన్యభీష్టార్థదకల్పవృక్షైరనారతేనైవ చ సాధకేశాః ॥ ౨౦.౨॥

మేషాదికం యచ్చ చతుష్కమాదౌ మాసేషు తద్వాయుగృహవృతం స్యాత్ ।

సింహాదికం భూగృహసంవృతం చ చాపాదికం పార్థివయుగృహీతమ్ ॥ ౨౦.౩॥

మేషాదికేషు త్రిగుణాత్మకాని చరాణి భాస్వద్గుణితాత్మకాని ।

స్థిరాణ్యతో షడ్గుణితాని తజ్జైరుక్తాని యన్త్రాణ్యభయాత్మకాని ॥ ౨౦.౪॥

తాని త్రిషడ్భావదశకాత్మకోక్తైః స్యుర్లక్షణైరప్యభిలక్షితాని ।

స్వైః స్వైశ్చ నామప్రవిభక్తరూపభేదైర్బహిర్వేష్టితబిమ్బకాని ॥ ౨౦.౫॥

త్రిగుణితమపి యన్త్రమష్టపత్రా-

వృతమథ షడ్గుణితం హి షడ్గులాభ్యామ్ ।

స్థిరగతమపి చాష్టయుగృపత్రం

తదపి చ షడ్మగపత్రశోభితం వా ॥ ౨౦.౬॥

పద్మం చరోభస్థిరసంజ్ఞకేషు రక్తప్రపీతాచ్చదలాదివర్ణమ్ ।

మాసేషు యన్త్రోదరక్లప్తతత్త్వాసాభిధామూత్ర్యభిధాక్షరాఢ్యమ్ ॥ ౨౦.౭॥

కేశవమేషాదీనాం యే దీర్ఘా ముక్తిరాశివర్ణానామ్ ।

తే వృత్తాని భవన్తి చ నిగదితమితి యన్త్రక్లప్తిసామాన్యమ్ ॥ ౨౦.౮॥

సువర్ణగోక్షీరజపాశిలాలపీతేన్ద్రనీలారుణకైరవాభాః ।

కాశ్మీరమేఘాజ్ఞానరోచిషశ్చ క్రమేణ వర్తైరపి కేశవాద్యాః ॥ ౨౦.౯॥

ఇతీరితాశ్చారుకిరీటహారకేయూరపీతామ్బరకాదితుల్యః ।
 సచక్రశక్తః సగదామ్బుజాశ్చ సమ్బుజనీయాస్తపవైః క్రమేణ ॥ ౨౦.౧౦॥
 ధాత్రర్యమమిత్రాఖ్యా వరుణాంశభగా వివస్వదిన్ద్రయుతాః ।
 పూషాహ్వాయపర్జన్యో త్వష్టా విష్ణుశ్చ భానవః ప్రోక్తాః ॥ ౨౦.౧౧॥
 ప్రథమం కేశవధాతృకమితరన్నారాయణార్యమాఖ్యం చ ।
 అన్యా మాధవమైత్రం పరమపి గోవిన్దవారుణం ప్రోక్తమ్ ॥ ౨౦.౧౨॥
 పజ్ఞామమపి విష్ణ్వశం మధుసూదనభగవపజ్ఞా షష్ఠమపి ।
 త్రివిక్రమవివస్వదాఖ్యం సప్తమమన్యచ్చ వామనైన్ద్రమపి ॥ ౨౦.౧౩॥
 శ్రీధరపౌష్ణం నవమం దశమం చ హృషీకనాథపర్జన్యమ్ ।
 అమ్బుజనాభం త్వాష్ట్రం దామోదరవైష్ణవం విధానమితి ॥ ౨౦.౧౪॥
 ఆదో విధానేషు సమేతమూర్తిశక్తిశ్చతస్రోఽభియజేద్యథావత్ ।
 రాశిష్యథో భానుయుతాశ్చ మూర్తీః ప్రవక్ష్యమాణం చ నిరూప్య మస్త్రీ ॥ ౨౦.౧౫॥
 వృషహరివృశ్చికకలశాత్మకేష్యథో కేతుకేశవాద్యైశ్చ ।
 మత్స్యదికశేషాద్యే సమభియజేదన్తరా సమావరణే ॥ ౨౦.౧౬॥
 ప్రానుప్రోద్యత్స్వరాష్ట్రద్విత్వయవృతమహాబీజకం శక్తిలక్ష్మీ-
 కామైరాత్మాగ్నికోణం బహిరభివృతసింహాన్వితక్రోడమన్త్రమ్ ।
 బిన్దూనామన్తరాలేష్యపి చ విలిఖితైః కాదివర్జైశ్చ యుక్తం
 షడ్భిర్వాయవ్యగేహావృతమభిమతకామప్రదం మేషయన్త్రమ్ ॥ ౨౦.౧౭॥
 గౌరీన్దిరా రతిధృతి వసుధా పుష్టిక్షమాసరస్వత్యః ।
 మూర్త్యోశ్చ మధ్యమావృతిరాశేశాత్పార్ధ్వజాదిరపి కథితా ॥ ౨౦.౧౮॥
 హయరథగజభృత్యాదినరిభవశౌర్యాదిసిద్ధిం చ ।
 తేజో యశశ్చ విపులం పూజయితుర్వితనుతే విధానమిదమ్ ॥ ౨౦.౧౯॥
 వర్జైరాద్యైరమన్తైః సమభివృతమహాబీజమజ్ఞాధ్యరాజ-
 త్వాన్తృక్షాద్యక్షరాధ్యం గుహనయనహుతాశ్చిరాజన్మథార్ణవమ్ ।
 అశ్రేర్గణ్డద్యయోద్యత్ప్రచలిపిపరిపీతం చ నాద్యైః సకాన్తైః
 కాద్యైర్నాన్తైశ్చ యన్త్రం బహువిధఫలదం పూజితం స్యాదప్యప్రోక్షమ్ ॥ ౨౦.౨౦॥
 నిత్యానన్దా వ్యాపినీ వ్యోమరూపా
 శాన్తిర్విద్యా రూపిణీ చ ప్రతిష్ఠా ।

కల్యామోఘా చణ్డికా దీప్తజిహ్వ-

త్యేవం ప్రోక్తాథావృతిః స్యాత్ప్రతీయా ॥ ౨౦.౨౧॥

సురభిహయమహిషదాసీదాసాభరణాంశుకాదిసిద్ధికరమ్ ।

వృషజం విధానమేతద్దేహాన్తే సిద్ధిదం పరస్య సతః ॥ ౨౦.౨౨॥

ప్రాగచ్ఛన్మాత్రభిఖ్యానిపిపరివృతబీజం స్వరావీతవృత్తం

శాద్వ్యైః జ్ఞాన్తైస్తదాద్వ్యైరపి పరివృతగణ్డం తదశ్రాత్తజంసమ్ ।

భాద్వ్యైః కాన్తైః ప్రవితం మయరలవహయుగ్బిస్తుకం వాయుగేహ-

వీతం వాఙ్మూఢదానప్రసవగుణయుతం యుగ్మజం యన్త్రమేతత్ ॥ ౨౦.౨౩॥

ఇన్ద్రాణీ కౌమారికా బ్రహ్మజాతా

వారాహ్యఖ్యా వైష్ణవీ చాథ లక్ష్మీః ।

చాముణ్డా మాహేశ్వరీ స్యాత్ప్రతీయా

రక్షాప్రజ్ఞాశ్రీప్రదం స్యాద్విధానమ్ ॥ ౨౦.౨౪॥

పాశాద్యష్టాక్షరాక్షరప్రతిపుటితమహాష్టాక్షరావేష్టితాన్త-

ర్బీజం శాఖాన్తరూఢే గగననృహరిబీజాత్తకోణం బహిశ్చ ।

కామిన్యష్టాక్షరాద్యన్తగహరిహరబీజావృతం ప్రత్యనూద్య

ద్వర్ణాఢ్యం వాయుగేహస్థితభితి గదితం కర్కటోత్థం చ యన్త్రమ్ ॥ ౨౦.౨౫॥

రక్తా రమా కరాలీ కమలా చణ్డిన్దిరా మహోచ్ఛ్వా

శ్రీరితి మూర్తియుగలయోర్మధ్యగతా చావృతీరియం చాపి ॥ ౨౦.౨౬॥

భూతిర్విభూతిరున్నతినతిధృతిరతయశ్చ సంయతిద్యుతయః ।

ఆవృతిరేకా ప్రోక్తా శ్రీపశ్యకరం విధానమితి కథితమ్ ॥ ౨౦.౨౭॥

ఊషార్ణాష్టాక్షరావేష్టితహృదయమథ ద్వాదశార్ణాత్తకోణం

సాన్తః స్థాత్మాష్టవర్ణైః క్రమగతవిగతైరుల్లసత్తత్త్వగణ్డమ్ ।

సింహానుష్టుబ్ధయాన్తార్ణాన్తరితవృతకలాలజ్జుతం చాథ వహ్ని-

ప్రాణేశానక్షపాటాశ్రితకవటతపత్వచ్ఛలం సింహయన్త్రమ్ ॥ ౨౦.౨౮॥

పుష్టిస్తుష్టిర్భృతిరపి కృతిః శాన్తికాన్తిప్రమాదా

మేధా హర్షా స్మృతిరభిమతా కాన్తికా స్యాత్ప్రతీయా ।

కృష్ణః సత్యో నృహరివరదౌ విశ్వమూర్తిర్వరేణ్యః

శౌరిః శూరో నరమురజితౌ విష్ణుజిష్ణూ చతుర్థీ ॥ ౨౦.౨౯॥

విపక్షనిగ్రహం తేజో యశశ్చ ధనసంకమమ్ ।

కరోత్యర్చయితృణాం చ విధానమితి సింహజమ్ ॥ ౨౦.౩౦॥

సర్గాద్యానైద్యమనైరభివృతహృదయం దణ్ణిభిశ్చాపి హాహి-
హూహైహాహోభిరాత్తాశ్రికమథ తు శిఖాద్యోతివర్ణాన్యవర్ణమ్ ।

వర్ణైః ప్రత్యన్వితైః ప్రావృతమవనిపురాశ్లోల్లసత్కామబీజం

క్లిన్నే స్వాహార్ణయుక్తం మహితతరఫలం కన్యకోత్థం చ యన్తమ్ ॥ ౨౦.౩౧॥

అత్రాప్రోశ్య మధుసూదనస్తవథ హృషీకేశాహ్వయో మోహిని

వైకుణ్ఠో విరజా హరిః సరసిజా శాశ్వతమోహరిణీ ।

బ్రహ్మఖ్యః కమలావతీ చ సముకున్దాభ్యో రమేతి క్రమా-

న్మత్యాన్యద్యైశ్చ సుతాశ్చ గోమహిషసౌభాగ్యప్రదం పావనమ్ ॥ ౨౦.౩౨॥

ఆద్యైరావీతబీజం గ్రహవలయయుతం హుమ్మడాయుక్తకోణం

బాహ్యే పాశాజ్జశార్ణావృతమథ యుగషణ్మూర్తినామార్ణవమర్జైః ।

ప్రత్యన్వేష్యద్భిరుద్యద్ధరియుతహరవర్జైశ్చ వీతం ధరాయాః

కోణేషూద్యన్మసింహాక్షరమితి కథితం స్యాత్తులాయన్తమేతత్ ॥ ౨౦.౩౩॥

ప్రాకోప్రకైశ్చక్రాద్యైరుక్తాన్య సమావృతిస్తృతీయా స్యాత్ ।

ప్రాతోపలబ్ధిమేతత్కరోతి వాణిజ్యలాభం చ ॥ ౨౦.౩౪॥

అక్షీబద్వాదశాఙ్గాదశలివృతహృల్లేఖమశ్రిద్విషట్క-

ప్రోల్లాస్యష్టాక్షరోష్మార్ణకమపి లిపిభిః కాదిభిశ్చాభివీతమ్ ।

తద్బాహ్యే చన్ద్రబిమ్బప్రపుటితవసుధామణ్డలాశ్రిప్రరాజ-

స్త్రి-బార్ణం వృశ్చికోత్థం ప్రవరతరఫలప్రాప్తిదం యన్తమేతత్ ॥ ౨౦.౩౫॥

చిద్రూపా చిన్మయా చిన్తామణిః శ్రీః షోణిసంజ్ఞతా ।

రతిశ్చ పావనీ ధారా ధరణీ తారణీ తథా ॥ ౨౦.౩౬॥

ద్రావిణీ మోహిని చేతి తృతీయేయం సమావృతిః ।

అన్యయాప్తిం ధర్మరతిం ప్రాప్నుయాదస్య చార్చనాత్ ॥ ౨౦.౩౭॥

షట్కోణాబద్ధబాణాసనవివరలసన్నారసింహం తదన్తః

శక్తేర్బాహ్యే పరాసుప్తరచితలఘుసన్ద్యర్థయుక్తృణాకాఢ్యమ్ ।

అశ్రిష్టావబద్ధశిష్టస్వరముపరిలసచ్ఛాలకం చాత్తవర్గం

భూమ్యోరష్టాశ్రకోద్యద్యదుజహలవకం చాపయన్త్రం తదేతత్ ॥ ౨౦.౩౮॥

హర్షాహ్వ సునదారుణా సగగనా ఘోరా రమా ద్రావిణీ

వీరా వీరిణిహారిణీ సహరిణీ మన్దారికా ద్వాదశః ।
 ప్రోక్షేయం చ సమావృతిః పునరీదం సమ్పూజయన్ప్రాప్నూయా-
 ల్లక్షీసంతతిబుద్ధివశ్యపటుతాకాస్తీశ్చ భక్తిం శుభామ్ ॥ ౨౦.౩౯॥
 మధ్యస్థాయాః పరీతౌ విలసదనుపరాత్తస్వరప్రాకృపార్థం
 సింహార్ణాన్తాశ్చి గణ్ణస్ఫురితహరిహరార్ణం గ్రహార్ణావృతం చ ।
 తద్బాహ్యే షోడశార్ణాక్షరవృతముభకుద్యోతితం కోణరాజ-
 త్సోఽహం హంసాక్షరాఢ్యం మకరభవమిదం యన్త్రమిష్టార్థదాయ ॥ ౨౦.౪౦॥
 మేధా హర్షా శ్రద్ధా కృపా రతిర్వా సరస్వతీ ప్రీతిః ।
 వాణీ చేతి తృతీయా వృతిరుక్తా మకరజే విధానేఽస్మిన్ ॥ ౨౦.౪౧॥
 స్వక్షేత్రస్వితనః స్యుగ్రహాః క్రమాత్కేశవాదిమూర్తియుతాః ।
 అర్చయిత్వణామేతద్ధనధాన్యసమృద్ధిదం విధానం స్యాత్ ॥ ౨౦.౪౨॥
 శక్తిశ్రీకామబీజైః పుటితహరిహరబ్రహ్మభిశ్చావృతాన్త-
 ర్బిజం కోణద్విషట్కస్ఫురితనృహరిబీజప్రతిద్యోతితం చ ।
 ఆదిక్షాన్తైశ్చ వర్తైర్వృతమవనిపురద్వన్త్యకోణాన్తకామ-
 శ్రీశక్తిష్మార్జుచిన్తామణిమను తదిదం శ్రీకరం కుమ్భయన్త్రమ్ ॥ ౨౦.౪౩॥
 అమృతకామినిభానుమనోజ్ఞా విశ్వతనుర్విమలా హరిభద్రే ।
 సూక్ష్మసరస్వతినన్దనసన్ధ్యా స్యాదితి మధ్యగతా వృతిరేషా ॥ ౨౦.౪౪॥
 అవనివశుపుత్రసమ్మదమపి పితృసౌఖ్యం చ హృత్ప్రబోధం చ ।
 కురుతే విధానమేతత్ప్రయోక్తురన్తే చ నిర్వృతిం పరమామ్ ॥ ౨౦.౪౫॥
 వ్యవేష్యధృన్వదీర్హాచనుమభివృతమహాబీజమశ్రేషు షట్సు
 ద్యోతతౌర్మార్గలక్ష్యగిరిదుహితృధరాబీజకప్రోసమేతమ్ ।
 పితం కాద్యైః కషాన్తైర్బహిరపి చ కుకోణాష్టవోల్లాసిహంసం
 సర్వార్థాన్నాధకేభ్యో వితరతి విధివత్కల్పితం మీనయన్త్రమ్ ॥ ౨౦.౪౬॥
 హృష్టిరప్యష్టిస్తుష్టిరిష్టా సుపుష్టః
 కాన్తిర్మేధా మగ్గలా వామసంజ్ఞా ।
 దుర్గా ప్రజ్ఞా భారతి మధ్యసంస్థా
 వాక్సామథ్యం శ్రీకరం స్యాద్విధానమ్ ॥ ౨౦.౪౭॥
 ఏభిర్విధానైర్ధరణీవ్రతాది-
 దీక్షావిధీన్యే విధినా ప్రకుర్యుః ।

తే పుణ్యభాజో నితరాం సమృద్ధాః
సపుత్రదారాః సుఖినో భవన్తి ॥ ౨౦.౪౮॥

దీర్ఘాయుషో ముఖ్యతరేంద్రిరాశ్చ మహాప్రభావాః స్వసమానపీర్యాః ।
కలేబరయన్తే విగతాధయన్తే విష్ణోరనన్యం పదమాపువన్తి ॥ ౨౦.౪౯॥

ఏభిర్విధేయాః కలశాశ్చ తత్తన్మాసోక్తయన్త్రేషు నరైర్యథావత్ ।
నిజేప్పితం ప్రాప్య మనోరథాన్తే భుక్తేశ్చ ముక్తైరనుభావకాః స్యుః ॥ ౨౦.౫౦॥

కర్షోన్మితే చ హాటకపట్టే పత్రం విలిఖ్య చతురశ్రే ।
తద్విత్స్యంశకృతే వా కలశేషు వినిక్షిపేచ్చ దీక్షాసు ॥ ౨౦.౫౧॥

అభిషిచ్య యన్త్రకనకం గురవే ప్రదదాతు సంయతః సుమతిః ।
దురితాపనోదవిధయే ద్యుతయే యశసే శ్రియే చ మతినయతయే ॥ ౨౦.౫౨॥

ఏషాం యాగవిధీనామేకేన తు పూజయంస్తదవసానే ।
తత్తన్మూర్తిప్రీత్యై సంస్తోతవ్యోఽనయా హరిః స్తుత్యా ॥ ౨౦.౫౩॥

(హరిస్తుతిః)

ప్రసీద భగవన్మహ్యమజ్ఞానాత్కుణ్డితాత్మానే ।
తవాఙ్ఘ్రిపఙ్గురజోరాగిణీం భక్తిముత్తమామ్ ॥ ౨౦.౫౪॥

అజ ప్రసీద భగవన్నమితద్యుతిపఙ్గుర ।
అప్రమేయ ప్రసీదాస్మద్దుఃఖహన్పురుషోత్తమ ॥ ౨౦.౫౫॥

స్వసంవేద్యస్వరూపాస్మదానన్దాత్మన్ననామయ ।
అచిన్త్యసార విశ్వాత్మన్ప్రసీదేశ నిరఙ్గాన ॥ ౨౦.౫౬॥

ప్రసీద తుఙ్గ తుఙ్గానాం ప్రసీద శివ శోభన ।
ప్రసీద సృష్ట గమీభృతర గమీభరాణాం మహాద్యుతే ॥ ౨౦.౫౭॥

ప్రసీద వ్యక్త విస్తీర్ణ విస్తీర్ణానామణోరణో ।
ప్రసీదాద్రాద్రజాతీనాం ప్రసీదాన్తాన్తదాయినామ్ ॥ ౨౦.౫౮॥

గురోర్గరియః సర్వేశ ప్రసీదానన్య దేహినామ్ ।
జయ మాధవ మాయాత్మజ్ఞాయ కేశవ కేశహన్ ॥ ౨౦.౫౯॥

జయ సుందర సౌమ్యాత్మజ్ఞాయ శాశ్వత శఙ్ఖభృత్ ।
జయ శాఙ్గధర శ్రీమజ్ఞాయ నన్దకనన్దన ॥ ౨౦.౬౦॥

జయ చక్రగదాపాణే జయాజయ్య జనార్దన ।

జయ రత్నాకరాబన్ధ కిరీటాక్రాంతమస్తక ॥ ౨౦.౬౧॥

జయ పక్షిపతిచ్చాయానిరుద్ధార్కకరాకర ।

నమస్త నరకారాతే నమస్తే మధుసూదన ॥ ౨౦.౬౨॥

నమస్తే నలినాపాఙ్గ నమస్తే నయనాఙ్గాన ।

నమః పాపహరేశాన నమః సర్వభయాపహ ॥ ౨౦.౬౩॥

నమః సమృద్ధితసర్వాత్మన్నమః సమృద్ధితకౌస్తుభ ।

నమస్త నయనాతీత నమో విక్రాంతవాక్పథ ॥ ౨౦.౬౪॥

నమో విభిన్నజ్ఞేయాంశ నమః స్మృతిపథాతిగ ।

నమస్త్రీమూర్తిభేదేన సర్గస్థిత్యహతవే ॥ ౨౦.౬౫॥

విష్ణవే త్రిదశారాతిజ్ఞవే పరమాత్మనే ।

చక్రభిన్నారిచక్రాయ చక్రిణే చక్రబన్ధవే ॥ ౨౦.౬౬॥

విశ్వానర విశ్వవన్ద్యాయ విశ్వభూతాత్మనే నమః ।

నమోఽస్తు యోగిధ్యేయాయ నమోఽస్త్యధ్యాత్మరూపిణే ॥ ౨౦.౬౭॥

భుక్తిప్రదాయ భక్తానాం నమస్తే ముక్తిదాయినే ।

మనోవాక్కాయచేష్టాః స్యుర్రాసన్తుతినమస్క్రియాః ॥ ౨౦.౬౮॥

దేవేశ కర్మ సర్వం మే భవేదారాధనం తవ ।

విషయేష్యపి సఙ్గో మే హుతం విష్ణో తవామృత ॥ ౨౦.౬౯॥

(ఇతి హరిస్తుతిః)

ఇతి హవనజపార్చాభేదతో విష్ణుపూజా-

నిరతహృదయకర్మా యస్తు మస్త్రీ చిరాయ ।

స ఖలు సకలకామాన్ప్రాప్య హృష్టాస్తరాత్మా

జననమృతివియుక్తాముత్తమాం ముక్తిమేతి ॥ ౨౦.౭౦॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగ్రోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛార్ంగరభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే వింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ఏకవింశః పటలః ॥

అథోచ్యతే ద్వాదశవర్ణసంజ్ఞో మన్తస్త్రు సాఙ్గః సజపః సహోమః ।
విధానతో యం ప్రతిజప్య భక్తా భుక్తేశ్చ ముక్తేశ్చ పదం భవేయః ॥ ౨౧.౧॥

తారం సహృదయం మధ్యే గవతే స్యుర్భవార్ణయోః ।
సుయయోశ్చ తథా దేవా మన్తోఽయం ద్వాదశాక్షరః ॥ ౨౧.౨॥

ఋషిః ప్రజాపతిశ్చన్దో గాయత్రం విష్ణురుచ్యతే ।
దేవతా హృద్భువేణ స్యాన్నమసా శిర ఉచ్యతే ॥ ౨౧.౩॥

చతుర్భుశ్చ శిఖావర్ణైః పంచభిః కవచం భవేత్ ।
ప్రోక్తమన్తం సమస్తేన పంచాంగవిధిరీదృశః ॥ ౨౧.౪॥

సపాదజానుయుగలలిజ్జనాభ్యుదరేషు చ ।
హృద్ధోర్గలాస్యదృఙ్మస్తశిఖాస్వక్షరతో న్యసేత్ ॥ ౨౧.౫॥

శిఖాలలాటనేత్రాస్యగలదోర్హృదయేషు చ ।
స్కంక్షినాభిలిజ్జాఖ్యజానుపాదేషు విన్యసేత్ ॥ ౨౧.౬॥

హృత్కుక్షినాభిషు తథా గుహ్యజానుపదేష్వధః ।
కరకణ్ఠాస్యదృఙ్మస్తశిఖాసూధ్ర్వం చ విన్యసేత్ ॥ ౨౧.౭॥

సంహృతేర్దోషసంహారః సృష్టేశ్చ శుభపుష్టయః ।
స్థితేశ్చ శాన్తివిన్యాసస్తస్మాత్కార్యస్త్రిధా మతః ॥ ౨౧.౮॥

హరిముఙ్గ్వలచక్రదరాబ్జగదాకులదోః పరిఘం సితపద్మగతమ్ ।
వలయాఙ్గదహరకిరీటధరం నవకున్దరుచం ప్రణమామి సదా ॥ ౨౧.౯॥

విధివదథ విహితదీక్షో జపేన్మనుం వర్ణలక్షమానమముమ్ ।
శుద్ధేశ్చ త్తిలైర్బుహుయాద్వాదశసాహస్రకం తథా మన్త్రీ ॥ ౨౧.౧౦॥

పీతే హరేరథాఙ్గైః సశక్తిభిర్మూర్తిభిస్తదను యజేత్ ।
కేశవసురనాథాద్వైరపి దేవం భక్తిపూర్వతో విద్వాన్ ॥ ౨౧.౧౧॥

సమిధామథ దుగ్ధవృక్షజానాం జహుయాదర్కసహస్రకం సదుగ్ధమ్ ।
 మనసః పరిశుద్ధయే మనస్వీ సఘృతేనాపి పయోన్దసా సితేన ॥ ౨౧.౧౨॥

ద్వాదశాక్షరజపం తు సార్చనం యో భజేత్సునియతో దినే దినే ।
 ఐహికం సముపలభ్య వాఙ్మృతం ప్రేత్య యాతి పదమక్షయం హరేః ॥ ౨౧.౧౩॥

అథ ప్రవక్ష్యామి సుదర్శనస్య విధిం మనోజ్ఞం గ్రహతేజపాదైః ।
 యత్సిద్ధితః సిద్ధిమవాప్య రమ్యాం సిద్ధాముసీన్ద్రా అపి సద్య ఏవ ॥ ౨౧.౧౪॥

అన్యతరీయతదాదికభృగుదహనానన్తవహ్నివర్మాస్తైః ।
 తారాదిర్మనురుక్తః స్యాదభిమతసిద్ధిదో రథాఙ్గాఖ్యః ॥ ౨౧.౧౫॥

ఋషిరస్యాహిర్బుధ్విశ్చన్దోఽనుష్టుపం దేవతా విష్ణుః ।
 చక్రపదైరావినుధీ సజ్వాలాద్యైః శిరోన్వితైరఙ్గమ్ ॥ ౨౧.౧౬॥

ఐన్ద్రీం సమారభ్య దిశం త్వథస్తా-
 దన్తం సముక్త్వా క్రమశో దశానామ్ ।
 చక్రేణ బధ్నామి నమస్తథోక్త్వా
 చక్రాయ శీర్షం చ దిశాం ప్రబంధః ॥ ౨౧.౧౭॥

త్రైలోక్యం రక్ష రక్షేతి హుమ్భుటాన్వహేతి చోదితః ।
 తారాదికోఽయం మన్తః స్యాదగ్నిప్రాకారసంజ్ఞకః ॥ ౨౧.౧౮॥

తారం తు మూర్ఖ్యుథ సితారుణకృష్ణవర్ణం
 మధ్యే బ్రువోశ్చ సమథో వదనే హకారమ్ ।
 హృద్గుహ్యాజానుపదసన్నిషు చావశిష్టా-
 న్వర్ణాన్వ్యసేదితి తనౌ పునరగ్నివర్ణాన్ ॥ ౨౧.౧౯॥

అవ్యాద్యాస్కరసప్రభాభిరఖిలా భాభిర్దిశో భాసయ-
 స్థిమాక్షః క్షరదట్టహాసవికసద్దంష్ట్రాగ్రదీప్తాననః ।
 దోర్భిశ్చక్రదరౌ గదాబ్జముసలాస్త్రాసీంశ్చ పాశాఙ్గశౌ
 బిభృత్పిఙ్గశిరోరుహోఽథ భవతశ్చక్రాభిధానో హరిః ॥ ౨౧.౨౦॥

ప్రోక్త్వా సుదర్శనాయేతి విదమహేఽన్తే మహాపదమ్ ।
 జ్వాలాయ ధీమహే చోక్త్వా తన్నశ్చక్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౧.౨౧॥

సౌదర్శనీయం గాయత్రీ జప్తవ్యా జప్తమిచ్ఛతా ।

సాన్నిధ్యకారిణీం ముద్రాం దర్శయేదనయా సుధీః ॥ ౨౧.౨౨॥

నమో భగవతే ప్రోక్త్యా మహాసుదర్శనాయ చ ।
మహావక్త్రాయ చ తథా మహాజ్వాలాయ చేత్యథ ॥ ౨౧.౨౩॥

దీప్తిరూపాయ చేత్యుక్త్యా సర్వతో రక్ష రక్ష మామ్ ।
మహాబలాయ స్వాహేతి ప్రోక్తస్తారాదికో మనుః ।
రక్షకరః ప్రసిద్ధోఽయం క్రియమాణేషు కర్మసు ॥ ౨౧.౨౪॥

షట్కౌణాంతఃస్థతారం వివరలిఖితమన్త్రాక్షరం సిద్ధిరాజ-
త్వాస్యం బాహ్య కలాకేసరముదరగతాష్టాక్షరం చాష్టపత్రమ్ ।
పద్మం వర్జైర్విరాజద్వికృతిదలలసత్తోడశార్ణం త్రివీతం
వ్యోమాన్త్యార్ణం స్వనామ్నా విరచితగుణపాశాజ్రశం చక్రయన్త్రమ్ ॥ ౨౧.౨౫॥

ప్రణవహృద్భగవద్యుతజే మహాదికరథాజ్ఞచతుర్థిహుమన్త్రైః ।
నిగదితస్త్విహ షోడశవర్ణకో మనువరో మునిభిర్విహితాదరః ॥ ౨౧.౨౬॥

కాష్ఠైః పయోభూరుహచర్మసిద్ధైర్దుగ్ధేన గవ్యైరపి పజ్జాభిర్వా ।
మూత్రైః పశోర్వా ప్రతిపూర్య కుమ్భం సమర్చయేచ్ఛక్రహింర యథావత్ ॥ ౨౧.౨౭॥

అజైః ప్రథమావృత్తిరపి పూజ్యా చక్రాదిభిర్ద్వితీయా చ ।
లక్ష్మ్యాదిభిస్తృతీయా క్రమాత్తథేన్ద్ర్యాదిభిశ్చతుర్థీ స్యాత్ ॥ ౨౧.౨౮॥

చక్రశక్తిగదాపద్మముసలా ధనురేవ చ ।
పాశాజ్రశౌ పీతరక్తనితశ్యామా ద్విజస్త్విమాః ॥ ౨౧.౨౯॥

లక్ష్మీః సరస్వతీ చాథ రతిః ప్రీత్యాహ్వాయా తథా ।
కీర్తిః కాన్తిస్తుష్టిపుష్టి క్రమేణైవ తు శక్తయః ॥ ౨౧.౩౦॥

సమూర్పజ్య చైవం విధినా హింర తు
శిష్యం గురుః ప్రీతతమోఽభిషిచ్ఛేత్ ।
భక్త్యా స్వశక్త్యా విభవైర్ద్విజాతీ-
స్సన్నప్ర్య భూయో గురుణానుశిష్టః ॥ ౨౧.౩౧॥

ఏకాగ్రచిత్తో రవిలక్షసంఖ్యం
జపేన్మనం నిత్యకృతాభిపూజః ।
తావత్సహస్రం కిల సర్వపాశ్చ
బిల్వాజ్యదౌగ్ధాని జహోతు సమ్యక్ ॥ ౨౧.౩౨॥

సముద్రతీరేఽప్యథ వాద్రిశ్శ్చే సముద్రగానాం సరితాం చ తీరే ।
జపేద్వివిక్తే నిజ ఏవ గేహే విష్ణోగృహే వా పురుషో మనస్వీ ॥ ౨౧.౩౩॥

యథోక్తసంఖ్యం విధివత్ప్రజప్తే
మస్త్రం యథోక్తైశ్చ హుతే హుతాశే ।
ద్రవ్యైరథ స్వార్థపరార్థహేతోః
కుర్యాత్ప్రయోగాన్విధినా యథావత్ ॥ ౨౧.౩౪॥

పీతాభా ర్కిణకా స్యాదరుణతరమరం శ్యామలం చాన్తరాలం
నేమి శ్వేతం చ బాహ్యే విరచితశితిరేఖాకులం పార్థివాన్తమ్ ।
చక్రద్వంద్వం లిఖితావ విశదమతిరథో సౌమ్యయామ్యం చ మస్త్రీ
కుమ్భం సమ్పూర్ణ సౌమ్యే ప్రరచయతు తథా దక్షిణే హోమకర్మ ॥ ౨౧.౩౫॥

షడ్వింశచ్ఛతసమ్మితైరథ ఘృతాపామార్గజేధ్మాక్షతైః
సద్రాజితీలపాయసైశ్చ సకలైద్రవ్యైర్భూతాన్తైః క్రమాత్ ।
హుత్వా తద్గుతశిష్టమత్ర విధివత్ప్రైస్తా ప్రతిద్రవ్యకం
ప్రస్థార్థాన్నకృతం చ పిణ్డమమలం కుమ్భాదకే మస్త్రవిత్ ॥ ౨౧.౩౬॥

సంస్థాప్య దక్షిణస్యాం సాధ్యం కుమ్భేన తేన నీరాజ్య ।
తమథ ఘటం సద్రవ్యం బహిరారాదష్టమే క్షిపేద్రాశౌ ॥ ౨౧.౩౭॥

అగ్న్యోదికమపి సర్వం క్షిపేదథ ఘటస్య దక్షిణే భాగే ।
హుతశిష్టాన్నేన బలిం మస్త్రేణానేన మస్త్రవిత్కుర్యాత్ ॥ ౨౧.౩౮॥

హృదయాన్తే విష్ణుపదం ప్రోక్త్వాథ గణేభ్య ఉచ్చరేత్సర్వమ్ ।
శాన్తికరేభ్యశ్చ బలిం గృహ్ణిత్వితి శాస్త్రయే నమోస్తం స్యాత్ ॥ ౨౧.౩౯॥

జ్వారాదికాం రోగపరమ్పరాం వా విస్మృత్యపస్మారభవాం రుజం వా ।
రక్షఃపిశాచగ్రహవైకృతం వా విధిస్త్యయం ముజ్ఞు హరేద్వికారమ్ ॥ ౨౧.౪౦॥

పాలాశైర్వాస్తనజద్రుమజైర్వా పజ్జరే కృతే ఫలకైః ।
సమ్పూర్ణ పఞ్చగవ్యైస్తత్ర తు సంస్థాప్య శుద్ధమపి గదినమ్ ॥ ౨౧.౪౧॥

పూర్వోద్దిష్టైర్దిక్షపి సజపం జహుయుః పృథగ్విజా వశినః ।
ద్రవ్యైః స దక్షిణాన్తానభ్యవ్ర్య విముచ్యతే రుజో జన్తుః ॥ ౨౧.౪౨॥

విప్రక్షీరద్రుమత్వజ్గలయజపురకాశ్మీరకుష్మత్రియామా
బిల్వాపామాగరాజితీలతులసియుగక్రాన్తిదూర్వాయవార్కైః ।

లక్ష్మీదేవీకుశాగోమయకమలవచారోచనాపజ్ఞాగవ్యైః
సిద్ధేఽగ్నౌ కుమ్భసిద్ధం మనుజపమహితం భస్మ సర్వార్థదాయ ॥ ౨౧.౪౩॥

లక్ష్మ్యాయుష్కరమతులం పిశాచభూతా-
పస్మారాదికమచిరేణ నాశయేచ్చ ।
క్షుద్రాదీనపి వివిధాన్తథాపసర్గా-
నేతస్మాన్న పరతరా సమస్తి రక్షా ॥ ౨౧.౪౪॥

జహుయాద్గుగుళికాసహస్రకం సాష్టకం చ మన్త్రితమః ।
త్రిదినం చతుర్దినం వా సర్వోపద్రవనివారణం భవతి ॥ ౨౧.౪౫॥
స్వరమజ్జర్యాః సమిధామయుతం వా మన్త్రవిత్తమో జహుయాత్ ।
జ్వరభూతామయవిస్మృత్యపస్మృతీః శమయితుం నియతచిత్తః ॥ ౨౧.౪౬॥

ఆజ్ఞాక్తైజహుయాచ్చియే సరసిజైర్ధూర్వాభిరప్యాయుషే
మేధాయై ద్విజభూరుహైశ్చ కుముదైః శ్వేతైస్తథా వాసనే ।
శుద్ధాజ్ఞైః పశవేఽప్యదుమ్భరభవైః పుత్రాయ చాశ్వత్థజై-
రేకాబ్జం విధివత్సహస్రసమితైరష్టోత్తరం ముక్తయే ॥ ౨౧.౪౭॥

చక్రస్య నాభిసంస్థం కృత్వాత్మానం మనుం జపేన్మస్త్రీ ।
స్వయమేకోఽపి న యుద్ధే మత్రోఽభి బహుభిః పరాజితో భవతి ॥ ౨౧.౪౮॥
మస్త్రీ సునియతచిత్తశ్చక్రస్థం భ్రామయేద్ధియా గ్రస్తమ్ ।
అవిశ్య సకలముక్త్యా ముజ్ఞాచితి దగ్ధోఽగ్నినా శునాభిభువా ॥ ౨౧.౪౯॥

దీప్తం కరాలదహానప్రతిమం చ చక్రం
యస్య స్మరేచ్ఛిరసి కస్యచిదప్రియస్య ।
సప్తాహతోఽస్య దహానప్రతిమో జ్వరః స్యా-
త్రింశద్దినైశ్చ స పరేతపురం ప్రయాతి ॥ ౨౧.౫౦॥

కలావృతం చాహిపదాభివేష్టితం
సమక్షరం యచ్ఛిరసి స్మరేత్సదా ।
దశాహతోఽసౌ ప్రతి చాట్యతే రిపు-
ర్మృతిం తథా మణ్డలతః ప్రయాతి ॥ ౨౧.౫౧॥

సాన్తం వాయసవర్ణం శత్రోః శిరసి స్మరేచ్చ సప్తాహమ్ ।
ఉచ్చాటయతి క్షిప్రం మారయతోవాధివోఽస్య నైశిత్యాత్ ॥ ౨౧.౫౨॥

సప్తత్సుధార్విషణమిన్ద్రసప్తభం
సముజ్జ్వలం యచ్చిరసి ప్రచిన్తయేత్ ।
క్షణాత్సమాప్యాయితసర్వవిగ్రహో
భవేత్స మత్స్యః సుచిరం చ జీవతి ॥ ౨౧.౫౩॥

మధ్యే తారం తదను చ మనుం వర్ణశః కోణ షట్కే
బాహ్య చాంగం లిఖతు కరకే రూప్యకే వాపి తామ్రే ।
పాషాణే వా విధివదథ జప్యార్థ సంస్థాపితం త-
చ్ఛక్రం చోరగ్రహరిపుభయధ్వంసి రక్షాకరం చ ॥ ౨౧.౫౪॥

స్థానే హృషీకేశవిర్దిభతం చ స్పష్టాక్షరం చాప్యభిజప్తమేతత్ ।
రక్షాం గ్రహదేః సతతం విధత్తే యన్త్రం సుక్ష్మం చ మనుత్రయేణ ॥ ౨౧.౫౫॥

అష్టాక్షరాన్తరితపాదచతుష్కకోష్ఠం
కోష్ఠత్రయాలిఖితసాధ్యసుదర్శనం చ ।
రేఖాభిరప్యభయతః శ్రుతిశః ప్రబద్ధం
తత్సప్తకోష్ఠమితి యన్త్రమిదం ప్రశస్తమ్ ॥ ౨౧.౫౬॥

భూరే వా క్షౌమపట్టే తనుమసృణతరే కర్పరే వాస్య యన్త్రం
మన్త్రి సమ్యగ్లిఖితా పునరపి గులికీకృత్య లాక్షాభివీతమ్ ।
కృత్వా భస్మాదిహోమప్రవిహితఘృతసమ్మాతపాతాత్తశక్తిం
జప్తం సమ్యగ్నిదధ్యాత్ప్రతిశమముపయాన్త్యేవ సర్వే వికారాః ॥ ౨౧.౫౭॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే ఏకవింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ద్వావింశః పటలః ॥

అథోచ్యతే శ్రీకరనామధేయమష్టాక్షరం లోకహితాయ తావత్ ।
యేన ప్రజప్తేన సర్మితేన హుతేన సిద్ధిం సముపైతి మస్మి ॥ ౨౨.౧॥

సర్గాదర్కః క్షతో వింశతియుగమయుతం శాస్త్రగం చన్ద్రబిమ్బం
శ్రీబాహుః శుక్లమేదోహరిశయనహకారా మనుః శ్రీకరాఖ్యః ।
ఋష్యాద్యా వామపక్షీరహిరపి పునరజ్ఞాని యానైర్ముమనై-
ర్భిషత్సానప్రమర్దప్రసహితగదితధ్వంసరక్షైర్విరుక్తైః ॥ ౨౨.౨॥

మూర్ధాక్షికణ్ఠహృదయోదరసోరుజాను-
పాదద్వయేషు లిపిశో న్యసతు స్వదేహే ।
విప్రాదికాన్ముఖకరోరుపదేష వర్ణా-
శ్చక్రాదికానపి కరేషు తతస్తదస్త్రాన్ ॥ ౨౨.౩॥

దుర్గాబ్ధిద్వీపవర్యప్రవిలసితసురోద్యానకల్పద్రుమాధో
భద్రామ్భాజన్మపీతోపరిగతవినతానన్దనస్కన్దసంస్థః ।
దోర్భిర్భిభ్రద్రథాగ్గం సదరమథ గదాపజ్జే స్వర్ణవర్ణో
భాస్వన్మౌలిర్విచిత్రాభరణపరిగతః స్యాచ్ఛిచ్ఛియే వో ముకున్దః ॥ ౨౨.౪॥

దిక్పత్రేషు శ్రీరతిధృతికాన్తీః కోణకేషు మూర్తీశ్చ ।
ఇష్టాభితో నిధీశౌ విష్వక్సేనం చ దిక్పతీన్ప్రయజేత్ ॥ ౨౨.౫॥

ఆరాధ్య చైవం విధినా చ విష్ణుం
మస్మి పునర్హోమవిధిం కరోతు ।
శ్రీదుర్గవృక్షోత్థసమిద్భిరభైః
సాజ్యేన దౌగ్ధేన చ ర్సిపషా చ ॥ ౨౨.౬॥

పుథగష్టశతం క్రమేణ హుత్వా కనకాద్యైరపి ర్తిపతే గురౌ చ ।
అభిషేచ్య తథాభిపూజ్య విప్రాన్మనుమేనం ప్రజపేదథాష్టలక్షమ్ ॥ ౨౨.౭॥

ద్రవ్యైస్తైః ప్రతిజహుయాద్దశాంశమానై-

రాచార్యం పునరపి పూజయేజ్జపాన్తే ।

సమ్ప్రాప్నోత్యపరిమితాం శ్రియం చ కీర్తిత

కాన్తిం వా చిరమనురజ్యతే చ లోకైః ॥ ౨౨.౮ ॥

దూర్వాం ఘృతప్రసిక్తాం జహుయాదయుతం నరన్తు హుతశిష్టైః ।

ఆజ్యైశ్చరుముపయుజ్ఞ్యాద్ధద్యాద్ధురవే చ దక్షిణాం శక్త్యా ॥ ౨౨.౯ ॥

పరిపూజయేచ్ఛ విప్రాన్సేషు దినేషు స్వశక్తితో భక్త్యా ।

అపమృత్యురోగపాపాన్విజిత్య స తు దీర్ఘమాయురాప్నోతి ॥ ౨౨.౧౦ ॥

అనుదినమాదిత్యముఖః ప్రజపేదూధ్రీవ కృతస్వబాహుయుగః ।

తస్య గృహే౭న్నసమృద్ధిశ్చిరాయ సజ్ఞాయతే సుపుష్టతరా ॥ ౨౨.౧౧ ॥

ఏవం ప్రోక్తైః ప్రతిజపహుతార్వాదిభిర్మన్తమేనం

భక్త్యా యో వా భజతి మనుజో నిత్యశః సో౭చిరేణ ।

ఇష్టైః పుత్రైర్ధరణిధనధాన్యాదిభిర్వృష్టచేతాః

స్యాదప్యన్తే పరమపరిశుద్ధం పరం ధామ విష్ణోః ॥ ౨౨.౧౨ ॥

అథ కథయామి విధానం మహావరాహాభిధానమస్త్రస్య ।

సాఙ్గం సజపం సహుతారాధనమపి మన్త్రిణామభీష్టాప్త్యై ॥ ౨౨.౧౩ ॥

వాక్యం ప్రోక్తావ హృదాఖ్యం తదను భగవతేయుగ్వరాహం చ రూపా-

యేత్యుక్తావ వ్యాహృతీనాముపరి చ పతయే భూపతిత్వం చ మే౭న్తే ।

దేహీత్యాభాష్య దాన్తః సుమతిరథ పనర్దాపయన్వేతి హాన్తం

ప్రోక్తావ తారాదికం ప్రోద్ధరతు మనువరం తత్ర యన్త్రశదర్శమ్ ॥ ౨౨.౧౪ ॥

ఋషిన్తు భార్గవః ప్రోక్తో౭థానుష్టుప్సన్త ఈరితమ్ ।

వరాహో దేవతా చాస్య కథ్యన్తే౭క్లాన్యతః పరమ్ ॥ ౨౨.౧౫ ॥

అప్యైకశ్శ్లోఙ్గో హృదయం శిరశ్చ

వ్యోమోల్కతేజో౭ధిపతిః శిఖా చ ।

స్యాద్విశ్వరూపం కవచం మహద్వ్యో

దంష్ట్రోస్త్రముక్తం స్వయమేవ చాఙ్గమ్ ॥ ౨౨.౧౬ ॥

సప్తభిశ్చ పునః షడ్భిః సప్తభిశ్చాథ పంచభిః ।

అష్టభిర్మూలమన్త్రైర్లైర్విదధ్యాదఙ్గకల్పనామ్ ॥ ౨౨.౧౭ ॥

జాన్వోరాపాదముద్యత్కనకమివ హిమప్రఖ్యమాజాను నాభేః
 కణ్ఠాదానాభి వహ్నిప్రభమథ శిరసశ్చార్గలం నీలవర్ణమ్ ।
 మాలేన్ద్ర్యమాభమాకం కరలసదరిశజ్ఞాసిఖేటం గదా శ-
 క్త్యాఖ్యేష్టాభీతియుక్తం ప్రణమత వసుధోల్లాసిదంష్ట్రం వరాహమ్ ॥ ౨౨.౧౮ ॥
 సజలాముఖవాహనిభముద్ధతదోపరిఘం ధరాధరసమానతనుమ్ ।
 సితదంష్ట్రికాదృతభవం త్వథ వా ప్రవిచిన్తయేత్సపది కోలముఖమ్ ॥ ౨౨.౧౯ ॥
 హేమప్రఖ్యం పార్థివే మణ్డలే వా
 సీహారాభం నీరజేఽగ్నేస్తదాభమ్ ।
 వాయోః కృష్ణం ద్యుప్రభం వా దివిస్థం
 క్రోడం వ్యాప్తం సత్యసంస్థం యజేద్వా ॥ ౨౨.౨౦ ॥
 అష్టపత్రమథ పద్మముల్లసత్త్రిణకం విధివదారచయ్య చ ।
 మణ్డలే రవిసహస్రసన్నిభం సూకరం యజతు తత్ర సిద్ధయే ॥ ౨౨.౨౧ ॥
 ప్రాగ్దక్షిణప్రత్యగుదగ్దిశాసు చత్వారి చాక్లాని యజేత్క్రమేణ ।
 అస్త్రం విదిక్షాధ్వమథశ్చ చక్రాద్యస్త్రాణి పూజ్యాని వరాహమూర్తేః ॥ ౨౨.౨౨ ॥
 అరిశక్ఞ్కృపాణఖేటసంజ్ఞాన్యగదాశక్తివరాభయాహ్వయాంశ్చ ।
 అభిపూజ్య దిశాధిపాన్యథావద్వరగన్ధాక్షతపుష్పధూపదీపైః ॥ ౨౨.౨౩ ॥
 దంష్ట్రాయాం వసుధాం సశైలనగరారణ్యాపగాం హుఙ్క్రృతో
 వాగీశీం శ్వసితేఽనిలం రవిశశీ వాహ్నోశ్చ దక్షాన్యయోః ।
 కుక్షౌ స్యుర్వసవో దిశః శ్రుతిపథే దస్తౌ దృశోః పాదయోః
 పద్మోత్థో హృదయే హరిః పృథగమీ పూజ్యా ముఖే శక్కరః ॥ ౨౨.౨౪ ॥
 ఏవం కాలే కోలమభ్యర్చయిత్వా
 జప్యో మన్త్రోఽసౌ పునర్లక్షసంఖ్యమ్ ।
 హోమం కృత్వా తద్దశాన్తైశ్చ పద్మై-
 స్త్రిసావద్యక్తైః ప్రాప్నుయాద్భూసమృద్ధిమ్ ॥ ౨౨.౨౫ ॥
 ధ్యానాదపి ధనసిద్ధిర్మన్త్రజపాచ్ఛాధరో భవేత్సధరః ।
 జపపూజాహుతవిధిభిర్మజ్జు నరో ధనధరేన్దిరావాన్స్యత్ ॥ ౨౨.౨౬ ॥
 ధ్యాతః సన్భూగృహేఽసౌ భువమతులతరాం వారుణే శాన్తిముచ్చై-
 రాగ్నేయే వశ్యక్తీత్ర్యాదికమనిలపురస్థోఽయముచ్ఛాటనాదీన్ ।

రజ్జాం వ్యోమోఽరిభూతగ్రహవిషదురితేభ్యోఽనిలాగ్న్యోశ్చ పీడాం
యుద్ధే వహ్నిరయోరైవ జయమపి నితరాం సన్నిధత్తే వరాహాః ॥ ౨౨.౨౭॥

హరిస్థేఽర్కేఽష్టమ్యామథ సితరుచౌ కోలవపుషా
సితాం గవ్యైః సర్వైర్యుతమయుతజప్తామపి శిలామ్ ।
ఉదగ్వక్తో మస్త్రీ మనుజపరతః స్థాపయతు తా-
మయత్నం క్షేత్రేషు ద్రుతమరినిరోధం శమయతి ॥ ౨౨.౨౮॥

భౌమే వారేఽథ భానూదయమను జపవాన్సంక్లృహిత్యా మృదంశం
కోలాత్మా వైరిరుద్ధాదపి చ కుతలతస్తం చ కృత్వా గుణాంశమ్ ।
ఏకం జాతౌ విలిప్యాయనరపరతరం పాకపాకే తథాన్యం
తోయే తస్మిన్నదుగ్ధే ప్రతిపచతు హవిః సంస్కృతే హవ్యవాహే ॥ ౨౨.౨౯॥

ఆరాధ్య చాష్టోధ్వశతప్రమాణం సాజ్యేన మస్త్రీ హవిషాథ తేన ।
సప్తారవారం జహుయాద్యథావత్క్షేత్రోత్థితాపత్ప్రశమం ప్రయాతి ॥ ౨౨.౩౦॥

భృగువారే చ ముఖేఽహ్నః సంక్లృహ్య మృదం హవిః సమాపాద్య ।
జహుయాదీరితవిధినా బలిమపి దద్యాన్మహావిరోధేషు ॥ ౨౨.౩౧॥

హుతక్రియైవం దివసైశ్చ సప్తభి-
రివనాశయేద్భూమివివాదసంక్లృటమ్ ।
పరేతవేతాలపిశాచడాకినీ-
సముత్థితాం వా వికృతిం విధిస్త్యయమ్ ॥ ౨౨.౩౨॥

విలోడ్య తామేవ మృదం చ దుగ్ధే
హునేద్ధృతే వాష్టయుతం సహస్రకమ్ ।
ద్విమణ్డలాదేవ మహీ మహాస్త్రియా
స్యాన్మన్త్రిణోఽప్యైవ తు నిఃసపత్నా ॥ ౨౨.౩౩॥

నృపతరుసమిథామయుతం మన్త్రేణానేన యో హునేన్మస్త్రీ ।
గృహయాత్రాన్య న సిదేత్కేత్రాదికమపి చ వర్ధతే క్రమశః ॥ ౨౨.౩౪॥

అష్టోధ్వశతం మస్త్రీ దినశో యో వా జహోతి శాలీభిః ।
స తు వత్సరేణ మస్త్రీ విరాజతే ప్రీహిపునజ్ఞాపూర్ణగృహాః ॥ ౨౨.౩౫॥

మన్త్రేణానేన ర్విపర్జుహుత దశశతం మణ్డలాత్స్వర్ణసిద్ధిః
స్వాదవ్యైనాజ్ఞానిన్యా అపి కుసుమసహస్రేణ వా వాససాం చ ।
లాజానాం కన్యకాయా అపి చ మధుమతాం హోమతో వాఞ్శృతాయాః

సిద్ధీ రక్తోత్పలానామపి మధురయుజాం స్యాద్ధుతాచ్ఛ్చిః సమగ్రా ॥ ౨౨.౩౬ ॥

దణ్డ్యర్థిశో వ్యోమాసనస్తు వారాహముచ్యతే బీజమ్ ।

అమునా తు సాధితేన ప్రాప్స్యన్తి నరాః సమృద్ధిమతులతరామ్ ॥ ౨౨.౩౭ ॥

తారేఽముమపి లిఖిత్యా తద్బాహ్యేఽనలపురం సమాపుటితమ్ ।

తద్బాహ్యే చ చతుర్థలమబ్జం స్యాత్తద్బహిస్తథాష్టదలమ్ ॥ ౨౨.౩౮ ॥

బాహ్యే షోడశపత్రం మణ్డలమాఖణ్డలీయమపి బాహ్యే ।

మధ్యే సూకరబీజే సాధ్యక్షేత్రాఖ్యమస్త్రమశ్రిషు చ ॥ ౨౨.౩౯ ॥

రస్మేష్వజ్గమనూనపి దలమూలేఽష్టార్థకేసరాణి లిఖేత్ ।

అష్టావష్టో దలమను సూకరమస్తస్య చాక్షరాన్క్రమశః ॥ ౨౨.౪౦ ॥

అన్వేషేవశిష్టమక్షరమథాష్టపత్రే స్వరాఖ్యకిణ్ణాల్కే ।

వర్ణాంశ్చతుశ్చతురపి తథాష్టమే పజ్ఞా చాలిఖేత్పత్రే ॥ ౨౨.౪౧ ॥

వ్యజ్ఞానకిణ్ణాల్కేఽన్వేషే ద్వా ద్వా త్రయమన్వ్యకే దలే విలిఖేత్ ।

తారమహికోలార్థైః ప్రవేష్టయేత్సాధ్యవర్ణపరిపుటితైః ॥ ౨౨.౪౨ ॥

తద్బాహ్యే మనువర్ణైర్విర్దిభతాభిశ్చసాధ్యపదలిపిభిః ।

శ్వాబిమ్బవతుష్కేణో గర్భగసాధ్యాక్షరం చతుర్బీజమ్ ॥ ౨౨.౪౩ ॥

అష్టసు శూలేషు తథా వారాహం వాసుసేనసంవృత్తమ్ ।

లాక్షాకుజ్రమచన్దనలఘుకర్పూరైః సరోచనైర్విలిఖేత్ ।

గోశకృదమౌఖ్యుక్తైర్దేఖిన్యా హైమయా దినే ప్రవరే ॥ ౨౨.౪౪ ॥

సావరే రాజ్యసిద్ధిం రజతకఫలకే గ్రామసిద్ధిం చ తామ్రే

సాహస్రస్వర్ణసిద్ధిం భుజదలలిఖితం చాశు సంసారయాత్రామ్ ।

క్షౌమే లాభం ధరాయాః పిచుతరుఫలకే కార్యసిద్ధిం నిజేష్టాం

యన్త్రం సజ్జాప్తక్షప్తం ఘృతహుతకృతసమ్పాతపాతం కరోతి ॥ ౨౨.౪౫ ॥

మస్త్రీ సమాస్థాయ వరాహరూపం సాధ్యప్రదేశే నిఖనేచ్ఛ యన్త్రమ్ ।

స్థిరాఖ్యరాశావభివాహ్య కోలమజ్గాని దిక్షు క్షిపతాం యథావత్ ॥ ౨౨.౪౬ ॥

యన్త్రమిదం రక్షయై రోగగ్రహవైకృతేషు జన్తూనామ్ ।

సజ్జాప్య శిరసి బన్ధ్యాత్స తు నీరోగస్త్యయత్నతో భవతి ॥ ౨౨.౪౭ ॥

ఇత్యేవం ప్రణిగదితో వరాహమస్త్రో

యన్త్రేనం ప్రభజతి నిత్యశో జపాద్యైః ।

స ప్రాప్నోత్యఖిలమహీసమృద్ధిమస్మి-

నేహోస్తే వ్రజతి హరేః పరం పదం తత్ || ౨౨.౪౮||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే ద్వావింశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ త్రయోవింశః పటలః ॥

అథ ప్రవక్ష్యామి నృసింహమస్తస్యానుష్టుభః సజ్గహతో విధానమ్ ।
సాంజం సజాపం సహుతక్రమం చ సారాచవిధానం నిజవాఙ్మతాప్యై ॥ ౨౩.౧॥

ఉగ్రం వీరయుతం మహాన్తికమథో విష్ణుం జ్వలంతాన్వితం
సమ్ప్రోక్ష్యాథ చ సర్వతోముఖనృసింహార్ణవం తథా భీషణమ్ ।
భద్రం మృత్యుయుతం చ మృత్యుమపి చ ప్రోక్ష్యా నమామ్యాయుతం
భూయోఽహమ్పదముద్ధరేన్మనుమిమం మస్త్రీ సమస్తార్థకమ్ ॥ ౨౩.౨॥

బ్రహ్మ ప్రజాపతిర్వా ప్రోక్త ఋషిర్నారదశ్చ విద్వద్భిః ।
ఛన్దోఽనుష్టుబుదాహృతమథ విష్ణుర్దేవతా నృసింహాఖ్యః ॥ ౨౩.౩॥

వర్తేశ్చతుర్భిరుదితం హృదయం శిరశ్చ
తావద్భిరష్టభిరథాస్య శిఖా ప్రదిష్టా ।
షడ్భిశ్చ వర్మ నయనం చ చతుర్భిరస్త్రం
ప్రోక్తం క్రమేణ మనునాక్షరశః షడజమ్ ॥ ౨౩.౪॥

సశిరోలలాటదృగ్యుగముఖకరపదసన్నికేషు సాగ్రేషు ।
ఉదరహృదోర్గలపాశ్రేష్టపరే కకుది క్రమాన్మ్యసేద్వర్ణాన్ ॥ ౨౩.౫॥

ప్రతిపత్తిరస్య చోక్తా ప్రసన్నతా క్రూరతా విశేషేణ ।
ద్వివిధా ప్రసన్నయా స్యాత్మసాధనపూజాన్యయా ప్రయోగవిధిః ॥ ౨౩.౬॥

జాన్వోరాసక్తతీక్ష్ణస్వనఖరుచిలసద్బాహుసంస్పృష్టకేశ-
శ్చక్రం శఙ్ఖం చ దోభ్రాం దధదనలసమజ్యోతిషా భగ్నదైత్యః ।
జ్వాలామాలాపరీతం రవిశశిదహనతీక్షణం దీప్తజిహ్వం ।
దంష్ట్రోగ్రం ధూతకేశం వదనమపి వహన్పాతు వో నారసింహః ॥ ౨౩.౭॥

ఉద్యద్భాస్వతసహస్రప్రభమశనినిభతీక్షణైర్విక్షరన్తం
వహ్నినహ్నాయ విద్యుత్తతివితతసటాభీషణం భూషణైశ్చ ।

దివ్యైరాదీప్తదేహం నిశితనఖలసద్బాహుదణ్డైరనేకైః
 సమ్భిన్నం భిన్నదైత్యేశ్వరతనమతనుం నారసింహం నమామి || ౨౩.౮ ||
 నరసింహమముం ధియైవ పూర్వం ప్రణిపత్యాఘ్రికపాద్యసాచమద్యైః ।
 ప్రయజేత్సహగన్ధపుష్పదూపాదిభిరేవం ప్రవరైశ్చ నృత్యగీతైః || ౨౩.౯ ||
 సువిశదమతిరథ బహిరపి సమ్యక్సమ్పూజ్య వైష్ణవం పీఠమ్ ।
 తత్రావాహ్య చ నరహరిముపచారైః సమ్యగర్చయేత్ప్రవరైః || ౨౩.౧౦ ||
 అజ్ఞైః ప్రథమావృతిరపి పక్షిన్ద్రానన్తశర్వకమలభవైః ।
 సశ్రీహ్రీధృతిపష్టిభిరపరోక్తా లోకపాలకైరన్యైః || ౨౩.౧౧ ||
 ప్రాకృప్యత్యగ్యమశశినాం దిగాశ్రయా మూర్తయోఽనలాదిషు చ ।
 స్యుః శక్తయ ఇత్యేవం భక్త్యా పరయా యతోఽర్చయేద్దేవమ్ || ౨౩.౧౨ ||
 ద్వాత్రింశకే సహస్రైరధికృతిరయుతైర్భవేత్పురశ్చరణమ్ ।
 తావద్భిన్నావద్భిర్లక్ష్మైః సిద్ధిః సమీరితాస్య మనోః || ౨౩.౧౩ ||
 వికృతిద్విగుణసహస్రైర్జుహుయాదాజ్ఞాన్వితైశ్చ దుగ్ధాన్వైః ।
 జపసమ్పూర్తై మస్త్రీ దినశః సమ్పూజయేచ్ఛ నరసింహమ్ || ౨౩.౧౪ ||
 విధాయ తద్బిజవిశిష్టర్కిణకం చతుశ్చతుర్వర్ణలసద్దలాష్టకమ్ ।
 సులక్షితం మణ్డలమన్యలక్షణైర్నిధాయ తస్మిన్కలశం ప్రపూర్య చ || ౨౩.౧౫ ||
 యథోక్తమార్గేణ సమవ్ర్య సాష్టకం సహస్రసంఖ్యం ప్రజపేన్మనుం తతః ।
 త్రిరుచ్చరన్మన్తమథాభిషేచయేద్యమేష మృత్యోవిరిఫ్?నివర్తతే ముఖాత్ || ౨౩.౧౬ ||
 వర్ణాన్తానలభువనార్ధేన్ద్రభిరుక్తం నృసింహబీజమిదమ్ ।
 తన్నాస్తి సమ్యగమునా మన్తవిదా సాధితేన యదసాధ్యమ్ || ౨౩.౧౭ ||
 విభవానురూపతోఽస్మై దాతవ్యా దక్షిణా చ నిజగురవే ।
 ప్రాణప్రదానకశ్రీ న తు కార్యం విత్తశాత్యమమలధియా || ౨౩.౧౮ ||
 సమ్ప్రీణయిత్వా గురుమాతృశక్త్యా సమ్భాజయేద్విప్రవరాన్యథావత్ ।
 స త్రైవిహికి సిద్ధిమవాప్య శుద్ధం పరం పరత్రాపి పదం సమేతి || ౨౩.౧౯ ||
 దూర్వాత్రికైరష్టసహస్రసంఖ్యైః-
 రారాధ్య మస్త్రీ జహుయాదథాపు ।
 శాన్తిం ప్రయాన్త్యేవ తదోపసర్గా

ఆపో హి శాంతా ఇతి చ శ్రుతిః స్యాత్ ॥ ౨౩.౨౦॥

ఉత్పాతే మహతి సతి హ్యుపద్రవాణాం

హోమోఽయం భవతి చ శాన్తిదో నరాణామ్ ।

యద్వాన్యన్నిజమనసేప్పితం చ కామం

తచ్ఛాప్నోత్యఖిలన్యణాం ప్రియశ్చ భూయాత్ ॥ ౨౩.౨౧॥

దుఃస్వప్నేష్యపి దృష్టేష్యవశిష్టా జాగ్రతా నిశా నేయా ।

జపమానమన్తశక్త్యా సుస్వప్నో భవతి తత్క్షణాదేవ ॥ ౨౩.౨౨॥

చరన్యనే దుష్టమృగాహిచోరవ్యాలాకులే మన్తమముం జపేద్యః ।

అసాధితం సాధితమేవ తస్య న విద్యతే భీర్భహురూపజాతా ॥ ౨౩.౨౩॥

జప్తేనాష్టసహస్రం కలశేనాప్యహివిషార్తమభిషిచ్ఛేత్ ।

అతివిషమేణ విషేణాప్యసౌ విముక్తః సుఖీ భవతి ॥ ౨౩.౨౪॥

మూషికలూతావృశ్చికబహుపాదాద్యుత్థితం విషం శమయేత్ ।

అష్టోత్తరశతజాపాన్మనురయమభిమన్త్రితం చ భస్మాద్యమ్ ॥ ౨౩.౨౫॥

సశిరోక్షికణ్ఠదగ్ధలకుక్షిరుజాజ్వరవిసర్పవమిహిక్కాః ।

మన్త్రౌషధాభిచారకకృతాన్వికారానయం మనుః శమయేత్ ॥ ౨౩.౨౬॥

నరహరివపుషాత్మనా గృహీతం హరిణశిశుం నిజవైరిణం విచిన్త్య ।

క్షిపతు గగనతః క్షితౌ సుదూరం యమనుదినం ప్రతిచాట్యతే సమాసాత్ ॥ ౨౩.౨౭॥

యాం చ దిశం ప్రతి మనునా క్షిప్తోఽసౌ తాం దిశం ప్రయాత్యచిరాత్ ।

పుత్రకలత్రధనాదీంస్త్వక్ష్వా త్వపునర్నివృత్తయే సహసా ॥ ౨౩.౨౮॥

నరహరివపుషాత్మనా నిజారిం నఖరఖరాగ్రసమగ్రభిన్నదేహమ్ ।

క్షణమివ నిహతం విచిన్త్య ఖాదన్నివ జపతాం మనుమేష నాశమేతి ॥ ౨౩.౨౯॥

పూర్వతరే మృత్యుపదే విధాయ నిజసాధ్యనామ మన్త్రితమః ।

కూరేణ చక్షుషా తం దహన్నివాలోక్య జపతు సప్తదినమ్ ॥ ౨౩.౩౦॥

దినశోఽష్టోధ్రస్సహస్రం ప్రియతే రిపురస్య నాత్ర సన్దేహః ।

మారణకర్మ న శస్త్రం క్రియతే యద్యయుతమథ జపేచ్ఛాన్త్యై ॥ ౨౩.౩౧॥

వశ్యాకృష్టిదేషణ మోహోచ్ఛాటాదికాని యది వాఙ్ఘోత్ ।

తద్దర్శయా ప్రతిపత్త్యా తత్తత్కర్మ ప్రసాధయేన్మన్త్రీ ॥ ౨౩.౩౨॥

దినమను దిననాథం పూజయిత్వా దినాదౌ

నరహరిమపి సమ్యక్ప్రకృత్యార్థేణ మస్మి ।
 తదను తదనుమత్యా భస్మనా మస్మితేన
 ప్రతిరచయతు రాజ్ఞే వాప్యభీష్టాయ రక్షామ్ ॥ ౨౩.౩౩॥
 న్యాసోక్తేషు స్థానేష్వపి న్యసేద్భస్మనా సమన్తార్థమ్ ।
 అఖిలోపద్రవశాన్త్యై సమృత్త్యై వాఙ్మితార్థసంసిద్ధ్యై ॥ ౨౩.౩౪॥
 అథ పరరాష్ట్రజయేచ్ఛ రాజ్ఞః కుర్యాత్ప్రయోగవిధిమేవమ్ ।
 నరహరిమపి విధినా తం హిరణ్యకశిపుద్విషం సమభ్యవ్ర్య ॥ ౨౩.౩౫॥
 తస్య పురస్తాద్విధివన్నిధాయ వహ్నిం విభీతతరుకాష్టైః ।
 ఉజ్జ్వలితే చ జ్వలనే సమూలతూలైః శరేధ్మదశశతకైః ।
 ఖాదన్నివోచ్ఛరన్మనుమరీంశ్చ భిన్నన్నివ ఊపేత్సమిధః ॥ ౨౩.౩౬॥
 హుత్వా పరరాష్ట్రరభ్యః పృతనాం సన్నాహ్య చ పురస్తస్యాః ।
 నిఘ్నంతం రిపునేనాం స్మరన్పుసింహం పురేవ దితితనయాత్ ॥ ౨౩.౩౭॥
 యావజ్జితారిరేష్యతి నృపతిస్తావజ్జివేత్స్మరన్నేవమ్ ।
 సేన్ద్రసురాసురరక్షోయజ్ఞానపి జయతి కా కథా మనుజే ॥ ౨౩.౩౮॥
 శ్రీకామః శ్రీప్రసూనైర్దశకమథ శతానాం హునేద్విల్వకాష్టైః-
 శ్చత్యత్రైర్వా ప్రసూనైః సుమతిరథ సమిధిభిః ఫలైర్వా తదీయైః ।
 పుత్రేషుః పుత్రజీవేనచితదహనే తత్ఫలైర్వా సహస్రం
 దూర్వాభిస్తాన్యయిషేఽబ్ధాదభిమతమఖిలం ప్రాపుయాన్మన్తజాపీ ॥ ౨౩.౩౯॥
 బ్రాహ్మిం వచాం వాష్టశతాభిజప్తాం
 ప్రాతః సమద్యాన్పుహింర విచిన్త్య ।
 సమ్యాప్య మేధాం స తు వేదశాస్త్ర-
 నిష్ఠాతథీః స్యాదపి వాసరేణ ॥ ౨౩.౪౦॥
 ఉక్తైః కిమత్ర బహుభిర్మనునామునైవ
 సమ్యగ్రితం సకలమేవ లభేద్విధిజ్ఞః ।
 తస్మాదముం భజత తత్ప్రతిపన్నచిత్తాః
 సంసారసాగరసముత్తరణార్థినో యే ॥ ౨౩.౪౧॥
 పాశాఙ్గశాన్తరితశక్తిన్పుసింహబీజైః-
 ర్వర్మాస్త్రయుజ్మనురయం కథితః షడర్ఘః ।
 ఋష్యాదికాః స్వభవపక్షి-కనారసింహా

వర్ణేశ్వ మన్తనిహితైః కథితం షడంగమ్ ॥ ౨౩.౪౨॥

అవ్యాన్నివ్యాజరౌద్రాకృతిరభివివృతాస్యోల్లసత్తీక్షదంష్ట్ర-
శ్చక్రం శఙ్ఖం చ పాశాజ్ఞాశకులిశగదాదారణాఖ్యాన్తధానః ।

రక్తకారశ్చ నాభేరథ ఉపరి సితో దివ్యభూషావిశేషో
దేవోఽర్కగ్నీన్ద్రనేత్రో నిఖిలసుఖకరో నారసింహశ్చిరం వః ॥ ౨౩.౪౩॥

హృల్లేఖాన్తఃస్థసాధ్యం దహనపురయుగాశ్రిష్ఠమన్త్రాన్త్రమన్తః-
సింహానుష్ఠుప్పతుర్వర్ణకలసితదలాధ్యం కలాకేసరం చ ।

వృత్తోద్యద్యజ్ఞానావేష్టితమవనిపురాశ్రస్థచిన్తోపలం త-
ద్యన్త్రం రక్షఃపిశాచామయవిషయరీపుధ్వంసనం నారసింహమ్ ॥ ౨౩.౪౪॥

ఇతి విరచితయన్త్రప్రోక్ష్యలే మణ్డలే ప్రా-

కృమభిహితకషాయామ్భోభిరాపూర్య కుమ్భమ్ ।

ప్రతియజతు తదజ్జెరన్త్రభేదేన్ద్రదీప్యే-

స్తదను మఖశతాద్యైః సాధువజ్కృదీకైశ్చ ॥ ౨౩.౪౫॥

రథచరణశఙ్ఖపాశాజ్ఞాశకులిశగదాహ్వయాని చాస్త్రాణి ।

దారుణముద్రాకరయోర్యయోన్తదీయౌ కృపాణఖేటాఖ్యా ॥ ౨౩.౪౬॥

ఇతి కృతదీక్షః ప్రజపేదక్షరలక్షప్రమాణకం మన్తమ్ ।

జహుయాచ్ఛ పట్యహస్రం జపావసానే ఘృతేన శుద్ధేన ॥ ౨౩.౪౭॥

ఖరమజ్జ్వరీసముత్థం జహుయాదథ మజ్జ్వరీసహస్రతయమ్ ।

ప్రస్నాతపంచాగవ్యం సప్తదినం భూతశాన్తయే మన్త్రీ ॥ ౨౩.౪౮॥

ఛిన్నరుహం సమిధాం త్రిసహస్రం యశ్చ జహోతి చతుర్దినమాత్రమ్ ।

దుగ్ధయుజం నచిరాన్మనజానాం హోమవిధిక్ష్విరశాన్తికరః స్యాత్ ॥ ౨౩.౪౯॥

అన్య యన్త్రమభిలిఖ్య భూర్జకే సాధు చాథ తృణరాజపత్రకే ।

మన్తజప్తమపి శీర్షబన్ధనాజ్ఞారీవిభ్రమశిరోరుజాపహమ్ ॥ ౨౩.౫౦॥

రక్తోత్పలైః ప్రతిదినం మధురత్రయాక్తై-

ర్యో వా జహోతి నియమేన సహస్రస్థైః ।

మాసేన వాఞ్చితమవాప్స్యతి మన్తజాపీ

స్యాద్యత్సరేణ ధనధాన్యసమృద్ధగేహః ॥ ౨౩.౫౧॥

ఆరక్షేన్తరణిసహస్రకం ప్రఫుల్లై-

రమ్భాజైస్త్రిమధురసంయుతైర్జుహోతి ।
 లక్ష్మీః స్యాదథ మహతీ మహత్తథాయుః
 సమ్ప్రాప్తః సకలజగత్ప్రియశ్చ భూయాత్ ॥ ౨౩.౫౨॥

లాజాభిస్త్రిమధురసంయుతాభిరహోన్
 మాసార్థం ప్రతిజహుయాన్ముఖే సహస్రమ్ ।
 కన్యార్థీ ప్రతిలభతే వరోఽథ కన్యాం
 కన్యా వా భవతి వరార్థినీ వరాధ్యా ॥ ౨౩.౫౩॥

తిలైః సరాజీఖరమజ్జరీసమి-
 ధవిధృతైశ్చ ద్విసహస్రసంఖ్యకైః ।
 ప్రజహ్వతో వైవ రుజా గ్రహోద్భవా
 న చాభిచారక్షతిరస్య జాయతే ॥ ౨౩.౫౪॥

దశాధికశతైః పయోధృతయుతైశ్చ దూర్వాత్రయై-
 ర్హనేద్దినముఖేఽపి యో నరహింర విచిన్త్యానలే ।
 అవాప్య స తు దీర్ఘమాయురఖిలైర్వియుక్తో గదైః
 సుఖీ భవతి మానవో నిజకలత్రపుత్రాదిభిః ॥ ౨౩.౫౫॥

విస్తారైః కిం ప్రతిజపతి యో మన్తమేనం యథోక్తం
 లబ్ధ్వా కామాన్సమభిలషితానాశు మస్త్రీ స భూయః ।
 ద్రవ్యైరాఢ్యో ద్విజన్మపవరైః పూజితః శాన్తచేతాః
 స్యాదప్యన్తే పరమపరిశుద్ధం పరం ధామ విష్ణోః ॥ ౨౩.౫౬॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగ్రోవిన్దభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
 కృతౌ ప్రపంచసారే త్రయోవింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ చతుర్వింశః పటలః ॥

అథ సమృతి విష్ణుపజ్జారస్య
ప్రతివక్ష్యామి సమాసతో విధానమ్ ।
జితవాంస్త్రిపురం హరోఽపి యేన
త్రిదశానామధిపో వలాసురం చ ॥ ౨౪.౧॥

శక్తేర్ద్వాదశగుణితే యస్త్రే మన్త్రాణి మణ్డలాన్యపి చ ।
బీజాని యాని చోక్తాన్యేభిః క్లప్తం తు పజ్జారం విష్ణో ॥ ౨౪.౨॥

విష్ణుం లిఖేన్మధ్యగశక్తిబిన్దౌ కపోలయోః సింహవరాహబీజే ।
తద్విశ్వరూపాహ్వయమన్తపీఠం ప్రవేష్టయేత్తోడశమన్తవర్తైః ॥ ౨౪.౩॥

తారం హృదయం భగవత్పదం మహావిష్ణువాసుదేవౌ జేస్తే ।
విశ్వాదిరూపం శరణం భవ మే ప్రభవిష్టవే నమస్స్యామన్తః ॥ ౨౪.౪॥

ద్వాదశాక్షరమన్తాస్తే భవేతాం కవచాస్త్రకౌ ।
స్వాహస్తపోడశార్థోఽయం మన్తః సర్వార్థసాధకః ॥ ౨౪.౫॥

క్రమేణ తద్వర్ణవికారజాతాశ్చక్రాదికాః షోడశ మూర్తయః స్యుః ।
యాభిస్తు విష్ణోరిహ పజ్జారస్య ప్రవర్తతే శక్తిరనేకరూపా ॥ ౨౪.౬॥

యన్త్రస్య బీజేషు చతుర్ధృ పూర్వం
ప్రాగ్దక్షిణప్రత్యగుదగ్గతేషు ।
విద్వాంస్తు చక్రం చ గదాం చ శాఙ్గ
ఖంఙ్గం చ మన్త్రైః సహితం విలిఖ్యాత్ ॥ ౨౪.౭॥

శఙ్ఖహలముసలశూలాన్యగ్న్యాయశ్చిష్యథాష్టబీజేషు ।
విలిఖేద్దణ్డం కున్తం శక్తిం పాశాఙ్గశం కులిశశతముఖవహ్నిన్ ॥ ౨౪.౮॥

సప్రణవత్స్థదయభగవద్విష్ణుస్వాఖ్యానమూర్తిధరయుక్తాః ।
సేనాపతిసహితా నిజమన్తాన్తా మూర్తయోఽత్ర లిఖితవ్యాః ॥ ౨౪.౯॥

సహస్రారపదం పూర్వం కౌమోదకి తతో భవేత్ ।

మహాశాఙ్గపదం పశ్చాన్మహాఖడ్గపదం పునః ॥ ౨౪.౧౦॥

ప్రోక్తాని వర్మాస్త్రాస్త్రాని నిజమస్త్రాణి వై క్రమాత్ ।

పూర్వం మహాపాశ్చజన్యం మహాహలమనంతరమ్ ॥ ౨౪.౧౧॥

తతో మహాముసలకం మహాశూలం తతః పరమ్ ।

స్వాహాస్త్రాని చ మస్త్రాణి శఙ్ఖాదీనాం క్రమాద్విదుః ॥ ౨౪.౧౨॥

దణ్డాదీనామథాష్టానామస్తే యుజ్ఞాన్మమఃపదమ్ ।

పాత్రోద్ధృతధరం విద్వాన్వారాహే విష్ణ్వభిఖ్యయోః ॥ ౨౪.౧౩॥

అస్తరా యోజయేన్మస్త్రీ నారసింహం పునః సుధీః ।

నఖం చ దలితం చైవ రిపువిగ్రహమేవ చ ॥ ౨౪.౧౪॥

యోజయిత్వా నృసింహత్ప్రాక్ సింహమస్త్రం సమాపయేత్ ।

విష్ణోరస్తే మహాపక్షిరాజాయ చ గరుత్మతే ॥ ౨౪.౧౫॥

హరిపూర్వం వాహనాయ ప్రాణాత్మన ఇతీరయేత్ ।

నమోఽన్తోఽసౌ తు విద్యద్భిర్మస్త్రో గారుత్మతో మతః ॥ ౨౪.౧౬॥

స త్రిష్టుభా వహ్నిగృహేణ పూర్వం సాసుష్టుభేన్దోర్నిలయేన చాపి ।

గాయత్రిమస్త్రోల్లసితేన భూయః ప్రవేష్టయేదర్కనికేతనేన ॥ ౨౪.౧౭॥

అనులోమవిలోమగైశ్చ వర్జైరభివీతం వసుధాపురద్వయేన ।

నలినం బహిరష్టయుగ్మపత్రం ప్రవిదధ్యాదథ మూర్తిమస్త్రయుక్తమ్ ॥ ౨౪.౧౮॥

తదృహిర్మణ్డలం సర్వలక్షణైరభిలక్షితమ్ ।

తస్మిన్నావాహ్య విధివద్విశ్వరూపహింర యజేత్ ॥ ౨౪.౧౯॥

అగ్నీషోమాత్మకమరిగదాశాఙ్గఖడ్గైః సశఙ్ఖై-

రుద్యద్బాహుం హలముసలశూలైః సకున్తైః సదశ్చైః ।

శక్త్యా పాశాఙ్గశకులిశటఙ్గిర్నిభిశ్చార్కవహ్ని-

ద్యోతద్యక్తాఙ్గీకనరసిజం తప్తకార్తస్వరాభమ్ ॥ ౨౪.౨౦॥

విష్ణుం భాస్వత్కిరీటం మణిమకుటకటీసూత్రకేయూరహార-

గ్రైవేయోమ్ర్యాదిముఖ్యాభరణమణిగణోల్లాసిదివ్యాఙ్గరాగమ్ ।

విశ్వాకాశావకాశప్రవితతమయుతాదిత్యనీకాశముద్య-

ద్బాహ్వగ్రవ్యగ్రనానాయుధనికరకరం విశ్వరూపం సమామి ॥ ౨౪.౨౧॥

అభ్యవ్య పూర్వవత్పీఠం నవశక్తిసమన్వితమ్ ।

అర్చయేత్కృమశో విద్వాన్మూర్తిశక్తివతుష్టయమ్ ॥ ౨౪.౨౨॥

చక్రం చ చక్రాజ్కరీటమాలిం

సచక్రశక్తిం సగదం సశాఙ్గమ్ ।

రక్తామృతం రక్తతనూం కరాల-

ద్రష్టాననం ప్రాగ్దలకేఽర్చయీత ॥ ౨౪.౨౩॥

పూజ్యా గదా గదాజ్జమాలి సగదా సచక్రశక్తిధనః ।

పీతామృతానులేపా పీతా కృద్ధా చ యామ్యసంస్థదలే ॥ ౨౪.౨౪॥

శ్యామం శాఙ్గాజ్జికం శాఙ్గారిదరగదాహస్తమ్ ।

రక్తాంశుకానులేపసమాల్యాదిం వారుణే యజేత్పత్రే ॥ ౨౪.౨౫॥

ఖడ్గం సఖడ్గశిరసం ఖడ్గారిగదాధనుష్కరం ధూమ్రమ్ ।

విక్రృతామృతానులేపస్రజం సమభ్యర్చయేదుదకృత్రే ॥ ౨౪.౨౬॥

శక్తిం సశక్తిశిరసం శక్తిారిగదాధనుష్కరం సుసితమ్ ।

సితవససమాల్యాభూషం యజేన్మహానాదమగ్నిసంస్థదలే ॥ ౨౪.౨౭॥

శక్తోక్తచిహ్నాభూషాన్స్వస్త్రాదికధరచతుర్భుజానపరాన్ ।

హలముసలశూలసంజ్ఞాన్యజేన్నిశాటాదికేషు పత్రేషు ॥ ౨౪.౨౮॥

దణ్డాదికాస్తథాష్టాచ్చిద్రదలేష్వర్చయీత రక్తాభాన్ ।

స్వస్వాయుధప్రధానాంశ్చతుర్భుజాఙ్గాతముఖానలాంతాంశ్చ ॥ ౨౪.౨౯॥

దంష్ట్రాగ్రలగ్నవసుధం సజలామ్బువాహ-

చోర్చిషం త్వభియజేదధరేఽష్టబాహుమ్ ।

చక్రాసిబాణసగదాదరచర్మశాఙ్గ-

శక్త్యాఖ్యకాన్దతమాదిమహావరాహమ్ ॥ ౨౪.౩౦॥

అర్కానలోజ్జ్వలముఖం నయనైస్త్రిభిశ్చ

వహ్నిం క్షరస్తవవధూతసటాకలాపమ్ ।

శుక్లాభభూషమరిశక్తిగదాసిబాహుం

భూయోఽభిరాధయతు ఖే చ మహానృసింహమ్ ॥ ౨౪.౩౧॥

అగేర సమగ్రబలముగ్రతనం స్వపక్ష-

విక్షేపవిక్షతవిలక్షవిపక్షపక్షమ్ ।

ఖణ్డాగ్రతుణ్ణమముమణ్ణజదణ్ణనాథ-

మారాధయేదథ చ పజ్జారగస్య విష్ణోః ॥ ౨౪.౩౨॥

భూయోఽపి కేశవేన్ద్రాదికౌ సమభ్యర్చయేచ్ఛ వజ్రాదీన్ ।

గంగాదిభిరుపచారైః పంచభిరథ సంయతాత్మకో మస్త్రీ ॥ ౨౪.౩౩॥

నివేదితే హోమవిధిశ్చ కార్యో

దీక్షావిధానాభిహితశ్చ వహ్నా ।

సర్విపషాన్నేన తు వహ్నిమూర్తి

హుత్వా తు విష్ణోర్మనునా తథైవ ॥ ౨౪.౩౪॥

జహుయాచ్ఛ వామదేవాదికశాస్త్యాదీంశ్చ రుద్రసంజ్ఞేన ।

దుర్గతరూఢాః సమిధః క్రమేణ చక్రాదిభిశ్చతుర్మస్తైః ॥ ౨౪.౩౫॥

జహుయాదప్రోద్ధ్వశతం సంజ్ఞాద్వైర్ద్యాదశభిరథ మనుభిః ।

తీలసిద్ధార్థైర్జహుయాద్వికారసంజ్ఞాం పృథక్పృథక్సృష్టి ॥ ౨౪.౩౬॥

త్రిష్టుబనుష్టుప్తత్పదమస్తైర్మన్తార్ణసంజ్ఞాకం హవిషా ।

సప్సుతేన కేశవాద్వైర్దినకరసంజ్ఞాం తథేన్ద్రవజ్రాద్వైః ।

జహుయాత్పృథగపి వసుమితమథ చ మహావ్యాహృతీర్హునేన్మతిమాన్ ॥ ౨౪.౩౭॥

ఆరాధ్య చ విసృజ్యాగ్నిమభిషిచ్య సుసంయతః ।

విష్ణోస్తు పజ్జారం కుర్యాద్విబ్రహ్మబృహస్పతీ ॥ ౨౪.౩౮॥

ఛన్దస్త్యనుష్టుప్ త్రిష్టుప్ చ మునిభిః సముదాహృతే ।

విశ్వరూపాదికో విష్ణుర్విష్ణుపజ్జారదేవతా ॥ ౨౪.౩౯॥

అష్టార్ణవక్రమనుమధ్యగతైశ్చ పాదై-

స్యస్తైస్తథా సుమతిరారచయేత్సమస్తైః ।

గీతామనోః క్రమశ ఏవ చ జాతియుజ్జో

పంచాంగకాని హరిపజ్జారకల్పితాని ॥ ౨౪.౪౦॥

విష్ణుః ప్రాచ్యాదికమథ జపేన్నారసింహోఽమృరాంతం

త్రిస్త్రైర్మన్తాన్సునరపి తథా పంచశస్త్రైకవింశత్ ।

బుద్ధిస్వాస్థ్యప్రభృతి చ తథా పంచవారం త్రిగాధా

భూయో జప్యాద్విమలశితధీశ్చక్రమన్త్రాభిధానమ్ ॥ ౨౪.౪౧॥

నమో భగవతే సర్వవిష్ణవే విశ్వరూపిణే ।

వాసుదేవాయ చక్రాదిసర్వాయుధభృతే నమః ॥ ౨౪.౪౨॥

అర్కేన్ద్రవహ్నినిలయస్ఫురితత్రిమస్త్ర-

శక్తిప్రబంధమహాసః పరమస్య విష్ణోః ।

పాదారవిన్దగలితామృతసిక్తగాత్రం

సాధ్యం స్మరేజ్జపవిధావపి సాధకేశః ॥ ౨౪.౪౩॥

విష్ణోః సాన్నిధ్యలబ్ధోల్లసితబలచలద్ధస్తదణ్డోద్యతాస్త్రై-

శ్చక్రాద్వైర్భిషణాన్యేక్షణచరణవచోహాసహజ్జ్వరఘోరైః ।

ఉత్తిష్టాక్షిప్తకృత్తస్ఫుటితవిగలితాఘూర్ణితధ్వస్తశాన్తా

ధ్యాయేద్వేతాలభూతగ్రహదురితపిశాచారినాగారిరోగాన్ ॥ ౨౪.౪౪॥

పూర్వం స్థానే హృషీకేశమన్తయుక్తం విధానవిత్ ।

విశ్వరూపాత్మకం జప్యోద్వైష్ణవం మూలమన్తకమ్ ॥ ౨౪.౪౫॥

యోజయిత్వా జపేత్పశ్చాచ్ఛక్రాదిషు యథాక్రమమ్ ।

చతుర్షు చతురః పాదాస్థితాత్రిష్టుపముదృభవాన్ ॥ ౨౪.౪౬॥

పూర్వేషు షోడశేష్వేవమాద్యం పాదే వరాహకే ।

ద్వితీయాన్నారసింహే చ ద్వితీయం గారుడే పునః ॥ ౨౪.౪౭॥

చతుర్థం చ క్రమం తే చ యోజయిత్వా జపేత్సుధీః ।

మన్తం సుదర్శనం చేత్తమిష్టమష్టాదశం మనుమ్ ॥ ౨౪.౪౮॥

సంయోజ్య కృచ్ఛే మహతి జపేన్మన్తీ విధానవిత్ ।

ఆగ్నేయే వక్ష్యమాణేన విధానేన సమాహితః ॥ ౨౪.౪౯॥

సికతోపలసర్వాదీన్నాధయేదథ తైః క్రియాః ।

వాస్తౌ పురే వా గ్రామే వా విదధ్యాద్విషయేఽపి వా ॥ ౨౪.౫౦॥

మధ్యే చ షోడశాశాన్తే ఖనేదష్టదశావటాన్ ।

అష్టాదశం తు శక్రస్య విదధ్యాత్పురతోఽవటమ్ ॥ ౨౪.౫౧॥

హస్తాగాధాన్స్తథాయామాంశ్చతురశ్రాన్మన్తతః ।

అన్యోన్యతశ్చక్రమార్థం శుద్ధాన్మార్గాన్విధాయ చ ॥ ౨౪.౫౨॥

గోమయేనోపలిప్యేత నారీయస్థాప్యవస్తృపి ।

శుష్క-పుష్క-రపత్రేషు విదధ్యాద్వింశతిష్వపి ॥ ౨౪.౫౩॥

తతో మధ్యమకుణ్డస్య ప్రవిశ్య పురతో గురుః ।

తదంతరిష్టా పీఠం చ తత్ర యస్తమనుస్మరన్ || ౨౪.౫౪ ||
 స్థాపయేద్వైష్ణవే స్థానే విశ్వరూపధియా సుధీః |
 తతః క్రమేణ చక్రాదీన్నిక్కుణ్డేషు చతుష్టపి || ౨౪.౫౫ ||
 పునః శఙ్ఖాదికాంస్తద్వత్కుణ్డేష్యశ్రాశ్రితేష్యపి |
 తథా దఙ్గాదికానష్టా చ్ఛిద్రాశాసు ప్రకల్పయేత్ || ౨౪.౫౬ ||
 మధ్యే పునరథశోచ్యర్థం కోలకేసరిణౌ యజేత్ |
 చక్రస్య ప్రాక్తనే కుణ్డే స్థాపయేద్విసతాసుతమ్ || ౨౪.౫౭ ||
 తతః సమన్థలీకృత్య క్రమాత్సములిప్య చ |
 ప్రత్యగానన ఆసీనో మధ్యగస్థణ్డీలస్థితే || ౨౪.౫౮ ||
 యజ్ఞే కాఙ్కనపత్రస్థే పూజయేత్పూర్వవత్ప్రభుమ్ |
 వాదిత్రఘోషబహులం నివేద్యాంతం యథాక్రమమ్ || ౨౪.౫౯ ||
 హునేచ్ఛ పూర్వసన్నిష్ఠైద్రవ్యైః పూర్వోక్తమార్గతః |
 ఆశోపాశాంతరాశాసు బలిం దద్యాత్త్రిశస్త్రిశః || ౨౪.౬౦ ||
 క్రమాచ్ఛక్రాదిమూర్తీనాం పఞ్చపూరాన్ధసా సుధీః |
 తత ఉద్వాస్య దేవేశం పూజాం ప్రతినమాప్య చ || ౨౪.౬౧ ||
 దత్వా సువర్ణం వాసాంసి గురవే బ్రాహ్మణానపి |
 సస్త్రస్య విభవైః సమ్యగ్భోజయేద్దేవతాధియా || ౨౪.౬౨ ||
 తత్రోపసర్గా నశ్యన్తి నరనారీమహీభృతామ్ |
 గ్రహక్షుద్రపిశాచాద్యా నేక్షన్తే తాం దిశం భయాత్ || ౨౪.౬౩ ||
 అశ్మపాతాదికా యే చ భయా నశ్యన్తి తే చిరాత్ |
 సస్యద్ధిగ్గోసమృద్ధిశ్చ ప్రజావృద్ధిశ్చ జాయతే || ౨౪.౬౪ ||
 ధనధాన్యసమృద్ధిశ్చ వర్ధతే తత్కులం క్రమాత్ |
 దారిద్ర్యరోగనిర్ముక్తం సుఖమాభూతసమ్ప్లవమ్ || ౨౪.౬౫ ||
 రక్షోభిరక్షితబలైరసురైశ్చ దైత్యైః
 సర్వైః సముద్భృతమహాస్త్రకరైః పరీతమ్ |
 విష్ణోస్తు పఞ్జరమిదం ప్రభజన్తమవ్యా-
 త్నాక్షాదపీన్ద్రమపరత్ర నరే కథా కా || ౨౪.౬౬ ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
కృతౌ ప్రపజ్ఞాసారే చతుర్వింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ పంచవింశః పటలః ॥

అథాభిధాన్యామి మనుం సమాసా-

త్ప్రాసాదసంజ్ఞం జగతో హితాయ ।

యే న ప్రజప్తేన తథార్చితేన

హుతేన సిద్ధిం లభతే యథేష్టమ్ ॥ ౨౫.౧॥

ప్రసాదనత్వాన్యనసో యథావత్ప్రాసాదసంజ్ఞాన్య మనోః ప్రదిష్టా ।

అన్త్యాత్మతీయః ప్రతిలోమతః స్యాదనుగ్రహార్థేన్ద్రుయతశ్చ మన్తః ॥ ౨౫.౨॥

ఋషిరన్య వామదేవః పక్షి-శ్చన్దోఽన్య దేవతేశః స్యాత్ ।

తేనైవాక్లిబకలాదీర్హయుజాఙ్గాని తన్య బీజేన ॥ ౨౫.౩॥

శూలాహి ట్టజ్జణ్ణాసిస్పణికులిశపాశాగ్న్యభీతిర్దధానం

దోర్భిః శీతాంశుఖణ్డప్రతిఘటితజటాభారమాలిం త్రిణేత్రమ్ ।

నానాకల్పాభిరామాపఘనమభిమతార్థప్రదం సుప్రసన్నం

పద్మస్థం పంచావక్త్రం స్ఫటికమణినిభం పార్వతీశం నమామి ॥ ౨౫.౪॥

ఈశానాదీన్మన్తవిత్పంచ మన్త్రానఙ్గాష్టాదిష్వఙ్గాలీష క్రమేణ ।

న్యన్యేదఙ్భివ్రుత్కమాద్యోమగాభిప్రాస్వఖ్యాభిస్తాభిరేవాఙ్గాలీభిః ॥ ౨౫.౫॥

ఈశానస్తత్పురుషోఽఘోరాఖ్యో వామదేవసంజ్ఞశ్చ ।

సద్యోజాతాహ్వయ ఇతి మన్త్రాణాం దేవతాః క్రమాత్పంచ ॥ ౨౫.౬॥

మూర్ధాననత్కర్ణధృహ్యాకపాదేషు చ నామభిః స్వబీజాద్వైః ।

ఊర్ధ్వప్రార్థణోదకపశ్చిమగేష్వాననేషు విన్యస్యేత్ ॥ ౨౫.౭॥

ప్రతిపాద్య నిజం శరీరమేవం ప్రజపేద్దిన్ద్రియలక్షకం శివాత్మా ।

జహుయాచ్చ దశాంశతస్తదస్తే మధురాక్షైః కరవీరజప్రసూనైః ॥ ౨౫.౮॥

అథ వా కుసుమైర్జపాసముత్తైః కమలైర్వా విమలేన పాయసేన ।

నృపవృక్షభివైః సమిద్క్షురైర్వా జహుయాత్సాధకసత్తమః సమృద్ధ్యై ॥ ౨౫.౯॥

అష్టపత్రగుణవృత్తరాశిభిర్విధికల్పతరుభిః సమావృతమ్ ।
 మణ్డలం ప్రతివిధాయ శూలినః పీఠమత్ర నవశక్తిభిర్యజేత్ ॥ ౨౫.౧౦॥
 వామా జ్యేష్ఠా రౌద్రీ కాల్యా కలబలాద్యవికలిన్యౌ ।
 సబలప్రమథినసర్వభూతదమన్యౌ మనోన్మనీం చ యజేత్ ॥ ౨౫.౧౧॥
 తారాదికం నతిమపి ప్రోక్తాః భగవత్పదం చతుర్థ్యంతమ్ ।
 సకలగుణాత్మపదాన్తే శక్తిం యుక్తాయ చేతి సమ్భాష్య ॥ ౨౫.౧౨॥
 భూయోఽనంతాయేతి చ యోగాన్తే పీఠమాత్మనే చేతి ।
 నమసా యుక్తం బ్రూయాత్పిఠాఖ్యోఽయం మనుః సముద్దిష్టః ॥ ౨౫.౧౩॥
 న్యాసక్రమేణ దేహే మస్త్రీ గన్ధాదికమపి పూజ్య ।
 పూర్వోక్తదిక్షు మూర్తిర్విదిక్షు సనివృత్తిపూర్వికాశ్చ యజేత్ ॥ ౨౫.౧౪॥
 సద్యో వేదాక్షమాలాభయవరదకరః కున్దమన్దారగౌరో
 వామః కాశ్మీరవర్ణోఽభయవరదపరశ్చాక్షమాలావిలాసీ ।
 అక్షస్రగ్వేదపాశాజ్ఞశడమరుకఖట్యాఙ్గశూలాన్కపాలం
 బిభ్రాణో భీమదంష్ట్రోఽఙ్గానరుచిరతనుర్భీతిదశ్చాప్యఘోరః ॥ ౨౫.౧౫॥
 విద్యుద్వర్ణోఽథ వేదాభయవరదకుఠారాన్దత్తురుషాఖ్యః
 ప్రోక్తః సర్వే త్రిణేత్రా విధృతముఖచతుష్కాశ్చతుర్బాహవశ్చ ।
 ముక్తాగౌరోఽభయేష్టాధికరకమలోఽఘోరతః పంచువక్త్ర-
 స్త్రీశో ధ్యేయోఽముఖజన్మోద్భవమురరిపురుద్రేశ్వరాః స్యుః శివాన్తః ॥ ౨౫.౧౬॥
 భూతానాం శక్తిత్వాద్వ్యాప్తిత్వాజ్జగతి వా నివృత్త్యాద్యః ।
 తేజోరూపాః కరపదవర్ణవిహీనా మనీషిభిః ప్రోక్తః ॥ ౨౫.౧౭॥
 అనన్తసూక్ష్మో చ శివోత్తమశ్చ తథైకపూర్వావపి నేత్రరుద్రౌ ।
 త్రిమూర్తిశ్చిరణ్ణశిఖణ్ణినశ్చ ప్రాగాదిపత్రేషు సమర్చనీయాః ॥ ౨౫.౧౮॥
 శూలాశనిశరచాపోల్లాసితదోర్దణ్ణభీషణాః సర్వే ।
 పద్మాసనాశ్చ నానావిధభూషణభూషితాస్త్రీణేత్రాః స్యుః ॥ ౨౫.౧౯॥
 పాటలపీఠసితారుణశితిరక్తశశిప్రభాశ్చ ధూమ్రాన్తః ।
 కోటీరఘటితవిలసచ్చశిశకలయుతాశ్చ మూర్తయః క్రమశః ॥ ౨౫.౨౦॥
 ఉమా చణ్డేశ్వరో నన్ది మహాకాలో గణేశ్వరః ।
 వృషో భృగ్గిరిటః స్కన్ధః సమ్పూజ్యాశ్చోత్తరాదితః ॥ ౨౫.౨౧॥

కనకవిడూరజవిద్రుమమరకతముక్తాసితాచ్చరక్తాభాః ।
 పద్మాసనసంస్థాశ్చ క్రమాదుమాద్యా గుణాన్తైకాః ప్రోక్తాః ॥ ౨౫.౨౨॥
 పునరాశేశాస్తదను చ కులిశాద్యాదిక్రమేణ సమ్పూజ్యాః ।
 ప్రాసాదవిధానమిదం నిగదితమితి సకలవర్గసిద్ధికరమ్ ॥ ౨౫.౨౩॥
 అమునా విధినా మహేశపూజాం దినశో యః కురుతే సమాహితాత్మా ।
 స తు సమ్యగవాప్య దృష్టభోగాన్నరమన్తే పరిపూర్ణమేతి ధామ ॥ ౨౫.౨౪॥
 వక్ష్యామి శైవాగమసారమష్టత్రింశత్కలాన్యాసవిధిం యథావత్ ।
 సప్తాచ్చభిబ్రహ్మహరీశపూర్వైః సప్తాదితైః సాక్షవిశేషకైశ్చ ॥ ౨౫.౨౫॥
 ఈశోఽనుష్టుబ్భూరీశ్వరాః స తత్పురుషసంజ్ఞగాయత్రాఃపః ।
 పునరగ్న్యనుష్టుబాపో వామదేవః కతిభర్గహరస్త్యనుష్టుభగయుక్ ॥ ౨౫.౨౬॥
 ఇన్ద్రియతారసమేతం సర్వజ్ఞాయేతి హృచ్చిరస్త్యమృతే ।
 తేజోమాలినిపూర్వం తృప్తాయ బ్రహ్మశిరస ఇతి కథితమ్ ॥ ౨౫.౨౭॥
 జ్వలితశిఖిశిఖేత్యనాదిబోధాయ చాన్వితేతి శిఖా ।
 వజ్జిఆణే వజ్జాఢరాయ స్వాహాస్వతస్త్రాయ వర్మ నేత్రం చ ।
 సా సా హౌ బిన్దుయుతం సమ్ప్రాక్తౌ లుప్తశక్తయే చ తథా ॥ ౨౫.౨౮॥
 సశ్రీపశుహుమ్భుడనస్తశక్తయే తథాస్త్రం స్యాత్ ।
 సమునిచ్చన్దోదైవతయుక్తం తదగ్గపట్కమితి కథితమ్ ॥ ౨౫.౨౯॥
 కరదేహముఖన్యాసం మన్తైః పూర్వవదాచరేత్ ।
 కలాః ప్రవిన్యనేద్దేహే వక్ష్యమాణక్రమేణ తు ॥ ౨౫.౩౦॥
 తాః స్యుః పంచా చతస్రోఽష్టౌ త్రయోదశ చతుర్వయమ్ ।
 అష్టత్రింశత్కలాః సమ్యజ్ స్యస్తవ్యా మన్తవిత్తమైః ॥ ౨౫.౩౧॥
 దిక్షు ప్రాగ్యామ్యవారీవసుపనిజభువామైన్ద్రవారికరాజ్ఞాం
 హృద్గ్రీవాంసదవ్యాయానాభ్యుదరచరమవక్షఃసు గుహ్యజ్యోశ్చ ।
 సోర్వోర్జ్ఞానోఽస్యః సజ్జ్ఞాస్థిగుభయకటిపాశ్ర్వపద్ధోస్తలేషు
 పూణే కం బాహుయుగ్మేష్యతివిశదమతిర్విన్యసేదగ్గలీభిః ॥ ౨౫.౩౨॥
 విన్యాసః ప్రతిమాకృతౌ చ నితరాం సాన్నిధ్యకృత్యాదయం
 దేహ చాపి శరీరిణాం నిగదితః సామధ్యకారీతి చ ।
 ఆన్తే యత్ర తథామునైవ దినశో విన్యస్తదేహః పుమా-

నేత్రం దేశమముం చ యోజనమితం శైవాగమజ్ఞా విదుః ॥ ౨౫.౩౩॥

న్యస్యైవం పంచభిబ్రహ్మభిరథ శివమారాధయేద్భగ్నిరాభి-
ర్మధ్యప్రాగ్వామ్యసౌమ్యాపరదిశి పునరజ్జరనన్తాదిభిశ్చ ।

అన్యో మాద్వైర్దిశాపైః పునరపి కులిశాద్వైర్మధ్యజేదేవముక్తం
పాంచభ్రహ్మం విధానం సకలసుఖయశోభుక్తిముక్తిప్రదం చ ॥ ౨౫.౩౪॥

పంచాక్షరవిహితవిధిం వక్ష్యే జపతామభీష్టసిద్ధికరమ్ ।

సిద్ధిన యేన దేహీ ప్రేత్యేహ చ వాఙ్మతం ఫలం లభతే ॥ ౨౫.౩౫॥

మేషో విషో విసర్గీ మృత్యుః సాక్షీ సవాక్షరః పవనః ।

తారాద్భవతి యదస్మాత్తదాదిరభిధీయతే మనుప్రవరః ॥ ౨౫.౩౬॥

అస్యాక్షరాణ్యమూని చ

పంచ స్వః పంచభూతగాని తథా ।

జగదపి భూతారబ్ధం

తేన హి జగదాత్మతోదితాస్య మనోః ॥ ౨౫.౩౭॥

ప్రోక్తమృష్యాదికం పూర్వమజ్ఞవర్జైస్తు మన్తకైః ।

అజ్ఞాతీదేహవక్త్రేషు మూలమన్తాక్షరాదికాన్ ॥ ౨౫.౩౮॥

న్యసేత్తత్పురషాఘోరసద్యోవామేశసంజ్ఞకాన్ ।

సతర్జనీమధ్యమాన్త్యానామికాజ్ఞప్తకేషు చ ॥ ౨౫.౩౯॥

వక్త్రహృత్పాదగుహ్యోఽఖ్యమూర్ధస్వపి చ నామభిః ।

ప్రాగ్వామ్యవారుణోదీచ్యవక్త్రేష్వపి చ మూర్ధసు ॥ ౨౫.౪౦॥

భిశ్రద్ధోర్భిః కుతారం మృగమభయవరౌ సుప్రసన్నౌ మహేశః

సర్వాంజ్ఞా రదీప్తః సరసిజనిలయో వ్యాఘ్రచర్మాత్తవాసాః ।

ధ్యేయో ముక్తాపరాగామృతరసకలితాద్రిప్రభః పంచవక్త్ర-

స్త్రిక్షః కోటిరకోటిఘటితతుహినరోచిష్కలోత్తుజ్జమాలిః ॥ ౨౫.౪౧॥

అక్షరలక్షచతుష్కం జప్యోత్తావత్సహస్రమపి జహుయాత్ ।

శుద్ధైస్త్రిలైర్భుత్తైర్వా దుగ్ధాన్నైర్దుగ్ధభూరుహేధ్మైర్వా ॥ ౨౫.౪౨॥

తత్పురుషాద్యాః సర్వే ప్రధానసంస్కృతబాహుహేతియుతాః ।

ఉల్లాసిముఖచతుష్కాన్తేజోరూపో విలక్షణస్తీశః ॥ ౨౫.౪౩॥

ఆవృతిరాద్యా మూర్తిభిరజ్ఞైరన్యా పరాప్యనన్తాద్వైః ।
 అపరోమాదిభిరపరేన్ద్వాద్వైరపరా తదాయుధైః ప్రోక్తా ॥ ౨౫.౪౪॥
 కథయామి మనోవిధానమన్య-
 న్మునిపూజ్యం ప్రవరం పినాకపాణేః ।
 స్వతనౌ పరికల్ప్య పీఠమగ్గ-
 న్యపి విన్యన్య తథైవ మస్తవర్ణాన్ ॥ ౨౫.౪౫॥
 హృన్ముఖాంసోరుయుగ్మేషు షడ్వర్ణాన్కృమతో న్యసేత్ ।
 కర్ణమూలే తథా నాభౌ పాశ్వాభ్యుక్తృహృత్సు చ ॥ ౨౫.౪౬॥
 మూర్ధాస్యనేత్రపూణేషు దోపత్సన్యగ్రకేషు చ ।
 సశిరోవక్త్రహృదయజఠరోరుపదేశ్వపి ॥ ౨౫.౪౭॥
 హృదాననపరశ్వేణాభీత్యాఖ్యవరదేషు చ ।
 ముఖాంసహృదయేషు శ్రీన్పదాన్పాదోరుకుక్షిషు ॥ ౨౫.౪౮॥
 ఊర్ధ్వాధఃక్రమతో న్యస్యేగ్ధోలకాన్యాసముత్తమమ్ ।
 పునస్తత్పురుషాఘోరసద్యోవామేశసంజ్ఞకాన్ ॥ ౨౫.౪౯॥
 లలాటద్వ్యంసజఠరహృదయేషు క్రమాన్న్యసేత్ ।
 పునస్తత్ప్రతిపత్త్యర్థం జపేన్మన్తమిమం సుధీః ॥ ౨౫.౫౦॥
 నమోఽస్తు స్థాణుభూతాయ జ్యోతిర్లిజ్జావృతాత్మనే ।
 చతుర్మూర్తివపుశ్చాయాభాసితాజ్ఞాయ శమభవే ॥ ౨౫.౫౧॥
 కుర్యాదనేన మన్త్రేణ నిజదేహ సమాహితః ।
 మన్త్రీ పుష్పాజ్ఞాలిం సమ్యక్త్రైః పంచశ ఏవ వా ॥ ౨౫.౫౨॥
 పూర్వోక్త ఏవ పీఠే ప్రాగజ్ఞైర్మూర్తిశక్తిభిస్తదను ।
 వృషపాలచణ్డదుర్గాగుహనర్దిగణపనైన్యపాః పూజ్యాః ॥ ౨౫.౫౩॥
 అన్యా చ వానవాద్వైః పునరుపహరైః క్రమేణ భక్తిమతా ।
 అభ్యిచతే హుతే చ స్తోతవ్యః సంస్తవేన పునరీశః ॥ ౨౫.౫౪॥
 (శివస్తుతిః)
 నమో విరిజ్చవిష్ణ్వశభేదేన పరమాత్మనే ।
 సర్గసంస్థితిసంహారవ్యావృత్తివ్యక్తవృత్తయే ॥ ౨౫.౫౫॥

నమశ్చతుర్థా ప్రోద్భూతభూతభూతాత్మనే భువః ।
 భూరిభారార్తిసంహత్రే భూతనాథాయ శూరినే ॥ ౨౫.౫౬ ॥
 విశ్వగ్రాసాయ విలసత్కాలకూటవిషాశినే ।
 తత్కలజ్జిగ్రీవనీలకణ్ఠాయ తే నమః ॥ ౨౫.౫౭ ॥
 నమో లలాటనయనప్రోల్లసత్కృష్ణవత్త్రనే ।
 ధ్వస్తస్మరనిరస్తాధియోగిధ్యాతాయ శమభవే ॥ ౨౫.౫౮ ॥
 నమో దేహార్థకాంతాయ దగ్ధదక్షాధ్వరాయ చ ।
 చతుర్వర్గేష్వభీష్టార్థదాయినే మాయినేఽణవే ॥ ౨౫.౫౯ ॥
 సూలాయ మూలభూతాయ శూలదారితవిద్విషే ।
 కాలహస్తే నమశ్చన్ద్రఖణ్డమణ్డితమాలయే ॥ ౨౫.౬౦ ॥
 వివాసనే కపర్దాన్తబ్రాహ్మహిసరిదినవే ।
 దేవదైత్యాసురేన్ద్రాణాం మౌలిఘృష్టాఙ్గాయే నమః ॥ ౨౫.౬౧ ॥
 భస్మాభ్యక్తాయ భక్తానాం భుక్తిముక్తిప్రదాయినే ।
 వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపాయ శఙ్కరాయ నమో నమః ॥ ౨౫.౬౨ ॥
 నమోఽన్ధకాన్తకరిపవే పురద్విషే
 నమోఽస్తు తే ద్విరదవరాహభేదినే ।
 విషోల్లసత్పణికులబద్ధమూర్తయే
 నమః సదా వృషవరవాహనాయ తే ॥ ౨౫.౬౩ ॥
 వియన్మరుద్ధుతవహవార్వసున్ధరా-
 మఖేశరవ్యమృతమయూఖమూర్తయే ।
 నమః సదా నరకభయావభేదినే
 భవేహ నో భవభయభక్తకృద్విభో ॥ ౨౫.౬౪ ॥
 (ఇతి శివస్తుతిః)
 స్తుత్యేన్ద్రఖణ్డపరిమణ్డితమౌలిమేవ-
 ముద్వాసయేత్పునరముం హృదయామ్బుజే స్వే ।
 అభ్యవ్ర్య దేవమభిసంయతచిత్తవృత్తి-
 ర్భూత్వా శివో జపతు మన్తమహేశమేనమ్ ॥ ౨౫.౬౫ ॥
 సన్తప్య విప్రాస్సనరేవమేవ

సమ్నూజయేదిన్దకలావతంసమ్ ।

జపేద్యథాశక్తి శివస్వరూపీ

భూత్వా తతోఽన్తే చ శివః స భూయాత్ ॥ ౨౫.౬౬॥

అముమేవ మనుం లక్షం మస్త్రీ హృల్లేఖయాభిసంరుద్ధమ్ ।

జప్త్వా నృపతరుసమిధాం మధురయుజా మనుసహస్రకం జహుయాత్ ॥ ౨౫.౬౭॥

వస్తే హరం వరదశూలకపాలహస్తం

సాభీతిమద్రిసుతయోజ్జ్వలదేహకాన్తిమ్ ।

వామోరుపీఠగతయా నిజవామహస్త-

న్యస్తారుణోత్పలరుచా పరిరబ్ధదేహమ్ ॥ ౨౫.౬౮॥

ఆవృతిరక్షైరాద్యా హృల్లేఖాద్యాభిరను వృషాద్యైశ్చ ।

మాత్రాశ్చైరుక్తం పశ్చావరణం విధానమిశస్య ॥ ౨౫.౬౯॥

ఆప్యాయినీ శశియుతాప్యరుణాగ్నిమాయా

బిన్ద్వన్తికా చలకులీభువనేన్ద్రియక్తా ।

దీర్ఘకలాయుతశివశ్చ శివాయవర్ణా-

స్యాచ్ఛాలినో మనురయం వసువర్ణయోగీ ॥ ౨౫.౭౦॥

వామాజ్ఞ్యస్తవామేతరకరకమలాయాస్తథా వామబాహు-

వ్యస్తారక్తోత్పలాయాః స్తనవిధృతిలసద్వామబాహుః ప్రియాయాః ।

సర్వాకల్పాభిరామో ధృతపరశుమృగేష్టః కరైః కాఞ్చనాభో

ధ్యేయః పద్మాసనస్థః స్మరలలితతనుః సమ్మదే పార్వతీశః ॥ ౨౫.౭౧॥

పశ్చార్థోక్తాఙ్గాద్యః పశ్చాబ్రహ్మప్రదిష్టపూజశ్చ ।

వసుమితలక్షజపోఽయం మన్తస్తావత్సహస్రహోమశ్చ ॥ ౨౫.౭౨॥

ఇతి జపహుతపూజాధ్యానకైరీశయాజీ

ప్రియతరచరితః స్యాత్సర్వతో దేహభాజామ్ ।

ధనవిభవయశఃశ్రీసమ్మదా దీర్ఘజీవీ

తనువిపది చ శైవం తత్పరం ధామ భూయాత్ ॥ ౨౫.౭౩॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః

కృతా ప్రపంచసారే పశ్చాపింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ షడ్వింశః పటలః ॥

అథ ప్రవక్ష్యతే మన్తో దక్షిణామూర్తీసంజ్ఞకః ।

జపతామిష్టసంసిద్ధివిధానసురపాదపః ॥ ౨౬.౧॥

అత్రిః ష్టిణా కాలకర్ణకామికాయుగ్రేశ్వరాః ।

తుధ్యామధ్యగతాః స్యుభ్ర్యం వటమూలనివాసినే ॥ ౨౬.౨॥

వైధాత్యనిరతాఙ్గాయ నమో రుద్రాయ శమభవే ।

తారశక్తినిరుద్ధోఽయం మన్తః షట్త్రింశదక్షరః ॥ ౨౬.౩॥

శుకః ప్రోక్తో మునిశ్చన్దోఽనుష్టుప్ సముదాహృతమ్ ।

దక్షిణామూర్తిరుద్రోఽస్య దేవతా సముదీరితా ॥ ౨౬.౪॥

తారశక్త్యాదిక్వైర్వాఙ్మద్యనైర్మన్తాక్షరైః క్రమాత్ ।

ఋత్వక్షివసువస్వగ్నిగుణవర్జైర్విభాగశః ॥ ౨౬.౫॥

మన్త్రి కుర్యాత్క్షణిణి జాతియుజ్జో సమాహితః ।

కాలికశ్రుతిదృగ్గణ్డ్యయనాసాస్యకే దశ ॥ ౨౬.౬॥

దోః సన్ధికణ్ఠస్తనహృన్నాభికట్యస్థుషు క్రమాత్ ।

పతన్ధిషు పునర్ద్వాభ్యాం మన్తవిద్యావ్యపకం న్యసేత్ ।

ఏవం న్యస్తశరీరోఽథ చిన్తయేన్మన్తదేవతామ్ ॥ ౨౬.౭॥

ముద్రాం భద్రార్థదాత్రిం సపరశుహరిణాం బాహుభిర్బాహుమేకం

జాన్వాసక్తం దధానో భుజగవరసమాబద్ధకక్ష్యో వటాధః ।

ఆసీనశ్చన్ద్రఖణ్డప్రతిఘటితజటః క్షీరగౌరస్త్రిణేతో

దద్యాద్దాద్యైః శుకాద్యైర్మునిభిరభినుతో భావశుద్ధిం భవో వః ॥ ౨౬.౮॥

ప్రాకోఽగ్రక్రవిధానేన చ సమ్యక్సమ్పూజ్య సాధు కలశాద్యైః ।

కృతసన్ధిక్షో మన్త్రి జప్యాదేనం మనుం సమాహితధీః ॥ ౨౬.౯॥

ద్వాత్రింశదయుతమానం జప్యాచ్చ జహోతు తద్దశాంశమితైః ।

దుగ్ధాప్లతైస్త్విరైర్వా సాజ్యేన పయోన్యసా ద్వయేనాపి || ౨౬.౧౦||

జప్తైవం మన్తమేనం దినమను గిరిశం పూజయిత్వా చ హుత్వా
నత్వా స్తుత్వా మనోవాక్తనుభిరవహితః ప్రాప్య కామానశేషాన్ |
వ్యాఖ్యాతా చాగమానాం భువి కవిషు వరః సాధు వేదాన్తవేదీ
వాదీట్ సోఽద్వైతవిద్యావిమలతరమతిర్యాతి శైవం పదం తత్ || ౨౬.౧౧||

జీవశిఖికర్ణరేఫాన్పుతిపిప్స్య ప్రాదికాంశ్చ పునరపి తాన్ |
మేధాప్యానినియాన్తాన్స్తానేవ తరాన్తికాన్సతనురూపాన్ || ౨౬.౧౨||

ఆభాష్య చటప్రచటౌ సకహవమౌ బన్ధఘాతయౌ వీప్స్య |
ప్రోక్తాః వర్మాస్తావధి సముద్ధరేచ్ఛక్తిపూర్వకం మన్తమ్ || ౨౬.౧౩||

ఋషిరస్యాఘోరాఖ్యః సమ్ప్రోక్తస్త్విష్టుబుచ్చ్యతే చ్చన్దః |
రుద్రోఽప్యఘోరపూర్వః సమీరితో దేవతా తథాస్య మనోః || ౨౬.౧౪||

హృత్పంచభిస్తదర్జైః శిరో హి షడ్భిః శిఖా తథా దశభిః |
తావద్భిరేవ కవచం దృగప్తభిర్ద్వాదశభిరపి చాస్త్రమ్ || ౨౬.౧౫||

కదృగ్గాస్యకణ్ఠహృన్నాభ్యస్తూరుషు జానుజఙ్ఘయోః పదయోః |
ఏకాదశథా భిన్నైర్మూర్త్యైస్ససతు విగ్రహే మస్త్రీ || ౨౬.౧౬||

పంచభిరథో సషడ్భిర్ద్వాభ్యామప్యష్టభిశ్చతుర్భిశ్చ |
షడ్భిశ్చతుస్త్రయేణ చ షడ్భిద్యర్ద్వాభ్యాం చ భేదితైః క్రమశః || ౨౬.౧౭||

కాలాభ్రాభః కరాగ్రైః పరశుడమరుకౌ ఖడ్గభేటౌ చ బాణే-
ష్వాసౌ శూలం కపాలం దధదతిభయదో భీషణాస్యస్త్రిణేత్రః |
రక్తకారామ్బరో హి ప్రవరఘటితగాత్రోఽరినాగగ్రహాదీ-
న్థాదనిష్ఠాస్థాదాయీ భవదనభిమతచ్ఛిత్తయే స్యాదఘోరః || ౨౬.౧౮||

స్వచ్ఛో ముముక్షోస్తు భవేదఘోరః
కామ్యక్రియాయామపి రక్తవర్ణః |
కృష్ణోఽభిచారే గ్రహవైకృతే చ
ప్రోక్తో జపః స్యాదపి లక్షమానమ్ || ౨౬.౧౯||

ఘృతావస్థైస్త్రిలతణ్డలైశ్చ జయావసానే జహుయాద్దశాంశమ్ |
ఘృతప్లుతైర్ద్వాధ హవిర్భిరేవం తావత్ప్రజహ్వస్సముపైతి కామాన్ || ౨౬.౨౦||
హృల్లేఖాస్థితసాధ్యాక్షరవిలసత్క్రిణకం కలావీతమ్ |

వర్గాష్టకాత్తేసరమన్త్యే సహశక్షయాక్షరోల్లసితమ్ ॥ ౨౬.౨౧॥

మన్త్రాక్షరత్రయోద్యద్ధలమధ్యదలాగ్రకం చ తద్వాహ్యే ।

వహ్నిపుటాశ్రిసామాశ్రితకవచాస్త్రం ప్రతివిలిఖ్య యన్త్రమిదమ్ ॥ ౨౬.౨౨॥

కృత్వా సమాప్య మణ్డలమత్ర వినిక్షిప్య పూరయేత్కలశమ్ ।

పీఠే పినాకపాణేర్ధ్వైర్వా క్వాథక్ష్మతోయైర్వా ॥ ౨౬.౨౩॥

అజ్ఞావృతేరను చ హేతిభిరీరితాభిః

పశ్చాచ్ఛ మాతృభిరథాపి దిశాధినాథైః ।

సమ్నూజయీత విధినేతి షడక్షరోక్తః

మార్గేణ వా మనుపరిస్ఫురణాయ మస్మి ॥ ౨౬.౨౪॥

ఆజ్ఞాపామార్గసమిత్తిలసర్వపాయసాజ్యకైశ్చ పృథక్ ।

రాత్రౌ సహస్రహోమాద్యూతద్రోహాదిశాన్తిరుద్దిష్టా ॥ ౨౬.౨౫॥

సితకింతుకనిర్గుణీకనకాపామార్గజన్మనాం సమిధామ్ ।

పృథగపి సహస్రహోమాన్నిగ్రహమాక్షోఽచిరాద్యహాణాం స్యాత్ ॥ ౨౬.౨౬॥

గవ్యాక్తైర్బుహుయాత్పుథగ్దశశతం మస్మి మయూరేధ్మకై-

ర్భూయస్తైశ్చతురజ్జులైశ్చ శివపంచమ్యాం నిశాయాం హునేత్ ।

ర్సిపర్మార్గసపంచగవ్యవరుర్సిపః ససమ్పాతకం

హుత్వా తత్ప్రతిభోజయేత్ప్రతిశమం యాన్త్యేవ సర్వే గ్రహాః ॥ ౨౬.౨౭॥

షట్కోశే ర్కిణకాయాం స్ఫురయుగలవృతాం సాధ్యగర్భాం చ శక్తిం

కోణాగ్రే ప్రస్ఫురద్వన్ద్వకమథ విలిఖేన్మన్తవర్ణాన్తలేషు ।

షడ్వేదద్వన్ద్వషడ్వేదకచతుర్యుగపటన్జ్ఞ్యకాన్బాహ్యషట్కై-

వర్మాస్త్రార్థాం తదేతద్గ్రహగదభయహృద్యన్త్రమాఘోరమాహుః ॥ ౨౬.౨౮॥

న చ రిపవో న చ రోగా న గ్రహపీడా న శస్త్రబాధా చ ।

న క్షేలరుజా మత్ర్యాన్స్పృశన్త్యఘోరాస్త్రమన్త్రజాపపరాన్ ॥ ౨౬.౨౯॥

తస్మాదఘోరాస్త్రమనుం ప్రజప్యాత్సమర్చయేత్తద్విహితం యథావత్ ।

హునేచ్ఛ తేనైవ సమస్తవాఞ్ఞానంసిద్ధయే చాథ విముక్తయే చ ॥ ౨౬.౩౦॥

ఖసప్తమః కర్ణయుతోఽర్ధచన్ద్రవా-

ల్లపంచమో ద్వీన్ద్రయుతో ధ్రువాదికః ।

మనుః స్వయం మృత్యుజయాత్మకః స్ఫుటం

సమీరితః సాధకరక్షణక్షమః ॥ ౨౬.౩౧॥

ఋషిరస్య కహోలాఖ్యశ్చన్దో దేవ్యాదికా చ గాయత్రీ ।
స్యాద్దేవతా చ మృత్యుజ్ఞాయరుద్రోఽఙ్గాన్యథాచరేద్భుగుణా ॥ ౨౬.౩౨॥

స్ఫుటితనలినసంస్థం మౌలిబద్ధేన్దురేఖా-
గలదమృతజలార్ద్రం చన్ద్రవహ్స్విర్కనేత్రమ్ ।
స్వకరకలితముద్రాపాశవేదాక్షమాలం
స్ఫటికరజతముక్తాగౌరమీశం నమామి ॥ ౨౬.౩౩॥

జప్తవ్యోఽయం మన్తవర్యస్త్రిలక్షం దీక్షాపూర్వం హోమకృతాన్యైర్దశాంశైః ।
దుగ్ధాజ్ఞాకైః శుద్ధఖణ్డైర్గలూచ్యా గుర్వాదేశాత్సాధకో హవ్యవాహా ॥ ౨౬.౩౪॥

ఆర్చా కార్యా నిత్యశః శైవపీఠే
స్యాదప్యజ్ఞైర్లోకపాలైస్తదస్త్రైః ।
సమ్యక్సౌజావస్తుభిర్మన్త్రజ్ఞాపైః
ప్రోక్తం హ్యేతన్మృత్యుభేత్తుర్విధానమ్ ॥ ౨౬.౩౫॥

ఇతి జపహుతార్చనాద్యైః సిద్ధో మన్తోక్తమూర్తివిహితమనుః ।
సమాఖ్యవయేన్నిజాన్తర్యోగం కృత్యాపమృత్యునాశకరమ్ ॥ ౨౬.౩౬॥

తారనాలమథ మధ్యపత్రకం హౌద్యర్కిణకయుతం క్రమోత్క్రమాత్ ।
చిన్తయేన్నియతమన్తరా శివం నీరుజే చ నియతాయుషేఽబ్జయోః ॥ ౨౬.౩౭॥

ఊధ్రాస్థఃప్రోతపద్మద్వయదలనిచితైరక్షరాద్యైర్ధృవాద్యైః-
రాద్యస్తైర్మృతమన్తప్రతిగలితసుధాపూరసంసిచ్యమానమ్ ।
ఈశానం సూక్ష్మరూపం విమలతరసుషుమ్నాన్తరా సన్నిషణ్ణం
ధ్యాయన్నాప్నోతి రోగైర్నియతపరిహృతః సజ్జపాద్ధీర్ఘమాయుః ॥ ౨౬.౩౮॥

ఆదౌ తారం విలిఖతు ససాధ్యాహ్వయం ర్కిణకాయాం
దిక్పత్రైష్యప్యపరమపరం చాపి తత్కేఠకేషు ।
భూయో భూమేః పురమను మృగాక్ష్యం తదశ్రేషు టాన్తం
జప్తాస్ బన్ధం గ్రహగదవిషధ్వంసి యన్త్రం తదేతత్ ॥ ౨౬.౩౯॥

ఇతి కృతయన్త్రవిభూషితమణ్డలమధ్యే నిధాయ కలశమపి ।
ఆపూర్య చాభిషిక్తోఽపిచివశ్యకరం గ్రహాభిచారహరమ్ ॥ ౨౬.౪౦॥

తతశ్చిన్నోద్భవానాం తు సమిద్భిశ్చతురన్గులైః ।
దుగ్ధసిక్తైః సమిద్ధైఃగ్నో షట్సహస్రద్వయం హునేత్ ॥ ౨౬.౪౧॥

యస్తు వహ్నా జహోత్యేవం యావత్సజ్జ్యేన సాధకః ।
 తావత్సజ్జ్యః సుధాకుమైభిరగ్నిః ప్రీణాతి శక్కురమ్ ॥ ౨౬.౪౨॥
 ఆప్యాయితోఽగ్నినా శర్వః సాధకస్యేపి తాన్వరాన్ ।
 ప్రదద్యాదాయురాద్యాంశ్చ దురంతాన్ప్రళయాన్తికాన్ ॥ ౨౬.౪౩॥
 మన్తాన్తే సాధ్యాఖ్యాం పాలయయుగలం ప్రతీపమపి మన్తమ్ ।
 ప్రోక్త్వా సమాపయేన్మనుమయమపి మృత్యుజ్ఞాయాహ్వయో మన్తః ॥ ౨౬.౪౪॥
 అథ వామలకమలపుటాన్తరితం శిశువేషభూషణం రుద్రమ్ ।
 ధ్యాత్వా జపేద్యథావద్ధతకృష్టా మృత్యునాశనం దృష్టమ్ ॥ ౨౬.౪౫॥
 చతురంగులపరిమాణైరమృతాఖణైరథార్కసాహస్రమ్ ।
 జహుయాచ్ఛ దుగ్ధసిక్తైరారోగ్యాయాయుషే చ లక్ష్మ్యై చ ॥ ౨౬.౪౬॥
 అమృతావటతలదూర్వాః పయో ఘృతం పాయసం క్రమేణేతి ।
 సప్తద్రవ్యాణ్యుక్తాన్యేతైర్బ్రహుయాత్పుథక్సహస్రతయమ్ ॥ ౨౬.౪౭॥
 తీవేర జ్వరే ఘోరతరేఽభిచారే
 సోన్మాదకే దాహగదే చ మోహే ।
 తనోతి శాన్తిం నచిరేణ హోమః
 సజ్జీవనం చాబ్ధశతప్రమాణమ్ ॥ ౨౬.౪౮॥
 సమ్భోజయేద్ధోమదినే చ విప్రా-
 న్నప్రాధికాన్స్వదుభిరన్నజాతైః ।
 సతర్ణకా గాశ్చ హుతావసానే
 దద్యాద్విజేభ్యో హుతకర్మకృత్భ్యః ॥ ౨౬.౪౯॥
 నిజజన్మదినే శతం శతం యో
 జహుయాద్ధ్యవ్యవరైః ససప్తసజ్జ్యైః ।
 మధురైరపి భోజయేచ్ఛ విప్రా-
 నభివాఞ్చాన్నియమేన దీర్ఘమాయుః ॥ ౨౬.౫౦॥
 అథ వా సప్తభిరైతైర్ద్రవ్యైరేకేన వా సహస్రతయమ్ ।
 జన్మక్తే హోమమాత్రాన్నిరుపద్రవముత్తమం వ్రజేదాయుః ॥ ౨౬.౫౧॥
 దూర్వాత్రితయైర్బ్రహుయాన్మన్తవిదేకాదశాహుతీర్దినశః ।

జిత్వాపమృత్యురోగాన్ప్రయాత్యసావాయుషశ్చ దైప్యమపి || ౨౬.౫౨||

జన్మక్షాణాం త్రితయే చ్చిన్నాకాష్మర్యవకులకైరిధ్మైః |
క్రమశో హునేత్సహస్రం నశ్యన్త్యపమృత్యురోగదురితాని || ౨౬.౫౩||

సితసిద్ధార్థసహస్రాహుత్యా నశ్యన్త్యపద్రవా జ్వరజాః |
తద్వదపామార్గహుతా మృత్యుజ్ఞాయమప్యరోగతాం లభతే || ౨౬.౫౪||

ప్రోక్తేధ్యానజపార్చనాహుతవిధానాద్యైశ్చ మృత్యుజ్ఞాయం
యో మస్త్రీ ప్రభజన్మనుం ప్రతిదినం ప్రాతః ప్రసన్నాశయః |
తస్యేష్టాని భవంతి సంస్మతిరపి స్ఫీతా చ పుత్రాదయః
సమృన్నః సుసుఖీ చ జీవతి చిరం దేహపది స్యాచ్ఛివః || ౨౬.౫౫||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరథగవతః
కృతో ప్రపంచసారే షడ్వింశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ సప్తవింశః పటలః ॥

అథ సజపహుతాద్యో వక్ష్యతే సాధుచింతా-
మణిరభిమతకామప్రాప్తికల్పద్రుమోఽయమ్ ।
అనలకషమరేఫప్రాణసద్యాస్తవామ-
శ్రుతిహిమధరఖడ్గైర్మణితో మన్తరాజః ॥ ౨౭.౧॥
ఋషిరపి కాశ్యప ఉక్తశ్చన్దోఽనుష్టుప్చ దేవతోమేశః ।
యాస్తైః షడ్భిర్వర్ణైర్లక్ష్మం వా దేవతార్థనారీశః ॥ ౨౭.౨॥
అహిశశధరగజ్జాబద్ధతుజ్జాప్తమాలి-
స్త్రీదశగణనతాఙ్గస్త్రీక్షణః స్త్రీవిలాసీ ।
భుజగపరశుశూలాన్ధ్రవహ్ని కపాలం
శరమపి ధనురీశో బిభ్రదవ్యాచ్చిరం వః ॥ ౨౭.౩॥
హావభావలలితార్థనారికం భీషణార్థమపి వా మహేశ్వరమ్ ।
పాశసోత్పలకపాలశూలినం చిన్తయేజ్జపవిధౌ విభూతయే ॥ ౨౭.౪॥
అథ వా షోడశశూలవ్యగ్రభుజా త్రిణయనాభినద్ధాఙ్గీ ।
అరుణాంశుకానులేపనవర్ణాభరణా చ భగవతీ ధ్యేయా ॥ ౨౭.౫॥
విహితార్చనావిధిరథానుదినం ప్రజపేద్దశాయుతమితం మతిమాన్ ।
అయుతం హునేత్రిమధురాద్రతస్త్రిలతణ్డలైస్తదవసానవిధౌ ॥ ౨౭.౬॥
తైవోక్తపీఠేఽఙ్గపదైర్యథావద్ వృక్షేచదుర్గుర్నగశైర్ముఖాద్యైః ।
సమాతృభిర్దిక్పతిభిర్మహేశం పశ్యోచ్చపహరైర్విధినార్చయాత ॥ ౨౭.౭॥
ఆరభ్యాదిజ్వలనం దిక్సంస్థైరష్టభిర్మనోరఙ్గైః ।
ఆరాధయేచ్ఛ మాతృభిరితి సమ్ప్రాక్తః ప్రయోగవిధిరపరః ॥ ౨౭.౮॥
కాత్పూర్వం హసలిపిసంయుతం జపాదౌ
జప్తుణాం ప్రవరమితీహ కేచిదాహుః ।

ప్రాసాదాద్యయుతజపేన మజ్జు కుర్యా-

దావేశాదికమపి నీరుజాం చ మస్త్రీ || ౨౬.౯ ||

శిరసోఽవతరన్నిశేశబిమ్బ-

స్థితమజ్జిర్వృతమాగలత్సుధాద్రమ్ ।

అపమృత్యుహరం విషజ్వరాప-

స్మృతివిభ్రాన్తిశిరోరుజాపహం చ || ౨౬.౧౦ ||

నిజవర్ణవికీర్ణకోణవైశ్వానరగేహద్వితయావృతత్రికోణే ।

విగతస్వరపీతముత్తమాజ్ఞే స్మృతమేతత్తపయేత్తణ్ణాద్గ్రహార్తిమ్ || ౨౬.౧౧ ||

వహార్బిమేష్ట వహ్నివత్ప్రజ్వలన్తం

న్యస్తాప్త బీజం మస్తకే గ్రస్తజన్తోః ।

ధ్యాత్వావేశం కారయేద్బద్ధజీవం

తజ్జప్తం వా సమ్యగాస్మాణనేన || ౨౬.౧౨ ||

శుక్లాదిః శుక్లభాః పౌష్టికశమనవిధౌ కృష్టివశ్యేషు రక్తే

రక్తాదిః షోభసంస్తోభనవిధిషు హకారాదికో హేమవర్ణః ।

ధూమ్రాఽఙ్గామర్దనోచ్ఛాటనవిధిషు సమీరాదికోఽదాదిరుక్తః

పీతాభః స్తమ్భనాదౌ మనురతివిమలో భుక్తిభాజామదాదిః || ౨౬.౧౩ ||

కృష్ణాభః ప్రాణగేహస్థితమథ నయనే ధ్యాతమాన్యం విధత్తే

బాధిర్యం కర్ణరన్ధ్రేఽఽశ్చదతమపి వదనే కుక్షిగం శూలమాశు ।

మర్మస్థానే సమీరం సపది శిరసి వా దుఃసహం శిర్షరోగం

వాగ్రోధం కణ్ఠనాలేఽవనివృతమథ తన్మణ్డలే పీతమేతత్ || ౨౬.౧౪ ||

ప్రాలేయత్విషి చ స్వరావృతమిదం నేత్రే స్మృతం తద్రుజం

యోనౌ వామదృశోఽస్రవిస్మృతిమథో కుక్షౌ చ శూలం జపేత్ ।

విస్ఫోటే సవిషే జ్వరే తృషి తథా రక్తామయే బిభ్రమే

దాహే శిర్షగదే స్మరేద్విధిమిమం సన్తప్తయే మస్త్రీ || ౨౬.౧౫ ||

సాధ్యాయా హృదయకుశేశయోదరస్థం

ప్రాణాఖ్యం దృఢమవబధ్య బీజవర్జైః ।

తేజస్తచ్చిరసి విధుం విధాయ వాతే

నాకర్షేదపి నిజవాఙ్మయైవ మస్త్రీ || ౨౬.౧౬ ||

పారిభద్రసుమనోదలభద్రం వహ్నిబిమ్బగతమక్షరమేతత్ ।

సంస్మరేచ్ఛిరసి యస్య స వశో జాయతే న ఖలు తత్ర విచారః ॥ ౨౭.౧౭॥

నిజనామగర్భమథ బీజమిదం

ప్రవిచిన్త్య యోనిసుషిరే సుదృశః ।

వశయేత్క్షణాచ్ఛితతయా మనసః

ప్రవయేచ్ఛ శుక్లమథ వా రుధిరమ్ ॥ ౨౭.౧౮॥

నిజశివశిరఃశ్రితం తద్విమృష్టం స్మృత్వా ప్రవేశయేద్యోనౌ ।

యస్యాస్తతస్సమ్పర్కాత్తాం చ క్షరయేత్క్షణేన వశయేచ్ఛ ॥ ౨౭.౧౯॥

పరరేఫగర్భధృతసాధ్యపదం త్రికగం హుతాశయుతషట్కవృతమ్ ।

విగతస్వరావృతమగారభువి స్థితమేతదాశు వశయేద్రమణాన్ ॥ ౨౭.౨౦॥

మధురత్రయసంయుతేన శాలీ-

రజసా పుత్రలికాం విధాయ తేన ।

మనునా జహుయాత్తయా విభజ్య

త్రిదినం యస్య కృతే వశో భవేత్సః ॥ ౨౭.౨౧॥

విషపావకోద్యదభిధానగదం తగతం కుకోణయుతలాక్గలికమ్ ।

అహిపత్రకృష్టపరిజప్తమిదం శిరసో రుజం ప్రశమయేదదనాత్ ॥ ౨౭.౨౨॥

కణ్ఠే కేనావనద్ధార్పితదహనయుజా మజ్జయా మేన వామం

దక్షం సంవేష్ట్య వక్షోరుహమనలసమిరౌభిరంసద్వయం చ ।

వక్త్రే నాభౌ చ దీర్ఘం సుమతిరథ వినిక్షిప్య బిన్దుం నిశేశం

వక్షస్యాధాయ బద్ధ్వా చిరమివ విహరేత్కన్ధస్తకైరాత్మసాధ్యైః ॥ ౨౭.౨౩॥

కృత్వా వహ్నిః పరమను మనుం బన్ధజీవేన తస్మి-

న్నాధాయాగ్నిం విధివదభిసమ్పూజ్య చాజ్యైః శతాఖ్యమ్ ।

త్రైలోహాభ్యే ప్రతివిహితసమ్పాతమష్టోత్తరం త-

ద్ధుత్వా జప్తం దురితవిషవేతాలభూతాదిహారి ॥ ౨౭.౨౪॥

సాధ్యాఖ్యాగర్భమేనం లిఖ దహనపురే ర్కిణకాయాం షడశ్రం

బాహ్యోఽశ్రిష్ట్యజ్గమన్త్రాన్దలమను పరితో బీజవర్ణాన్విభజ్య ।

భూయోఽచః కాదియాదీస్త్రిషు వృతిషు కుగేహశ్రకే నారసింహం

తస్మిన్కార్యో యథావత్కలశవిధిరయం సర్వరక్షాకరః స్యాత్ ॥ ౨౭.౨౫॥

టాన్తే లిఖ్యాత్కలాభిర్వృతమనుమనలావాసయుగ్మేన వహ్ని-

ద్యోతత్కృణేన బాహ్యే తదను సవిత్పబిష్టేన కాద్యార్ణభాజా ।

తద్బాహ్యే శ్చౌపురాభ్యాం లిఖితనృహరియుక్తాశ్రకాభ్యాం తదేత-
ద్యస్తం రక్షాకరం స్యాద్ గ్రహగదవిషమక్షేలజాత్ర్యాదిరోగే || ౨౭.౨౬ ||

బిమ్బద్వంద్యే కృశానోర్విలిఖతు మణిమేనం ససాధ్యం తదశ్రి-
ష్టగ్నాదీనవ్యజ్ఞానార్థాన్స్వరయుగలమథో సన్నిష్కర్తే యథావత్ |
తారావీతం చ బాహ్యే కుగృహపరివృతం గోమయాబ్రోచనాభ్యాం
లాక్షాబద్ధం నిబధ్యాజ్ఞపమహితమిదం సాధు సాధ్యోత్తమాగ్నే || ౨౭.౨౭ ||

లక్ష్మ్యాయుఃపుష్టికరం పరం చ సౌభాగ్యవశ్యకృతసతతమ్ |
చోరవ్యాలమహారగభూతాపస్మారహారి యస్తమిదమ్ || ౨౭.౨౮ ||

సాధ్యాఖ్యాకర్మయుక్తం దహనపురయుగే మస్తమేనం తదశ్రి-
ష్టగ్నిజ్వాలాశ్చ బాహ్యే విషతరువిటపే సాగ్రశాఖే లిఖిత్యా |
జప్తాప్తాధ్వం సహస్రం నృహరికృతధియా స్వాపయేత్తత్ర శత్రు-
వ్యాపూదిక్రోడచోరాదిభిరపి చ పిశాచాదయో న ప్రజన్తి || ౨౭.౨౯ ||

ససిద్ధసురపూజితః సకలవర్గసంసాధకో
గ్రహజ్వరరుజాపహో విషవిసర్పదోషాపహః |
కిమత్ర బహుర్నిధనామభిమతార్థచింతామణిః
సముక్త ఇహ సజ్గహాన్మనువరస్తు చింతామణిః || ౨౭.౩౦ ||

షష్ఠస్వరో హుతవహస్తయయోస్తురీయా-
వాద్యస్వరో మనురయం కథితః ఫడన్తః |
అస్య త్రికో నిగదితో మనురవ్యనుష్టు
పృన్దశ్చ చణ్డసహితో మనుదేవతేశః || ౨౭.౩౧ ||

సప్తజ్వలజ్వానినిభిస్తటేన చ హతేన చ |
సర్వజ్వానినిసంయుక్తైః ఫడనైరజ్గమాచరేత్ || ౨౭.౩౨ ||

అవ్యాత్కపర్దకలితేన్దుకరః కరాత్త-
శూలాక్షనూత్రకకమణ్డలుటట్టే ఈశః |
రక్తాభవర్ణవసనోఽరుణపజ్జస్థో
నేత్రత్రయోల్లసితవక్త్రస్వరోరుహో వః || ౨౭.౩౩ ||

కృతసన్నిష్కో మస్త్రీ జప్తాల్లక్షత్రయం చ మస్త్రమిమమ్ |
జహుయాత్రిమధురసిక్తైః సత్తిలైరపి తణ్డలైర్దశాంశేన || ౨౭.౩౪ ||
వ్యాఘాతసమిద్భిర్వా మనుజాపీ తావతీభిరథ జహుయాత్ |

పూర్వోక్తార్చాపీతే గన్ధాద్యైరర్చర్యేచ్ఛ చణ్డేశమ్ ॥ ౨౭.౩౫॥

చణ్డచణ్డాయ చేత్యుక్త్వా ప్రవదేద్విద్మహేపదమ్ ।

చణ్డేశ్వరాయ చ ప్రోక్త్వా ధీమహిపదముచ్చరేత్ ॥ ౨౭.౩౬॥

తన్నశ్చణ్డ ఇతి ప్రోక్త్వా భూయో బ్రూయాత్ప్రచోదయాత్ ।

ఏషా తు చణ్డగాయత్రీ జపాత్సాన్నిధ్యకారిణీ ॥ ౨౭.౩౭॥

అక్షైః సమాత్పభిర్మస్త్రీ లోకేక్షైః సమ్ప్రేపూజయేత్ ।

కూర్మో విష్ణుయుతో దణ్డీ బీజమస్యోచ్యతే బుధైః ॥ ౨౭.౩౮॥

వదేచ్ఛణ్డేశ్వరాయేతి బీజాదిహృదయాన్తికమ్ ।

అర్చనాదిష్టమం మన్తం యథావత్సమ్ప్రయోజయేత్ ॥ ౨౭.౩౯॥

ఏవం జపహుతార్చాభిః సిద్ధమాత్రే తు మన్తకే ।

వాఙ్మతాదధికం లభ్యేత్కాఙ్మనం నాత్ర సంశయః ॥ ౨౭.౪౦॥

త్ర్యక్షరస్య జపో యావత్తావజ్జప్యోత్తడక్షరమ్ ।

ఐహికాముష్మికీం సిద్ధిం యథా హి లభతే నరః ॥ ౨౭.౪౧॥

కృత్వా పిష్టేన శల్యాః ప్రతికృతిమనలం చాపి కాష్టేశ్చితానా-

మాధాయారభ్య పుంసస్త్రిమధురలులితా దక్షిణాఙ్గుష్ఠదేశాత్ ।

ఛిత్వా చ్చిత్వాష్టయుక్తం శతమథ జపహుయాద్యోషితాం వామపాదా-

ద్విప్రాదీనాం చతుర్ణాం వశకరమనిశం మన్తమేతద్ధృతాన్తమ్ ॥ ౨౭.౪౨॥

అనుదినమష్టశతం యో జపహుయాత్పుష్పైరనేన మన్త్రేణ ।

సప్తదినైః స తు లభతే వాసన్తద్వర్ణసంజ్ఞాశమ్ ॥ ౨౭.౪౩॥

అహరహరష్టశతం యో మన్త్రేణానేన తర్పయేదీశమ్ ।

తస్య తు మాసచతుష్కాదర్వాక్సజ్ఞాయతే మహాలక్ష్మీః ॥ ౨౭.౪౪॥

సాధ్యక్ష్వాఙ్మిపచర్మణాం సుమస్మణాం పిష్టైశ్చ లోకైః సమం

కృత్వా పుత్రలికాం ప్రతిష్ఠితచలాం జప్తా చ రాత్రౌ హునేత్ ।

సప్తాహం పురుషోఽఙ్గనా యది చిరం వశ్యం త్వవశ్యం భవే-

దస్మిజ్ఞాన్మని నాత్ర చోద్యవిషయో దేహాన్తరే సంశయః ॥ ౨౭.౪౫॥

ఇతి చణ్డమన్తవిహితం విధివ-

ద్విధిమాదరేణ య ఇమం భజతే ।

స తు వాఞ్ఞితం పదమిహోష్య పునః

శివరూపతామపి పరత్ర లభేత్ || ౨౭.౪౬ ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః

కృతౌ ప్రపంచసారే సప్తవింశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ అష్టావింశః పటలః ॥

అథాఖిలార్థానుతతైవ శక్తిర్యుక్తా చతుర్వింశతితత్త్వభేదైః ।
గాయత్రిసంజ్ఞాపి చ తద్విశేషానథ ప్రయోగాన్మథయామి సాక్షాన్ ॥ ౨౮.౧॥

తారాహ్వయో వ్యాహృతయశ్చ సప్త గాయత్రిమంత్రః శిరసా సమేతః ।
అన్వర్థకం మంత్రమిమం తు వేదసారం పునర్వేదవిదో వదన్తి ॥ ౨౮.౨॥

జప్యః స్యాదిహ పరలోకసిద్ధికామై-
ర్మంత్రోఽయం మహితతరైర్దివ్యజైర్యథావత్ ।
భూదేవా నరపతయస్తుతీయవర్ణాః
సమ్మోక్షైః ద్విజవచనేన తత్ర భూయః ॥ ౨౮.౩॥

తేషాం శుద్ధకులద్వయోత్థమహాసామారభ్య తన్తక్రియాం
తారవ్యాహృతిసంయుతా సహశిరా గాయత్ర్యపాస్యా పరా ।
సన్ధ్యోపాసనయా జపేన చ తథా స్వాధ్యాయభేదైరపి
ప్రాణాయామవిధానతః సుమతిభిధ్రానేన నిత్యం ద్విజైః ॥ ౨౮.౪॥

ఆదౌ తారః ప్రకృతివికృతిప్రోత్థితోఽసౌ చ మూలా-
ధారాదారాదలివిరుతిరావిశ్య సౌషుమ్నమార్గమ్ ।
ఆద్యైః శాస్త్రావధిభిరనుగో మాత్రయా సప్తభేదైః
శుద్ధో మూర్ధావధి పరిగతః శాశ్వతోఽన్తర్బహిశ్చ ॥ ౨౮.౫॥

ప్రకాశితాదౌ ప్రణవప్రపంచతా
నిగద్యతే వ్యాహృతిసప్తకం పునః ।
సభూర్భువః స్వశ్చ మహర్జనస్తపః-
సమన్వితం సత్యమితి క్రమేణ చ ॥ ౨౮.౬॥

భూఃపదాద్యా వ్యాహృతయో భూశబ్దస్తది వర్తతే ।
తత్పదం సదితి ప్రోక్తం సన్మాత్రత్వాత్తు భూరతః ॥ ౨౮.౭॥

భూతత్వాత్కారణత్వాచ్చ భువఃశబ్దస్య సజ్గతిః ।
 సర్వస్వీకరణాత్సాత్వత్మతయా చ స్వరీతిరితమ్ ॥ ౨౮.౮॥
 మహస్త్వాచ్చ మహత్త్వాచ్చ మహఃశబ్దః సమీరితః ।
 తదేవ సర్వజనతా తస్మాత్తు వ్యాహృతిర్జనః ॥ ౨౮.౯॥
 తపో జ్ఞానతయా వైవ తథా తాపతయా స్మృతమ్ ।
 సత్యం పరత్వాదాత్మత్వాదనన్తజ్ఞానతః స్మృతమ్ ॥ ౨౮.౧౦॥
 ప్రణవస్య వ్యాహృతీనామతః సమృద్ధ ఉచ్యతే ।
 ఆకారో భూరుకారస్తు భువో మార్జః స్వరీరితః ॥ ౨౮.౧౧॥
 బిన్దుర్మహస్తథా నాదో జనః శక్తిస్తపః స్మృతమ్ ।
 శాన్తం సత్యమితి ప్రోక్తం యత్తత్పరతరం పదమ్ ॥ ౨౮.౧౨॥
 ప్రణవస్య వ్యాహృతీనాం గాయత్ర్యైక్యభభోచ్యతే ।
 ఆత్మాపి తత్పదం పూర్వం ప్రోక్తం తదనువణ్యతే ॥ ౨౮.౧౩॥
 తద్ ద్వితీయైకవచనమనేనాఖిలవస్తునః ।
 సృష్ట్యాదికారణం తేజోరూపమాదిత్యమణ్డలే ॥ ౨౮.౧౪॥
 అభిధ్యేయం పరానన్దం పరం బ్రహ్మభిధీయతే ।
 యత్తత్సవితురితుక్యక్తం షష్ఠ్యైకవచనాత్మకమ్ ॥ ౨౮.౧౫॥
 ధాతోరిహ సముత్పన్నం ప్రాణిప్రసవవాచకాత్ ।
 సర్వాసాం ప్రాణిజాతీనామితి ప్రసవితుః సదా ॥ ౨౮.౧౬॥
 వరేణ్యం వరణీయత్వాత్సేవనీయతయా తథా ।
 భజనీయతయా సర్వైః ప్రార్థనీయతయా స్మృతమ్ ॥ ౨౮.౧౭॥
 పూర్వస్యాష్టాక్షరవైవం వ్యాహృతిర్భూరితి స్మృతా ।
 పాపస్య భజ్జ్వానాదృగ్ధో భక్తస్నిగ్ధతయా తథా ॥ ౨౮.౧౮॥
 దేవస్య వృష్టిదానాదిగుణయుక్తస్య నిత్యశః ।
 ప్రభూతేన ప్రకాశేన దీప్యమానస్య వై తథా ॥ ౨౮.౧౯॥
 ధ్యైచింతాయామతో ధాతోర్నిష్పన్నం ధీమహీత్యదః ।
 నిగమాద్యేన దివ్యేన విద్యారూపేణ చక్షుషా ॥ ౨౮.౨౦॥
 దృశ్యో హిరణ్మయో దేవ ఆదిత్యే నిత్యసంస్థితః ।
 హీనతారహితం తేజో యస్య స్యాత్స హిరణ్మయః ॥ ౨౮.౨౧॥

యః సూక్ష్మః సోఽహమిత్యేవం చింతయామః సదైవ తు ।
 ద్వితీయాష్టాక్షరస్యైవం వ్యాహృతిర్భువ ఈరితా ॥ ౨౮.౨౨॥
 ధియో బుద్ధీర్మనోరస్య చ్చాన్తసత్వాద్య ఈరితః ।
 కృతశ్చ లిఙ్గవ్యత్యాసః సూత్రాత్సప్తిజుపగ్రహాత్ ॥ ౨౮.౨౩॥
 యత్తు తేజో నిరుపమం సర్వదేవమయాత్మకమ్ ।
 భజతాం పాపనాశస్య హేతుభూతమిహోచ్యతే ॥ ౨౮.౨౪॥
 న ఇతి ప్రోక్త ఆదేశః షష్ఠ్యాసౌ యుష్మదస్మదోః ।
 తస్మాదస్మాకమిత్యర్థః ప్రార్థనాయాం ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౮.౨౫॥
 తృతీయాష్టాక్షరస్యాపి వ్యాహృతిః స్వరితీరితా ।
 ఏవం దశ పదాన్యస్యాస్త్రయశ్చాష్టక్షరాః స్మృతాః ॥ ౨౮.౨౬॥
 షడక్షరాశ్చ చత్వారః స్యుశ్చతుర్వింశదక్షరాః ।
 ఇత్యమ్భాతం యదేతస్య దేవస్య సవితుర్విభోః ॥ ౨౮.౨౭॥
 వరేణ్యం భజతాం పాపవిनाశనకరం పరమ్ ।
 భగ్గోఽస్మాభిరభిధ్యాతం ధియస్తన్నః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౮.౨౮॥
 ఉక్తైవమత్ర గాయత్రీ పునస్తచ్చిర ఉచ్యతే ।
 ఆపో జ్యోతీ రస ఇతి సోమాగ్నోస్తేజ ఉచ్యతే ॥ ౨౮.౨౯॥
 తదాత్మకం జగత్సర్వం రసస్తేజోద్వయం యుతమ్ ।
 అమృతం తదనాశితాద్భ్రహ్మత్వాద్ బ్రహ్మ ఉచ్యతే ॥ ౨౮.౩౦॥
 యదానన్తాత్మకం బ్రహ్మ సత్త్వజ్ఞానాదిలక్షణమ్ ।
 తద్భూర్భువఃస్వరిత్సుక్తం సోఽహమిత్యోముదాహృతమ్ ॥ ౨౮.౩౧॥
 ఏతత్తు వేదసారస్య శిరస్తాచ్చిర ఉచ్యతే ।
 లక్షణైరితి నిర్దిష్టో వేదసారేషు నిష్ఠితః ॥ ౨౮.౩౨॥
 ఫలార్థం తదవాప్నోతి ముముక్షుర్మోక్షమృచ్ఛతి ।
 ఉపవ్యుషస్యేవోత్థాయ కృతశౌచవిధిర్ద్విజః ॥ ౨౮.౩౩॥
 దంతానాం ధావనం చైవ జిహ్వనిర్దేఖనాదికమ్ ।
 కృత్వా స్నాత్వా సమాచమ్య మస్త్రపూతేన వారిణా ॥ ౨౮.౩౪॥
 ఆపో హిష్ఠా మయేత్యాదిఋగ్భిస్త్రిసృభిరేవ చ ।

అభ్యుక్ష్య శుద్ధదేహః సన్నపః పీత్వా సమాహితః ॥ ౨౮.౩౫॥
 సూర్యశ్చేత్యనువాకేన పునరాచమ్య పూర్వవత్ ।
 అభ్యుక్ష్య శుద్ధదేహః సస్పృహీత్వాజ్ఞానినా జలమ్ ॥ ౨౮.౩౬॥
 ఆదిత్యాభిముఖో భూత్వా తద్గతాత్మోద్ధ్వలోచనః ।
 వేదసారం పరం జ్యోతిర్మూలభూతం పరాత్పరమ్ ॥ ౨౮.౩౭॥
 హృత్థనం సర్వస్య లోకస్య మణ్డలాంతవ్యవస్థితమ్ ।
 చింతయన్పరమాత్మానమప ఊర్ధ్వం వినిక్షిపేత్ ॥ ౨౮.౩౮॥
 ఏనస్తాః ప్రతినిఘ్నన్తి జగదాప్యాయయన్తి చ ।
 తతః ప్రదక్షిణీకృత్య పునరాచమ్య సంయతః ॥ ౨౮.౩౯॥
 క్రమాత్తారాదిమన్త్రాణామృష్యాదీన్విన్యసేత్సుధీః ।
 తత్ర తు ప్రణవస్యాదావృషిరుక్తః ప్రజాపతిః ॥ ౨౮.౪౦॥
 ఛన్దశ్చ దేవీ గాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా ।
 జమదగ్నిభరద్వాజభృగుగౌతమకాశ్యపాః ॥ ౨౮.౪౧॥
 విశ్వామిత్రవసిష్ఠాఖ్యావృషయో వ్యాహృతీరితాః ।
 గాయత్ర్యుష్ణిగనుష్ఠుప్చ బృహతీ పక్ష్యరేవ చ ॥ ౨౮.౪౨॥
 త్రిష్టుబ్జగత్యో చ్చన్దాంసి కథ్యన్తే దేవతా అపి ।
 సప్తార్చిరనిలః సూర్యో వాక్పతిర్వరుణో వృషా ॥ ౨౮.౪౩॥
 విశ్వేదేవా ఇతి ప్రోక్తాః సప్త వ్యాహృతిదేవతాః ।
 హృన్ముఖాంసోరుయుగ్మేషు సోదరేషు క్రమాన్వసేత్ ॥ ౨౮.౪౪॥
 విశ్వామిత్రస్తు గాయత్ర్యా ఋషిశ్చన్దః స్వయం స్మృతమ్ ।
 సవితా దేవతా చాస్య బ్రహ్మ శిర ఋషిః స్మృతః ॥ ౨౮.౪౫॥
 ఛన్దశ్చ దేవీ గాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా ।
 స్థానేషు పూర్వముక్తేషు సతారావ్యాహృతీన్వసేత్ ॥ ౨౮.౪౬॥
 గాయత్రీం శిరసా విద్యాజ్ఞాపేత్త్రిః స్యాదుపాసనా ।
 హృదయేఽధస్తథోద్ధ్వం చ మహాదిక్ష్యపి సంయతః ॥ ౨౮.౪౭॥
 వ్యాపయేద్వ్యాహృతీః సమ్యగ్గాయత్రీం చ శిరోయుతామ్ ।
 సార్థసంస్మృతి సజ్జాప్యాత్త్రిదం జపలక్షణమ్ ॥ ౨౮.౪౮॥

ఆత్మన్యధశోచపరితో దిగ్భ్యస్తాః సముపానయేత్ |
 గాయత్రీం పూర్వవజ్జప్యత్సాన్వధ్యాయవిధిరీదృశః || ౨౮.౪౯ ||
 ఏతత్త్రయం త్రిశః కుర్యాదృజకాయస్తనన్యధీః |
 నిరుచ్ఛాసః స విజ్ఞేయః ప్రాణాయామో మనీషిభిః || ౨౮.౫౦ ||
 ధ్యానస్య కేవలస్యాస్య వ్యాఖ్యానే ర్దిశతః క్రమః |
 త్రివ్యాహృత్యాదిమభ్యసేద్ధాయత్రీం సన్ధ్యయోః సుధీః || ౨౮.౫౧ ||
 శతం వాథ సహస్రం వా మన్తార్థగతమానసః |
 పూర్వం ప్రపంచయాగోక్తాన్తాణపత్యజపాదికాన్ || ౨౮.౫౨ ||
 లిపిన్యాసాదికాన్సాన్మహాన్యాసాదిసంయుతాన్ |
 సనిజప్ర్యాదికాన్సర్వాన్విదధ్యాద్విధివద్బుధః || ౨౮.౫౩ ||
 పాదసన్ధివతుష్కాన్ధనాభిహృద్గలదోర్ధ్వయా |
 సన్ధ్యాస్యనాసాగణ్డాక్షికర్ణభ్రూమస్తకేష్యపి || ౨౮.౫౪ ||
 వారుణైస్తవయామ్యప్రాగూర్ధ్వకేషు ముఖేషు చ |
 క్రమేణ వర్ణాన్విన్యసేద్ధాయత్ర్యా మన్తవిత్తమః || ౨౮.౫౫ ||
 శిరోభ్రూమధ్యనయనవక్త్రకణ్ఠేషు వై క్రమాత్ |
 హృన్నాభిగుహ్యాజాన్వాఖ్యపాదేష్యపి పదాన్స్వినేత్ || ౨౮.౫౬ ||
 స్త్రబ్ధహృవిష్ణురుద్రైశ్చ సేష్వరైః ససదాశివైః |
 ససర్వాత్మాహ్వయైః కుర్యాదృజ్గన్యాసం సమాహితః || ౨౮.౫౭ ||
 ఏవం కృత్వా తు సిద్ధ్యర్థం గాయత్రీం దీక్షితో జపేత్ |
 అథ త్రిగుణితే ప్రోక్తే విచిత్రే మణ్డలోత్తమే || ౨౮.౫౮ ||
 శక్తిభిః ప్రాకృముక్తాభిః సౌరం పీఠం సమర్చయేత్ |
 తత్ర నిక్షిప్య కలశం యథాపూర్వోపచారతః || ౨౮.౫౯ ||
 గవ్యైర్వా పంచుభిః క్వాథజలైర్వా పూరయేత్తతః |
 తస్మిన్నావాహ్య కలశే శక్తిమిత్యం విచింతయేత్ || ౨౮.౬౦ ||
 మన్దారాహ్వయరోచనాజ్ఞానజపాఖ్యాభైర్ముఖైర్నిస్తమ-
 ద్రతోద్ద్యన్మకుటాంశుభిస్తతచతుర్వింశార్ణచిత్రా తనుః |
 ఆమ్మోఞారిదరాహ్వయో గుణకపాలాఖ్యే చ పాశాఞ్జళే-
 ష్టాభీతీర్దధతి భవేద్భవదభీష్టోత్తారిణీ తారిణీ || ౨౮.౬౧ ||

సజ్జ్ఞాన్య భర్తారమితి ప్రభాణాం త్రిశక్తిమూర్తిః ప్రథమం సమప్ర్య ।
 ఆదిత్యశక్త్యాఖ్యవతుష్టయేన యజేద్వితీయావరణే దినేశమ్ ॥ ౨౮.౬౨॥
 ప్రహ్లాదీనిం ప్రభాం నిత్యాం సవిశ్వమృతసంజ్ఞకామ్ ।
 విలాసినిప్రభావత్యౌ జయాం శాంతాం క్రమాద్యజేత్ ॥ ౨౮.౬౩॥
 తమోపహరిణీం సూక్ష్మాం విశ్వయోనిం జయావహామ్ ।
 పద్మాలయాం పరాం శోభాం భద్రరూపాం తథా యజేత్ ॥ ౨౮.౬౪॥
 మాతృభిశ్చారుణాభిశ్చ షష్ట్యథో సప్తమీగ్రహైః ।
 ఆదిత్యపార్షదస్తైరప్యష్టమీన్ద్రాదిభిః సురైః ॥ ౨౮.౬౫॥
 ఆవృతిః కథితా చేతి విధానం పరమీదృశమ్ ।
 గన్ధాదిభిర్నివేద్యాన్తైర్దినేశం సమ్యగర్చయేత్ ॥ ౨౮.౬౬॥
 అథ పునరముమభిషిజ్ఞేచ్ఛ-
 త్సంయతచిత్తం చ దేశికః శిష్యమ్ ।
 కృతహుతవిధిమపి విధివ-
 ద్విహితబలిం దత్తదక్షిణం గురవే ॥ ౨౮.౬౭॥
 భూయస్త్యక్షరలక్షం గాయత్రీం సంయతాత్మకో జప్త్వా ।
 జహుయాత్పాయసతిలఘుతదూర్వాభిర్దుగ్ధతరుసమిద్భరపి ॥ ౨౮.౬౮॥
 పక్షైకం త్రిసహస్రం మస్త్రీ సమభీష్టసిద్ధయే ముక్త్యై ।
 అక్షరసహస్రసంఖ్యం ముఖ్యతరైః కేవలైస్తైర్జుహుయాత్ ॥ ౨౮.౬౯॥
 దురితోచ్ఛేదనవిధయే మస్త్రీ దీర్ఘాయుషే చ విశదమతిః ।
 ఆయుష్కామో జహుయాత్పాయసహవిరాజ్యకేవలాజ్ఞైశ్చ ॥ ౨౮.౭౦॥
 దూర్వాభిః సతిలాభిః సర్వైస్త్రీసహస్రసంఖ్యకం మస్త్రీ ।
 అథ తు త్రిమధురసిక్తైరరుణైర్జుహుయాత్సరోరుహైరయుతమ్ ॥ ౨౮.౭౧॥
 సప్తశ్రీరపి భూయో భవతి మనోజ్ఞైశ్చ మన్దిరం లక్ష్మ్యైః ।
 అన్నాద్యథ్యన్తైరపి పాలాశైర్బ్రహ్మవర్చసే జహుయాత్ ।
 సర్వైరేతైర్జుహుయాత్సర్వఫలాప్త్యై ద్విజేశ్వరో మతిమాన్ ॥ ౨౮.౭౨॥
 ఇతి పరమరహస్యం వేదసారస్య సారం
 గదితమజసుశుద్ధైర్యోగిభిద్రాన్యగమ్యమ్ ।
 అముమథ జపహోమధ్యానకాలే య ఏవం

భజతి స తు విశుద్ధః కర్మభిర్ముక్తిమేతి ॥ ౨౮.౭౩॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛార్ఙ్గరభగవతః
కృతౌ ప్రపజ్ఞాసారే అష్టవింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ఏకోనత్రింశః పటలః ॥

అథ వక్ష్యామి విద్యాయాస్త్రిష్టుభః ప్రవరం విధిమ్ ।
ఋషిచంద్రోదేవతాభిరఙ్గాన్యాసక్రమైః సహ ॥ ౨౯.౧॥
మారీచః కాశ్యపో జ్ఞేయ ఋషిశ్చంద్రః స్వయం స్మృతమ్ ।
దేవతా జాతవేదోఽగ్నిరుచ్యవైఽఙ్గాన్యతః పరమ్ ॥ ౨౯.౨॥
నవభిః సప్తభిః షడ్భిః సప్తభిశ్చ తథాష్టభిః ।
సప్తభిర్మూలమస్త్రేణ కుర్యాదఙ్గాని షట్ క్రమాత్ ॥ ౨౯.౩॥
అఙ్గాష్టగుల్ఫజఙ్గాను జానూరుకటిగుహ్యకే ।
సనాభిహృదయోరోజపాశ్వాయుక్పుష్పకేషు చ ॥ ౨౯.౪॥
స్కన్ధయోరుభయోర్మధ్యే బాహుమూలోపబాహుషు ।
ప్రకూర్పరప్రకోష్ఠేషు మణిబన్ధనతలేషు చ ॥ ౨౯.౫॥
ముఖనాసాక్షికర్ణేషు మస్తమస్తిష్కమూర్ధను ।
న్యసేన్మస్త్రాక్షరాన్మస్త్రీ క్రమాద్వా ప్యుక్త్యమాత్తనౌ ॥ ౨౯.౬॥
శిఖాలలాటదృక్కర్ణయుగోష్ఠరసనాసు చ ।
సకర్ణబాహుహృత్కుక్షికటిగుహ్యోరుజానుషు ।
జఙ్గాచరణయోన్యన్యేతద్దాని త్రిష్టుభః క్రమాత్ ॥ ౨౯.౭॥
భాస్వద్విద్యుత్కరాలాకులహరిగలసంస్థారిశఙ్ఖాసిఫేటే-
షష్ట్రాసాఖ్యత్రిశూలానరిగణభయదాం తర్జనీం చాదధానా ।
చర్మాణ్యుద్ధూర్ణదోర్భిః ప్రహరణనిపుణాభిర్వృతా కన్యకాభి-
ర్దద్యాత్కార్యానవీష్టాన్స్త్రీణయనలసితా కాపి కాత్యాయనీ వః ॥ ౨౯.౮॥
ఇతి విన్యస్తదేహస్తు కుర్యాజ్జప్యాదికాః క్రియాః ।
దీక్షా ప్రవత్సతే పూర్వం యథావద్దేశికోత్తమైః ॥ ౨౯.౯॥
తతోఽస్త్రక్లప్తిః సమ్ప్రాప్తౌ స్యాత్ప్రయోగవిధిస్తతః ।

దీక్షకాఖ్యాక్షరాణ్యాదౌ శక్త్యవేష్ట్య తతో బహిః ॥ ౨౯.౧౦॥

యన్త్రం షడ్గుణితం కృత్వా దుర్వర్ణలసితాశ్రకమ్ ।
బహిరష్టదలం పద్మం ప్రోక్తలక్షణలక్షితమ్ ॥ ౨౯.౧౧॥

అత్ర పీఠం యజ్ఞేన్మస్త్రీ క్రమాత్సనవశక్తికమ్ ।
జయా చ విజయా భద్రా భద్రకాలీ సుదుర్ముఖీ ॥ ౨౯.౧౨॥

వ్యాఘ్రసింహముఖీదుర్గాత్రిష్టుభో నవ శక్తయః ।
తత్రాదాయ ఘటం దివ్యకావ్యథమూత్రపయోమ్భసామ్ ॥ ౨౯.౧౩॥

ఏకేన పూరయిత్వాస్మిన్నావాహ్య చ విభావసుమ్ ।
అఙ్గావృతేర్బహిగ్న్యూదిపాదాష్టకవినిఃసృతాః ॥ ౨౯.౧౪॥

మూర్తీరభ్యర్చయేదగ్నేర్జాతవేదాదికాః క్రమాత్ ।
పృథివ్యమృష్టనలేరానప్యాయేత్మనేపదసంయుతాన్ ॥ ౨౯.౧౫॥

అర్చయేద్దిక్షు కోణేషు నివృత్త్యాదీర్యథాక్రమమ్ ।
దిక్ష్యేకాదశసంఖ్యైః స్వర్ణాగతాద్యర్ణశక్తయః ॥ ౨౯.౧౬॥

లోకపాలాంశ్చ తద్ధేతోర్విధినేతి సమర్చయేత్ ।
జాగతా తాపినీ వేదగర్భా దాహనరూపిణీ ॥ ౨౯.౧౭॥

సేన్దుఖణ్డా శుమ్భహస్త్రీ సనభశ్చారిణీ తథా ।
వాగీశ్వరీ మదవహో సోమరూపా మనోజవా ॥ ౨౯.౧౮॥

మరుద్వేగా రాత్రిసంజ్ఞా తీవ్రకోపా యశోవతీ ।
తోయాత్మికా తథా నిత్యా దయావత్సపి హారిణీ ॥ ౨౯.౧౯॥

తిరస్కియా వేదమాతా తథాన్యా దమనప్రియా ।
సమారాధ్యా నన్దినీ చ పరా రిపువిర్మదినీ ॥ ౨౯.౨౦॥

షష్ఠీ చ దణ్డినీ తిగ్మా దుర్గా గాయత్రిసంజ్ఞికా ।
నిరవద్యా విశాలాక్షీ శ్వాసోద్వాహా చ నాదినీ ॥ ౨౯.౨౧॥

వేదనా వహ్నిగర్భా చ సింహవాహాహ్వయా తథా ।
ధుర్యా దుర్విషహా వైవ రిరంసా తాపహారిణీ ॥ ౨౯.౨౨॥

త్యక్తదోషా నిఃసపత్నా చత్వారింశచ్ఛతుర్యుతాః ।
అభిషిచ్య పునః శిష్యం కుమ్భాదీన్గురురాహరేత్ ॥ ౨౯.౨౩॥

ఈదృశం యస్త్రమారుహ్య జపేచ్ఛిష్యః సుయస్త్రితః ।
 మస్త్రాక్షరసహస్రం తు సిద్ధ్యర్థం గురుసన్నిధౌ ॥ ౨౯.౨౪॥
 సర్వజాపేషు సంజ్ఞేయా గాయత్ర్యా ద్విగుణో జపః ।
 కర్తవ్యో వాఞ్చితార్థార్థాప్త్యై రజాయై కార్యసిద్ధయే ॥ ౨౯.౨౫॥
 తిలరాజ్యనలక్షీరవృక్షేధ్యహవిరాజ్యకైః ।
 ర్విపఃసిక్తైః క్రమాద్ధోమః సాధయేదీప్సితం నృణామ్ ॥ ౨౯.౨౬॥
 చత్వారి చత్వారింశచ్చ చతుఃశతసమన్వితమ్ ।
 చతుఃసహస్రసంయుక్తం ప్రోక్షైరేతైర్హుతక్రియా ॥ ౨౯.౨౭॥
 ఏవం సంసిద్ధమస్త్రస్య స్యురస్త్రాద్యాః క్రియా మతాః ।
 చత్వారి చత్వారింశచ్చ వర్ణానామస్త్రమిష్యతే ॥ ౨౯.౨౮॥
 విలోమపాఠో వర్ణానామస్త్రమాహుర్మనీషిణః ।
 పాదాష్టకమిదం విద్యాత్తతోఽష్టాఙ్గో మనుః స్వయమ్ ॥ ౨౯.౨౯॥
 జప్తకామో మనుః తేషాం పాదాంస్తు ప్రతిలోమతః ।
 పఠేత్తథా హి మస్త్రోఽయం జ్ఞాల్యతే దుష్టదూషితః ॥ ౨౯.౩౦॥
 ఆద్యాః పంచాక్షరపదాస్త్రయః సప్తాక్షరః పఠః ।
 పంచమశ్చాథ షష్టశ్చ ద్వౌ తు పాదౌ షడక్షరౌ ।
 పంచాక్షరౌ తదన్వై చ తేషాం భావో నిగద్యతే ॥ ౨౯.౩౧॥
 గ్నోద్యం జ్ఞానేంద్రియం కామం ద్వితీయం పాంచభౌతికమ్ ।
 తృతీయం ధాతవః సప్త చతుర్థం వర్ణసప్తకమ్ ॥ ౨౯.౩౨॥
 షడూర్మయః పంచమం స్యాత్తప్తః షట్కౌశికో మతః ।
 సప్తమశ్చాష్టమః పాదః శబ్దాద్యం వచనాదికమ్ ॥ ౨౯.౩౩॥
 సాఙ్గః సత్ప్రతిపత్తికః సగురుపద్యస్త్వప్రమాణక్రమా-
 జ్ఞాప్యేత్యాదిషడన్తకోఽన్తవిగతో వర్ణప్రతీపస్తథా ।
 గుర్వాదేశవిధానతశ్చ వివిధధ్యానక్రియో మన్త్రిణా
 తత్తత్కార్యసమాప్తయేఽఖిలవిపద్ధ్యానౌఘభానూదయః ॥ ౨౯.౩౪॥
 అనులోమజపేఽఙ్గానామపి పాఠోఽనులోమతః ।
 ప్రతిలోమాని తాని స్యుః ప్రతిలోమవిధౌ తథా ॥ ౨౯.౩౫॥
 అన్తః పాదప్రతీపే హి తథా తాని భవన్తి హి ।

వర్ణప్రతివే చ తథా మాత్రాణ్యప్రతిలోమకే ॥ ౨౯.౩౬ ॥
 ప్రతిపత్తివిశేషాంశ్చ తత్ర తత్ర విచక్షణః ।
 గుర్వాదేశవిధానేన ప్రవిదధ్యాన్న చాన్యథా ॥ ౨౯.౩౭ ॥
 జపః పురోక్తసంఖ్యః స్యాద్ధృతకృష్టిస్తథా భవేత్ ।
 క్షీరద్రుమసమిద్రాజితలహవ్యఘృతైః క్రమాత్ ॥ ౨౯.౩౮ ॥
 అథ వా పంచగవ్యోత్థవరుణా హుతముచ్యతే ।
 ప్రత్యజ్ముఖేన కర్తవ్యం ప్రాయో జపహుతాదికమ్ ॥ ౨౯.౩౯ ॥
 తత్ర స్యుర్మస్తవరేభ్యస్తావతో వహ్నిదేవతాః ।
 ప్రత్యేకమావృతాస్తాస్తు పంచకేన నతఘ్నవామ్ ॥ ౨౯.౪౦ ॥
 తత్పంచకం చ ప్రత్యేకమావృతం పంచభిః పృథక్ ।
 ప్రత్యేకం పంచకానాం తు షోడశావృతిరిష్యతే ॥ ౨౯.౪౧ ॥
 ప్రత్యేకం షోడశానాం తు కోటయః పరిచారికాః ।
 ఇత్యేకాక్షరజాత్పుర్వమేకస్మాత్షోడశాత్మకాత్ ॥ ౨౯.౪౨ ॥
 ఏతావత్యస్తు జాతాస్తద్విస్తరం పునరూహయేత్ ।
 తత్ర త్వన్ప్రియజాః ప్రోక్తా దేవతాస్తూర్వదృష్టయః ॥ ౨౯.౪౩ ॥
 తిర్యక్ష్ణో చ భౌతికాః ప్రోక్తా ధాతూత్థాస్తూభయా నరాః ।
 ఉర్మిజాస్తూర్వవదనాస్తిర్యక్ష్ణాచ్చాచథ కోశజాః ॥ ౨౯.౪౪ ॥
 క్లీబా ముఖద్వయోపేతా గోచరోద్ధాః స్త్రియో మతాః ।
 అధోముఖాశ్చ తిర్యక్ష్ణా ఇత్సుక్తో మూర్తీసంజగహః ॥ ౨౯.౪౫ ॥
 ఆభిః సర్వాభిరపి చ శిఖాభిర్జాతవేదసః ।
 వ్యాప్యతే పరరాష్ట్రేషు వృక్షగుల్మతృణాదికమ్ ॥ ౨౯.౪౬ ॥
 ఆరమ్భే మానుషాణి స్యుర్మక్షత్రాణ్యాభిచారకే ।
 కర్మాణ్యాసురభాని స్యుర్మైవాని స్యుస్తథా హృతౌ ॥ ౨౯.౪౭ ॥
 అన్త్యాశ్శీర్షస్త్వర్కాదితి గురుహరిమిత్రానిలాహ్వయా దేవాః ।
 పూర్వోత్తరత్రయా యమహరవిధయో మానుషాః పరేసురభాః ॥ ౨౯.౪౮ ॥
 నన్దాస్వారభ్య రిక్తాసు ప్రయోజ్యాత్మని సంహరేత్ ।
 భద్రాసు సజ్గహం కుర్యాజ్జయాసు చ విశేషతః ।

ఆరేణారభ్య మనేన ప్రయోజ్యాదిత్యవారకే || ౨౯.౪౯ ||

సంహరేత్సన్గ్రహం కుర్యాద్వారే త్వాచార్యయోః సుధీః |
చరోర్విసృజ్యోభయకైరాహరేదభ్యసేత్స్థిరైః || ౨౯.౫౦ ||

దినాస్త్రం దినకృద్యుక్తం వారగ్రహసమన్వితమ్ |
కృత్తికాది చ కృత్యాస్త్రం కృత్యాస్త్రం జాతవేదసః || ౨౯.౫౧ ||

నక్షత్రాత్మా హుతాశః స్యాత్తిథ్యాత్మేష్టరుదాహృతః |
తాభ్యాం కరోతి దినకృద్విసర్గాదానకర్మణీ || ౨౯.౫౨ ||

రణానిగ్రహకర్మణోరను పరాగ్వక్త్రాః ప్రధానాకృతి-
ప్రఖ్యా మస్త్రవిధానవిచ్ఛ దిశి దిశ్యేకాదశైకాదశ |
సంస్థాప్య క్రమశోఽక్షరోదితరుచిః శక్తిర్జపేద్వా మనుం
సమ్యగ్వా జహుయాదనుప్రతిగతం సిద్ధ్యై సమారాధయేత్ || ౨౯.౫౩ ||

పీతాయోముష్టిగదాహస్తా మహిషాజ్యసంయుతపులాకైః |
వైభీతారిష్టసమితోద్ధవతైః స్తమ్భయేచ్ఛ హుతవిధినా || ౨౯.౫౪ ||

సుసితా పాశాజ్ఞశయుగ్విలద్వారిప్రవాహసమ్భిన్నా |
వేతససమిదాహుత్యా మధురయుజా మజ్జ వర్షయేద్దుర్ధా || ౨౯.౫౫ ||

రక్తా పాశాజ్ఞశినీ నిశి ఫలిసీకేసరోద్భవైః కుసుమైః |
చన్దనరససంకైష్టోమాద్దుర్ధా వశీకరోతి జగత్ || ౨౯.౫౬ ||

లవణైస్త్రిమధురసిక్తైస్తత్కృతయా వా జహోతు పుత్రల్యా |
ఉదాతరుకాష్టైర్నక్షత్రం సప్తాహన్నుపతిమపి వశీకురుతే || ౨౯.౫౭ ||

సకపాలశూలపాశాజ్ఞశహస్తారుణతరా తథా దుర్ధా |
ఆకర్షయతే లావణపుత్రల్యా త్రిమధురాక్తయా హోమాత్ || ౨౯.౫౮ ||

ధ్యాత్వా ధూమ్రాం ముసలత్రిశిఖకరామస్థిభిశ్చ తీక్ష్ణాకైః |
కార్పాసానాం నిమృచ్ఛదమేషఘృతైర్హుతాచ్ఛ విద్వేషః || ౨౯.౫౯ ||

ధూమ్రా తర్జనిశూలాహితహస్తా విషదలైః సమహిషాజ్యైః |
హోమాచ్ఛ మరిచసర్వపవరుభిరజారుధిరసేచితైరటయేత్ || ౨౯.౬౦ ||

శిఖిశూలకరాగ్నినిభా సర్వపత్తైలాక్తమత్తబీజైశ్చ |
మరిచైర్వా రాజియుతైర్హోమాదహితాన్విమోహయేద్దుర్ధా || ౨౯.౬౧ ||

కృష్ణా శూలాసికరా రిపుదినవృక్షోద్భవైః సమిత్ప్రవరైః |

వ్రణకృద్ధృతసంసిక్తైర్హోమాన్మాసేన మారయేద్ధర్గా ॥ ౨౯.౬౨॥

నక్షత్రవృక్షసమిధో మరిచాని చ తీక్ష్ణహింజుశకలాని ।

మారణకర్మణి విహితాన్యరుష్కరస్నేహసిక్తాని ॥ ౨౯.౬౩॥

నక్షత్రవృక్షసమిధాం విలిఖితసాధ్యాభిధానకర్మవతామ్ ।

సచతుశ్చత్వారింశత్తత్త్వయుజాం హోమకర్మ మరణకరమ్ ॥ ౨౯.౬౪॥

మరిచం క్షౌద్రసమేతం ప్రత్యక్కుష్పీపరాగసమ్భిన్నమ్ ।

ఉష్ణామ్భుఃపరిలులితం ప్రనేచయేద్బృక్షవృక్షపుత్రల్యాః ॥ ౨౯.౬౫॥

హృదయే వదనే చ రిపోః సమ్ముఖతః సమ్ప్రతిష్ఠితోరాయాః ।

జాత్యేభిభూతోఽరిః స్యాత్తత్కృషధనాత్పక్షమాత్రకాన్మియతే ॥ ౨౯.౬౬॥

సైవ ప్రతికృతిరసకృత్ప్రతిష్ఠితసమీరణా చ విశదధియా ।

తీక్ష్ణస్నేహలిప్తా విలోమజాపేన తాపసీయాగ్నౌ ॥ ౨౯.౬౭॥

విధినా జ్వరపీడా స్యాదపఘనహోమేన హానిరఙ్గస్య ।

సర్వాఘత్యా మరణం ప్రాప్నోతి రిపుర్న తత్ర సన్దేహాః ॥ ౨౯.౬౮॥

ప్రాకోక్ష్మాన్భూతవర్ణాన్దశ దశ యుగశో బిన్దుయుక్తాన్నమోన్తా-

న్యోనేర్మధ్యాశ్రమధ్యేష్యపి పునరథ సంస్థాప్య భూతాభవర్ణాన్ ।

వర్ణైః సాకమగ్నైర్మనుమపి కులిశాద్యైః స్వబిహ్వైః సమేతం

కుర్యాత్కర్మాణి సమ్యక్టువిశదమతిః స్తమ్భనాద్యాని మస్త్రీ ॥ ౨౯.౬౯॥

ఊదోద్గాదిలశాః కోర్నసౌ చతుర్ధారకా వసౌ వారామ్ ।

దృష్ట్యైర్దివితీయరక్షా వహ్నాద్వన్ద్యయోనికాదియషాః ॥ ౨౯.౭౦॥

మరుతః కపోలబిన్దుకపఞ్చమవర్ణాః శహౌ తథా వ్యోమ్నః ।

మనుషు పరేష్యపి మస్త్రీ కర్మాణి కరోతు తత్ర సంసిద్ధ్యై ॥ ౨౯.౭౧॥

ఉన్మత్తక్షేలనేత్రద్రుమభవసమిధాం సప్తసాహస్రికాన్తం

ప్రత్యేకం రాజితైలాలులితమథ హునేన్మాహిషాజ్యప్లుతం వా ।

కృష్ణాష్టమ్యాద్యమేవం సునియతచరితః సప్తరాత్రం నిశాయాం

నిఃసన్దేహోఽన్య శత్రుస్త్వజతి కిల నిజం దేహమావిష్టమోహాః ॥ ౨౯.౭౨॥

సాముద్రే చ సహింజుజీరకవిషే సాధ్యక్షవృక్షాకృతిం

కృత్వా యో వదనాఞ్జులే ఘటకటాహాదిశ్రితే క్వాథయేత్ ।

సప్తాహం జ్వలనం జపన్విషతరోర్యష్టా శిరస్తాడనం

కుర్వన్నప్రదినాన్తర్యమపురక్రీడాపరః స్యాదరిః ॥ ౨౯.౭౩॥

అర్కస్యన్దనబద్ధపన్నగముఖగ్రస్తాజ్ఞిమాశామ్బరం
న్యగ్వక్త్రం తిలజాప్లుతం విషహరం దీప్తం కర్తైర్భాస్వతః ।
వాయుప్రేరేతపహ్నిమణ్డలమహాజ్వాలాకులాస్యాదికం
ధ్యాయన్వైరిణముత్క్షిప్తజలమముం మన్త్రం జపేన్మృత్యవే ॥ ౨౯.౭౪॥

ఆద్రాంశుకోఽగ్నిమనునా త్వథ సప్తరాత్రం
సిద్ధార్థతైలలలితైర్మరిచైర్జుహోతు ।
ఆరభ్య విష్టిదివసేఽరినరః ప్రలాప-
మూర్ఛాన్వితేన విషయాక్రియతే జ్వరేణ ॥ ౨౯.౭౫॥

తాలస్య పత్రే భుజపత్రకే వా మధ్యే లిఖేత్సాధ్యనరాభిధానమ్ ।
అథాభితో మన్తమిమం విలోమం విలిఖ్య భూమౌ వినిఖన్య తత్ర ॥ ౨౯.౭౬॥

ఆధాయ వైశ్వానరమాదరేణ
సమచ్య సమ్యజ్మరిచైర్జుహోతు ।
తీవ్రో జ్వరస్తస్య భవేత్పునస్త-
త్తోయే క్షిపేద్వశ్యతమః స భూయాత్ ॥ ౨౯.౭౭॥

సింహస్థాశరనికరైః కృశానువక్త్రై-
ర్ధావన్తం రిపుమనుధావమానమేనామ్ ।
సఞ్ఞాన్త్య క్షిపతు జలం దినేశబిమ్బే
జప్తాముం మనుమపి చాటనాయ శీఘ్రమ్ ॥ ౨౯.౭౮॥

కృత్వా స్థణ్డలమగ్గణే భగవతీం న్యాసక్రమైరర్చయే-
ద్గన్ధాద్యైః పునరన్ధసా చ వికిరేన్మస్త్రీ నిశాయాం బలిమ్ ।
జప్తా మన్తమముం చ రోగసహితాః కృత్వానికృత్వా కృతాం-
స్తాంస్తాన్భూతపిశాచవైరివిహితాన్దుఃఖానసౌ నాశయేత్ ॥ ౨౯.౭౯॥
విధివదభిజ్వాల్యానలమన్వహమారాధ్య గన్ధపుష్పాద్యైః ।
సన్ధ్యాజపాచ్చ మనురయమాకాఙ్క్షితసకలసిద్ధికల్పతరుః ॥ ౨౯.౮౦॥

కుసుమరసలులితలోజైర్వారుణవదనో జుహోతు సన్ధ్యాసు ।
మన్తార్ణవస్థ్యమగ్నైరైక్యేన ద్రావయేదరీనచిరాత్ ॥ ౨౯.౮౧॥

శుద్ధైశ్చ తణ్డులైరపి హవిర్వినిష్పాద్య పంచాగవ్యమపి ।

సఘృతేన తేన జహుయాదష్టసహస్రం సమేతసమ్పాతమ్ ॥ ౨౯.౮౨॥

ప్రాశితసమ్పాతస్య స్యాద్రక్షా సర్వధైవ సాధ్యస్య ।

ప్రాజ్ఞణమన్దిరయోరపి నిఖనేద్వారే చ శిష్టసమ్పాతమ్ ॥ ౨౯.౮౩॥

కృత్యా నశ్యతి తింస్మన్విక్షన్తే న గ్రహోదయో భీత్యా ।

కర్తారమేవ కుపితా కృత్యా సర్వాత్మనా చ నాశయతి ॥ ౨౯.౮౪॥

బ్రహ్మద్రుమఫలకాన్తే మన్త్రితమః సప్తసప్తకోష్ఠయుతే ।

కోణోదరాణి హిత్యా మాయాబీజం సకర్మమధ్యగతే ॥ ౨౯.౮౫॥

విలిఖేత్కృమేణ మన్త్రాక్షరాంశ్చ శిష్టేషు తేషు కోష్ఠేషు ।

తత్ర మరుతః ప్రతిష్ఠాం విధాయ వినిధాయ వహ్నిమపి జహుయాత్ ॥ ౨౯.౮౬॥

ఆజ్ఞేనాష్టసహస్రం ఫలకోపరి సమ్యగాత్తసమ్పాతమ్ ।

విప్రతిపత్తిధరాయాం నిఖనేన్నశ్యన్త్యపద్రవాః సద్యః ॥ ౨౯.౮౭॥

సికతాచరుగవ్యాశ్మకమృదాం ప్రతిష్ఠా విధీయతే సిద్ధ్యే ।

ప్రస్థాథకఘటమానా గ్రహపురవిషయాభిగుప్తయే సికతాః ॥ ౨౯.౮౮॥

మధ్యాష్టాశాన్తసు చ కుణ్డానామారచయ్య నవకమపి ।

విధినా నివపేత్కృమశః సింహాధనుశ్చాగయాయని దినేశే ॥ ౨౯.౮౯॥

తిథిషు తు కాలాష్టమ్యాం తేషు విశాఖాగ్నిమూలభాగేషు ।

వారేషు మన్దవాకృతివర్జం సర్వే తథా ప్రశస్యన్తే ॥ ౨౯.౯౦॥

హస్తశ్రవణమఖాసు ప్రాజాపత్యేషు కర్మ కురీయత ।

ద్వాదశసహస్రసంఖ్యం ప్రజపేద్ధాయత్రమపి యథాప్రోక్తమ్ ॥ ౨౯.౯౧॥

మధ్యే చ మూలమనునా తదాయుధైరష్టదిక్షు చక్రాద్యైః ।

సకపాలాన్తైః పృథగపి సంస్థాపనకర్మ నిగదితం విధివత్ ॥ ౨౯.౯౨॥

తాస్తాశ్చ దేవతా అపి పరిపూజ్య యథాక్రమేణ మన్త్రితమః ।

కుర్యాద్బలిం దినగ్రహకరణేభ్యో లోకపాలరాశిభ్యః ॥ ౨౯.౯౩॥

సికతాః షోడశకుడువం బ్రహ్మద్రుమభాజనే తు గవ్యాక్రమ్ ।

నివపతి యది విధినా తం దేశం గ్రామం కరోతి చతురబ్ధాత్ ॥ ౨౯.౯౪॥

అర్కేఽజస్థేఽభిగాయామపరిమితజలాయాం సమాదాయ శుద్ధాః

సమ్మ్యక్సంశోషయిత్వాతపమను సికతాః శూర్పకోశైర్విశోధ్య ।

సంసిద్ధే పంచగవ్యే సుమతిరథ వినిక్షిప్య తాః కుమ్భసంస్థా
 మన్తాగ్నౌ మన్తజాపీ ద్విజతరుసమిధా భర్జయేత్కార్యహేతోః ॥ ౨౯.౯౫॥
 ఏవం మృదుపలచరవః సంస్థాప్యన్తే సపంచగవ్యాన్తే ।
 వసుధావిప్రతిపత్తిక్షయం చ పుష్టిం చ కుర్వతే క్రమశః ॥ ౨౯.౯౬॥
 ప్రీహిభిరన్వైః క్షీరైః సమిద్భిరథ దుగ్ధవీరుధామాజ్యైః ।
 మధురత్రయమధురతరైర్మహాతీమృద్ధిం కరోతి హుతవిధినా ॥ ౨౯.౯౭॥
 యద్యద్వాఞ్చాతి పురుషస్తత్తదముష్య ప్రభావతః సాధ్యమ్ ।
 సగ్రహనక్షత్రాద్యాం సగిరిపురగ్రామకానాం వసుధామ్ ॥ ౨౯.౯౮॥
 సాహిర్ముషోపలముదధిం దహతి హ మతిమానయత్సమేతేన ।
 ఏవం ప్రోత్థాపయతి చ మన్తేణానేన నిశితధీర్మస్త్రీ ।
 పుంసా కేన కియద్వా మన్తస్యాచక్షతేఽస్య సామర్థ్యమ్ ॥ ౨౯.౯౯॥
 తస్మాదేనం మనువరమభీష్టాప్తయే సంయతాత్మా
 జప్యాన్నిత్యం సహుతవిధిరప్యాదరాదర్చయీత ।
 భక్త్యా కుర్యాత్సుమతిరభిషేకాదికం కర్మజాతం
 కర్తుం వాన్యత్ప్రవణమతిరత్రైవ భక్తః సదా స్యాత్ ॥ ౨౯.౧౦౦॥
 ఇతి శ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరంగభగవతః
 కృతౌ ప్రపంచసారే ఏకోనత్రింశః పటలాః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ త్రింశః పటలః ॥

అథాభివక్ష్యే మహితస్య మన్తస్యానుష్ఠభః సజ్గహతో విధానమ్ ।
ఋష్యాదికైరణ్యపదైర్యథావద్దీక్షాజపార్చాహవనైః క్రమేణ ॥ 30.౧॥

ఋషిరభిహితో వసిష్ఠశ్చన్దోఽనుష్ఠపచ దేవతా రుద్రః ।
త్ర్యమ్బకపదాదికా స్యాన్మనునైవ షడణ్యక్షష్టిరథ కథితా ॥ 30.౨॥

త్రిభిస్తు వరైర్బ్రదయం శిరశ్చ
చతుర్భిరష్టాభిరథో శిఖా చ ।
ఉక్తం నవార్జైః కవచం తథాక్షి-
పఞ్చార్ణకం త్ర్యక్షరమస్తమాహుః ॥ 30.3॥

ప్రాకృత్యగ్యాస్యసౌమ్యే శిరసి చ వదనోరోగలాంసేషు నాభౌ
హృద్యేషే పృష్ఠకుక్షోరథ శివగుదయోరూరుమూలాంతయోశ్చ ।
జాన్వస్తద్బ్రత్యయగ్మస్తనతటయుగపాశ్రేషు పత్యాణినాసా-
శీర్షేష్యపూర్వ్యుత్సతోఽరైన్యసతు పునరథస్తోఽపి మస్త్రీ తథోద్వమ్ ॥ 30.౪॥

చరణాగ్రసన్నిధి గుదాధారోదరహృదయకన్ధరేషు పునః ।
బాహోః సన్ధ్యగ్రాస్యపూణద్వయదృక్కుతిభ్రుశీర్షేషు ॥ 30.౫॥

వర్ణాన్యస్య శిరోభ్రూదృగ్వక్త్రకగలహృదుదరగుహ్యేషు ।
ఊర్వోర్జాన్వోః పాదయోః పదైశ్చ మనువిత్క్రమేణ విన్యసేత్ ॥ 30.౬॥

వసిష్ఠాదిక్రమేణైవ అఙ్గన్యాసం సమాచరేత్ ।
వసిష్ఠస్త్ర్యమ్బకశ్చైవ త్రిణేత్రశ్చ తథైవ చ ।
అనుష్ఠపచన్దనే చేతి జాతియుక్తేన మన్తవిత్ ॥ 30.౭॥

అచ్చస్వచ్ఛార్చవిన్దస్థితిరుభయకరాజ్ఞితం పూర్ణకుమ్భం
ద్వాభ్యాం వేదాక్షమాలే నిజకరకమలాభ్యాం ఘటౌ నిత్యపూర్ణౌ ।
ద్వాభ్యాం తౌ చ స్రవన్తౌ శిరసి శశికలాబన్ధరే ప్లావయన్తౌ

దేహం దేవో దధానః ప్రదిశతు విశదాకల్పజాలః శ్రియం వః || 30.౮ ||

ప్రాసాదోక్తే పీఠే గవ్యైర్వా దుగ్ధతరుకషాయైర్వా ।

సమూర్ధకలశమస్మిన్మహేశమావాహ్యః పూజయేద్భక్త్యా || 30.౯ ||

అఙ్గైరాద్యార్కాద్యైః పునరావృతిరష్టభిర్ద్వితీయా స్యాత్ ।

మన్తార్ణశక్తిభిః స్యుః పునశ్చతస్రో దిశాపవఙ్గాద్యైః || 30.౧౦ ||

ఆర్కేన్ద్ధరణితోయానలేరవియదాత్మసంజ్ఞకాస్తే చ ।

ఆనుష్ఠభమిత్యష్టావరణం ప్రోక్తం విధానవరమేవమ్ || 30.౧౧ ||

రమా రాకా ప్రభా జ్యోత్స్నా పూర్ణోషా పూరణీ సుధా ।

విశ్వా విద్యా సుధా ప్రహ్వ సారా సన్ధ్యా శివా నిశా || 30.౧౨ ||

ఆద్రా ప్రజ్ఞా ప్రభా మేధా కాన్తిః శాన్తిద్యుతిరృతిః ।

పరోమా పావనీ పద్మా శాన్తా మేధా జయామలా || 30.౧౩ ||

ద్వాత్రింశదితి నిర్దిష్టాః శక్తయోఽనుష్ఠభః క్రమాత్ ।

శివానుభావతో నిత్యం జగదాప్యాయయన్తి యాః || 30.౧౪ ||

ఇతి పరిపూజ్య మహేశం కలశజలైః సమభిషేచయేచ్ఛిష్యమ్ ।

కనకాంకుకరత్నాద్యైర్గురుమపి పరిపూజ్య మనుమతః సిద్ధమ్ || 30.౧౫ ||

ప్రజపేల్లజాయత్యా ద్రవ్యైర్జుహుయాజ్ఞపావసానే చ ।

బిల్వపలాశౌ ఖదిరో వటతిలసిద్ధార్థద్ధౌగ్ధుగ్ధాని || 30.౧౬ ||

దధిదూర్యేతి దశైతాన్యాజ్యసమేతాని హోమవస్తూని ।

ఏకైకశః సహస్రం దశభిర్హుత్వా ప్రతప్య విప్రాంశ్చ || 30.౧౭ ||

భవతి నరః సిద్ధమనుర్మన్రేణ చ సర్వకర్మకర్తా స్యాత్ ।

బిల్వైరయుతం హుత్వా మహతీం లక్ష్మీమవాప్నుయాద్విప్రః || 30.౧౮ ||

తావద్భిద్విజవృక్షైర్ద్విజః శ్రియం పుష్కలామవాప్నోతి ।

ఖదిరసమిదయుతహోమాత్తేజోబలపుష్టిమాప్నుయాద్విష్ణుమ్ || 30.౧౯ ||

న్యగ్రోధాయుతహోమాద్ధనధాన్యసమృద్ధిమేతి నచిరేణ ।

అయుతం తిలైః ప్రజహ్వన్నపమృతోః పాపమనో విముక్తః స్యాత్ || 30.౨౦ ||

సిద్ధార్థాయుతహోమో వైరిణమపమృత్యుమపి వినాశయతి ।

పాయసహుతేన పరమాం రమామథాయుర్యశో లభేన్మత్త్యః || 30.౨౧ ||

దుగ్ధపలుతాత్కాంతిః స్యాత్పరకృత్యా నశ్యతి శ్రియం లభతే ।

దధిదోమతోఽన్నవాన్యాయతనవనకరం చ తం వదన్తి బుధాః ॥ 30.౨౨॥

దూర్వాయుతేన జహుయాద్రోగాన్నిర్వాస్య సర్వమపమృత్యుమ్ ।

గ్నివతధీరబ్ధానాం విప్రవరః సర్వథా శతం జీవేత్ ॥ 30.౨3॥

నిజజన్మదినే పయోన్ధసా వా శతవీర్యశ్రితయైః పయోఘృతాక్షైః ।

జహుయాచ్చ శతం సవింశతిం యః స లభేదాయురరోగతాం చిరాయ ॥ 30.౨౪॥

కాష్ఠ్యర్యదారుసమిధాం త్రిశతం సహస్రం

ర్నిపఃపయోన్నసహితం త్రితయం జహోతు ।

విప్రాన్సృతప్ర్య చ గురూన్సరిపూజ్య సమ్య-

గ్ధీర్షం విముక్తగదమాయురవాప్తుకామః ॥ 30.౨౫॥

స్నాత్వాత్కాభిముఖోఽమృసి స్థిత ఇమం మన్తం సహస్రం జపే-

దాయుష్యం ప్రతిపర్వ దుగ్ధహవిషా హోమో మహాశ్రీప్రదః ।

లాజాభిర్నిజవాఞ్ఞతాయ హవనాత్కన్యాశు సన్ధియతే

స్వాద్యక్షస్తనజద్రుమైచ్చ హవనాత్సర్వాన్వశే స్థాపయేత్ ॥ 30.౨౬॥

గాయత్రీవర్ణపరిపూర్ణతనుస్తు భాను-

స్త్రిష్టుభిష్శిష్టుమహిమా మహితః కృశానుః ।

ఆనుష్టుభాక్షరసమగ్రరుచిః శశాజ్ఞే

దద్యుః సముద్యతమమీ పరివాఞ్ఞతం వః ॥ 30.౨౭॥

ఏభిస్త్రిభిర్మనువరైస్తు శతాక్షరాఖ్యో

మన్తోఽభికాక్షితఫలాప్తిదకామధేనుః ।

ప్రోక్తో హితాయ జగతాం మునిభిః కృపాద్ర-

చిత్తైర్యథోక్తమథ సజ్గహతో వదామి ॥ 30.౨౮॥

ఋష్యాద్యాః పూర్వోక్తాస్త్రీదశాః స్యుర్వృత్తయోదశభిరర్హైః ।

శిర ఏకాదశభిచ్చ ద్వావింశద్భిస్తథా శిఖాకవచమ్ ॥ 30.౨౯॥

నయనం పంచదశార్హైః ససప్తభిర్దశభిరస్త్రమృగవిధిః ।

విన్యాసం చ మనూనాం మన్తజ్ఞః పూర్వవత్కృమాత్కుర్యాత్ ॥ 30.30॥

స్మర్తవ్యాభిలలోకర్విత సతతం యజ్జగమస్థావరం

వ్యాప్తం యేన చ యత్పుష్పాచ్చవిహితం ముక్తిశ్చ యత్సిద్ధితః ।

యద్వా స్యాత్పుణవత్రిభేదగహనం శ్రుత్యా చ యద్ధీయతే
 తద్వః కాఙ్క్షితసిద్ధయేఽస్తు పరమం తేజస్త్రయోత్థం మహాః ॥ 30.30॥
 లక్షాయతో జపవిధిః శతాక్షరస్యాథ హోమవిధిరుక్తః ।
 అయుతావధికో ద్రవ్యం దౌగ్ధాన్నం రింపషా సమాయుక్తమ్ ॥ 30.31॥
 సారే పితే పూజ్యా పూర్వోక్తాజ్ఞైః సమావృతిః ప్రథమా ।
 ప్రహ్లాదిన్యాద్యాభిస్త్రీః ప్రోక్తాః క్రమాత్సమావృతయః ॥ 30.32॥
 పంచమ్యావృతిరుక్తా త్రైష్టుభవజ్ఞాగతాదిభిస్తదను ।
 స్యాచ్ఛరమాదిభిరావృతిచతుష్కముక్తం దశమ్యథేన్ద్రాద్యైః ॥ 30.33॥
 ఇతి శతాక్షరమస్త్రసమర్చనా నిగదితేహ దశవరణా బుధైః ।
 ప్రజపతామభికాఙ్క్షితసిద్ధయే నిఖిలసంస్కృతిమోక్షపదాప్తయే ॥ 30.34॥
 దుగ్ధార్జురహలయాత్సహస్రమమృతాకాణ్డైస్తు దీర్ఘాయుషే
 దూర్వాణాం త్రితయైస్తథా ఘృతపయఃసిక్తైర్భృతేనైవ వా ।
 లక్ష్మ్యై కోకనదైశ్చ శోణరుచిభిస్త్రీస్వాదుయుక్తైస్తథా
 రక్తైర్నృతృలక్ష్మైస్తదహ్ని వికచైర్భైర్నృప్రసూనైరపి ॥ 30.35॥
 అనుదినమఘశాన్ద్యై సంయతాత్మా సహస్రం
 ప్రతిజహతు తిలైర్వా మస్త్రవిన్మాసమేకమ్ ।
 అపి దినకరసంఖ్యం భోవిజయీత ద్విజాతీ-
 నివిధరసవిశిష్టైర్భక్తితో భోజ్యజాతైః ॥ 30.36॥
 శతం శతం ప్రాతరతస్త్రితోద్యతో
 జపేద్ ద్విజో మస్త్రమిమం శతాక్షరమ్ ।
 ఆరోగజష్టం బహులేన్దిరాయుతం
 శతం స జీవేచ్ఛరదాం సుఖేన సః ॥ 30.37॥
 సర్వాన్కామానవాప్నోతి మస్త్రమేనం జపేత్తు యః ।
 సర్వం సాధయతే మస్త్రీ అస్త్రశస్త్రాదిలక్షణమ్ ॥ 30.38॥
 ప్రణవ్యాహృత్యాద్యా వ్యాహృతితారాన్తికా చ మస్త్రీ చ ।
 జప్త్వా శతాక్షరీ స్యాదిహపరలోకప్రసిద్ధయే దినశః ॥ 30.39॥
 మనుమముమఘశాన్ద్యై పత్పదాద్యం ప్రజప్య-
 ద్దగగణరహితాయాప్యాయుషేఽనుష్ఠబాద్యమ్ ।

విమలమతిరరాతిధ్వంసనే త్రిష్టుబాద్యం
దినమను దినవక్త్రే వత్సరం సంయతాత్మా ॥ 30.౪౧॥

శతాక్షరమనోరయం క్రమ ఉదీరితః సజ్గహా-
ద్భజేదముమతన్ద్రితే దినశ ఏవ మస్త్రీ రహః ।
అభీష్టఫలసిద్ధయే సుయశనే చ దీర్ఘాయుషే-
ఽప్యశేషజనరజ్ఞానాయ చిరమిన్దిరావాప్తయే ॥ 30.౪౨॥

సంవాదసూక్తవిహితం విధానమథ సాజ్గదేవతారూపమ్ ।
వక్ష్యామి సాధకానామనుదినమభివాఞ్ఛితప్రదానకరమ్ ॥ 30.౪3॥

ఋషిరపి సంవననోఽస్యానుష్టుప్ప త్రిష్టుబుచ్యతే చ్చందః ।
సంవాదాద్యః ప్రోక్తః సంజ్ఞానాద్యశ్చ దేవతా వహ్నిః ॥ 30.౪౪॥

బ్రహ్మఖ్యో హృదయమనుః శిరశ్చ విష్ణు
రుద్రః స్వాదిహ తు శిఖేశ్వరశ్చ వర్మ ।
నేత్రే ద్వే భవతి సదాశివస్తథాస్త్రం
సర్వాత్మేత్యథ కథితం షడఙ్గమేవమ్ ॥ 30.౪౫॥

ధవలనలినరాజచ్ఛన్ద్యమధ్యే నిషణ్ణం
కరవిలసితపాశం సాజ్ఞశం సాభయం చ ।
సవరదమమలేన్ద్రక్షీరగౌరం త్రిణేత్రం
ప్రణమత సురవక్త్రం ముజ్ఞు సంవాదయన్త్రమ్ ॥ 30.౪౬॥

సహస్రకాణాం దశభిశ్చతుర్భిర-
ప్యథో సహస్రైశ్చ చతుర్భిరన్వితమ్ ।
జపేన్మనం సమ్యగథాభిదీక్షితః
పయోన్ధసాన్తే జహుయాద్దశాంశకమ్ ॥ 30.౪౭॥

యజేత్పూర్ణైశ్చ తదర్చనావిధౌ
పుర్నిద్వతీయావరణేఽగ్నిమూర్తిభిః ।
అనన్తరం చ త్రిదివేశ్వరాదిభిః
క్రమేణ వహ్నిం విధినేతి పూజయేత్ ॥ 30.౪౮॥

సంవాదసూక్తే విధినేత్యనేన
సంసాధితే కర్మ కరోతు మస్త్రీ ।
చతుఃశతం చాపి దశోత్తరేణ

చతుశ్చతుష్కం ప్రజపేద్ధునేద్వా ॥ 30.౪౯॥

పాయసేన మధురత్రయభాజా విప్రరాజతరుజైః కుసుమైర్వా ।

ర్నిపషా స్తనజవృక్షసమిద్భిర్వాఙ్మౌళితార్థవిధయే ప్రజహోతు ॥ 30.౫౦॥

జహుయాత్కలాచతుష్కైః ప్రత్యుచమామోజ్య కాదివర్గచతుష్కైః ।

తద్వచ్చ పయశలాద్యైర్వర్తైః సంయోజ్య పూర్వవన్మతిమాన్ ॥ 30.౫౧॥

తద్వదృవం ప్రతియోజ్య త్రిష్టుపాదాంశ్చ పూర్వసంజ్ఞేన ।

జహుయాత్ప్రిపాసేక్తం పాయసమచిరేణ కార్యసమవాప్యై ॥ 30.౫౨॥

ప్రతిపాదమథక్రాదం ప్రతియోజ్య జహోతు పూర్వవన్మతిమాన్ ।

తేనాభీష్టావాప్తిర్నచిరేణ నరస్య హస్తగా భవతి ॥ 30.౫3॥

అక్షరపాదాత్త్రిష్టుబ్యుక్తైః సూక్తైస్తు పూర్వసంజ్ఞేన ।

జహుయాత్సమాజరూపం సంవాదయితుం ప్రతర్పయేద్వాగ్భిః ॥ 30.౫౪॥

ఉద్దిశ్య యద్యదిహ మన్రితమో జహోతి

సూక్తైరమా నిగదితైస్త్రివిధైశ్చ మన్తైః ।

వ్యస్తైర్వధావిభవతో విధివత్సమస్తైః

స్తతస్య సిద్ధ్యతి సమగ్రమయత్నమేవ ॥ 30.౫౫॥

ఋగ్వారుణీ ద్రువా స్వాద్యా యా సా త్రిష్టుబ్నిగద్యతే ।

ఋషిర్వసిష్ఠస్త్రిష్టుప చ్చన్దో వారీశదేవతా ॥ 30.౫౬॥

అష్టభిః సప్తభిః షడ్భిః పునస్తావద్భిరక్షరైః ।

షడఙ్గాని విధేయాని తస్మిన్త్రసముదీరితైః ॥ 30.౫౭॥

అఙ్గాల్యగ్రససన్ధిపాయుశివసంజ్ఞాధారనాభిష్వథో

కుక్షౌ పృష్ఠహృదోరురోజగలదోఃసన్ధ్యగ్రవక్త్రేషు చ ।

గర్జాపూణవిలోచనశ్రవణయుగ్భ్రూమధ్యమధ్యేషు కే

సర్వాఙ్గేషు తథా న్యసేద్విశదధీర్వర్తైః సమర్థైః క్రమాత్ ॥ 30.౫౮॥

అచ్ఛాంతుకాభరణమాల్యవిలేపనాధ్యః

పాశాఙ్గశాభయవరోద్యతదోః సరోజః ।

స్వచ్ఛార్పణవిస్తవసతిః సుసితః ప్రసన్నో

భూయాద్విభూతివిధయే వరుణశ్చిరం వః ॥ 30.౫౯॥

అక్షైరష్టభిరహిషైర్దిశాధిపైః సమభిపూజ్య వారీశమ్ ।

కలశైః పునరభిషిఞ్చోత్పరమగురుర్మన్తజాపినం శిష్యమ్ ॥ ౩౦.౬౦॥
 వసుభిః ప్రసాద్య దేశికమథ శిష్యో మనుమిమం జపేల్లక్షమ్ ।
 జహుయాచ్చ దుగ్ధపక్షైరన్నైరయుతం ఘృతాప్లవైర్మతిమాన్ ॥ ౩౦.౬౧॥
 ఋగియమృణమోచసి స్యాజ్జపైర్హుతైస్తర్పణైశ్చ మన్తవిధః ।
 సమ్పూప్తదుర్గతేరపి సద్యో హృద్యాం చ సంవహేల్లక్ష్యమ్ ॥ ౩౦.౬౨॥
 ఇక్షోః సితైశ్చ శకలైర్హృతసంసితైశ్చతుర్దినం జహుయాత్ ।
 సకలోపద్రవశాన్వై తథర్ణముక్త్యై చ సమ్పదే సుచిరమ్ ॥ ౩౦.౬౩॥
 వైతససమిదయుతహుతాద్వృష్టిమకాలేఽపి వితనుతే వరుణః ।
 గవ్యక్షీరసమేతాత్త్రిదినకృతాద్దినముఖేషు ముదితమనాః ॥ ౩౦.౬౪॥
 శతభిషజ సముదితేఽర్కే చతుఃశతం పాయసం హునేత్సఘృతమ్ ।
 ఋణమోచనాయ లక్ష్మ్యై జనసంవననాయ శుక్రవారే వా ॥ ౩౦.౬౫॥
 పాశాబద్ధం వైరిణమజ్రశసమ్ప్రోతమమ్బుధేః పారే ।
 ధ్యాయన్నరే క్షిపంత వరుణం జహుయాచ్చ వా తథా ప్రజపేత్ ॥ ౩౦.౬౬॥
 పాశనిబద్ధం వైరిణమసినా చ్ఛిత్వాశు నాశయన్తమముమ్ ।
 ధ్యాయన్వేతససమిధా గోమూత్రయుజా హునేత్తదపహత్యై ॥ ౩౦.౬౭॥
 దౌగ్ధాన్నైర్భృగువారే ఘృతసంసితైః కృతశ్చ హవనవిధిః ।
 ఋణమోక్షదశ్చ వివిధోపద్రవశమకృద్రమాకరః ప్రోక్తః ॥ ౩౦.౬౮॥
 పశ్చిమసన్ధ్యాసమయే పశ్చిమవదనోఽనలం సమారాధ్య ।
 ఋచమేనామభిజప్యాచ్చతుఃశతం సకలదుఃఖనాశాయ ॥ ౩౦.౬౯॥
 శాలీఘృతసంసితాః సరిదన్తరతో జహోతు పరసేనామ్ ।
 సంస్తమ్భయితుం త్రిదినం సుమనా మస్త్రీ చతుఃశతావృత్త్యా ॥ ౩౦.౭౦॥
 ప్రత్యజ్మృఖోఽథ మస్త్రీ ప్రతర్పయేద్వా జలైః సుశుద్ధతరైః ।
 యః సోఽప్యపద్రవాణాం రున్ధేరన్నివహం శ్రియం సమృచ్ఛతి చ ॥ ౩౦.౭౧॥
 బహునా కిమనేన మన్త్రిముఖ్యో మనునాశు ప్రతిసాధయేదభీష్టమ్ ।
 హవనక్రియయాథ తర్పణైర్వా సజపైః పాశభృతో మహామహిమ్నః ॥ ౩౦.౭౨॥
 అథ లవణమనుం వదామి సాంజం
 సజపం సప్రతిపత్తికం సహోమమ్ ।

విధివద్విహితేన యేన సర్వాం

జగతిమాత్మవశే కరోతి మస్త్రీ || 30.23||

లవణామ్భుని చేత్యాద్యా ద్వితీయా లవణే ఇతి ।

దేహాతి చ తృతీయా స్యాత్సద్గోతి చతుర్థ్యపి || 30.24||

ఋక్పఞ్చమీ తు యా తే స్యాద్యథా ప్రోక్తమథర్వణి ।

ఋగ్భిరాభిస్తు పఞ్చాంగం పఞ్చాభిర్వా సమీరితమ్ || 30.25||

చిట్యక్షరైః షడంగం వా ప్రణవాద్యైర్నిగద్యతే ।

పఞ్చాభిశ్చ త్రిభిరపి పఞ్చాభిః పఞ్చ చాక్షరైః || 30.26||

సపఞ్చాభిర్యుగార్ణాణ జాతియుక్తైః సమాహితః ।

అఙ్గిరాః స్యాదృషిశ్చన్దోఽనుష్టుబత్రైవ దేవతా ।

అగ్నిరాత్రి తథా దుర్గా భద్రకాలీ సమీరితా || 30.27||

అరుణోఽరుణపఞ్చసన్నిహితః స్రవశక్తివరాభయయుక్తకరః ।

అమితార్చిరజాత్తగతిర్విలసన్నయనత్రితయోఽవతు వో దహనః || 30.28||

నీలవరాంశుకేశకలపా నీలతనుర్నిబిడస్తనభారా ।

సాజ్రశపాశసశూలకపాలా యామవతీ భవతోఽవతు నిత్యమ్ || 30.29||

కరకమలవిరాజచ్ఛక్రశఙ్ఖాతిశూలా

పరిలసితకీరీటా పాతితానేకదైత్యా ।

త్రిణయనలసితాఙ్గీ తిగ్మరశ్మిప్రకాశా

పవనసఖనిభాఙ్గీ పాతు కాత్యాయనీ వః || 30.30||

సురౌద్రసితదంష్ట్రీకా త్రిణయనోద్వకేశోల్బణా

కపాలపరశూల్లసద్దమరుకా త్రిశూలాకులా ।

ఘనాఘననిభా రణద్రుచిరకిఙ్కణకూలికా

భవద్విభవసిద్ధయే భవతు భద్రకాలీ చిరమ్ || 30.31||

భేటానిముసలతోమరకపాలశక్తిః సపాశసృణి దధతీ ।

దంష్ట్రోగ్రా సింహస్థా రాత్రికాలికా ధ్యేయా || 30.32||

అయుతం నియతో మత్రమృక్పఞ్చకసమన్వితమ్ ।

ప్రజపేత్రిసహస్రం వా సమ్యగేనం సమాహితః || 30.33||

దశాంశేన హునేత్సిద్ధ్యై హవిషా ఘృతసంయుజా ।

ఏవం కృతే ప్రయోగార్హో మస్త్రీ భూయాన్న చాన్యథా ॥ 30.౮౪॥

వహ్నిరాత్రి వరే స్యాతాం వశ్యాకర్షణకర్మణోః ।

దుర్గాకాల్యా తథా దేవ్యో శస్తే మారణకర్మణి ॥ 30.౮౫॥

ఆరభ్య కర్మకృన్మస్త్రీ తృతీయాం కృష్ణపక్షజామ్ ।

సన్ధిక్షితో భవేత్పూతే మన్దిరే మస్త్రజాపవాన్ ॥ 30.౮౬॥

నిఖన్యాత్తత్ర కుణ్డం చ దోర్మాత్రం త్ర్యశ్రమేఖలమ్ ।

చతుష్కం సున్దరాకారం పుత్తలీనాం చ కారయేత్ ॥ 30.౮౭॥

ఏతాం సాధ్యక్షవృక్షేణ శాలిపిష్టేన చాపరామ్ ।

చక్రీకరమృదా చాన్యాం మధూచ్ఛిష్టేన చేతరామ్ ॥ 30.౮౮॥

తాసు హృద్దేశలిఖితసాధ్యాఖ్యాసు సమాహితః ।

సమ్యక్సంస్థాపయేత్ప్రాణాన్సాధ్యాదాసీయ సాధకః ॥ 30.౮౯॥

ఉక్తానాం దారపీం కుణ్డే ఖనేన్మస్త్రాభిమస్త్రితామ్ ।

విష్టరాం విష్టరస్యాధః పాదస్థానే చ మృన్మయీమ్ ॥ 30.౯౦॥

లమ్బయేదమ్మరే సిద్ధమయీమూర్ధ్వమధోముఖీమ్ ।

పునః కృష్ణాష్టమీరాత్రౌ పూర్వయామే గతే సతి ॥ 30.౯౧॥

రక్తమాల్యామ్మరే మస్త్రీ కృతరక్తానులేపనః ।

సమ్యక్కృతలిపిన్యాసప్రాణాయామాదికః శుచిః ॥ 30.౯౨॥

కుడువం పోతలవణం సుశ్లక్షం పరిచూర్ణితమ్ ।

దధిక్షౌద్రఘృతక్షీరైః ప్రోక్షయిత్వా సుశోధితమ్ ॥ 30.౯౩॥

ఆలోడ్య గుడమధ్యాజ్యైర్విస్పృష్టావయవామథ ।

తేన పుత్తలికాం మస్త్రీ చార్వణ్గీం కారయేత్సుధీః ॥ 30.౯౪॥

తస్యాం చ స్థాపయేత్ప్రాణాన్సర్వాదేశవిధానతః ।

అష్టోద్వశతసంఖ్యం వా తథాష్టోద్వసహస్రకమ్ ॥ 30.౯౫॥

ఋక్పంచకం పంచావింశతసంఖ్యం ప్రతికృతిం స్పృశన్ ।

జపితాక్షణీని విన్యసేత్సాన్వజ్గప్రతికృతావపి ॥ 30.౯౬॥

సతారైశ్చిటిమస్త్రారైశ్చతుర్వింశతసంఖ్యకైః ।

శిరోలలాటదృక్కర్ణనాసాన్యచిబుకేష్వపి ॥ 30.౯౭॥

సకణ్ఠహృదయోరోజకుక్షినాభికటిషు చ ।
 మేథ్రపాయూరుజాన్వాఖ్యజఙ్ఘాజ్ఞీషు చ విన్యసేత్ ॥ ౩౦.౯౮॥
 అథో గుహ్యోదభేదః స్యాదూర్ధ్వం భేదేన్వితే సతి ।
 ఆత్మన్యేవం ప్రవిన్యస్య పునః ప్రతికృతౌ న్యసేత్ ॥ ౩౦.౯౯॥
 అఙ్గుష్ఠసన్నిప్తదఙ్ఘ్రజానూరుపాయుషు ।
 సలిఙ్గానాభిజతరహృదయేషు స్తనద్వయే ॥ ౩౦.౧౦౦॥
 కన్ఠరాచిబుకాన్యేషు పూణదృక్కర్ణయుగ్మకే ।
 లలాటశిరసోన్యన్యేత్ప్రతిమాయాం చ సంహరేత్ ॥ ౩౦.౧౦౧॥
 ఉపలిప్యాల కుణ్ఠం తద్బహిర్గోమయవారిణా ।
 సాధ్యసమ్ముఖ ఆసీన ఆదధ్యాద్ధవ్యవాహనమ్ ॥ ౩౦.౧౦౨॥
 ప్రజ్వాల్య సాధ్యోడుతరుకాష్టైరభ్యుచ్య దీప్తిమాన్ ।
 రాజీకుశీతపుష్పాద్భిశ్చపషకే రజతాదికే ॥ ౩౦.౧౦౩॥
 దేవతాం ప్రతిపాద్యాప్యం దత్త్వా కార్యార్థసిద్ధయే ।
 ఉపతిష్ఠేద్ధుతస్యాదావస్తే మస్తైరితిరితైః ॥ ౧౦౪॥
 త్వమాననమమిత్రఘ్న నిశాయాం హవ్యవాహన ।
 హవిషా మస్తదత్తేన తృప్తో భవ మయా సహ ॥ ౩౦.౧౦౫॥
 జాతవేదో మహాదేవ తప్తజామ్బూనదప్రభ ।
 స్వాహపతే విశ్వమక్ష లవణం దహ శత్రుహన్ ॥ ౩౦.౧౦౬॥
 ఈశే ఈశ్వరి శర్వాణి గ్రస్తం ముక్తం త్వయా జగత్ ।
 మహాదేవి నమస్తుభ్యం వరదే కామదా భవ ॥ ౩౦.౧౦౭॥
 తమోమయి మహాదేవి మహాదేవస్య సువ్రతే ।
 స్త్రియా మే పురుషం గత్వా వశమానయ దేహి మే ॥ ౩౦.౧౦౮॥
 దుర్గే దుర్గాదిరహితే దుర్గసంశోధనార్గతే ।
 చక్రశఙ్ఖధరే దేవి దుష్టశత్రుభయఙ్కరీ ॥ ౩౦.౧౦౯॥
 నమస్తే దహ శత్రుం మే వశమానయ చణ్డికే ।
 శాకమ్భరి మహాదేవి శరణం మే భవానఘ ॥ ౩౦.౧౧౦॥
 భద్రకాలి భవాభీష్టే భద్రసిద్ధిప్రదాయినీ ।

సపత్నాన్మే దహ దహ పచ శోషయ తాపయ ॥ ౩౦.౧౧౧॥

శూలాదిశక్తివజ్జాద్యైరుత్కృతోత్కృత్య మారయ ।
మహాదేవి మహాకాలి రక్షాత్మానం కుమారితే ॥ ౩౦.౧౧౨॥

పునః ప్రతికృతేరజ్గసప్తకం నిశితాయసా ।
దక్షపాదాదికం ఛిత్వా పజ్జుర్చం ప్రజపేన్మనుమ్ ॥ ౩౦.౧౧౩॥

సాధ్యం సంస్మృత్య శితధీర్జుహుయాత్సప్తసంఖ్యయా ।
దక్షిణం చరణం పూర్వం తతో దక్షార్ధకం పునః ॥ ౩౦.౧౧౪॥

దక్షహస్తం తృతీయం స్యాద్ధలాదూర్ధ్వం చతుర్థకమ్ ।
పజ్జుమం వామహస్తం స్యాత్క్షప్తం వామార్ధమేవ చ ॥ ౩౦.౧౧౫॥

సప్తమం వామపాదం స్యాదన్యాపి స్యాద్ధుతక్రియా ।
సప్త సప్త విభాగో వా క్రమాదగ్గేషు సప్తసు ॥ ౩౦.౧౧౬॥
ఏకాదశాంశభిన్నైర్వా తదగ్గైః సప్తభిర్హునేత్ ।
హోమోఽన్యథా వా పూర్వం తు దక్షిణశ్చరణో భవేత్ ॥ ౩౦.౧౧౭॥

ద్వితీయో దక్షిణకరస్త్పతీయః శిర ఉచ్యతే ।
వామబాహుశ్చతుర్థస్తు మధ్యాదూర్ధ్వం తు పజ్జుకమ్ ॥ ౩౦.౧౧౮॥

అధోభాగస్తు షష్ఠః స్యాద్వామభాగస్తు సప్తకః ।
హుత్వైవం పూర్వసమ్ప్రాక్తైరుపస్థాపకమన్తకైః ॥ ౩౦.౧౧౯॥

అర్చయిత్వా దణ్డదీర్ఘం ప్రణమేద్ధవ్యవాహనమ్ ।
సకర్షస్వర్ణయుక్తాక్షాం శోణాం దద్యాత్సతర్ణకామ్ ॥ ౩౦.౧౨౦॥

దక్షిణాం సప్తకర్షాం తు దద్యాన్మారణకర్మణి ।
అంశుకం రుచకం ధాన్యం దత్త్వా సమ్ప్రీణయేద్ధురుమ్ ॥ ౩౦.౧౨౧॥

ఏవం కృతేన మస్త్రీష్టం లభతే హోమకర్మణా ।
అథ వా మారణాకాక్షీ సాధ్యవామాఙ్గిపాంసుభిః ॥ ౩౦.౧౨౨॥

సనిమ్బుతిలసిద్ధార్థవ్రణకృత్తైలసంయుతైః ।
హింజుత్రికటుకోపేతైర్మహిషీమూత్రపేషితైః ॥ ౩౦.౧౨౩॥

వరాహపారావతయోః పురీషేణ సమన్వితైః ।
ఏతైశ్చ సమ్మిశ్రయతు లోణం పూర్వోక్తసంఖ్యకమ్ ॥ ౩౦.౧౨౪॥

పూర్వవత్పుత్తలీం తేన లోణచూర్ణేన కారయేత్ ।
 ప్రాణాన్ప్రతిష్ఠాపయేచ్ఛ తత్ర పూర్వోక్తసంఖ్యకమ్ ॥ 30.౧౨౫॥
 పూర్వోక్తాభిః పుత్తలీభిః కుణ్డే దక్షిణదిజ్ముఖే ।
 దుర్గాం వా భద్రకాలీం వా ప్రతిపద్య యథేరితామ్ ॥ 30.౧౨౬॥
 ఉపస్థితే త్వర్ధరాశ్రే సవ్యపాణిస్థశస్త్రకః ।
 వామపాదం సమారభ్య జహుయాత్పూర్వసంఖ్యయా ॥ 30.౧౨౭॥
 సమాపయేద్దక్షపాదం వికారేణాయసో వశీ ।
 త్రిసప్తాహప్రయోగేణ మారయేద్రిపుమాత్మనః ॥ 30.౧౨౮॥
 తస్యాం రాత్ర్యాముపోష్యాథ పరేఽహని చ సాధకః ।
 ప్రాణాయామాదిభిరపి గాయత్రీజపహోమకైః ॥ 30.౧౨౯॥
 విముక్తపాపో భూత్వా తు స పుర్నివహరేత్సుఖమ్ ।
 యాం కల్పయన్త్యపామార్గరాజీఘృతహవీంషి చ ॥ 30.౧౩౦॥
 పృథగష్టోత్తరశతావృత్త్యా హుత్వా బలిం హరేత్ ।
 యో మే పురస్తాదిత్యాదిదశమస్తైర్బలిం హరేత్ ॥ 30.౧౩౧॥
 ఇతి లవణమనోర్విధానమేవం
 ప్రణిగదితం విధివత్ప్రయోగభిన్నమ్ ।
 విధిమముమథ సాధు సమ్ప్రయుజ్ఞ్యా-
 ద్వ్యజతి ఫలం నిజవాఞ్ఞాతం చిరాయ ॥ 30.౧౩౨॥
 అథ వా లవణైః పరాగభూతై-
 ర్మధురాక్షైః పునరష్టమీనిశాద్యమ్ ।
 జహుయాత్తు చతుర్దశీనిశాంతం
 కుడుబోన్మానితమేభిరేవ మస్త్రైః ॥ 30.౧౩౩॥
 నారీనరాన్వా నగరం నృపాన్వా
 గ్రామం జనాన్వా మనసోఽనుకూలాన్ ।
 వశీకరోత్యేవ హుతక్రియేయం
 చిరాయ నైవాత్ర విచారణీయమ్ ॥ 30.౧౩౪॥
 వస్తునోక్తేన క్రియతాం సాఙ్గోపాఙ్గేన పుత్తలీ ।
 తస్యాం తు సాధ్యలిజ్ఞాయాం ప్రాణాద్యర్పణమాచరేత్ ॥ 30.౧౩౫॥

నిక్షిప్య హృదయే కింఞ్చిత్కీటాంతాం సంస్పృశన్మనః ।
 ప్రాణార్పణేన యత్కార్యం క్షిప్రం కుయాద్వివక్షణః ॥ ౩౦.౧౩౬ ॥
 అథాస్య హృదయే స్మృత్వా వర్జులం వాయుమణ్డలమ్ ।
 కృష్ణషడ్విన్దగం వాయుం వాయుగర్భం విచిన్తయేత్ ॥ ౩౦.౧౩౭ ॥
 తత్ర భూతాన్తు తన్మాత్రాశబ్దాద్యం శ్రవణాదికమ్ ।
 ధాతూన్మనశ్చ బుద్ధిం చ సజ్జీవేదప్యహజ్జ్యాయామ్ ॥ ౩౦.౧౩౮ ॥
 తత్సర్వం తేన చణ్డేన సమీరేణ సమీరితమ్ ।
 అవామనాసారస్థేరణ స్వసమీపముపానయేత్ ॥ ౩౦.౧౩౯ ॥
 ప్రవేశయేచ్ఛ పుత్తల్యాం పునస్తేనైవ వత్తనా ।
 ప్రాణప్రతిష్ఠామస్త్రేణ లబ్ధప్రాణాదికాం తథా ॥ ౩౦.౧౪౦ ॥
 యాద్యష్టకాన్భూమరవద్ధృదయామ్బుజస్థాం
 తత్కేసరార్ధిపరాగపరిష్కృతాఙ్గాన్ ।
 సఞ్చిన్త్య సాధ్యహృదయేఽపి తథైవ భూయః
 సాధ్యామ్బుజస్థానలిపిస్వకీయైః ॥ ౩౦.౧౪౧ ॥
 హృత్పద్మమధ్యస్థితతన్తుజాలైరేకేకమేకోత్పత్తితైః క్రమేణ ।
 నిశ్వాసమాత్రేణ సుఖం ప్రవిష్టాన్తత్ప్రాణమార్గేణ హరేద్విరేఘాన్ ॥ ౩౦.౧౪౨ ॥
 వాయవ్యాగ్నేయైస్త్రివారీణ్యహేళక్రవ్యాతోమప్రేతనాథాశ్రితేషు ।
 కింజల్కేషు ప్రాణభూతద్విరేఘాన్తత్సమ్బన్ధాన్స్తన్తుభిర్విన్దుభూతైః ॥ ౩౦.౧౪౩ ॥
 అవామనాసామార్గేణైవాకృష్యాకృష్య పుత్తలీమ్ ।
 ప్రవేశయేత్సుధీః ప్రాణాన్ప్రాణాద్యర్పణయోగతః ॥ ౩౦.౧౪౪ ॥
 ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛంకరభగవతః
 కృతౌ ప్రపంచసారే త్రింశః పటలః ॥

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ఏకత్రింశః పటలః ॥

ప్రాణప్రతిష్ఠానమనోర్విధానం ప్రవక్ష్యతే సమృతి సర్వసిద్ధ్యై ।
యస్మాద్భుతేఽమీ కథితాః ప్రయోగాః వ్యర్థా భవేయ్యర్గతజీవకల్పాః ॥ ౩౧.౧॥

ప్రోక్త్వా పూర్వమముష్యశబ్దమథ చ ప్రాణా ఇహ ప్రాణకా-
స్తద్వజ్జీవ ఇహ స్థితేతి చ తథా సర్వేన్ద్రియాణీతి చ ।
భూయో వాఙ్మనసాపుదీర్య తదను ప్రాణా ఇహాయాన్వీతి
స్వాహాంతం ప్రజపేన్మనుం నిశితధీః ప్రాణాన్ప్రతిష్ఠాపయేత్ ॥ ౩౧.౨॥

సృష్టిః సా జగతామనాదినిధనా విశ్వస్య చేష్టాకరీ
ప్రాణాఖ్యా ప్రకృతిః క్రియామయవపుర్దేవీ పరా దేవతా ।
ప్రత్యేకం కాదివర్తైః ప్రతిగతలిపివైరీబద్ధయుక్తైర్ధరాద్యైః
శబ్దాద్యైః శ్రోత్రముఖ్యైర్వదనకరముఖైస్తత్క్రియాభిః క్రమేణ ।
బుద్ధ్యాద్యైశ్చాత్మనేఽనైరుపరి చ విలసజ్జాతిభిః షడ్భరేవం
కుర్యాదగ్గౌన సమ్యగ్వరవిశదమతిర్విశ్వరూపత్వసిద్ధ్యై ॥ ౩౧.౩॥

నాభేర్దేశాదాపదం పాశబీజం హృద్దేశాదానాభిదేశం చ శక్తిమ్ ।
ఆహృద్దేశం మస్తకాదబ్రుశాఖ్యం న్యస్తాస్త్వా యాదీన్ధాతుభిన్యస్య సప్త ॥ ౩౧.౪॥

ప్రాణే జీవే చైవ హంసశ్చ యార్ణవస్యస్యేన్మూలం వ్యాపకం మస్తకాదిమ్ ।
ఏవం న్యస్య ప్రాణశక్తిస్వరూపం విద్యాం ధ్యాయేదాత్మరూపాం చ దేవీమ్ ॥ ౩౧.౫॥

రక్తామ్బాధిస్థపోతోల్లసదరుణసరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః
పాశం కోదణ్డమిక్షాద్భవమథ గుణమప్యజ్రశం పంచుబాణాన్ ।
బిభ్రాణా స్రక్కుపాలం త్రిణయనలసితా పీనవక్షోరుహాఢ్యా
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణశక్తిః స్వరూపా ॥ ౩౧.౬॥

ధ్యాత్వా దేవీం ప్రజపేదేవం లక్షం మనుం సమాహితధీః ।
ఆజ్యేనాస్తే జహుయాచ్ఛరణా వా తద్దశాంశతో మస్త్రీ ॥ ౩౧.౭॥

శాక్తే పీఠే దేవీం షట్కోణస్థైః ప్రజేశహరిరుద్రైః ।

వాణీలక్ష్మీగిరిజాసహితైరజ్ఞేశచ మాతృలోకేః ॥ ౩౧.౮॥

ప్రయజేచ్ఛతుర్భరేవం పరివారైర్నిత్యమేవ నిశితమనాః ।

ఏవం సంసిద్ధమనుర్వశ్యాద్యాన్యారభేత కర్మాణి ॥ ౩౧.౯॥

పాశాజ్ఞాశాన్తరితశక్తిమనోః పరస్తా-

దుచ్ఛార్య యాదివసువర్జగణం సహంసమ్ ।

పశ్చాదముష్యపదముచ్ఛరతు ప్రయోగ-

మన్త్రోఽయమిత్థముదితో గ్రహసంక్లయో వా ॥ ౩౧.౧౦॥

మృతా వైవస్వతా చైవ జీవహా ప్రాణహా తథా ।

ఆకృష్టా గ్రథనా వైవ ఉన్మాదా విష్ఫులిజీనీ ।

క్షేత్రజ్ఞా ప్రతిహారీ చ ప్రాణమూర్త్యః సయాదికాః ॥ ౩౧.౧౧॥

బద్ధ్వా సాధ్యా పాశబీజేన శక్త్యా

గృహ్ణానాకృష్టాజ్ఞేశేనాథ యాదీన్ ।

దూతీశోఽక్వా సాధ్యనామ్నాథ ధాతూ-

నేవం మన్త్రో యావదాత్మా సవీర్యః ॥ ౩౧.౧౨॥

సుప్తాశేషజనే నిశీథసమయే సాధ్యే స్వపిత్యాదరా-

దారుహ్య స్వవశం విధాయ హృదయే సాధ్యాకృతేః కీలకమ్ ।

బద్ధ్వా తం చ నిపీడమేవ సహసా కాలస్య యష్ట్యా శిర-

స్యాఘాతాత్కుభితాఖిలేన్ద్రియగణం సాధ్యం స్మరేత్సాధకః ॥ ౩౧.౧౩॥

వాయవ్యాగ్నేయైస్త్రివారిణ్యహేళక్రవ్యాతోమప్రేతరాణ్యధ్యకేషు ।

స్థానేష్యతేష్యప్త యాదీన్సహంసాన్భృగ్గోన్ధ్యామేద్వీజబిన్దప్రబద్ధాన్ ॥ ౩౧.౧౪॥

స్వీయే చైవం సంస్మరేద్ధృత్యురోజే

భృగీరూపాన్నిర్గతాన్స్వాసమార్గైః ।

సాధ్యాబ్జస్థాంశ్చచ్ఛరీకాన్సహితాన్

స్వీయం స్థానం పూర్వవత్సమ్ప్రవిష్టాన్ ॥ ౩౧.౧౫॥

బీజాని రక్తాని తు వశ్యకర్మణ్యమోభధరాభాన్యభిచారకాలే ।

ధూమ్రాణి విద్వేషవిధౌ సమోహే పీతాని సంస్తమ్భవిధౌ స్మరేచ్ఛ ॥ ౩౧.౧౬॥

అథ వా సాధ్యప్రాణాన్మణ్డూకాకారధారిణో ధ్యాయేత్ ।

స్వీయాన్భుజగాకారానమిచారాదౌ నృశంసకర్మవిధౌ || 30.02 ||

ప్రాణప్రతిష్ఠాకర్మైవం విధాయైకాదశాపరమ్ |
పుత్రల్యాదౌ ఖచిత్రే వా తాంస్తు సంస్తమ్భయేద్భువా || 30.03 ||

ఆకృష్టానాం సాధ్యదేహాదసూనాం
పుత్రల్యాదావప్యయం స్యాత్ప్రకారః |
కిం తు స్వీయే హృత్సరోజే ప్రవేశో
వశ్యాకృష్టోరేవ నాత్రాభిచారే || 30.04 ||

పాశాద్యత్రికయుక్తమూలహృదయభూమధ్యసూత్రాయితా
సాగ్నిః సాధ్యలలాటరస్థవగతోఽప్యమూలమాజగ్ముషి |
యోన్యాం త్వాత్మహృదబ్జమేవమనిశం భ్రామ్యత్సౌ చిన్త్య తం
శక్తిర్జన్మశతాన్యపీహ వశయేత్సాధ్యం సమాకర్షయేత్ || 30.05 ||

ప్రాణప్రతిష్ఠావిధిరేవముక్తః సాఙ్గః సయోగో వినియోగయుక్తః |
అస్మిన్ప్రవీణో గిరికాననాదీన్ప్రచాలయేత్ప్రాణవతో విధాయ || 30.06 ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పుజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరంగభగవతః
కృతౌ ప్రపంచసారే ఏకత్రింశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ ద్వాత్రింశః పటలః ॥

అథ యన్త్రవిరచనాభిర్మన్తవిశేషాన్బహుప్రకారయతాన్ ।
కథయిష్యే మన్తవిదామైహికపారత్రికాప్తయే సుధియామ్ ॥ 3౨.౧॥

త్రిగుణితసంక్షే మాయాలక్ష్మితకోణే తయాభివీతే చ ।
యా యా విశేషకృష్టిస్తాం తామపి సజ్జహేణ సమభిదధే ॥ 3౨.౨॥

కోణోల్లసితసుధాక్షరగలదమృతస్ఫురితవహ్నిపరివీతాన్ ।
బిన్దోర్మధ్యగబీజస్థితాన్సుధాధారయా పరిస్రుతయా ॥ 3౨.3॥

పూర్ణసుషుమ్నారన్ధ్రాం సాధ్యతనుం సంస్మరజ్ఞోరసి బధ్యాత్ ।
తేనారోగీ పురుషః ప్రజ్ఞావాన్దిర్ఘమాయురాప్నోతి ॥ 3౨.౪॥

శీతాంశుమణ్డలస్థం కూర్మచతుర్థాత్తకోణలసితమిదమ్ ।
శీతప్రలిప్తజప్తం కధృతం చ శిరోరుజ్జాఙ్వరార్తిహరమ్ ॥ 3౨.౫॥

తద్యన్త్రయుగం విలిఖేదభివిలిఖితసాధ్యసాధకాఖ్యయుతమ్ ।
సాధ్యమథస్తాత్కృత్వా బద్ధ్వాత్ర స్వపతు సాధకో నిత్యమ్ ॥ 3౨.౬॥

విధినానేన తు సమ్యక్సాధ్యోఽస్య వశే భవేదయత్నేన ।
తత్తు ఖనిత్వాగారే తత్రాన్నం సిద్ధమత్తు వశ్యకరమ్ ॥ 3౨.౭॥

సాధ్యాఖ్యాం శక్తివహ్నా నరహరిమపి రన్ధ్రత్రయే చ త్రిశక్తౌ
కర్మాలిఖ్యాథ లోష్ఠే సతతగమపి సంస్థాప్య జప్తాః స్వశక్త్యా ।
ఆగారే స్థాపయిత్వా నరముదకనిధేశ్చిత్రపత్రే లిఖిత్వా
దీపాగ్నౌ తాపయిత్వా స్త్రియమమలధియః సమ్యగాకర్షయేయః ॥ 3౨.౮॥

త్రిగుణితవిహితా విధయః షడ్గుణితే చ ప్రయోజనీయాః స్వః ।
రక్షకర్మణి విహితం తత్ప్రాయః ప్రచురమన్త్రయక్షతయా ॥ 3౨.౯॥

పాశాష్టాక్షరవీతశక్తి దహనప్రోల్లాసిసాధ్యాహ్వయం
శక్తిశ్రీస్మరసంవృతం కుయుగరన్ధ్రాబద్ధచింతామణి ।

ఇత్థం పథుణీతం విలిఖ్య జపితం మస్త్రీ దధానోఽసకృ-
 ద్రాజ్ఞాం వామదృశాం ప్రియో భవతి సజ్ఞామే పురే వా చిరమ్ || 39.౧౦||
 చిన్తారత్నాశ్రితాశ్రితియుగమథ నృసింహావృతాన్తఃస్థబీజం
 ప్రాదుఃసాధ్యాభిధానం బహిరపి లిపిభిః ప్రానులోమానువీతమ్ |
 శ్మృతిమృద్వన్త్యరన్ధ్రప్రచలితవతురర్ణం గ్రహోన్మాదభూత-
 వ్యాధిఘ్నం యన్త్రమస్మిన్కృతకలశవిధిర్గర్భరక్షాధికారీ || 39.౧౧||
 ద్వాదశగుణితే శూలే నృసింహబీజం నరేన్ద్రపురవీతమ్ |
 పీతాలిప్తం పురలఘుధూపితమన్తఃప్రబద్ధకర్మయుతమ్ || 39.౧2||
 చతస్రపు దిక్షు నిఖన్యాత్పీమాయాం ద్వాదశోరణాథో వా |
 దేశాభిగుప్తిరేషా గుప్తతమా సూరిభిః పురా ప్రోక్తా || 39.౧3||
 అలదలనిశాకుశితైర్మసృణే పట్టే విలిఖ్య యన్త్రమిదమ్ |
 ఘేరస్థాపనకర్మ ప్రతిజప్తం ప్రాజ్ఞణే ఖనేన్మస్త్రీ || 39.౧4||
 తత్ర విశన్తి న చోరా గ్రహకృత్యా స్యాన్నికేతరక్షా చ |
 అశ్మాభిపాతవారణమభివృద్ధిం సమ్పదాం కరోత్యచిరాత్ || 39.౧5||
 తద్వద్ధట్టర్గలాఖ్యం యన్త్రం నీలే విలిఖ్య పట్టవరే |
 మేచకసాధ్యప్రతికృతిహృదయే గులికాం విధాయ నిక్షిప్య || 39.౧6||
 త్రిమధురపూర్ణే పాత్రే విన్యస్యాభ్యవ్ర్య గన్ధపుష్పాద్వైః |
 బలిమపి వికీరేద్రాత్రిషు సప్తాహాదానయేద్వధూమిష్టామ్ || 39.౧7||
 తామేవాథ ప్రతికృతిమగ్నో కిఞ్చిత్ప్రతాపయేత్ప్రజపన్ |
 శక్తిం పాశాశ్రమససాధ్యాహ్వయర్దిభతాం సమాహితధీః || 39.౧8||
 విధినామునా త్రిరాత్రాద్గర్వితధియమపి సురాజ్ఞానాం మస్త్రీ |
 ఆకర్షేన్నిజవాఞ్ఞాప్రదాయినీం మదనబాణవిహ్వలితామ్ || 39.౧9||
 యన్త్రం తదేవలాక్షాతామ్రావీతం నిధాయ కలశజలే |
 జప్త్యా భానుసహస్రకమభిషిజ్ఞేర్ద్రజతకాఞ్చనాభ్యాం చ || 39.20||
 తద్వద్విధాయ కలశే తద్వన్త్రం ధారయేత్పుర్వినత్యమ్ |
 వాఞ్చితసిద్ధిం లభతే భక్త్యా ప్రణమన్తి దేవతా అపి తమ్ || 39.21||
 యన్త్రం తదేవ విధివద్ధితావాలిఖ్య పూజయేద్దినశః |
 చోరారిభూతనాగా అపి తం దేశం న వీక్షితుం శక్తాః || 39.22||

ఆలిఖ్య పీరపట్టే యస్త్రమిదం మస్తకార్పితం కృత్వా ।
 యుధ్యన్ప్రత్నిధనమపి హత్వా యాత్యవ్రణాజ్ఞీ యోధా ॥ 3౨.౨౩॥
 మదజలవిలిఖితమేతద్యస్తం జస్తం చ మస్తకే న్యస్తమ్ ।
 కరిణీమపి మదయేద్ధ్రాక్పణ్ణతరే కా కథా కరేణవరే ॥ 3౨.౨౪॥
 బహునేతి భాషితేన కిమేభ్యో ముఖ్యం న కిమపి యస్త్రేభ్యః ।
 తస్మాదమూని సద్భిర్ధార్యాణి చ విశ్వవశ్యమిచ్ఛద్భిః ॥ 3౨.౨౫॥
 గజమృగమదకాశ్మిరైర్మన్త్రితమః సురభిరోచనాయుక్తైః ।
 విలిఖేదలక్తకరసాలులితైర్వస్త్రాణి సకలకార్యార్థి ॥ 3౨.౨౬॥
 రాజ్యా పటుసంయుతయా సపాశశక్త్యజ్ఞశేన మస్త్రేణ ।
 స్వాదవృక్షయాభిజహ్వాన్నిశ్యుర్విశాంస్తథోర్వశీం వశయేత్ ॥ 3౨.౨౭॥
 హృల్లేఖాగ్నిస్థసాధ్యాహ్వయమపి బహిరాక్రోవృతం వహ్నిగేహ-
 ద్వన్ద్వాశ్రిన్వస్తికాఢ్యం ప్రతిలిఖతు దలే యస్త్రజం నాగవల్లభః ।
 జప్త్వా శక్తిం తు పాశాజ్ఞశలిపిసహితాం తాపయేద్దీపవహ్నా-
 నక్తం భక్త్యానతాక్షీ స్మరశరవివశా ప్రేమతోలాభియాతి ॥ 3౨.౨౮॥
 శక్తిస్థం నిజనాభివహ్నిభవనద్వన్ద్వోదరే మాన్మథం
 బీజం సాధ్యవిదరభయా పరివృతం శక్త్యా బహిః పార్థివమ్ ।
 తత్కృణే స్మరమన్యపుష్టనయనప్రోత్తైః పునః ర్కణైః-
 స్తామ్బూత్తైర్లిఖితాభిజప్తమదయేద్యోషిన్మనోమోహనమ్ ॥ 3౨.౨౯॥
 శక్త్యస్త్రః స్థితసాధ్యనామ పరితో బీజైశ్చతుర్భుః సమా-
 బద్ధం శక్తిమనోభవాజ్ఞశలిపిప్రోమిభుః సమావేష్టితమ్ ।
 శాలుశ్లే ప్రతిలిఖ్య పిష్టవికృతౌ ప్రాణాన్ప్రతిష్ఠాప్య చ
 త్రిస్వాదౌ పరిభక్త్య తత్సమదతః సాధ్యో వశే తిష్ఠతి ॥ 3౨.౩౦॥
 డాన్తం శిఖీలవయుతం దహనాంశసాధ్యం
 మాయాంశసాధకమథాభివృతం కలాభిః ।
 మధ్యోల్లసద్యిముఖశూలమిదం తు భుర్తు-
 ర్యస్త్రాహ్వయం నరనతాజ్ఞివశజ్కరం స్యాత్ ॥ 3౨.౩౧॥
 మృత్కారాజ్ఞలికాత్తయా సకృకలాసాన్తర్వసాయుక్తయా

సాధ్యస్యాజ్ఞీరజోయుజా మృదుమృదా క్షప్తస్య శక్తిం హృది ।
 రూపస్యాభివిలిఖ్య తద్వివరకే సాధ్యం తదీరాన్పుతి-
 ప్తాప్యాజలప్య నిఖన్య తత్ర దినశో మేహేచ్ఛిరం వశ్యకృత్ ॥ 3౨.౩౨॥

వామాఞ్ఞ్యః ప్రతిలిఖ్య నామ నిశయా వామోరుదేశే నిశా-
 మధ్యే వామకరేణ సంశితమతిః సఞ్ఞాదయంస్తన్మనాః ।
 పూర్వం రుద్రపదం తతశ్చ దయితేయోగీశ్వరీబిద్ధమ్-
 న్మన్త్రం జప్యతి చేదనఙ్గవివశాం సద్యః ప్రియామానయేత్ ॥ 3౨.౩౩॥

మాయాహృదోరథాన్తే బ్రహ్మశ్రీరాజితేక్షరాన్ప్రోక్ష్య ।
 రాజయతపూజితేక్షరాన్స జయే విజయే చ గౌరీ గాఢారి ॥ 3౨.౩౪॥

త్రిభువనవశక్కురీతి చ సర్వలోకాన్తికే వశక్కురి చ ।
 సర్వస్త్రీపురుషవశక్కురి సుదుఘే వాక్షరాన్పువీప్య తతః ॥ 3౨.౩౫॥

మాయాద్విరాన్తికో మనురేకాధికషష్టివర్ణకః ప్రోక్తః ।
 ఋషిరస్యాజోఽతినిచృచ్ఛన్దో గౌరీ చ దేవతా ప్రోక్తా ॥ 3౨.౩౬॥

సచతుర్దశభిర్దశభిస్తథాష్టభిశ్చష్టభిస్తథా దశభిః ।
 ఏకాదశభిర్మూక్షరైః క్రమాదుచ్యతే షడఙ్గవిధిః ॥ 3౨.౩౭॥

అసకలశశిరాజన్మౌలిరాబధపాశా-
 జ్రశరుచిరకరాజ్ఞా బన్ధజీవారుణాఙ్గీ ।
 అమరనికరవన్ద్యా శ్రీక్షణా శోణలేపాం-
 శుకకుసుమయుతా స్యాత్సమ్పదే పార్వతీ వః ॥ 3౨.౩౮॥

అయుతం ప్రజపేజుహుయాద్భుతాప్లుతైః పాయసైర్దశాశేన ।
 ఆరాధయేత్తదగ్గర్మాత్మభిరాశాధిపైశ్చ నిశితమనాః ॥ 3౨.౩౯॥

తీలతఙ్గులకైర్లోణైస్త్రిమధురసిక్తైః ఫలైశ్చ మధురతరైః ।
 సాక్ష్యైరరుణకువలయైస్త్రిదినం హవనక్రియా సువశ్యకరీ ॥ 3౨.౪౦॥

నిత్యం చాదిత్యగతాం దేవీం ప్రతిపద్య తన్ముఖో జప్యాత్ ।
 అష్టోత్తరశతమహ్నమాదౌ భువనం వశికరోత్యచిరాత్ ॥ 3౨.౪౧॥

వర్ణాదర్వాజ్మస్త్రీ ప్రయోజయేత్సాధ్యనామకర్మయుతమ్ ।
 ప్రజపేద్వా హవనవిధౌ వాచ్ఛితసిద్ధిప్రదస్తథా మన్తః ॥ 3౨.౪౨॥

సతారరాజముఖ్యన్తే రాజాధిముఖివర్ణకాన్ ।

సమాఖ్యో వశ్యముఖి చ స్వాం శ్రీమారణ్ణకాన్వదేత్ ॥ ౩౨.౪౩॥

పీష్యో దేవిమహాదేవిపదం దేవాదిదేవి చ ।

ప్రోక్త్వా సర్వజనస్యేతి ముఖం మమ వశం వదేత్ ॥ ౩౨.౪౪॥

కురు కుర్వితి తద్వన్ద్వాన్వికం మన్తం సముద్ధరేత్ ।

సప్రాధికైః సదశభిస్తథా త్రింశద్భిరక్షరైః ॥ ౩౨.౪౫॥

దశభిః సప్తభిశ్చైవ చతుర్భిః కరణాక్షరైః ।

పజ్ఞాభిః సప్తదశభిర్వర్ణైరైర్జక్రియా మతా ॥ ౩౨.౪౬॥

బ్రహ్మశ్రీమన్త్రసమ్ప్రాప్తౌ ప్రతిపత్తిరముష్య చ ।

మన్తస్య జపకృత్తిస్తు తథా హోమవిధిర్మతః ॥ ౩౨.౪౭॥

మన్త్రి సర్వజనస్థానే కుర్యాత్సాధ్యాహ్వానాన్మనోః ।

ప్రజపే హవనే వాథ తథా తర్పణకర్మణి ॥ ౩౨.౪౮॥

దేవీధ్యాష్టశతం ప్రసూనవదథ త్రిస్వాదుయుక్తం హునే-

త్సప్తాహం భసితేన తేన విహితం పుణ్ణాదికం వశ్యకృత్ ।

ఆజ్యైస్తత్కృతహోమపాతితసమాజస్తం ఘృతం ప్రాశయే-

త్సాధ్యం నిష్పరిహరకం చ తదిదం వశ్యం భవేద్దేహినామ్ ॥ ౩౨.౪౯॥

శక్తిం సాధ్యక్షవృక్షప్రతికృతి హృది సంలిఖ్య సంస్థాప్య జీవం

జప్త్వా ఖన్యాజ్ఞైఃస్మిన్విధివదనలమాధాయ పుష్పైర్జ్జపాయాః ।

దేవీమన్త్రేణ రాత్రౌ దశపరశతసజ్యైస్తు కాచన్దనాక్షై-

ర్హుత్వా తాం సప్తరాత్రం సరితి నిఖనతాదుత్తమం వశ్యకర్మ ॥ ౩౨.౫౦॥

అన్నం మయ్యహ్యాన్నం మే దేహ్యాన్నాధిపతయే మమేత్యుక్త్వా ।

అన్నం ప్రదాపయేతి చ తద్వయుగాన్తోఽన్నదాయకో మన్తః ॥ ౩౨.౫౧॥

కరణేన్ద్రియరసధాతుద్వయవర్ణైర్జగమన్త్రపత్రపదైః ।

ద్వ్యయుతజపావధిరేష ద్విసహస్రహుతం చ ర్సిపరన్నాభ్యామ్ ॥ ౩౨.౫౨॥

దుగ్ధాబ్ధౌ రూప్యవప్రావృతకనకమయద్వీపవర్యే సురాధ్యే

కల్పద్రూద్యానకాథో మణిమయలసితే విత్తసస్యాగ్రభాగే ।

ఆసీనే భూశ్రియౌ వాఞ్చితవసునిచయం మన్త్రిణే సంసృజన్త్యై

మన్త్రి సజ్ఞాన్తయానో జపతు దినముఖే సమ్పదేఽన్నస్య మన్తమ్ ॥ ౩౨.౫౩॥

నత్యాదిభగవత్యన్తే మాహేశ్వరిపదం వదేత్ ।

అన్నపూర్ణేఽగ్నిజాయాన్తో మన్తోఽన్నప్రదసంజ్ఞకః ॥ ౩౨.౫౪॥

మాయావిహితషడ్గ్లో దీనముఖజప్యశ్చ షోడశసహస్రమ్ ।
ప్రోక్తో జపావసానే సఘృతైరన్వైర్దశాంశకో హోమః ॥ ౩౨.౫౫॥

రుద్రతాఞ్డవవిలోకనలోలాం భద్రవక్త్రనయనాం భవకాంతామ్ ।
అన్నదాననిరతాం జననీం తాం చిన్తయజ్ఞాపతు చిత్రదుకూలామ్ ॥ ౩౨.౫౬॥

వైశ్రవణః పక్వాశః పిఙ్గలనిధిపౌ తథైవ విత్తేశః ।
సకుబేరస్వాహాన్తః సవ్యాహృతయః సమీరితా మన్త్రాః ॥ ౩౨.౫౭॥

విత్తేశస్యాన్తరాలే దశవటసమిధః ర్విపషాక్తా వివిక్తా
హోతవ్యా ద్రవ్యసిద్ధ్యై కనకఘటకరణ్ణాత్తదోస్తున్దిలోఽసౌ ।
హేమాభో రత్నదీప్తో దరకమలనిధిద్యోతితో హేమపీఠే
ధ్యేయో న్యగ్రోధమూలే హుతభుజి విదుషా వైశ్వదేవావసానే ॥ ౩౨.౫౮॥

మన్తైరేత్తైర్భుతయుతపాయసహోమోఽపి మన్త్రిణాం విహితః ।
లక్ష్మ్యై సఘృతైశ్చ తిలైర్బిల్వసమిద్ధో మతస్తదేవ ఫలమ్ ॥ ౩౨.౫౯॥

భయాహరేన్దుయుక్తైవ విదణ్ణాహస్పతాక్షరాః ।
బాలిన్ధయోనిర్నాత్యన్తో వసువర్ణో మనుర్మతః ॥ ౩౨.౬౦॥

వర్ణసాహస్రజాప్యశ్చ తావచ్చతహుతో మతః ।
హోమః ర్విపషృతాన్నేన బీజేనాఙ్గక్రియా మతా ॥ ౩౨.౬౧॥

రత్నస్వర్ణాంశుకాదీన్నిజకరకమలాద్దక్షిణాదాకిరన్తం
వాసోరాశే నిధాయాపరమమరగురుం పీతవస్త్రాదిభూషమ్ ।
ధ్యాయన్నాసీనమప్యాపణభువి శతసంఖ్యం సవింశత్కమేవం
భీతాపుష్పైర్భుతాత్తైరీత్రదినమథ హునేత్స్వర్ణవస్త్రాదిసిద్ధ్యై ॥ ౩౨.౬౨॥

వయయోరన్తరాస్త్రం మే దేహి శుక్రాక్షరాద్విరః ।
మన్త్రోఽయుతజపః ర్విపః సహస్రహవనక్రియః ॥ ౩౨.౬౩॥

శుక్రాన్యే శుక్లపుష్పైర్భుతభుజి గుణశః సప్తశోఽప్యేకవింశ-
ద్వారం హోతవ్యమేషోఽప్యతినితకుసుమాలేపనో వామదోష్ఠా ।
వాసోరత్నాదికార్తస్వరమపి సతతం సాధకాయ ప్రయచ్చ-
న్ధ్యాతో వ్యాఖ్యానముద్రాకలితపరకరన్త్యాపణాలిన్దసంస్థః ॥ ౩౨.౬౪॥

రాజేరస్థోఽహిషో దణ్డే వేదాన్తేఽసౌ విదణ్డకః ।

సాయాన్తే నతిరప్యష్టవర్ణో వైయాసికో మనుః ॥ 3౨.౬౫॥

మునివ్రాతావీతం ముదితధియమమ్నోదరుచిర-

ద్యుతిం వ్యాఖ్యాముద్రాకలనవిలసద్దక్షిణకరమ్ ।

పరం జానౌ కృత్వా దృఢకలితకక్ష్యే కవివరం

సమాసీనం వ్యాసం స్మరత నిరతం పుణ్యచరితమ్ ॥ 3౨.౬౬॥

వికృతిసహస్రజపోఽయం దశాంశతః పాయసాఙ్గహవనవిధిః ।

నిరుపమకవితాప్రజ్ఞావ్యాఖ్యాశ్రీసమ్పదావహో మన్తః ॥ 3౨.౬౭॥

కరచరణపాశ్వమూలద్యులంహరేబిన్దుదుంసరసనార్థాః ।

అలికాద్యాః వర్మాస్త్రద్విరాన్తికో మనురయం ధ్రువాదిః స్యాత్ ॥ 3౨.౬౮॥

అయుతం ప్రజపేచ్ఛ షట్సుహస్రావధి మన్తే జహుయాద్దశాంశమానమ్ ।

తలసర్వపతణ్ణులైః సశాలీహవిరాజ్యైః సుసమేధితే కృశానౌ ॥ 3౨.౬౯॥

ఉత్తుక్తోదిః ప్రచేతా అపి దహనసమీరౌ ధరావ్యోమసంజ్ఞే

ప్రాకృత్యగ్దక్షసౌమ్యాస్వధ ఉపరి చ దిక్షు ప్రబన్ధప్రభాః స్యుః ।

తన్మధ్యస్థాన్విపక్షాదికహరిరురుదన్తీన్యనాగాన్సవోరా-

న్వన్వైత్తైర్మత్రిముఖ్యో మనువిహితబలవ్యాకులాన్సద్య ఏవ ॥ 3౨.౭౦॥

నిజిరిపుమచలాద్యైస్తైః ససమ్బాధవీతం

మనువిదధ హలోభ్యాం రుద్ధనిశ్వాసవేగే ।

తదుపరిగతబీజైః సాధుసంస్యూతవక్త్రం

దహతు సకవచాస్త్రదీన్దుభిః సేచ్ఛచ్చయైనమ్ ॥ 3౨.౭౧॥

యోనిర్వియత్సునేత్రం పరమే వర్ణాంస్తథాస్థిగం మేదః ।

రక్తస్థదృగ్విరాన్తస్తారాద్యోఽయం మనుర్దశార్ణయతః ॥ 3౨.౭౨॥

అయుతం జపేన్మనుమిమం సహస్రవారం హునేత్తథాజ్యేన ।

ధ్యాతాపి గిరిసుతేయం జగతీం విశ్వాం వశికరోత్యనిశమ్ ॥ 3౨.౭౩॥

అశ్వారూఢా కరాగ్రే నవకనకమయీం నేత్రయష్టిం దధానా

దక్షేఽన్యేనానయన్తి స్ఫురితతనులతాపాశబద్ధాం స్వసాధ్యామ్ ।

దేవీ నిత్యప్రసన్నాననశశధరబిమ్బా త్రినేత్రాభిరామా

దద్యాదాద్యానవద్యా ప్రవరసుఖఫలప్రాప్తిహృద్యాం శ్రియం వః ॥ ౭౪॥

విద్యయానుదినహృద్యయానయా హోమకర్మవరహేమదాయ తత్ ।

కామితాం సపది వామలోచనామానయేదపి చ మారపీడితామ్ || 3౨.౭౫||

హవనక్రియా సపది వశ్యకరీ మధురావసేకపటునా పటునా ।

సదృశో న కశ్చన జగత్యపరో మనునామునానయనకర్మవిధౌ || 3౨.౭౬||

వాణీ స్యాత్తారరూపా శిరసి గిరిసుతా శక్తిరూపా లలాటే

రవ్యగ్న్యోష్ణోస్తథామౌ విధురపి వదనావేష్టనే టాన్తరూపః ।

శ్రీర్జిహ్వయాం స్వరూపా స్వభిమతకరిరూపౌ స్వహౌ దీర్ఘయుక్తా-

వేవం న్యాసే ముఖశ్రీవిభవసుఖయశఃకాన్తిమేధాకరః స్యాత్ || 3౨.౭౭||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య

శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః

కృతో ప్రపంచసారే ద్వాత్రింశః పటలః ||

ప్రపంచసారతంత్రం

॥ త్రయస్త్రీంశః పటలః ॥

అథ సంతానసంసిద్ధిసమాకులితచేతసామ్ ।

తదుత్పత్తికరం యాగం ప్రవక్ష్యే గృహమేధినామ్ ॥ 33.౧॥

న చాపుత్రస్య లోకోఽస్తి పితరోఽథః పతన్తి చ ।

తస్మాత్తు సకలోపాయైర్యతేతాపత్యసిద్ధయే ॥ 33.౨॥

దేర్విషపితృపూజాసు నిరతానామభక్తితః ।

గురుమాతృపితృశ్రాద్ధవఞ్చకానాం చ నిత్యశః ॥ 33.3॥

రైభభ్యోఽర్థమదాతృణాం విద్యమానేఽర్థసఞ్చయే ।

అదత్త్వైవాతిభ్యోఽన్నం భోక్తృణాం పాపచేతసామ్ ॥ 33.౪॥

హరిశక్కురయోః పాదపద్మార్చవిరతాత్మనామ్ ।

స్వభార్యానిన్దకానాం చ లోకవేదవిరోధినామ్ ॥ 33.౫॥

ఇత్యాదిదోషదుష్టానాం పాపానాం గృహమేధినామ్ ।

దుష్ప్రతిగ్రహదోషాద్వా జాయతే త్వనపత్యయా ॥ 33.౬॥

ఏవమాదికదోషాపనోదసి సుతసిద్ధిదా ।

అశేషపాపహస్తీ చ వక్ష్యతే యజనక్రియా ॥ 33.౭॥

పుత్రాప్తయే గృహస్థో దీక్షావిధినా చతుర్థశీరాత్రిమ్ ।

సహ పత్న్యై గమయిత్వా కృత్వా పౌర్వాహ్నికీః క్రియాః సర్వాః ॥ 33.౮॥

సంయోజ్య కిఞ్చన యథావిధి పఞ్చగవ్యం

సంక్తోచకేన మనునా ప్రతిమథ్య వార్ణమ్ ।

సమ్మన్త్య చాష్టశతకం సమవద్యభూత-

మన్త్రైః పిబేత్స్వయమసావపి గర్భధాత్రీ ॥ 33.౯॥

తతోఽగ్నిమాధాయ చరుం చ కృత్వా

సజ్జ్య తద్దక్షిణముత్తరం చ ।

భాగం క్రమాత్ప్రైత్యకదైవికం త-

త్పిత్యం తు పూర్వం జహుయాత్క్రమేణ || 33.౧౦||

స్మృత్వా నిజం పితరమప్యథరా నిషణ్ణం

సాన్నాయ్య పిణ్ణయుగలం ఘృతసమ్మృతం తత్ |

హుత్వా స్రవేణ ఘృతసమ్మృటితం తథైవ

మస్త్రీ పితామహమథ ప్రపితామహం చ || 33.౧౧||

వ్యాహృతీభిరథ పక్వహోమతః సర్వతః ప్రతిజహోతు ర్నిపషా |

మాతృవర్గగురుతత్పితృద్వయం పూర్వవత్సమవదిష్య సాధకః || 33.౧౨||

కలాయుతైః షోడశమూర్తిమనైవ్యస్తైరథాష్టాక్షరజైశ్చ వర్జైః |

అష్టౌ సమస్తైః చ తేన పశ్చాక్షరేణ చాష్టాక్షరవజ్జహోతు || 33.౧౩||

పక్వాహుతీనామపి వర్ణసంక్లయం చతుర్గుణం చాపి ఘృతాహుతీనామ్ |

హుత్వావదానద్వితయం చ పుంస్త్రీభేదప్రభిన్నం హవిషా కరోతు || 33.౧౪||

పశ్చాక్షరేణ పురుషాత్మకమన్యదన్య-

వర్జైః చాష్టశతయుగ్మమథ ప్రజప్య |

సంయోజ్య తద్యుగలమప్యభిమన్త్ర్య విష్ణు-

రోన్యాదికేన మనునా చ కర్పిదసంక్లయమ్ || 33.౧౫||

పురుషః పురుషాత్మకం ప్రకృత్యాత్మకమన్యాథ సమాహితోపయుజ్య |

అవదానయుగం క్రమాన్మనస్వీ పునరాచమ్య సమర్చయేద్ధృతాశమ్ || 33.౧౬||

గురవేఽప్యథ దక్షిణాం ప్రదత్వానలముద్వాప్య చ భోజయేద్విజాతీన్ |

ప్రతిపర్వకమేవమేకవృద్ధ్యా మతిమాన్ పకురకం ప్రపూరయాత || 33.౧౭||

ఏకహాసాదన్యమబ్ధం ద్విజాతీ-

న్సమ్భాజ్యాన్యం పూరయేదేకవృద్ధ్యా |

సమ్పూర్వమాణాదేవమేవ త్రికాబ్ధా-

దర్వాకుప్రతో జాయతే దైవశక్త్యా || 33.౧౮||

పితృదేవతాప్రసాదాన్మేధాయుఃకాన్తినన్యతో విద్వాన్ |

లక్ష్మీతేజోయుక్త ధర్మరుచిర్భవతి సంతతేః కర్తా || 33.౧౯||

సమునిసురపితృభ్యో బ్రహ్మచర్యేణ యజ్ఞై-

స్త్రివిధమృణమపత్స్యైశ్చైవ సమ్మోచయేద్యః |

శ్రుతివచనకృదస్మిన్వాపి లోకే పరస్మి-
 న్నితి స తు గృహమేధీ పూజ్యతే సాధులౌకైః ॥ 33.౨౦॥
 వర్ణాదికో హలోమన్తః సజ్జోచాఖ్యో ధ్రువాదికః ।
 మన్తః స్యాద్భూతమనవః స్యుశ్చ భూతాత్మనాత్మభిః ॥ 33.౨౧॥
 అథో హితాయ జగతాం ప్రథితం శితచేతసామ్ ।
 అద్య సజ్జప్య వక్ష్యామి లక్షణం గురుశిష్యయోః ॥ 33.౨౨॥
 స్వచ్ఛః స్వచ్ఛన్తసహితోఽతుచ్ఛధీః సక్తహృచ్ఛయః ।
 దేశకాలాదివిద్దేశే దేశే దేశిక ఉచ్యతే ॥ 33.౨౩॥
 అగ్రగణ్యః సమగ్రజ్ఞో నిగ్రహానుగ్రహక్షమః ।
 షడ్వర్గవిజయవ్యగ్రోఽనుగ్రో విగతవిగ్రహః ॥ 33.౨౪॥
 శుక్లశుక్లాంశుకోత్కృష్టకర్మా విక్లవమానసః ।
 వేదవేదాజ్ఞవిద్వాదీ వేదితావిదితాగమః ॥ 33.౨౫॥
 ఇష్టదోఽనిష్టసంహారా దృష్టాదృష్టసుఖావహః ।
 రతోఽవిరతమర్చాసు పరం పురమురద్విషోః ॥ 33.౨౬॥
 శాన్తో దాన్తః శాన్తమనా నితాన్తం కాన్తవిగ్రహః ।
 స్వదుఃఖకరణేనాపి పరం పరసుఖోద్యతః ॥ 33.౨౭॥
 ఊహాపోహవిదవ్యగ్రో లోభమోహవిర్విజతః ।
 అజ్ఞానుకమ్యువిజ్ఞాతజ్ఞానో జ్ఞాతపరేజ్జతః ॥ 33.౨౮॥
 నిరంశసాంశవిత్సర్వసంశయచ్ఛిదసంశయః ।
 నయవిద్వినయోపేతో వినీతో న చిరాత్మవాన్ ॥ 33.౨౯॥
 వ్యాధిప్రాపితవ్యాధిః సమాధివిధిసంయుతః ।
 శ్రుతిధీరోఽతిధీరశ్చ పీరో వాక్యవిశారదః ॥ 33.౩౦॥
 వర్గోపేతసమారమ్భో గభీరో దమ్భుర్విజతః ।
 ఆదర్శ ఇవ విద్యానాం న తు దర్శనదూషకః ॥ 33.౩౧॥
 అసౌ మృగ్యశ్చ దృశ్యశ్చ సేవ్యశ్చాభీష్టమిచ్ఛతా ।
 శిష్యస్తదావర్జనకృద్దేహీన ద్రవిణేన చ ॥ 33.౩౨॥
 తస్య పాదారవిన్దోత్థరజఃపటలరూషణః ।
 స్నానమప్రాప్య న ప్రాప్యం ప్రాయో బుద్ధిమతేప్పితమ్ ॥ 33.౩౩॥

నిత్యశః కాయవాక్ష్మితైస్త్రిదేవ్యకాబ్ధాదికావధి ।
 పరిచర్యాపరః శిష్యః స్యాత్సుసంయతమానసః ॥ 33.3౪॥
 తం తథావిధమాలక్ష్య సదావితథవాదినమ్ ।
 మాతృతః పితృతః శుద్ధం బూద్ధిమంతమలోలుపమ్ ॥ 33.3౫॥
 అస్తేయవృత్తిమాస్తిక్యయుక్తం ముక్తికృతోద్యమమ్ ।
 అకల్మషం మృషాహీనమహీనద్రవ్యమానసమ్ ॥ 33.3౬॥
 బ్రహ్మచర్యపరం నిత్యం పరిచర్యాపరం గురోః ।
 అల్పాశనిద్రం పూజాయామనల్పకృతకల్పనమ్ ॥ 33.3౭॥
 అధీతవేదం స్వాధీనమనాధిం వ్యాధిర్విజతమ్ ।
 తరుణం కరుణావాసం పరితోషకరం గురోః ॥ 33.3౮॥
 సువేషమేషణాతీతమమలం విమలాశయమ్ ।
 సుప్రసన్నం ప్రసన్నాఙ్గం సదా సన్నిహితం గురోః ॥ 33.3౯॥
 పరోపకారనిరతం విరతం పరదూషణే ।
 మాతృవద్గురుపత్నిం చ భ్రాతృవత్తత్సుతానపి ॥ 33.౪౦॥
 స్మరంతమస్మరాబాధం స్మితోపేతమవిస్మితమ్ ।
 పరిగ్రహే పరీక్ష్యేవ శిష్యమేవఙ్గుణం గురుః ॥ 33.౪౧॥
 అలసం మలసక్లేన్నం క్లిష్టం క్లిష్టన్వవాయజమ్ ।
 దమాఖ్యన్వితమగమీభరం చణ్డం పణ్డితమానినమ్ ॥ 33.౪౨॥
 రాగిణం రోగిణం భోగలాలసం బాలసమ్మతమ్ ।
 రౌద్రం దరిద్రం నిద్రాలుమాద్యూనం క్షుద్రచేష్టితమ్ ॥ 33.౪౩॥
 నృశంసమన్దం బధిరం పఙ్గం వ్యఙ్గమమఙ్గలమ్ ।
 అతిదీర్ఘమతిహ్రస్వమతిస్థూలకృశాత్మకమ్ ॥ 33.౪౪॥
 ఆదిత్సం కుత్సితం వత్సం బీభత్సం మత్సరాత్మకమ్ ।
 పరదారపరం భీరుం దారుణం వైరిణం సతామ్ ॥ 33.౪౫॥
 లుబ్ధం త్వలబ్ధవైదగ్ధ్యం స్తబ్ధం లుబ్ధకబాన్ధకవమ్ ।
 సుఖీనం ముఖరం దుర్గం దుర్ముఖం మూకమానసమ్ ॥ 33.౪౬॥
 ప్రత్యగ్రముగ్రం వ్యగ్రేహమగ్రగణ్యం దురాత్మనామ్ ।

ప్రప్తవ్యకం తమఃస్పృష్టం క్లిష్టమిష్టాపహం నృణామ్ ॥ 33.౪౭॥
 స్వార్థకృత్యం ప్రసక్తార్థం నిర్ధారమృణం శరమ్ ।
 ఈదృగ్విధం గురుః శిష్యం న గృహ్ణీయాత్కథంచన ॥ 33.౪౮॥
 యది గృహ్ణాతి తద్దోషః ప్రాయో గురుమపి స్పృశేత్ ।
 మన్త్రిదోషో యథా రాజ్ఞి పత్యో జాయాకృతో యథా ॥ 33.౪౯॥
 తథా శిష్యకృతో దోషో గురుమేతి న సంశయః ।
 స్నేహాద్వా తోభతో వాపి యో న గృహ్ణాతి దీక్షయా ॥ 33.౫౦॥
 తస్మిన్గురౌ సశిష్యే తు దేవతాశాప ఆపతేత్ ।
 మధుద్విషి మహాదేవే మాతాపిత్రోర్మహీభృతి ।
 భక్తిర్యా సా పదామ్భోజే కార్యా నిజగురౌ సదా ॥ 33.౫౧॥
 ఛాయాజ్ఞాపాదుకోపానద్దణ్డాంశ్చ శయనాసనే ।
 యానం మనోగతం చాన్యదన్తేవాసీ న లజ్ఘయేత్ ॥ 33.౫౨॥
 వ్యాఖ్యానివాదః స్వాతన్త్ర్యకామితా కామ్యజుమ్భితా ।
 నిద్రాకుతర్కక్రోధాంశ్చ త్యజేద్గురుగృహే సదా ॥ 33.౫౩॥
 అగ్రామ్యధర్మం విణ్మాత్రసర్గనిష్ఠీవనాదికమ్ ।
 పరిత్యజేత్పరిజ్ఞాతా వమిం చ గురుమన్దిరే ॥ 33.౫౪॥
 గ్రామ్యోక్తిరనృతం నిన్దామృణం చ వసువిక్రయమ్ ।
 పరిత్యజేద్గురౌ తస్య సపత్న్యైశ్చ సమాగమమ్ ॥ 33.౫౫॥
 ఇష్టం వానిష్టమాదిష్టం గురుణా యత్తు గుర్వపి ।
 త్వరయా పరయా కుర్యాద్ధియా సమ్యగజిహ్మయా ॥ 33.౫౬॥
 కర్మణా మనసా వాచా సదా భక్తియుజా గురుమ్ ।
 నివ్రాజం పూజయేచ్ఛిష్యో నిజకార్యప్రసిద్ధయే ॥ 33.౫౭॥
 లోకోద్వేగరీ యా చ యా చ కర్మనికృన్తనీ ।
 స్థితు్యచ్ఛేదకరీ యా చ తాం గిరం వైవ భాషయేత్ ॥ 33.౫౮॥
 రమ్యమప్యజ్ఞులమపి మనసోఽపి సమీప్సితమ్ ।
 లోకవిద్వేషణం వేషం న గృహ్ణీయాత్కదాచన ॥ 33.౫౯॥
 ఇత్యాచారపరః సమ్యగాచార్యం యః సమర్పయేత్ ।
 కృతకృత్యః స వై శిష్యః పరత్రేహ చ నన్దతి ॥ 33.౬౦॥

దేవాన్మషీనపి పితృనతిథీంస్తథాగ్నిం
నిత్యోద్యతేన మనసా దినశోఽర్చయేద్యః ।
ఇష్టానవాప్య సకలానిహ భోగజాతా-
న్ప్రేత్య ప్రయాతి పరమం పదమాదిపుంసః ॥ 33.౬౧॥

ఇత్థం మూలప్రకృత్యక్షరవికృతిలిపివ్రాతజాతగ్రహక్ష-
క్షేత్రాద్యాబద్ధభూతేన్ద్రియగుణరవిచన్ద్రాగ్నిసమ్ప్రోతరూపైః ।
మత్తైస్తద్దేవతాభిర్మునిభిరపి జపధ్యానహోమార్చనాభి-
స్తత్రైఃస్మిన్యన్త్రభేదైరపి కమలజ తే ర్దిశతోఽయం ప్రపంచః ॥ 33.౬౨॥

యదాశ్రయా విప్రకృతిప్రభావతో
విభిన్నతారాంశసముత్థితౌజసః ।
జగన్తి పుష్టన్తి రవీన్ద్రవహ్నయో
నమోఽస్తు తస్మై పరిపూర్ణతేజసే ॥ 33.౬౩॥

॥ ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య శ్రీమచ్ఛక్తిరభగవతః
కృతో ప్రపంచసారే త్రయింస్త్రశః పటలః ॥

॥ ప్రపంచసారః సమూహః ॥

Encoded and proofread by Ankur Nagpal

Prapancha Sara Tantra

pdf was typeset on May 22, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

